

T. C.
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
BALKAN ÇALIŞMALARI ANABİLİM DALI

*Tuna Vilayet Gazetesinin 1874 Yılı Sayılarının Söz Varlığı ve
Alıntı Sözcükler Açısından İncelemesi*

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN

Alper Birlik

1168250155

DANIŞMAN

Dr.Öğretim Üyesi Sevgi Öztürk Elmas

EDİRNE – 2019

Tezin Adı: Tuna Vilayet Gazetesinin 1874 Yılı Sayılarının Söz Varlığı ve Alıntı Sözcükler Açısından İncelemesi

Hazırlayan:Alper Birlik

ÖZET

Tuna gazetesi Osmanlı toprakları dahilinde ilk vilayet olan Tuna vilayetinde Midhat Paşa önderliğinde 3 Mart 1865 yılında yayın hayatına başlayıp ömrünü 1 Haziran 1877 kadar sürdürmüş olan Osmanlı süreli basınının kıymetli eserlerinden biridir . Gazete, hem devlet içindeki gelişmeleri Osmanlı yurttaşlarına aktarırken hem de toplumu sosyal yönden de aydınlatma yönüyle etkili olmuştur. Gazete, halkın toplumsal hayatına da ışık tutmuş, sosyal hayatla ilgili haberleri yayınlamıştır. Bu çalışmada Tuna gazetesinin 1874 yılı sayıları incelenmiştir.

Çalışmamızda Tuna gazetesinin 1874 yılı sayıları incelenmiş ve bu sayılar içerisinden yola çıkılarak Tuna vilayet gazetesinin söz varlığı ve yabancı unsurları incelenerek 19. yüzyıla ait Osmanlıca yazı dili ve Osmanlı süreli basını sözvarlığının geldiği son durum ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Midhat Paşa, Tuna Gazetesi, Rusçuk Vilayeti, Osmanlı Süreli Basını,Söz Varlığı

Name of the Thesis: Tuna Province Newspapers Review of the Numbers of 1874 in Terms of Vocabulary and Quote Words

Prepared By: Alper Birlik

ABSTRACT

Tuna newspaper is one of the valuable works of the Ottoman periodical press which started its publication on March 3, 1865, under the leadership of Midhat Pasha in Tuna province which was the first province within the Ottoman territory and continued its publication until June 1, 1877. The newspaper was effective both in conveying the developments in the state to the Ottoman citizens and also in illuminating the society in social terms. The newspaper conveyed the social life of the people and published the news about social life. In this study, 1874 numbers of Tuna newspapers had examined.

In our study, the numbers of the Tuna newspaper in 1874 had examined and based on these numbers, the vocabulary of the Tuna vilayet newspaper and the foreign elements were examined, and the last situation of the Ottoman written language and Ottoman periodical press of the 19th century was tried to be revealed.

Key Words: Midhat Pasha, Tuna Newspaper, Ruse Province, Ottoman Press, Vocabulary

İÇİNDEKİLER

ÖZET	I
ABSTRACT.....	II
İÇİNDEKİLER	III
ÖNSÖZ	VI
GİRİŞ.....	1
OCAK	3
Tuna, 26 Zilkade 1290, numero 839.....	3
Tuna, 30 Zilkade 1290, numero 840.....	11
Tuna, 3 Zilhicce 1290, numero 841.....	19
Tuna, 7 Zilhicce 1290, numero 842.....	25
Tuna, 17 Zilhicce 1290, numero 843.....	31
Tuna, 21 Zilhicce 1290, numero 844.....	39
Tuna, 24 Zilhicce 1290, numero 845.....	44
ŞUBAT	48
Tuna, 28 Zilhicce 1290, numero 846.....	48
Tuna, 1 Muharrem 1291, numero 847.....	52
Tuna, 5 Muharrem 1291, numero 848.....	56
Tuna, 8 Muharrem 1291, numero 849.....	60
Tuna, 12 Muharrem 1291, numero 850.....	63
Tuna, 15 Muharrem 1291, numero 851.....	67
Tuna, 19 Muharrem 1291, numero 852.....	71
Tuna, 22 Muharrem 1291, numero 853.....	74
MART	77
Tuna, 26 Muharrem 1291, numero 854.....	77
Tuna, 29 Muharrem 1291, numero 855.....	77
Tuna, 3 Safer 1291, numero 856.....	78
Tuna, 6 Safer 1291, numero 857.....	81
Tuna, 17 Safer 1291, numero 860.....	82
Tuna, 20 Safer 1291, numero 861.....	83
Tuna, 24 Safer 1291, numero 862.....	84
NİSAN	85

Tuna, 5 Rebîyülevvel 1291, numero 863.....	85
Tuna, 9 Rebîyülevvel 1291, numero 864.....	86
Tuna, 12 Rebîyülevvel 1291, numero 865.....	88
Tuna, 16 Rebîyülevvel 1291, numero 866.....	90
Tuna, 19 Rebîyülevvel 1291, numero 867.....	92
Tuna, 23 Rebîyülevvel 1291, numero 868.....	95
MAYIS.....	98
Tuna, 26 Rebîyülevvel 1291, numero 869.....	98
Tuna, 1 Rebîyülâhir 1291, numero 870.....	101
Tuna, 4 Rebîyülâhir 1291, numero 871.....	103
Tuna, 8 Rebîyülâhir 1291, numero 872.....	105
Tuna, 25 Rebîyülâhir 1291, numero 877.....	106
HAZİRAN.....	107
Tuna, 21 Cemâziyelevvel 1291, numero 884.....	107
Tuna, 28 Cemâziyelevvel 1291, numero 886.....	113
TEMMUZ.....	117
Tuna, 2 Cemâziyelâhire 1291, numero 887.....	117
Tuna, 6 Cemâziyelâhire 1291, numero 888.....	120
Tuna, 9 Cemâziyelâhire 1291, numero 889.....	123
Tuna, 13 Cemâziyelâhire 1291, numero 890.....	126
AĞUSTOS.....	128
Tuna, 11 Receb 1291, numero 898.....	128
Tuna, 14 Receb 1291, numero 899.....	132
Tuna, 18 Receb 1291, numero 900.....	134
Tuna, 21 Receb 1291, numero 901.....	138
Tuna, 25 Receb 1291, numero 902.....	141
Tuna, 28 Receb 1291, numero 903.....	144
EYLÜL.....	147
Tuna, 2 Şaban 1291, numero 904.....	147
Tuna, 5 Şaban 1291, numero 905.....	148
Tuna, 9 Şaban 1291, numero 906.....	152
Tuna, 12 Şaban 1291, numero 907.....	153

Tuna, 16 Şaban 1291, numero 908.....	155
Tuna, 19 Şaban 1291, numero 909.....	158
Tuna, 26 Şaban 1291, numero 911.....	161
Tuna, 30 Şaban 1291, numero 912.....	162
EKİM.....	164
Tuna, 7 Ramazan 1291, numero 914.....	164
Tuna, 10 Ramazan 1291, numero 915.....	167
Tuna, 17 Ramazan 1291, numero 916.....	169
Tuna, 21 Ramazan 1291, numero 917.....	170
Tuna, 21 Ramazan 1291, numero 918.....	172
Tuna, 28 Ramazan 1291, numero 920.....	173
KASIM.....	174
Tuna, 9 Şevval 1291, numero 921.....	174
Tuna, 13 Şevval 1291, numero 922.....	175
Tuna, 16 Şevval 1291, numero 923.....	176
Tuna, 20 Şevval 1291, numero 924.....	178
Tuna, 23 Şevval 1291, numero 925.....	180
Tuna, 27 Şevval 1291, numero 926.....	182
ARALIK.....	183
Tuna, 4 Zilkade 1291, numero 928.....	183
Tuna, 7 Zilkade 1291, numero 930.....	184
Tuna, 14 Zilkade 1291, numero 931.....	186
Tuna, 18 Zilkade 1291, numero 932.....	189
Tuna, 21 Zilkade 1291, numero 933.....	190
Tuna, 2 Zilhicce 1291, numero 935.....	191
Söz Varlığı Unsurları.....	201
Arapça.....	201
Farsça.....	231
Fransızca.....	236
İspanyolca.....	238
Sırpça.....	238
İtalyanca.....	239

Latince.....	240
Türkçe.....	240
Rumca.....	255
SONUÇ.....	257
KAYNAKÇA.....	259
EKLER.....	263

ÖN SÖZ

Tuna gazetesi, 3 Mart 1865 yılında Tuna Vilâyeti Matbaası'nda yayınlanmaya başlanan ilk vilâyet gazetesi olma özelliğine sahiptir. Osmanlı İmparatorluğu'nda ve dış siyasi, sosyal ve ekonomik gelişmelerin nihayetinde ortaya çıkan sorunların çözülebilmesi amacıyla 7 Kasım 1864 tarihinde önceden hazırlanan ve yapılan küçük değişikliklerle “Tuna Vilâyeti Nizamnamesi” Takvim-i Vekayi'de yayınlanarak, yürürlüğe girmiştir. Nizamnamenin dokuzuncu maddesinde her vilâyette bir matbaanın kurulması öngörülmüştür. Bu doğrultuda Tuna Vilâyeti'nde ilk vilâyet gazetesi yayınlanmıştır. Ve dönemin Rusçuk valisi Midhat Paşa ilk adımı atmıştır.

Türkçe ve Bulgarca olarak, ilk başta haftada bir defa yayınlanan “*Tuna Gazetesi*” 3 Mart 1865 yılında yayın hayatına başlamıştır. Gazete düzenli bir şekilde yayın hayatını 1 Haziran 1877 yılına kadar devam etmiştir.

Çalışmamız Tuna gazetesinin 1874 yılı sayılarının söz varlığını ortaya koymayı amaçlamıştır. Osmanlıca'nın bünyesinde barındırdığı ağırlıklı Arapça-Farsa ve Türkçe ile birlikte diğer Balkan dillerine ait dil unsurları ve Havadis-i Hariciye bölümünde yer alan Avrupa dillerine ait kelime unsurları eserimizde yer bulmuştur. Alıntı unsurlarında Türk Dil Kurumu Türkçe Sözlük, Türkçede Batı Kökenli Kelimeler Sözlüğü ve Madencilik Terimleri Sözlüğü, Günay Karaağaç Türkçenin Alıntılar Sözlüğü ve Şemseddin Sami'nin Kamus-ı Türki adlı eserinden istifade edilmiştir.

Bu çalışmamızla Tuna gazetesi özelinde 19. yy Osmanlı süreli yayıncılığı açısından söz varlığı unsurlarının ortaya çıkarılması amaçlanmıştır.

GİRİŞ

Tuna gazetesi, 3 Mart 1865 yılında Tuna Vilâyeti Matbaası'nda yayınlanmaya başlanan ilk vilâyet gazetesidir. Türkçe ve Bulgarca olarak, ilk başta haftada bir defa yayınlanan "*Tuna Gazetesi*" 3 Mart 1865 yılında yayın hayatına başlamıştır. Gazete düzenli bir şekilde yayın hayatını 1 Haziran 1877 yılına kadar devam etmiştir. Gazete 4 başlık altında yayınlanmıştır. Bunlar; Mevad-ı Hususiye başlıklı Osmanlı topraklarında gerçekleşmiş olayları konu alan madde, Mevad-ı Umumiye başlıklı atamalar, gayr-i müslim tebaa arasındaki olaylar ve bürokratik atamaları içeren madde, Havadis-i Hariciye başlıklı yurtışı gelişmelerin yer aldığı madde ve İlanat başlıklı ticari ilanlar ve ihaleleri ele alan başlıklardan oluşmaktadır.

Alıntı sözcükler belirli amaçlarla bir dilin başka bir dilden aldığı ve kendi sözlüğüne soktuğu sözcüklerdir.

Günay Karaağaç'ın ifadesiyle, toplum hayatı, değişik yer ve zamanlara ait insanların birbirlerine kendi bilgilerini ve ürünlerini sunmalarından ibaret bir döngüdür İletişimin en temel unsuru olan dil ise tüm bu süreci oluşturan ve sistemli hâle büründüren canlı bir varlıktır.

İnsanların ve toplumların birbirleriyle olan bu etkileşimi en çok vasıta görevi üstlenen dili etkilemiştir. Çünkü dil dış dünyanın içselleştirilip düşünsel bir kimliğe büründürmenin yegâne aracıdır. Kavramlara ve nesnelere ad olan sözcükler, anlam ya da şekil değiştirerek dilden dile, kültürden kültüre geçiş yaparlar. Bir dile başka bir dilden geçen bu tür sözcüklere alıntı sözcükler denilmektedir.

Alıntı sözcükler her dilde az ya da çok bulunmaktadır. Bu sözcüklerin azlığı ya da çokluğu söz konusu dillerin diğer dillerle olan ilişkilerine bağlıdır.

Tarihî sürece bakıldığında Türk milleti çok geniş bir coğrafyaya yayılmış, siyasi ve kültürel olarak birçok toplum ve kültürle temas halinde olmuştur. Bu nedenle Türk dilinde Köktürk döneminden bu yana farklı oranlarda yabancı ögelere rastlamak mümkündür. Türkçede rastlanan bu alıntılar, Türk milletinin tarihi içerisinde geniş coğrafyalarda ve uzun devirler boyunca yöneticilik yaptıkları ve Türkçenin üst katman dili olarak kabul edilmesinden dolayı daha çok bilgi alıntıları şeklinde olmuştur. Türk dilinde var olan özentili alıntıların büyük bir kısmı yalnızca din kaynağına dayanmaktadır.

Türkçe ile ilgili alıntı çalışmaları sahip olduğu öneme göre çok az sayıdadır. Yapılan çalışmalarda ise yabancı araştırmacıların yayınlarının yerli araştırmacılarınkinden çok daha fazla olduğunu görmekteyiz. Türkçe ile ilgili alıntı çalışmalarında en fazla payı Macarca ile ilgili olarak yine Macar araştırmacılarının sahip olduğu görülmektedir. Balkan dillerindeki, Türkçe kelimeler ağırlıklı olmak

üzere, yapılan araştırmaların söz konusu çalışmalar içindeki önemine değinmek gerekmektedir. Esasen Türk dili üzerine çalışma yapan hemen hemen her bir yabancı Türkologun Türkçe ile diğer diller arasındaki ilişkileri inceleyen birer yazıları vardır. Ancak Türkçenin dil ilişkileri üzerinde uzmanlaşan, bu konuyu çalışma alanı halinde değerdendiren kimi Türkologlar da vardır.

Alıntı alışmaları denilince adını anmadan geçemeyeceğimiz ünlü bir Türkolog da Alman Gerhard Doerfer'dir. Onun "Türkische und Mongolische Elemente im Neupersischen " adlı dört ciltlik çalışması bu alanda yapılmış en derinlikli araştırmadır. Ayrıca Tacikedeki Türkçe alıntı kelimeleri inceleyen Doerfer, Tacikeyi "Doğuş aşamasında bir Türk Dili" şeklinde tavsif etmiştir. Türkiye Türkolojisinde söz konusu çalışma alanına bakıldığında, bu çalışmaların genel olarak müstakil makaleler halinde ortaya konulduğu görölmektedir. Son zamanlarda bu eksiklik görölerek, Türkçenin diğer dillere etkisi üzerine sistemli çalışmalar yapılmaya başlanmıştır. Son dönem içerisinde bu alana en büyük katkıyı yapan isim ise Günay Karaağaç olmuştur.

1874 Yılı Tuna Vilayet Gazetesinin Söz Varlığı ve Alıntı Sözcükler Açısından İncelemesi

OCAK

26 Zilkade 1290

numero 839

Tuna

Çeharşenbe

(İşbu gazete dâhilî ve hâricî havâdişi ve her dürlü mebâhisi şâmil olarak haftada iki def'a çeharşenbe ve Pazar günleri çıkarılır. Bir seneligi (70) ve altı aylığı (40) ğuruşa ve be-her nüshası 40 parayadır. Ve hâric vilayet ile ma' mülhakât Varna sancağı ve Hezârğrad ve Cum'a ve Şumnû kazâları için bu fiy'ata posta ücreti zam olunur. Seneligini veyâ altı aylığını almak istenildiği hâlde merkez vilâyet maţba'asına mürâca'at lâzım gelir.)

Mevâd – ı Huşûşiyye

Varna mutaşarrıflığına Kars mutaşarrıflığından sa'âdetlü Sa'id Paşa hazretleri ta'yîn buyrulmuştur.

Hezârğrad kâ'im-mağâmı Hâcî Nazîf Begün taħaqquk edenba'zı harekâtına mebnî 'azl olunarakhalefi ta'yîn oluncaya kadar yerine Plevne kâ'i-mağâmı sâbık Muhammed Efendi vekîl ta'yîn ü i'zâm kılınmıştır.

Teb'a-i İrâniyyeniñ teb'a-i devlet-i 'aliyye mişllü kavânîn ü nizâmât-ı salţanat-ı seniyyeye tâbi' olmaları geçende neşr ü i'lân buyrulan ta'limât-ı maħşûşa icâbından bulunduğı cihetle bunlarıñ esnâflıktan tolayı tertib edenvergi ve tekâlif-i sâ'irelerince daħi haklarında teb'a-i devlet-i 'aliyye mu'âmesi icrâ olunması 'umûm mağâm-ı vilâyete daħi şeref-vârid olan emr iktizâsındandır.

Bu havâlice memleketinden tuz mübâya'ası ve celbi ilemeşğül olan bir takım iştiħâsın qarşidan iştirâ ile berü tarafanaql ü emrâr itmekte oldukları Eflâk kaya tuzlarını toğruca gümrük idârelerine götürerek resm gümrüğünü ifâ

etmeyip türlü türlü hîle ve desîselerle bi't-takrîb kaçırmağa olduklarından dolayı irâdet-i rûsûmiyye zâyî' olmasıyla men'i zîmnında ve kaçakçılarını sedd-i me'âbir hareketi emrinde şimdiye kadar hükûmetve rûsûmatça pek çok çalışılmış ve ittihâz ve icrâ olunan tedâbir-i mümkünine ve mu'âmelât-ı cezâ'iyeye üzerine egerçi pek çoğunun mâli firârda zabt u müşâdere ile eshâbı ve nâkilleri tecrîm ü tehdîd edilmiş ve edilmekte bulunmuş.

Ve ba'zı kaçakçıların ahz u girifti ve kaçırılan tuzların derdesti için giden asâkir-i zabtıyyeye ve hizmet-i rûsûmiyyeye teşhîr-i silâha kadar cerâ'at kılınmağa olmasıyla mukâbele şûretinde ve kendilerinin ta'kîbini yolunda nüfûsca telefât daği vukû' bulmuş olduğu hâlde zîkr olunan tuz firârîsiniñ bütûn bütûn onu kesdirilemediginden şu fi'len men'-ivukû'una medâr olmak tuz mebâyisiyçün karşıya gidecek olan adamlarınıñ ol emrde rûsûmât idârelerine mürâca'atla mübâya'a ve celb idecekleri tuzun miqdârını mübîn rûsûmât idârelerinin mühr-i maşşûsıyla mahtûm pusulu ahzında mecbûr tutulması ve bu şûretle idârelerinden puşula almaksızın toz getiren olur ise bilâ-tereddüd zabt u müşâdere olunması hakkında geçen yine meclis-i idâre-i vilâyet kararısıyla ittihâz kılınan ve kat'iyen icrâsiyçün bu kere irâde-i 'aliyye istihsâl kılındığından keyfiyet-i cümleliñ ma'lûmı olarak idârelere kable'l mürâca'a karşıdan getirilecek tuzların zabtında kimse hiç kimseniñ zabtında kalmamak üzere çarşulara maşşûş 'ilân-nâmeler ta'lîki ile aşâğa olunduğu gibi gazetemizle de neşr ü beyânına ibtidâr kılındı.

Vidin'den Mektûb

Da'vâ-yı Tefevvuk

Hiss-i tabî'yyesi olmayan tabâyi'-i ecsâmda mevcûd degilse de hayvanâtın her biri kuvve-i hissiye ve tabi'at-ı fitriyyeleri icâbınca birer derece-i ğayr-i mütênâsibde oldukları maşûş u mer'îdir. Nev'-i benî beşer mümtâz olduğu şeref-i hilkatî yardımıyla i'mâl hayr u şerde bi'l-cümle hayvânâta fâ'ik ve bu hassanî hayvanâtta daği vücûdu harekât-ı meşhûdeleriyle mütehaqqıktır.

Ama onlar da fikr ü nazarıñ ma'dûmiyyet hilkat-ı maşûşalarının 'adem-i kâbiliyeti hasebiyle görülen harekât ma'lûmât-ı beşeriyyeye müşâbihâtda kaldığından anları burada ta'did-i muvâfik esâs murâd olmadığından orasını bu kadarla iktifâ ve hemân eser-i bahş e iktifâ idelim ki o da nev'-i benî beşerde da'vâ-yı tefevvukun vücûb-ı vücûdiyla icâb itdiği menâfi' emrindeki te'sîrât-ı 'azimiyyesidir. İnsanıñ sa'âdet ü selâmetine hâdim levâzımât-ı zâtiyyesini mükemmel ve mütemmim-i haqqîkat u mâhiyyeti üç esâs-ı maşûnü'l-indirâsdan ibâret olan da'vâ-yı tefevvuktur.

Tuna

Fi'l-haqqîka benî beşer olarak bu 'âlemde gördüğümüz bu kadar bedâyi' var ise cümlesi ğayret-i sahihâdan 'ibâret olan rekabet şemeresi olduğunda iştibâh bu kadar....

Varna sancağına tâbi' Pravadi kaşabasınıñ varoş maħallesi aħâlîsinden bir kimsedegirmânagiderken şiddet-i bürûdetden tonarak vefât itdiği gibi livâ-imezkûrdâhilinde Balçıkkaşâsı muzafâtından Tekye karyesinde bir nefer-i muhâcir ve Varna bağlarında bir Hristiyân te'sir-i bürûdetle telef olduğu maħallerinden bildiriliyor.

İşlâhatine teşebbüs olunansıbyân mektepleri için bu kere de vukû' bulan i'âneniñ miqdârı

(Zabtiye Alay meclisi ile 1. Rusçuk taburunun zâbitânı)

Ĝuruş Para

Alay Begi ‘izzetlü Rûşen Beg

Tabur Ağası Rıf’atlü MuḥammedAğa

İdâre Emîni rıf’atlü Hâcî Aḥmed Efendi

Mu’avnî fütüvvetlü Hâcî Mahmûd Efendi

Hesâb Emîni Abeş Efendi

Bölük Ağası ‘OşmânAğa

Bölük Ağası diger ‘OşmânAğa

Bölük Ağası Mahmûd Ağa

Bölük Ağası Hâcî AḥmedAğa

Süvâri Bölük Ağası HüseynAğa

Bölük Ağası Mu’avnî Mustafâ efendi

Jurnal Emîni Sa’îd Efendi

Yekûn:

Ruşuk rûşmât müdüriyeti

İ’lân-ı Resmî

Belve’den Üskübe kadar olan temüryolundan Şofya ile Belve arasında bir miqdâr maḥallin ‘amelıyyât-ı terâbiyesi teb’a-i devlet-i ‘aliyyeden zuhûr idecek tâliblere parça parça maktû’an ihâle olunacağı 828 numarolu nüşamızla i’lân kılınmışdı.

Ba’zı maḥallere bu yerler için kampanyalar teşekkül ederek Rûm-ili temür yollarınıñ Şofyada’ki komisyonıña murahhas göndermeleri mûcib

memnûniyet-i kesîre olduğundanyalnız i'lân olunan miqdârın ihâlesine hasr-i mâdde olunmayıp Şofya cihetinde daği seksen kilometre kadar mağallün parça parça verileceği cihetle münâkasasında bulunmağisteyenler kânûn-i şânî ibtidâsından nihâyetine kadar Şofyada bulunmaları lâzım geleceği ve bir yandan ihâle olunacağı gibi kânûn-i şânîden sonra mürâca'at edenlere daği Köstendil cihetinden sâ'ir yerler verileceği komisyon-i mezkûr ifâdesiyle i'lân olunur.

Mevâd-ı 'Umûmiye

İstanbul'dan Mektûb

İstanbul soğaklarının ğazla tenvîri için lâzım gelen fenerler ve borular kemâl-i sür'atle konulmaktadır.

İşbu fenerlerin Kurbân bayrâmına yakılacağı söyleniyorsa da yetiştirileceği pek de me'mûl olunamıyor.

İstanbul evlerinin ekşerîsi ahşab olduğundan ve bu usûl hevâ'î ğazlar ba'zı mertebe muhâtaralı bulunduğundan ahşâb hânelere ğaz verilmeyecek ve bu hâlde kampanya ziyâde-i istifâde edemeyecek imiş.

Mekteb-i tıbbiye idâre-i dâhîliyesinin mekteb-i harbiye usûlüne tevfiken ıslâhâtine teşebbüs olunmuştur.

Mekteb dedim de 'ağlıma geldi;

Nûr- 'Oşmânî câmi'-i şerîfi derûnuında numûne olarak küşâdı muğarrer bulunan şıbyân mektebinin usûl-i tedrisiyyesinde aldığım ma'lûmâta göre mu'allim Efendi şâkirdânı otuz kırkar sınıflara tağsîm ile her sınıfı birden ders verecek ve bu ders okutmaktan 'ibâret olmayıp dîvâre ta'lik olunmuş bir siyâh tahta üstine okudulan harfler ve harekeler ve 'işâretler yazılacak ve bî-hûde kağıd ziyân olmamak üzere çaralama için her çocuğın birer tahtası olacak imiş.

¶una

Rusçuk'da açılan numûne mektebinde bir aydan beribeyân olunan şûretle çocuklara ders verilmeğe başlanmıştır.

Bi't-tecribe usûl-i tedrisiyye takrîr edildikde intihâb ve tab'olunmakta bulunan elif-bâ cüz'leriniñve sâ'ir risâlelerin şûret-i ta'lîmini ve mekteplerin idâre-i zâbita ve sâ'iresini gösterir ta'lîmat ile vilâyetün her tarafına ta'mîmi muqarrerdır.

Ekmeyen biçmedi bu mecra'dan el-hâsıl

Kime lâzım ise ekmek aña lâzım ekmek

Nev'-i beşeriñ bu mazmûnla mükellef olmasına nazaran çalışmayan adam için aç kalmak çıplak kalmak zarûrete düşmek fakr u felâket içinde zebûn olmak;el-hâsıl dünyâda tabi'at-i insâniyyeniñkabûl idecegi her dürlü belâya dûş olmak vardır.

Bu bir emr-i zarûrîdür ki 'aâtlet ihtiyâcı dâ'imâ insanı dinden îmândan çıkarmağa sâ'î bir emr iktizâsındandır.

İhtiyâcın kuvveti dünyâda her kuvvete galebe idecegi için insâna sa'y ile def'-i ihtiyâc itmek lâzım gelür ki müte'essir olmasın zîrâ ihtiyâc adamun 'aql u fikrini perîşân eder. Şimdiki göze aldırır. Nihâyet hâtim ile ne'üzü billâh.

İstimdâd u kudret-i beşeriyyesine istinâd edip kimi zengîn ve kimi âlim ve kimi mütefennin olmak dâ'iyyesine düşer ve sa'y u gayretini o yola hasr eder ki çalışan adam dâ'imâ sa'âdetde ve çalışmayan zât nikbetde kalır. Cem'iyet-i beşeriye içinde görülen tekâvüt hep sa'y u gayretiñ derecâtıyla mütenâsibdir.

İmdi hâzret-i Allâhın insâna ihsân buyurduğu kudret-i kâsibe'aâtletle mahv ediliyorsa 'âtıl olan adam için dilenmek, nihâyet açlıktan ölmek zarûrâtı kendi kesb-i ihtiyârîsi demek olup binâen 'aleyh eli ayağı muqtedîr

iken ‘aâtleti eseri olarak felâket-i fakr ile ölüm derecesine insâniyyeten acımamak iktizâ eder.

Havâdis-i Hâriciye

Fransız ve Alman Lisânları

Ta’rife muhtâc olmadığı üzere Avrupa devletleri beyniñde cereyân eden muhâberât u mürâselât ‘ale’s-seviyye Fransız lisânıyla te’âtî olunup çünkü bu lisân-ı selâset u sarâhat ma’lûmesi cihetiyle umûr u muşâlih mühimmesi ve nâzikedeki şekk ü eşkbâha mağal kalmayacak şûretde ifâde-i mücerreb ve yedîd olduğundan bunuñ devâm-ı isti’mâlinde erbâb-ı hükûmetün cümlesi hezeyân-ı ittifâk oldukları hâlde Almanya devletiniñ re’îs-i vükelâsı ve tınnet-i sebeb-i intizâm u ihyâsı olan Prens Du Bismarck şimdiye kadar birçok huşûşda milletiniñ şân u meziyetini mişli nâ-mesbûk derecede artırmış olduğu gibi şu sâyede kendü lisân –ı mâder zâd-ı bintdaği dâ’ire-i tedâvilini tevsi’ ve artık Alman nâminı meritebe-i ‘aliyyeye terfi’ eylemek arzû-yı vâtan-perverânesiyle mürâsilât-ı devliyede Fransızcanıñ yerine Alman lisânınıñ isti’mâl olunmasını öteden berü âmâl idinüp fırsat buldukça bu bâbda devl-i mu’azzamanıñ ba’zılarıña şûret-i gayr-ı resmîde ba’zı teklifâne daği girişmiş ise de bu mukaddimâta çokluk kulak viren olduğu için mûmâ ileyh geçende yine gayreti ele alarak Alman lisânına vukûfu der-kâr olan Prens Gorçakof’a Almanca bir mektûb resmi irsâl itmekde o daği bi’l- mukâbele Moskovca bir cevâb-nâme gönderip hattâ bu şûretle Prens Du Bismarckıñ ma’nevî zamîri âdetâ bir hayâl-i mahsâl olduğu zarâfetle îmâ etmiş ise de zâten bâdî-i mekâtibe olan iş mevâd-ı mühimmeden olup mûmâ ileyh Prens Du Bismarck ise Moskov lisânına âşinâ olduğundan cevâb-nâme –i mezkûrun me’âlini anlamak için araya bir tercemân konulması lâzım geldiginden pek ziyâde canı sıkılmış olduğunu İngiliz gazetesi rivâyet etmiştir. Şark

İ'lânât

Silistre Ticâret Maħkemesiniñ İ'lâmı

Çünd seneden beri Silistrede iķâmeteden teb'a-i devlet-i 'aliyyeden ve manifaturacı esnâfından olup bu kere izhâr-ı iflâs eden Rusçuklu Ostoyko veled Veliķo nâm kimesnede alacağı olanlarıñ bi'z-zâd ve yâhûd vekilleri kânûn-i ticâretün 199 ve 200. bendleri aħkâmınca işbu târihde i'tibâren 41 güne kadar yedlerinde bulunan senedât u evrâķ-ı sâ'ireyi ibrâz ile alacaklarıñı Silistre Ticâret Maħkemesinde isbât eylemeleri ve müddet-i mezkûre zarfında gelmedikleri şûretde kânûn-i mezkûrun 210. bendi aħkâmınca icâbınıñ icrâsına mübâşeret olunacağı i'lân olunur.

Vidinli Molla Meħmediñ Vidin sâkinlerinden Nûriye yetimi mâlinden Vidinli Edhem Çavuş ve Sarraf Hâcı Yaķo kefâletleriyle istidâne etdiği 14.000 kûsür ğuruş için Vidin kazâsında Lipofça bayırında mutaşarrıf olduğu 91 dönüm tarlarıñ beher dönümü 50'şer ğuruşda tâlibi 'uhdesinde olmağıla müşteri olanlarıñ Vidin meclis-i temyîzine mürâca'at eylemeleri Vidin mutaşarrıflığına 16 Zi'lkâde sene 90 târihli tahrirâtı üzerine i'lân kıılır.¹

(Rusçuk Vilâyet maħba'asında basılmışdır.)

¹Tuna, 26 Zilkade 1290, numero 839.

Ṭuna

30 Zilkade 1290

numero 840

Pazar

Mevâd-ı Huşûsiyye

Vidin sancağı niyâbet-i şer'iyesine Hezârgrad nâ'ibi sâbık fazîletlü Meħmed Emîn Efendi ta'yîn buyrulmuştur.

Der sa'âdetde bulunan taşra halkının açıkdan postaya verdikleri mektûbların mahallerine vâsıl olmadığından bahşle şikâyet vukû'a gelmekde olduğundan bunların kâfesi şerhli olmayıp ba'zılarının mesâfelice köylerde bulunması ve bu takımın olanların mektûblarının posta-hânedede ilişip kalması ihtimâlden bâ'id olmaması hasebiyle bu bâbda ba'zı mertebe-i te'mînât u teshîlât lâzım geldigine binâen ba'de'z-zeyn eshâbı tarafından posta-hâneye teslim olunup 'ale'l-usûl pullandıktan sonra irsâl olunacak mekâtibün mahallî posta-hânelerine vusûlünde şehir ü kaşabada bulunanlar yerlerine verileceği mişllü köylere gidecek olan mektûbların takım takım tefrîk ü tefrîc olunarak ve bir taraf- ı derûnına konularak üzerleri posta mühreleriyle mühreldiğinden ve zâbıtâ u hükûmet me'mûrlarına teslim kılındıktan sonra kıyâre vü nâhiyelerden emvâl-i mîrî taħşîlâtını teslim eylemek üzere kilân -ı muhtarân ü e'imme ve yâhûd me'mûriyetle köylere gönderilecek zabtıyye ve sâ'ire yirli yirine tevsîl kılınmasının usûl-i ittihâzı hakkında 'umûm maķâm- vilâyete daħişeref-vârid olan emr-nâme-i sâmi mücibince keyfiyet-i ta'mîmen mülhakâta bildirilmiş ve posta-hânenezâret-i behiyyesinin teshîl-i mürâsilât emrindeki şu icrââtı şâyân-ı teşekkür mevâddan bulunmuştur.

Birisi meselâ sekiz parça arâziye müşerref olduğuhâlde vefât edip beş kısma terk itse merkûmeden arâzi-yi mezkûrenin taķsîmine tâlib olmasa usûl-i intikâliyenin icrâsında beşinin de nâmına olarak yalnız arâzi kıt'alarının 'adedince sekiz kıt'a topu senedi tanzîm u a'tâ olunmak lâzım geldiği ba'zı każâlarda tapu me'mûrlar parçaları çoğaltıp kalemîyye harcından istifâde etmek maķşadıyla eshâb-ı arâzînin taleb ü rızâsına bakmayarak sekiz kıt'a tarlanın her

kıt'asını 'adedine göre ya'ni beşe taqsım fark ilekıt'a-i sened taqsım itmekde ve bu şüretle halka gadr edilmekde olduğutaḥkık u istihbâr kılındığından bu maḳûle müte'addid ve arsalara intikâl idecek arâziniñ eshâbı arâzî ḳânûn-nâme-i humâyûnuñ 15. ve 17. maddeleri ḥükmünce müteferrik tapu senedi almaḡataleb olur ise icrâ-yı taqsîmi ve talebolduḡları halde yalnız arâziniñ eski tapu senedlerinde kaç para i'tibâr olunmuş ise ol parçalar 'adedince cümle nâmına olarak birer kıt'a sened-i tanzîm u a'tâ ve şâyed yine tapu kâtipleri hilâf-ı nizâm bu mişllü ahvâl u harekâta mücâseret idecek olurlar ise fazla alınan varaḳa behâ ile kâtibiyeniñ istirdâdı meclis-i idâre-i vilâyet ḳarârından olarak ta'mîmen yazılmış olduğundan keyfiyet-i cümle ma'lûmu olmak üzere omaḳûle yolsuzluklar vuḳû' bulur ise mürâca'at kılınmaq üzere i'lân edilir.

Bir mülküñ terfi'-i şervet u ma'muriyetine ḥıdmet idecek şeylerün biri ve belki birincisi ma'âdendir.

Ma'den, emvâl-i ganîmet vü vâridât-ı ticâret gibi şarf olunduḡça re'sü'l-mâline ḥalel gelecek ve havâdiş ü 'avârız-ı 'âdiyye ile taḡyîr edecek sermâyeler ḳabîlinden degildir.

Evlâd-ı vaṭan anıñ medfûn-ı genc-i hâk olan sermâye-i bî-nihâyesiyle sa'âdet-i dâ'imeye maḡhar u ahfâd-ıvaṭan anıñ gasb u sirkat gibi ḥâriciyyeden bulunan şervet-i tabî'iiyyesiyle her 'asrıñ erbâb-ı yesârına berâber olur.

İşbu muḳaddimeyi derc eden (Envâr-ı Şarḳiyye) ḡazetesi şervet-i ta'bîriyyesi emsâlsizdür. Bir derecede olan Şamaḳo ma'denleriniñmuḳaddemâ keşfine me'mûr olup şimdi 4. Ordu-yı humâyûn meclisinde a'zâ bulunan miralay 'izzetlü Ḳadri Beg Efendiniñ mezkûr ma'âdenlerce icrâ eylediḡi keşfiyyet sebebiyle virdiḡi izâhâtı ve mevâḳı'-ı ma'deniñ ahvâl-i cografiyesi i'mâl u islâh ve idâreleriyle civârında bulunan ḥâl ve derece-i harâretlerine dâ'ir istihşâl eylediḡi ma'lûmâtı i'lân itmişiz ve işün ta'alluk-i tabî'iiyyesi münâsebetiyle izâhât u ma'lûmât-ı meşrûha ber-vech- âtî naḳl-i şaḥîfe-i beyân kılinmıştır.

Şamaşkov ovasının ğarb u şemâl cihetlerini ihâtâ eden tapularının cümlesi cevherleriyle maşlût mevâd-ı remliyyeden olup tûl altı ve ‘arzen bir sâ’at mesâfeyi hâvîdir.

Ma’den-i mezkûr 3-400 seneden berü i’ mâl olunmaşdaolduğu ve teymür ma’denlerinin 1.Cinsinden olup ma’denlere en meşhûr bulunan İsveç teymürüne bulunduğu gibi icrâ kılınan analizden daği %62 sâfi teymür hâviidüği anlaşılmış ve şimdiki hâlde yalnız sekiz milyon kadar cevher istişşâl kılınmaşda bulunmuştur.

Bu cevher tabî’atde ma’âden-i aslî gibi tamar ve yâhûd tabaka olarak etmeyip saçılmış cevher nâ- mütenâhi olduğundan ma’den-i mezkûr öyle kavâ’id-i fenniye hafır u ihrâc külfetinden vârestedir. Ancak maşallince işbu ma’den arâzîsi üzerinde zâten zirâ’at kâbil olmadığından civârşara aşâlîsi taht-ı tasarruflarında bulunan maşallerde cevher ihrâcından başka şûretle istifâde edemezler.

Bunuşla berâber aşâlî-i merkûme şarf u sa’y ile istişşâl idegeldikleri cevheri ocaşlarıña kadar naşl ve orada fûrûhat itmeğe mecbûr olduşlarından bu işe olan rağbetleri derece-i matlûbeyeye varamamaşda ve kendüleri mahal-i sâ’irede başka işlerle meşğûl olduşlarından ma’den-i mezkûr cesâmetine göre i’ mâl olunamamaştdır.

Esbâbın eñ başlıcaları ise aşâlî-i merkûmeniñ ihrâc eyledikleri cevheri kıymet-i haşîkiyesiyle satmaşa muvaffaş olarak hasılasıyla kendüleriniñ te’ayyüşe muştedîr bulunmalarıdır.

Egerçi bahş olunan sebebler hâşıl olur ise aşâlî-yi şara zâtıyyelerini bu işe hasır ile şimdiki hâşılât seneviyyeniñ4-5 mişli cevher istişşâl idecekleri şübhesizdir. (Ma’bâdı Var....)

Varna sancağına tâbi’ Pravâdi kaşabasıyla iki şaryede zuhûreden hastalığa tutulan şarasığır ve mandalardan telefât vukû’bulup re’îs-i me’ mûr livâ’-i mezkûrda bulunan vilâyet baytarı ‘Abdu’r-Rahmân Efendi tarafından olunan müdâvât şemeresiyle şurtuldugu ve yalnız 18 hasta hayvân kalıp anlara

da (Tuĥfetü'l-Baytâriyye) risâlesi mûcibince bakılmakda olduğu müstebân olmuştur.

Islâhatına teşebbüs olunan şıbyân mektepleri için bu kerede
vuĥû' bulan i'âneniñmiĥdârı

Maĥba'a müdürü rıf'atlü Yûsuf Efendi günleri sabâhleyin
Ėuruş Para

(Ber sa'âdet Kadr-i Fâ'ik Paşa maĥallesi mektebiniñ şâkirdânınıñ varaĥa
yazılarıña bakmaĥdadır.)

Baş-kâtib fütüvvetlü Aĥmed Efendi

Baş müretteb fütüvvetlü Mustafâ Efendi

2. Kâtib Tâhir Efendi

Şaĥife 4 Tuna Toĥuzuncu sene

Bulĥarca baş-müretteb Espas Efendi

Bulĥarca Kitâb ve resâ'ilün mu'âyene me'mûru Ligor Efendi

Müretteb Ferhâd Efendi

Müretteb Sâlih Efendi

Müretteb Gorgi Efendi

Müretteb İstefan Efendi

Mücellid refîķı 'Alî Efendi

Dest- gâhdâr Süleymân Çavuş

Bu daħi Hamza Ağa

Bu daħi İstefan

Yekûn:520

Evvelki Yekûn: 35,196

Mecmû'ı: 35,712

Mevâd-ı 'Umûmiyye

4. ordu-yı humâyûn topçu mîr-livâlıgı me'mûriyyeti dâr- şûrâ-yı 'askerî topçu dâ'iresi a'zâsından Topçu mîr-livâsı sa'âdetlü Râşid Paşa

Tahkîk komisyonu a'zâsından binbaşı 'izzetlü Gâlib Beg 'uhdesine kâ'i-makâmlik rütbesi tevcihatiyle tahşîlât komisyonu a'zâlığına

3. ordu-yı humâyûnna mensûb Preveze kal'asınıñ rütbeti olan kâ'im-makâmlik maħalline rütbe-i kâ'i-makâmı ile ordu-yı hümâyûn-ı mezkûr topçu kumandasına me'mûr binbaşı 'izzetlü Hurşîd Efendi ta'yîn buyrulmuş.

Ĥavâdiş-i Ĥâriciye

Geçen sene İngiltere memâlikinde postalar vâsıtasıyla 870 milyon mektûb te'âtî olunup meşârifât 1milyon 75 bin İngiliz lirası vâridât olduğunu (Deyli Telğraf) gazetesi yazıyor.

Avusturya İmparatoru ve Macaristan Kralı haşmetlü Fransuva Josef ĥazretleriniñ ma'iiyet-i 'aliyyelerinde baş vekîl Kõnt Andres olduğu ĥâlde gelecek şubât-ı frenginiñ tokuzunda'azîmet buyuracakları ĥavâdişendir.

Almanya’da bulunan piskoposluk usûl-i tahlîfesi hakkında tab’ olunan bir gazeteniñ neşr eylediği bir emrûñ me’âline göre piskoposlar kavâniñe ve nizâmât-ı devlete inkıyâd u itâ’at edeceklerine yemîn virüp ruhbân zümresi ve papas tâ’ifesi dağı haşmetlü imparator hazretlerine sadâkat ve vatana muhabbet ve kavânîne mutâva’at eyleyeceklerine hükümleri altında bulunanlar dağı işbu kı’ideniñ hilâfına bir şey ta’lîm itmeyeceklerine yemîn itmege mecbûr olacaklardır.

Emniyyet-i ‘umûmiyyeyi tehlikeye koyan gerek dâhil-i memleketde ve gerek hâricde bulunan cem’iyyetleri ile piskoposlar münâsebet peydâ ve muhâberât icrâ idemeyecek işbu tahlîf-i cedîd usûl-i iktizâsındandır.

Bundan ma’âda zıkr olunan emrûñ hâvî olduğubir bendiñ me’âli şudur
(Devletûñ ‘aleyhine gizli ittifaklarıñ teşkîlini piskoposlar haber aldıkları tağdırde cânib-i hükûmete ma’lûmât virmege mecbûr olacaklardır.)

Fransız Bütçesi

Fransanıñ 1874 senesi bütçesi hâriciyye nâzırı Mösyö Estval tarafından tertîb olunup ta’bîr olunan meclise takdîm olunan lâyiğada Ba’zı me’kûlât ve sâ’ire üzerine mübeşşer ilâvesiyle 150 milyon Frank vergi(vergi) tarafından ‘ibârettir.

Nâzır-ı müşârun ileyh Mösyö Estval Pâris bankasından alınan istikrâzuñ bir miqdârı verilüp muqarrer olduğu cihetle bu sene dağı 200 milyon frank verilecek yerde 150 milyon a’tâ ederek hiç olmazsa ahâlîye 50 milyon frank virgiden halâs itmiş olduğunu beyân itmesi üzerine a’zâdan biri gelecek nîsânda ihrâc ve yüzü seksen sekize 700 milyon frank istikrâz olunarakbankayaol bâbda olan borcumuz 400 milyona tenzîl edilüp ve bunıñ ve sâ’ir meşârif-i senevî fark milyonla kırtulmuş olmaz mı? Bundan başka harbiye dâ’iresince dağı geçende kıarâr

virdegimiz üzre 166 milyon meşârifinden olunmadığı taqdîrde muvâzene hâşıl olmuş olur dimişdir. Harbiye nâzırı ba'zı mevâd-ı mühimmeniñ beyânı için meclisin irtesi güne te'hîr olunmasını teklîf itmegin yevm-i mezkûrda toplanmak üzere meclis-i mezbûrda hitâm verilmiştir.(Tayms) (Başîret)

İ'lânât

İ'lân Resmi

Varna ve Pravâdi ve Şumnu ve 'Osmân Pazarı ve Cum'a ve Hezârğrad ve Silistre ve Babağağı ve İsâkçı ve Mâçin kazâları ormanlarıñdan 3 sene zarfında kat' ü nakl olunmak üzere 400 bin matrak ile 1 milyon germişik ve kızılıcık çubugundan matraklarıñ be-her bin 'adedine germişik ve kızılıcık çubuklarıñ be-her bin 'adedine 15'er gurus bedel a'tâsıyla iştirâsına İskenderiyeli Hasan Efendi tâlib olmuş ise de muqaddemâ matrakun be-her bin 'adedi 112'şer ve ince kızılıcık ve germişik çubugunuñ be-herbini 22'şer gurusâ satılmış olduğundan fiy'ât-ı lâyikasını bulmak için mezkûr'l-miğdâr matrak ve çubuqlarıñ tanzîm olunacak târihden 'itibâren 3 sene zarfında kesilüp nakl edilmek beşde biri peşin ve beşlik aqçe olarak Varna mâl şandığına teslîm ü a'tâ kılınmak ve her altı ay gâyesinde taqsît ile tesviye eyleyecegine kefil-i mu'teber irâ'e edilmek şerâ'itiyle mezâda çıkarılmış olmağıla tâlib olanlarıñ meclis-i idâre-i vilâyete mürâca'at eylemeleri i'lân olunur.

Ziştovi kâ'i-maqâmlıgından gelen i'lân

Der-sa'âdet divân-ı istifâsınıñ 20 numarolu ve fi 23 Şevvâl sene 82 ve fi 21 Şubat sene 81 târihli 'ilâmı mûcibince Ziştovili Hâcî Sülüşzâde Muhammed Ağanıñ Kibrit zâde Mehmed Ağada matlûbı olan 60 bin kûsür

ğuruşun te'diyyesi mûmâ'ileyh Kibritzâde MeḥmedAğa muḥâlefet göstermekde olduğundan mûmâ ileyhün mutaşarrıf olduğu ve zîrde muharrer mağaza ve 'arsalarınıñ fûrûhati hükm olunmuş ve bunlarıñ bedelâtınıñ müddei' mûmâ ileyh Sülüş-zâde Muḥammed Ağanıñ 85 senesi 'asarından kalan zimmet mahsûbu qarârlaşdırılmış idüğinden 85 sene 'asârından kalan borcuna mahsûb olunmaq üzre mezkûr mğaza ve 'arsalarıñ tâlîb olanlarıñ maḥallî ḥukûmetine mürâca'at eylemeleri ve târîḥ-i i'lânıñ 30. Günü her kimün payı üzerinde qarâr edilip ondan 30 günden sonra daḥi verilecek zam-ı qabûl ile i'lânıñ 61. Günü ve ihâlesi icrâ kılınacağını bilmeleri i'lân olunur.

Fî Kânûn-ı Şânî	Sene		
İskele Caddesinde		İskele Caddesinde	İskele
Caddesinde			
Yarım Kargir 1 'aded mağaza		1 'aded mağaza arsası zurâ'	1
'aded mağaza			
'Arsası Zurâ'	Arsası zurâ' ²		

(RusçukVilâyet Maḥba'asında basılmışdır.)

²Tuna, 30 Zilkade 1290, numero 840.

Ṭuna

3 Zilhicce 1290

numero 841

Çehârşenbe

Mevâd-ı Huşûşiyye

Memâlik-i mahrûse-i şâhânedede barut i'mâli memnû'iyyetiniñ te'kîdine dâ'ir 'umûm sırasında maqâm-ı vilâyete daħi şer-fevâridolan emr-nâme-i sâmi-yi cenâb u penâhî mû'cibince ol bâbda hafî ve celî icrâ-yı tahkîkât u tedkîkât olunarak güherçile esnâfindan ve sâ'ireden o maqûle barut i'mâliyle iştigâl edennizâmına tevfikten men'ü i'mâlâtı ve yedlerinde bulunan barut ve edevâtıñzabı u muşâderesi içün ta'mîmen tebligât-ı şedîde ifâ edilmekle keyfiyet-i memnû'iyyet cümleye ma'lûm olmak ve hilâfi hareketde bulunanlar haklarında mu'âmele-i nizâmiyye icrâ olunacağı muhakkak bilinmek üzere gazetemizle de i'lân-ı memnû'iyyete ibtidâr kılındı.

Köylerde muhtârlarla ve ihtiyâr ve kazâlarda idâre ve da'vâ ve livâlarda kezâ idârelerle temyîz meclisleri a'zâsınıñ haklarında mütekarîbu'l-hulûl olan Mart'da nizâmında tevfikten usûl-i intihâbiyyeniñ icrâ kılınacağı der-kâr ise de ba'zı mahallerce a'zâlığı kabûl itmeyecekleri bilinip tururken dâhil intihâb edilmekde olan zevât-ı ekseriyet sora kabûl-i me'mûriyyetden su'âl eylemeleri üzerine ekseriyet kazananlardan kalan yalnız bireriniñ veyâ kalanlarıñ ta'yîniñe mecbûriyet hâşıl olmak gibi müşkilât görülmekte bulunduğundan ba'dehî böyle nizâmsızlık vuqû'a gelememesi içün melhûz olanlardan tefrîkten istimzâc-ı keyfiyetle muvâfaqatları tahşîl edilmedikce bî-hûde intihâba 'arz olunmamaları maqâm-ı vilâyetden mülhâkâta tastîr olunan tahrîrât-ı 'umûmiyyeniñ cümle-i mündericâtındandır.

Şamaqov ma'deniñe dâ'ir 840 numarolu gazetimizde münderic ma'lûmâtdan (Ma'bad)

Şamaqov ma'deninüñ cevher-i tabî'iyyesi yukarıda bir nebze beyân olunmuş ve keyfiyet-i i'mâli hakkında icâb eden mutâla'anıñdaħi ba'd- mâ-

beyânı muqarrer bulunmuş ise de bu bahşlere girişimezden evvel ma'den-i mezkûruñ ve mensûb olduğu Şamağov қаşabasıyla ve etrâf cevânibün ahvâl-i cografiyyesine dâ'ir biraz ma'lûmât a'tâsı münâsib görülmüştür.

Şöyle ki Şamağov қаşabası Тuna vilâyetine tâbi' ve Şofyasancağı dâhilinde ve Rûm-ili kıt'asınıñ vasatındaki cibâl-i müteselsile'den itlâk olunur en mürtefi' mağhalleniñ cihet-i şimâlisinde ve 42 derece ve 35 dakika 'arz-ı şimâlîde vâқи' ve sath-ı 1200 zirâ' mürtefi' olup Тuna nehri sevâhilinde bulunan Lom қаşabasından 37 baһr-i sefid sevâhilindeki Selânîk şehirnden 49 ve der-sa'âdetden 98 sâ'at ba'diyyet mesâfesi vardır.

Ma'deniñ ilerilemesini iltizâm eden esbâbuñ biri de ma'lûm Selânîk iskelesi vapurlarınıñ dâ'imî şüretle uğradığı bir mağal olduğundan ma'den-i mezkûr için eñ münâsib bir iskele bulunduğu emr-i meczûm ise de ekşer mağhallerinde yollar gâyet sa'bu'l-mürûr olmaқ cihetiyle 'araba ile mürûr ve derece-i istihâlede görünmekte ve ba'zı yirlerinde iskele caddesi küşâdı ise takım teklifâta 'arz eylemektedir.

'Înâyât u himâyât-ı celîle-i һazret-i şehr- yârî ile der sa'âdetden Edrine ve oradan Filibeye қadar inşâ olunan şimendüfer hattı ma'den-i mezkûruñ muhtâc olduğu teshilâtı şimdeden te'mîn eylediginden bu bâbda maslahatuñ idâre-i efkâra muhtâc қalmamıştır.

Şamağov қаşabasınıñ cihet-i şimâlisinde vâқи' olup sath-ı hicrden 1100 zirâ' қadar ir'ifâ'ı bulunan Şamağov ovası tûlen 6 ve 'arzen 1.5 sâ'at mesâfeyi һâvîdür. İşbu ova şimâlen Vitoş balkanıñun bir takım şu'beleri ve şarқан der-'agûşîn ve Vespuc қaryelerinden mürûr ile çam kuru denilen mağalde Vitoş balkanıña ittisâl eyleyip çam korudan Belçin қaryesine қadarzıkr olunan Vitoşbalkanıñdan diger bayırlar ve garben Belçin қaryesinden Vitoş balkanıña ittisâl itmiş olan balkan ileŞamağov ovası ile Kalkova қaryeleri meyânında ve Levzine balkanıni etkileri ve sâ'ir küçük bir ova teşekkül ve bu ova Eskir nehriniñ geçdigi Kalkova қaryesine civâr Berzaz dinilen dar bir mağalden Şamağov ovasına ittisâl etmiştir. Sâlifü'z-zıkr Levzine balkanı sath-ı bahrden 1500 zirâ' mürtefi'dir.

Şamaşkov ovası Şofyasancağı dâhilinde en vâşî' ova olup şark cihetinde Taşkeşân kıaryesinden şehir-i Şofya'ya kadar sekiz ve Şofya'dan ğarb cihetinde vâkî' Üçkulak derbendine kadar 7.5 ve buradan Dragoman boğazına kadar 1.5 ki 17 ve 'arzen 3 sâ'atdir. İşbu ovaniñ taraf-i şemâlîsi Koca Balkan silsilesi ve taraf-ı cenûbîsi Çukurova ve Levzine kıaryeleri cibâli ile ve Vituş balkanı şu'beleri ve cânib- şarkîsi Taşkeşân kıaryeleri cibâli ve taraf- ı ğarbîsi boğazına kadar mümted olan Brzenik nâhiyesi silsile-i cibâli ile mahdûd olunmuştur. Ve mezkûr tağları 3 sâ'at tûlünde ve 1 sâ'at 'arzında olan ve bir takım kıaryeleri hâvî bulunan ovaları teşkîl ve Şofya ovasından tefrîk edip yalnız Bâlî Efendi geçidi ile bulunmuştur. Grahovo ovasıyla 7 sâ'at tûlünde ve 3 sâ'at 'arzında olan Radomir ovasını ve Çernagora balkanları tefrîk edip yalnız Radomir kaşabasına kadar bir sâ'at tolayda Radovir geçidi ile yekdiglerine kesb-i iltisâk eylemiştir. Mâb'adı var...)

İşlâhatına teşebbüs olunan şıbyân mektepleri için bu kerede vukû' bulan i'âneniñ miqdârı

Ruscuk fırka-i 'askeriyyesi kumandanı mir-livâ sa'âdetlü Hâfız Paşa

Maħkeme-i şer'iyye baş kâtibi mükerrermetlü Hâcî Hâfız Şehâb Efendi

Muhâsebe-i vilâyet baş kâtibi rıf'atlı İbrâhim Hulûsî Efendi

Devâ'ir muhâsebesi mümeyyizi rıf'atlı Tevfik Efendi

Hikme-i şer'iyye kâtib-i şânîsi İbiş Efendi

Meclis-i idâre-i vilâyet kâtib-i şânîsi Rızâ Efendi

Mevâd-ı 'Umûmiye

(Konsoloslar 'unvânıyla Başîretde okunan bir bendin ba'zı fıkraları)

Min'e'l -kadîm Avrupa devletleri yek digeleriniñ dâhil dâ'ire-i idâresi olanmağallerde ticâret u seyâhat için gelip gidecek ve yâhûd ikâmet eyleyecek tüccâr ve sâirehuķûķ ve mu'âmelâtına nezâret ve kendülerine himâyet u siyânet ile verilmesi lâzım gelen ve şehâdet-nâme gibi evrâķ-ı resmiyeyi a'tâ ve mevâd-ı ticâriyyeye dâ'ir olan 'ahd-nâmelerün icrâsı şürûtıyla berâber bulduķları mağallerde emr-i ticârete dâir beyân-nâmesi lâzım olan şeyleri ihbâra 'itinâ itmek ve kendü teb'asıyla yirlü aħâlî beyniñde tekevvün eden da'vâ-yı bî-nezd ģukûmet-i mağallide ve yalnız kendü teb'asının yek digeri beyniñde vuķû' bulacaķ münâza'atı daģi kendi ahz eylemek için her devlet digeleriniñ memâlikine sınıf-ı muħtelife üzre ģonsolos ģâ'ide ittihâz ederek bunu da dâhil mu'âhede itmiş oldukları cihetle bu usûl Avrupa'da tamâmiyle cârî olduģu gibi devl-i ecnebiye olan mu'âhedât icâbınca memâlik-i maħrûsede daģi mer'î olmasıyla her devlet tarafından iķtizâ eden mağallere cânib-i bâb-ı 'âliye mürâca'atla emr-i resm istiħşâl olunaraķ baģ ģonsolos ve ģonsolos ve ģonsolos vekîli nâmıyla ģonsoloslar ta'yîn u ikâm olunduģu mişllü devlet-i 'aliyye cânibinden daģi mukâbele-i bilâd-ı ecnebiyeniñ ekşer mağallerine muħtelif sınıflarda şehbenderler ta'yîn u irsâl olunmaķtadır.

Devl-i ecnebiyyeniñ yek digesine gönderdikleri bu ģonsoloslarıñ memâlik-i ecnebiye muħtelif yirlerine gönderilenlerin mu'âmelât-ı câriyesinden ģaberdâr degil isek de memâlik-i maħrûsede bulunanlarıñ ekşerisi muģaddimedey beyân olunan vazîfe-i me'mûriyetlerini îfâ itmeyüp bulduķları memleketiñ işine ģukûmet-i mağalliyyeniñ 'umûrına müdâhale etmekte olduklarıñdan nâşî şikâyet olunmadıģını biliriz.

Çünkü bu ģonsoloslarıñ asîlleri bilâd-ı ecnebiyyeden gelmekte iseler de vekîlleriyle ve tercemân u kavâslarıñun cümlesi yirlüden oldukları cihetle bilâd-ı ecnebiyyeden ve mağal-i me'mûriyetiniñ lisâniña, ģâline, şânına vâķıf olmayan ģonsoloslar daģi bi'l-zarûre bunlarıñ sözüne baķaraķ ba'zen hilâf-ı ģâ'ide ģukûmet-i mağalliyye me'mûrlarıñı iz'âc ve bi'l- âhire bâb-ı 'âlîyi daģi işğâl ediyorlar.

Havâdiş-i Hâriciye

Fransanın şarı kitâbı tab' u neşr olunmak üzere idüğü mukaddemâ derc-i şahîfe-i beyân kılınmıştır.

Zıkr olunan bu kitâb bu kere çıkmış ise de mündericâtı hakkında 11 mektûbdan Ortodoks ve Katolik ruhbânlarının ihtilâfâtı mebâhisinden 'ibâret olup politikaca derece-i şâyân ehemmiyetli mesâ'il hâvî degildir. Fransa piskoposları ve ahalîye olan telkinâtı Almanya hakkında bulunduğundan tolayı Almanya devlet-i fehîmesinin vuķu' bulan ihtârı üzerine ba'd-ı nâ-lisân i'tidâl kullanmaları ve şâmil Fransa Cumhûriyeti tarafından piskoposlara tahrîrât-ı 'umûmiyye tasfîr olunduğu Fransa havâdişindedir.

Kuyruklu Yıldız

Önümüzdeki 1874 senesinde pek cesâmetli bir kuyruklu yıldızın küre-i arza teķarrüb ideceğini Amerikalı Nevman nâm rasad haber veriyor. Böyle bir yıldızın egçen sene daħi dünyâya yaklaşacağı ba'zı ehl-i hey'et tarafından id'â olunmağıla bu ma'âda halk beyninde bir takım mebâhis u kıyl u kâl tekevvüniñe vesîle olmuş idi. Şükr olsun ki asriyyeniñ cümle-i cemîlesinden olmak üzere erbâbının ve mücâhidât-ı mütevâliyesi şemerâtıyla 'ilm-i hey'et daħi 'ulûm-i fûnûn ve sâ'ire mişllü seneden seneye ilerüledikçe a'sâr-ı mâziyyeden olan birtakım zehâbât-ı câhilâneniñ ahkâmı vara vara suķût pezîr oluyor. Meselâ a'lâm-ı feleķiyyeden sebep henüz 'ilm'ül- yakîn bilinemediği ve 'avâm -ı nâs beyninde davullar çalınmakve tüfenkler atmak gibi düstûr-ı'l- 'amel tutulan 'âdât el-yevm Çin ve Çapon memâlikinden muhît kebîr otarlarından ğayriden cârî olmadığı gibi yine şu kabilden olarak ara sıra gökyüzünde görünen kuyruklu yıldızların zuhûr-ı tulû' samt u hamel olunmak i'tikâd-ı bâtıllı daħi 'ilm u tecribe bir kâtible 'ilâ tedrîc efkâr-ı halkdan zâ'il olmağda ise de bu yıldızdan ba'zılarının küre-i arza ziyâdece taķarrüb itdiği için onlardan biriniñ ez-ķazâ küre-i arza ve belki hâşıl olacak, dünyâ ve kâinâtın târumâr olabilmesi ihtimâlâtı çünd sene evvelce en mu'teber rasadların bile kuvve-i vâhimesini ve bu bâbda birçoktedķikât-ı fenniye icrâsına teşvîk itmekle işbu daħi lüzûmlu olduğı meydâna çıkarmış ya'ni

mezkûr yıldızlar meselâ küre-i arz gibi kâtı ve yekpâre icrâm-i felekiyyeden olmayıp milyonlarca ufak cismlerün ictimâ'ından mürekkeb olarak şemsün etrâfında duran ve anıñ yıldızlarıñ ecsâm-ı şağîre mürekkebesinden olup bunlar bir seyyâreniñ dâ'iresine düşdükleri hâlde anıñ kuvve-i câzibesine mukâvemet idememekle merbât oldukları hey'etden seyyâre-i mezkûreniñ etrâfında tolaşdıqları ve hattâ şehâblar ya'nî uçan yıldızlar ecsâm-ı şağîre-i mezkûreden 'ibâret oldukları ve bu hesâba göre bir kuyruklu yıldızun küre-i arza pek pek âteş yağmuru gibi sehâblarıñ nüzûlü intâc idebilecegi müstebân olmuştur. (Şark)

‘İlânât

(‘İlân Resmi)

Ruşçuk Ticâret Mahkemsiniñ ‘İlânı

Varna'da Ermenî milletinden ve manifaturacı esnâfindan Gemici oğlu Agop bu def'a izhâr-ı iflâs itmiş olduğundan müflis-i merkûmdan alacağı bulunan zevâtuñ kânûn-i ticâretün 199 ve 200. Bendleri ahkâmınca târih-i 'ilândan 'itibâren 21 güne kadar Varna Ticâret Mahkemesine gelip alacaklarıñı isbât eylemeleri ve müddet-i mezkûr zarfında gelip alacağını kayd ittirmeyen olur ise kânûn-i mezkûruñ 210. bendi ahkâmınca icâbınıñ icrâsına mübâşeret olunacağı i'lân olunur.

Bunda aqdem iflâs etdiği i'lân olunmuş olan Minqaliye kazâsına tâbi' Çıracı kıyeli Hristo Çıracı kıyesinde vâki' kışla ve tarlaları müstemilâtıyla berâber fûrûhat olunacağından zıkr olunan kışlaya tâlib bulunan zevâtun târih-i i'lândan 'itibâren 61 güne kadar Varna Ticâret Mahkemesine gelip pay sürmeleri i'lân olunur.³

³Tuna, 3 Zilhicce 1290, numero 841.

Ṭuna

7 Zilhicce 1290

numero 842

Pazar

‘Özr

Ḳurbân bayramı ta’tîli münâsebetiyle gelecek çehârşenbe ve Pazar nüshaları çıkarılmayacak.

Mevâd-ı Huşûşiyye

Memâlik-i maḥrûse-i şâḥâne limânları mu’âmelâtınıñ dâ’ire-i inzibât u intizâmına alınması ve sefin-i ticâriyye-i devlet-i ‘aliyye zımnında muḳaddeme qarâr-gîr olan nizâm iktizâsınca 200 kilelik ticâriyye-i devlet-i ‘aliyyeden onlardan ta’rîfe-i cedîde mûcibince resm-i ahzî muḳarrer olduğu hâlde el-yevm taşra limânlarında limân taraflarından usûl üzre bin, yukarı olanlardan resm alınıp 200 kilelikden biñ kileliğe kadar olan ḳayıqlardan henüz resm aḥzine mübâşeret olunmadığı taḥḳîḳ kılınmadığından ve resm-i mezkûre hazîne-i bahriyeye â’id bulunduğundan bahşle istifâsı ḥaḳḳında bu kere bahriye nezâret-i celîlesinden şer-fevârid olan tahrîrât-i ‘aleyh üzerine bundan böyle 200 bin kadar olan sefâyin-i şağîreden daḥi mûmâ ileyh ma’rifetleriyle resm-i ahzî ve mu’âmelât-ı nizâmiyyelerinin icrâsı muḳarrer olduğu beyân olunur.

Sûret-i Vüsâyâ

Riyâset-i idârede bulunanzevât yine esâsî usûl u nizâma müstenid olarak göreceklere lüzûm u îcâb üzerine erbâb-ı töhmet ü kabâhatdan olanları (Nüfûz me’mûriyetini nizâmâta tatbîk itmeksizin sû’isti’mâl eder ise su’âl olmaḳşartıyla) togrudan togruya habs u tevkîfe me’zûn olup fakat bunlar ya’ni mutaşarrıfîn-i kirâm u ḳâ’i-maḳâmaların gayrı hiç kimse adam habs itmege ve

ne de salıvirmege me'zûn olmadığından muhâkem ü mecâlis-i resmiyeden bir adamın hasbine hükm-i lâ-hağolduğu veyâhud bir mahbûsun salıverilmesi lâzım geldiği hâlde o hükm ü kararın sâdir olduğu mahkemeden ol bâbda mahkemeniñ mührünü ve re'îs-i mahkemeniñ imzâsını hâvî bir puşulatanzîm olunarak icrâ-yı me'mûriyetine 'arz ile (mücibince veyâ tahliyesi) tahrîren işâret eyledikten sonra o puşula habşhâne me'mûru nezdinde sened olarak hıfz ile kimseniñ tevkîf veyâ tahliyesi lâzım olup böyle puşula üzerine icrâ me'mûru tarafından tahrîren emr olunmadıkça küçük büyük sâ'ir me'mûrlarıñ ifâde-i mücerredesiyle hükmlü hükmsüz hiç kimseniñ habs veyâ tahliye olunmaması ve şâyed bu usûle ri'âyet etmeyen kimselerin su'âl olunacakları şûret-i maşşûsada tavsiye u ihtâr olunur.

Bir gümüşden çal'a gördüm habs olubdur anda âb

Urdu zerrîn topunu mahv etdi fi'l-hâl âfitâb

Geçendeki soguklarda Tuna nehriniñ menba'ına kadar yemîn ü yesâr kenârı buz tutmuş ve ortasından akan buz parçaları Rusçuga kadar rû-yı nehri kaplayıp kalmıştır.

Bu şûretle pekleşmiş olan buzları birkaç gündür hevâlarıñ i'tidâli boşaltmış olduğundan bu i'tidâl daha çend gün devâm eder ise (Bu sığağa kar mı tayanır?) meşeli gösterecektir.

Varna hükûmet konagı öniñden Balık Pazarına ve oradan iskeleye kadar olan caddenin çaldırımları şose tarzında yapılmış olduğunu Varna'dan yazıyorlar.

Nâhiyesiniñ 2 sâ'at ba'd-ı cenûbında ve 2 buçuk sâ'at gâyet dik ve Tatar Pazarcığı beyninde kapucuk derbendi dimekle meşhûr bir geçid daha vardır.

İşbu beyân olunan geçidiñ her iki tarafları bir takım cibâl-i şâhâne ile mahdûd u mesdûd bulduklarından her bireriniñ harekât-ı 'askeriyece müsellemler olan derece-i ehemmiyetleri âzâde-i tekrârdır.

Mevâd-ı 'Umûmiye

Rûsumât meclisi re'is-i şânîsi sa'âdetlü Necîb Paşa hazretlerine Rûm-ili Begler begliği pâyesi

Kandıye Sancağı mutaşarrıflığı eden mutaşarrıf sâbık sa'âdetlü Mustafâ' Paşa hazretlerine

Kırşehir mutaşarrıflığı İçel mutaşarrıfı sâbık 'izzetlü Mehmed Paşaya tevcîh buyrulmuştur.

Beyrut rûsumât nezâreti rütbe-i sâniye sınıf mütemâyizi ile Haleb rûsumât nâzırı sâbık 'izzetlü Halîl Efendiye

Gürc Kapısı gümrüğü nezâreti duhân gümrüğü nâzırı sâbık 'izzetlü Muhyiddîn Beg'e

Haleb rûsumât nezâreti rütbe-i sâniye sınıf-ı sâniyesiyle Edrine rûsumât nâzırı sâbık 'izzetlü Hâcî Zühdî Efendi'ye

Edrine rûsumât nezâreti rütbe-i sâniye sınıf-ı sâniyesiyle İzmir nezâret-i muhâsebe baş kâtibi sâbık 'izzetlü Hüsâmeddîn Efendi'ye

Muhakeme-i ticâret birinci meclisi a'zâlığı a'zâ mu'âvinlerinden rif'atlı Sabrî Efendi'ye tevcîh buyrulmuştur.

Edrine vilâyeti dâhilinde Yanbolu kazâsı niyâbet-i şer'iyyesine Bartın nâ'ib-i sâbıkı kudâtan Es-Seyd 'Abdu'l-Gaffâr Efendi

Bosna vilâyeti dâhilinde Usteniçe kaşabası niyâbet- şer'iyyesine ma'den nâ'ib-i sâbıkı devletlü el-hâc Rıf'at Efendi ta'yîn buyrulmuştur.

Havâdiş-i Hâriciye

İspanyanıñ azâde-i tekrâr olan ihtilâl-i dâhiliyesiniñ daha ne kadarvaqt sürecegi şimdeden kimse kestiremez.

Fakat sene-i cedîde ibtidâ'ında rev-nümâ olan müştekilât-ı 'adîde âhirine degin isbâta delîl olabiliyor.

Şöyle ki:

Kânûn-ı şânîniñ ikinci günü 100 re'ye karşı 120 re'nden 'ibâret bir ekşeriyetle cumhûriyet re'isi 'aleyhine sâdır karar üzerine re'is-i cumhûr Mösyö Kastelar me'mûriyetinden isti'fâ itmiş ve yeni bir hükûmetin teşkiline kurtuslar tarafından teşebbüs olunmuş ise de Madrid kumandanı bulunan Cezâl Bavyal meclis re'isi Mösyö Salmerona bir beyân-nâme irsâl ile Kurtuslarıñ tağılması için kendisini icbâr itmiş ve birazdan sonra Cezâl- i mûmâ ileyh bi'z-zâtdaği Kurtuslarıñ salonıña duhûl ile kendüliklerinden tağılmazlar ise cebren tağılmağa mecbûr bulunduğunu beyân etmiştir.

Bunuñ üzerine millet dışarıya çıktıklarında re'is 'aleyhine re'y verdikleri sarayın karşısına muhalefet için birçok toplarıñ ta'biye olunmaz idügi kemâl- i dikkat ile görmüşlerdir.

Re'is-i mûmâ ileyh Kastelar istifâsınıñ kabûlünde bulunduğundan tolayı Mareşâl taht- ı riyâsetinde olarak bir yeni bir kabinetö tertîb ü teşkîl olunmuştur ki hey'et-i kabinetonuñ esâmîsi zikr olunur.

Mösyö Sagasta Hâriciyye

Mösyö Zabale harbiyye

Mösyö Esgaray Mâliye

Mösyö Ğarciya(Ğarcia) Bahriye Nezâretine

Kurtusları tağıtmak için Cezâl işbu mücebberesi ne efkâra mebnî idi ki henüz mechûl ise de harekât ittihâz olunmuş tedâbirden idügi ittihâz eylediği tedâbirden müstebân olmuştur.

‘Âfet

Be-deryâ der menâfi’ bî-şümâr est

Ve ger hâhî selâmet der-kenâr est.

Mısrâ’-i ma’lûmeniñ mazmûn te’vîl ve belki büsbütün ‘aksine tahvîl itdirecek şüretde hesâbı bu kere Levend-i Bahriye gâzetesinde nazâr-ı istigrâmız olmuştur. Şöyle ki İngiltere sevâhilinde seyr u seyahat itmekde bulunan yerli ve ecnebî yelken ve vapur 1894 senesi zarfında yâhûd ‘ârızât-ı sâ’ireye telef olmuş olan nüfûsun kemiyeti başka ve dâhil memlekette vâkı’temür yolları üzerinde olan ve her ne şüretle olur ise olsun kazâyâ ugrayıp vefât itmiş bulunan efrâdın ‘adedi bu kere hükûmetce tedkîk ittirildikde sene-i merkûmeniñ ibtidâsından intihâsına kadar ‘âfet-i bahriyeye fedâ gitmiş olan nüfûsun mecmû’ı 590 kişeden ‘ibâret olduğu hâlde temür yollarına şu müddet içinde naql u îşâlitmiş oldukları eşhâs 1145 ve yalnız Londra kazâyâ mugârik olup gidenler 118 nüfûsa bâliğ oldukları ya’ni karada vuķû’ bulan ve muhâtırât zuhûra gelir ki hemân 3 mişline mukârin olduğu taħaķķuk etmiş olmağıla bu nisbet esâs takdir-i ittihâz olunupda dünyânın her tarafında ‘âfet ile bahriyeniñ beher sene intâc itmekde oldukları telefât yekdigerleriyle tatbîk olursa yine deryâdan tecellî-yi selâmet bulunamayacağı müstebân olur.(Şark)

İ'lânât

(İ'lân Resmi)

Belve'den Üsküb'e kadar olan teymür yolundan Şofya ile Belve arasında bir miqdâr maħallün 'ameliyyât-ı terâbiyyesi teb'a-i devlet-i 'aliyyeden zühûr idecek tâliblere parça parça maktû' 'ihâle olunacağı (828) numarolu nüshamızla i'lân kılınmıştı.

Ba'zı maħallere ve yirler için kompanyalar teşkîl ederek Rûm-ili temür yollarınıñ Şofyada'ki komisyonına murahhas göndermeleri mûcib-i memnûniyet-i kesîre olduğundan yalnız i'lân olunan miqdârın ihâlesine ħaşr-ı madde olunmayıp Şofya cihetinde daħi 80 kilometro kadar maħalliñ parça parça verileceği cihetle bulunmak lâzım kânûn-i şânî ibtidâsından nihâyetine kadar Şofyada bulunmaları lâzım geleceği ve bir yandan bu yirler ihâle olunacağı gibi kânûn-i şânîden sonra mürâca'at edenlere daħi Köstendil cihetinden sâ'ir yirler verileceği komisyon-ı mezkûr ifâdesiyle i'lân olunur.

Rusçuk piyasası meydânından bed'en ile Tırnovi caddesinde vâķi' ve Manastır sagîr kıaryelerine varınca yolda zâyi' olan bir çanta derûniñda evrâkdan başka bir şey olmadığından ve bulmuş olanlar açdıysa hiçbir vechine mes'ûl tutulmayıp bin ğuruş daħi müjde alacağı kefil bulunduğundan ve çantayı bulmuş olanlar Rusçuk'da 'arz-ı ħâlcî Râşid Efendiniñ dükkânına getirip hemân bin ğuruşu almaları bi'l-hâssa ricâ olunur.

Fî 11 Kânûn-ı Şânî sene ...

İmzâ

Rusçuk'da mukîm 'arz-ı ħâlcî ve çanta sâhibiniñ vekîli

Mehmed Râşid⁴

⁴Tuna, 7 Zilhicce 1290, numero 842.

Tuna

17 Zilhicce 1290

numero 843

Mevâd-ı Huşûsiyye

Devletlü vâlî paşa hazretleri 'ıyd-ı şerîfiñ 2. Günü Şumnû'ya 'azîmetle 5. günü 'avdet buyurdular.

Hâsılâtı kız ıslâhânesine 'â'id olmak üzere vâlî-yi müşârun ileyh hazretleriniñ taht-ı himâyelerinde olarak kânûn-ı şânî-yi rûmîniñ 13. Pazar gicesi Rusçuğda vâkı' ıslâh-hâne hotelinde verilen baloya da'vetli olan zevât-ı hamîyyet-simât taraflarıñdan olunan duhûliyyeden ve zıkr olunan ıslâhâne şâkirdânınıñ ma'mûlât- ı zâtiyyelerinden 16 parça eşyânıñ piyango hâşılâtından cem'en 6957 gurus hâşılât vukû' bularakmez kûr eşyâ behâsıyla meşârifât olundukda 4504 gurus ıslâh-hâne idâresine irâdkayd edilmiştir.

Cum'a-i 'atîk kazâsı niyâbet-i şer'iyyesine kibâr-ı müderrisînden mekremetli nâ'ib-i sâbıkı müderris mükerrermetli Es-Seyyid Muhammed'Alî Efendi ;

Ziştovi kazâsı niyâbet-i şer'iyyesine Kızanlık nâ'ib-i sâbıkı müveddetlü Es-Seyyid Münîb Efendi ta'yîn buyurulmuştur.

Eytâm şandıkları hakkında ba'zı 'umûm nevâb-ı muhteremeye hitâben maqâm-ı celîl cenâb-ı müşehhit penâhîden buyurulmuş olan maqâm-ı vilâyetden mülhakâta yazılan tahrîrât -ı mezbelede eytâm şandıklarıñun teşkîl ü küşâdıyla hükkâm -ı şer'iyyeniñtaht- ı nezâretinde bulundurulması ve maşûş eytâm müdürleri ta'yîniyle berâber da'vâ ve temyiz meclisleri hey'etlerine dağı bu bâbda haq-ı nezâretverilmesi mücerred farz-ı 'ayn olan emvâl eytâmun emniyet-i kâmile olarak hüsn-i muhafazası maqşadına mebnî olduğı hâlde ba'zı yerlerde şu vazîfe-i asliyeye aslâ dikkat u i'tinâ olunmayarak eytâm aqçeleri kefilli kefilsiz, senedli senedsiz bir takım bî-

udret adamlara apdrlp mahv u telef edilmekde idgi ma'at-te'essf iitildiginden ve hl bu ki byle mes'liyye-i dnyeviye  u ureviyye der-kr olan hlt- mte'essifeni vuk' ise al ve kat' tecvz olunmayacağından ve nki her ne adar aradan zamn gese dağı elbet bir gn hesb sorulacağı der-kr olup hatt Vidin n'ib-i esbağı Tahsn Efendi zamnında Vidin eytm andğndan yalnız bir keffilsiz ve senedsiz bir udretsiz adama ikrz u a't olunan açeni ol vat eytm mdrliginde ve meclis-i temyiz mmeyyizliginde bulunanlardan tail u haem olunarak icr-y mağalline i'r klındığı gibi dağı s'istimlt zuhr tadrinde me'mrları ibu tazmn cezsına ugrayacağı muaak idğnden her bir liv u azda eytm andğn muhsebt- 'ummiyyesi nizmına tevfien mustarzler iinde senedleri eskimi ve kefilleri evvelki 'itibrlarından dm var ise ise nizmına senedlerini tebdliyle yeneden kefalet-i mu'tebereye rabt edilp netyic-i hiltun izhen mabaa bildirilmesi ve ba'de'z-zeyn emvl-i eytmdan ae ikrzında uslen alınaca kefillerin ibtid derece-i ervet u iktidrları meclis-i mağalliyece bi't-tak senedleri zuhrında zt- mhrleriyle tasdk olunmadka kefaletlerini abl olunması ve'l-hil emvl-i eytm telef  arfdan nehy idebilecek her drl esbb u s'il istihaliyle mes'liyyet-i dnyeviye  u ureviyyeden ictinb edilmesi ta'mmen tavsiye  ihtr olunmutur.

Bu sene ofya taraflarında it iddetli gemesini icr itmekte olup ma'mfih s'ir bellığından ni muhtcni tedrikinden 'ciz kaldkları hatb u kmr in erbb- hamyyet beyninde bira bin gru toplanarak bunla fuar u 'acze odun ve kmr tevzi' olunduğu ofya'dan vuk' bulan e'rdan mstebndır.

(*Rusugun muhasent andğı sermyesini f'iziyle bu sene dağıRusuda fuarya hatb tağıdlmdır.*)

Şamaşov ma'deniñe dâ'ir 842 numerolu ğazetemizde münderic ma'lûmâtdan (ma'bâd)

Vitoş balşanınıñ taraf-ı cenûbîsinden süvâreden şarasu nehri Radovir boğazından mürûr ile Radovir ve Köstendil ovalarından Dubnice ve Cum'a kaşâlarından ve Karesne denilen Balşan arasından Selânik vilâyeti dâhilinde kâ'in Menellik kaşâsına mürûr ile 8 sâ'at ba'd-ı mesâfe vâki' çay agzı Ak denize mansıb olur.

Rile balşanınıñ muvâki'muhtelifesinden zuhûr ile hâşıl olan enhârdan birisi nehr-i Meriçdir ki Şamaşovun üç sâ'at ba'd-ı mesâfe cenûb-ı şarkisinde kâ'in Radoşil(Radosıl) nâm karyeniñ cenûb tarafından Köstence civâr karyeleri cihetlerinde hâşıl olan diğer nehrlerle Gabrovo karyesi civârında birleşerek bendin Tatar Pazarcığı ovasına mürûr u ve gittikçe bir taşım nehrlerün daha vürûd olmasıyla kesb-i cesâmet edip Filibe ve Edrine şehrlerinden geçerek Eynozdan Akdeniz'e vâsıl olur.

Bağş olunan nehrlerden birisi dağicesim nehrdir ki bu da iki şu'beye münkasım olup bir şu'besi Şamaşov kaşabasınıñ cihet-i cenûbîsinde vâki' olup Teymur kapu diye yâd olunan boğaz derûnında müte'addid ve diğer şu'besi kara Eskîr nâmıyla kaşaba-i mezkûreniñ cenûb-i ğarbîsinde ve balşan derûnunda kâ'in bir taşımzuhûr ile Şamaşov kaşabasına toğru cereyân eder.

Çam koru tarafında zuhûreden suya daği Besterica tesmiye olup Şamaşov kaşabasınıñ bir sâ'at ba'd-ı mesâfesinde Eskîr nehriyle birleşüp kenâr kaşabadan şemâlinde toğru şiddetle cereyân ederek ve Şamaşov ovasınıñ nihâyet-i şemâlinde Vilozna balşanı ile Vitoş balşanı beyniñde vâki' boğazdan geçer. Şofya ovasına ve oradan daği Kofça Balşanı bir boğazdan mürûr ile Nigbolu kaşabasında Tuna nehrine mansıb olur.

Erbâbına hafî degildir ki bir ma'deniñ şervet-i tabî'iyyesi ma'lûm olduğdan sonra matlûb vechle işledilmesi başlıca 3 esbâba muhtâcdır. Bunlardan birisi ma'deniñ ormanlar teshîl idecek muntazam yollar ve diğer birisi de i'mâlât

fabrikaları idâresiyçün cesîm ve kuvvetli sulardır.Şamağov ma'deniñün muhtâc olduğu yol maddesi yukarıda beyân olunduğu huşûşunıñ ilerlemesini te'mîn eden ormanlarıñ keyfiyetleri tafşîlen yazılacağı gibi her nev' der-meyân olundu.

Çünkü enhâr-ı mezkûre gerek el-yevm zıkr olunan Radoşil ve Köstence ve Sisterme kıaryelerinde bulunan ve gerek Şamağov kaçabası civârında mevcûd olan teymur ocaqlarıñun körük ve çekic çarhlarıyla bir takım degirmenleri gaytân çarhlarını ve taraflarını istenildiği gibi idâre etmektedir. Bunıñla berâber bu nehrler zıkr olunan mağallerden sür'atle ağarak beher dakıkada 120 zirâ' mesâfe olunacak büyük nehirlerin çarhlarıñın tahrîkiyle huşûşât-ı sâ'iresine daği kâfidir.

İ'lân-ı Resmi

Aydos mâlinden Varna enbârlarıñdan mevcûd ve makine ve kalburdan geçirilmeksizin bulunan hâl-i hâzırıyla teslîm kılınmak ve teslîminde beşlik akçeolarak hazîne-i celîleye te'diye olunmak ve Varnaca ta'yîn kılınacak müddetden birgün ol qarâr çekilip usûlüne tevfi ken ihâlesi icrâ edilmek ve 4 bin kileden aşığı çıkarsa üst tarafı aranılmamak ve fakat fazlası tamâmıyile kabûl kılmak üzre Varnaca ve buraca mezâda çıkarılmış ve be-her kile-i İstanbulîsi 25 guruşda tâlîb-i 'uhdesinde bulunmuş olmağıla daha ziyâdeye müşteri olanlarıñ meclis-i idâre-i vilâyete veyâ Varna mutaşarrıflığına mürâca'at eylemeleri i'lân olunur.

Mevâd-ı 'Umûmiyye

Mışr mevleviyyeti sâbık İzmir kâdisi Râsih-zâde Hafîd fazîletlü Mustafâ 'Âsım Efendi'ye

Bağdâd mevleviyyeti sâbıka Rusçuk kâdisi Yusufcuk-zâde Şükrî Efendi den fazîletlü Halîl Sâlih Efendi'ye

Girid mevleviyyeti hamse medreselerinden Rusçuklu fazîletlü Mustafâ Efendi'ye

Bosna mevleviyyeti sâbıka ‘Ayntab kâdisi Hamdî Beg-zâde fazîletlü Meḥmed Tâhir Efendi’ye tevcîh buyrulmuştur.

Aydın vilâyeti mektûbculugu Aṭana Vilâyeti mektûbcusu sâbık rıf’atlı Fâ’ik Efendi’ye

Ḥaleb vilâyeti mektûbculugu meclis-i bahriye baş-kâtibi sâbık ‘izzetlü Celâl Beg’e

Aṭana Vilâyeti mektûbculugu Ḥaleb vilâyeti mektûbcusu sâbık rıf’atlı Es’ad Efendi’ye tevcîh buyrulmuştur.

Aṭana vilâyeti dâḥilinde Silifke kazâsı niyâbet-i şer’iyyesine mu’allim-ḥânedan müveddetlü maḥrec Meḥmed Sa’id Efendi

Edrine vilâyeti dâḥilinde Şarköy kazâsı niyâbet-i şer’iyyesine sâbık Plevne nâ’ibi müveddetlü Hacî Efendi

Hudâvend-i gâr vilâyeti dâḥilinde niyâbet-i şer’iyyesine Lülepirgos nâ’ib-i sâbık müveddetlü Es-Seyd Muḥammed ‘Usâmü’ d-dîn Efendi

Aydın vilâyeti dâḥilinde Boz Üyük kazâsı niyâbet-i şer’iyyesine sâbık Anamur nâ’ib-i sâbık müveddetlü Es-Seyd El-Hâc Meḥmed Efendi ta’yîn buyrulmuş.

Şehr-i zi’l-hiccenîñ 4. Cum’a günüñden i’tibâren işlemege başlayan Üsküdâr omnibus şirketi tarafından hâk-i pâ-yı şâḥâneye bir kıt’a istirhâm-nâme ile iki çift a’lâ ‘araba atı takdîm olunduğundan cânib-i cevânib ḥazret-i pâdişâhîden lutf u ‘âtıfa mezkûr ḥayvânlarıñ kabûlüne müsâ’ade buyurmağıla berâber şirket-i mezbûre hey’etine mahzûziyyet şehr-i yâr teblîğ u müddet-i imtiyâzlarıñın bir mişliniñ daha buyrulmuş idüğü der sa’adet gazetelerinde nazar-ı mufahḥâretle görüldü.

Fî 30 Eylül sene 89 rûsûmât nezâret-i celâilesi cânibinden bâb-ı ‘âlî’ye takdîm kılinıp şûreti takvîm-i vekâyi’de mûnderic lâyihanıñşûretidir:

Tafşîl u îzâhdan müştâgnî olduğu müselleme-i mülkiyeden bulunduğu üzre bir mülkün ticâret ü sanâyi’-i dâhiliyesi kuyûd u rûsûmdan vâreste tutulur ise ol mertebe terakkî edildiginden ve memâlik-i maħrûse-i şâhânede el-yevm cârî olan dâhilî gümrük rûsûmıyla sâ’ir ba’zı rûsûmât- mevzû’aniñ şu hâlde ise bu kâ’ideniñ mugayiri olduğundan başka bunıñ şûret-i vuzû’ı daħi bir usûl taħtında bulunmadığı cihetle mażarratı daha ziyâdeleşdiginden bu bâbda taraf-ı eşref-i sadâret-penâhîlerden şifâhen almış olduğum emr u me’zûniyyete mebnî işbu dâhil gümrük rûsûmunuñ hâl-i hâzırıyla def’-i mażarratı haħķında olan mütâla’ât-ı kâsıranıñ ‘arz u beyânıña ibtidâr olundu.

Dâhilî gümrük resmi ber-vech-i âtî 3 kısma taķsîm olunabilip anıñ birisi iskele gümrüğü bulunan şehr ü kaşabâtt ile dâhilinde kâ’in Haleb u Şâm u Diyârbekr u Erzurûm u Bağdâd , Maraş ve Tarsus ve Kudüs ve Edrine ve Yeni Şehr ve sâire şehrlere gümrük olmayıp maħallerden eden civâr kazâ u kaşabâtta giden emti’a u eşyâ ve erzâkdan alınan %8 gümrük resmidir ki bunu yalnızızıkır olunan iskelelerde kâ’in şehr u kaşabât ile dâhilde bulunup olunan şerhler aħâlîsi a’tâ ederek bir hâl-i istisnâda bulundurulmaħda ve mülkün ekşer sanâyi’i bu gibi cesîm şerhlerde bulunmağıla âtîde beyân olunacak gümrük nizâmı iktizâsınca ma’mûlât-ı dâhiliye bu resmi daha ziyâde yüklenmekde ve bunda olan mu’âmele-i istisnâ’iyye buralarıñ aħâlîsini kapsamaħdadır.

Meselâ İzmir vilâyetiniñ şerhlerinde hâşıl olan ma’mûlât-ı dabağiyye ve Haleb’de i’mâl olunan sabûn kazâ-yı âhir’e naķl olunur ise gümrüğü nizâmı vechle gümrük resmi verdigi hâlde bunlarıñ yakınında bulunan Aydın debbâğhâneleri ma’mûlâtı ve ‘Ayntab sabûnları âhir maħalle naķlinde resmi gümrükden vâreste olmaħdadır. İşbu karagümrüğü usûlüniñ bir şûret-i istisnâ’iyyede olarak ba’zımaħallerde el-yevm bâķî ve cârî olmasına zâhirde hiçbir sebep mûcib bulunamayıp olsa olsa ibtidâ-yı tanzîmâtda olunmuş olan kara gümrükleriniñ içinde bu maħallerin vâridâtları sâ’irlerine

tesbitlerine degerlice olduğundan mücerred bunu gâ'ib itmemek murâdına mebnî îfâ olunmuş olmasa hâtıra gelir ise de böyle bir mu'âmele-i istisnâiyyeniñ devâmı efkâr-ı 'âdile-i saltanat-ı seniyyeye tevâfuk idemeyecegi gibi bunıñ sanâyi' ve ticâret-i dâhiliyeye verdiği mazarrat hazîne-i celîleye 'â'id olan pek çok ziyâdedir. (Mâb'adı gelecekde)

Ḥavâdiş-i Ḥâriciye

Fransa ve a'zalarının kullandıkları lisân hakkında bir Alman gazetesiniñ neşriyyâtından bir nebze bundan evvelce bir nüshamızda bahş olunmuş idi.

Mezkûr gazeteniñ bu bâbdaki makâlâtı ve resâ'ildeki politika devâ'irinde büyük te'sîrâtı hâşıl etmiştir.

Hattâ Mösyö De Berogli Fransanıñ münâsebât-ı hâriciyyesi ve makâlât-ı mezkûreniñ asıl mefhûm hakkında ba'zı izâhât a'tâsıyla olan ezhân-ı 'umûmiyyeyi teskîne mecbûr olmuşlar imiş.

Bundan tolayı Fransa ile Almanya beyniñde inkıtâ'-i münâsebâta kadar şimdilik me'mûl degil ise de ruhbân tarafdârı bulunan gazetelerin isti'mâl itdikleri lisân şiddetve Fransa piskoposlarının Prens de Bismarķıñ dâhilî politikasına karşı izhâr eyledikleri ba'zı harekât iki kabinetonıñ münâsebât-ı hâzırasını işkâl edebilmesi melhûzdur.

Jurnal Dedebe (Alman) gazetesi neşriyyâtının ma'nâsını eyüce anlayamadığını beyân itdikden sonra(Roma kilisesi)'aleyhine kıyâm idemeyeceğiz. Çünkü Fransanıñ ruhbân tâ'ifesi Papa hazretlerine ibrâz itdikleri mutâva'at kârı ile vazâ'if-i vaṭaniyyelerine unutmuş olmazlar.

İtalya ile Fransa beyniñde pasaport usûlü bu kere lağv olunmuştur. Bu hâlmesâfe-i hâzıralarıñın şûret-i matlûbede olduğuna delil 'ad ediliyor.

Parisden alınan bir telğraf me'iline göre Kont de Şanbur Paris'e gelecek imiş.

Fransa cumhûriyetiniñ şimdiki re'îsi Mareşal Mağ Mahoniñ 7 sene temdîd olunan müddet-i me'mûriyetiniñ plebisit tarîkiyle 'umûm-i milletin taht tasdikine alınması lüzûmına meb'ûsân-ı milletden Mösyö Deval millet meclisinde teklif edecekmiş.

İ'lânât

Zîrde eşkâli muharrer hayvânât sârikleri yedlerinden istirdâd ile cum'a-i 'atîk hükûmetinde mevcûd bulunduğundan ve bunlarıñ ba'dü'l-isbât sâhiblerine a'tâsı muharrer olduğundan eshâbınıñ hükûmet-i mezkûrete mürâca'atla bi'l-isbât hayvânlarını aḡz eylemeleri lâzımdır.

Teymür gök tonda bargir re's 1 sin 2

Kır tonda bargir re's 1 sin

Yagız tonda ve kamcıtarafındaki gözü boz aygır re's 1 sin 5

Teymür gök tonda bel tarafının kıc ayagı azcık seker

Al tonda ve alını çakal bargir re's 1 sin 9

Doru tonda kısrak re's 1 sin 9

Doru tonda bargir re's 1 sin

Boz kula kısrak re's 1 sin 5

Siyâh tonda bargir re's 1 sin 5

Siyâh tonda ve karnı altı beyâz ve beli sakat bargir re's 1 sin 1⁵

(Ruşçuğ Vilâyet Maḡba'asında Basılmışdır.)

⁵Tuna, 17 Zilhicce 1290, numero 843.

Ṭuna

21 Zilhicce 1290

numero 844

Pazar

Mevâd-ı Huşûsiyye

Memâlik-i devlet-i ‘aliyyece gerek hükûmetle efrâd beyninde ve gerek mu’âmelât-ı ‘umûmiyyede te’âtiye mahşûş olmak üzere muqaddemâ tertîb olunan evrâk -ı şahîha kâfe-i mu’âmelât evrâk u senedâtının şalâhiyyün medâr-ı te’mîn olduğuhâlde şûret-i isti’mâli vaz’-i aslîsi vechle ‘umûmiyet üzere cereyân itmeyip 78 târihinde yapılan nizâm-nâmesiniñ medlûl ü aḥkâmı daḥimaḳşad-ı aslîyi istiḥşâle ğayr-ı kâfi idüğinden ve evrâk-ı mezkûreniñ mu’âmelât-ı câriyeden bir kısmına inhisârı câ’iz olmayıp bi’l-cümle ‘umûr-ı sarâfiyye vü ticâriyyeniñ daḥi bir kâ’ide-i dâ’iresinde cereyân itmesi lâzımdan görünmüş olduğundan evrâk idâresiniñ bugünkü günde devletlerce şûret-i ‘umûmiyyede qabûl olunan esâs u kâ’ideye tekarrüb ü tevfiķi zımnından mevcûd olan nizâmnâmeniñ ıslâhu tevsi’ı yani ‘ale’l ‘umûmî yerli ve ecnebî şirketlerin istikrâz-ı tahvîlât u senedâtı ile kâfe-i evrâk-ı sarâfiyye vü ticâriyyeye ve ğazetelere ve sâ’ir ma’lûmât-ı şahsiyyeye şâmil olmak üzere tamġa ve pul ihdâsu îcâd ve evrâk-ı şahîha daḥi kemâ-kân îfâ olunarak bunlarıñ envâ’-ı umûr ü mesâlihe göre isti’mâlâtının taḥt-ı mecbûriyetle tutulması ḥaḳḳında encümen mahşûş-ı meşveret qarâriyle qaleme alınıp toksan sene-i ḥâliyyesi martından i’tibâren mevķı’-i icrâya konulmasına idâre-i seniyye-i cenâb-ı pâdişâhî müte’allik buyrulmuş olan nizâmnâmeniñ lafiyla şer-fürûd eden emr-nâme-i sâmiḍe tamġa ve pul ihdâsından tolayı ba’de’z-zeyn evrâk-ı şahîha umûrı kesb- i cesâmet ve ehemmiyet idecegine mebnî bir hey’et-i mahşûşa teşķil ile idâre-i rûsûmât emânet-i celîlesi havâle buyrulmuştur.

Şamağov ma'deniñe dâ'ir 843 numerolu gazetemizde münderic olan ma'lûmâtdan(ma'bâd)

Mevâd-ı arziyyeniñ mâhiyyet-i tekevvüniye ve tertibât hükmiye ve şûr-i nev'aiyyesi mübîn olan 'ilm-i tabâkâtü'l- arz usûlü üzre Rûm ili kıt'asının bu havâlisi edvâr- arzîden devr-i sâlis arziyeyle devr-i şânî-yi arziyyeniñ yalnız teşekkülâtı kaya nev'lerinden müteşekkil olup Şamağov civârında zikri mesbûk Rile balkanı ve bunıñ merbût olduğu cibâl-i müteselsile-i sâ'ire Razmetan ve Kamaniçe ve Köstendil tarafları arâzî-yi mezkûreden olmalarıyla berâber derûnlarıñda icrâ-yı 'arz olarak granit ve siyanit gibi sert taşlar dağı vardır.

Ahcâr-ı mezkûre ise madde-i nâdiye-i tabî'iyeniñ bi't-tedâric teberrüdüyle lisân-ı Fransevî'de iğna tesmiye olunan kısm-ı ahcâr dâhilinde bulunurlar ki bu şüretle tekevvün eden ahcâr 1- Ğranit 2- Siyenit 3-Bagmanit 4- Traşid 5-Bazalt 6-Serpantin

1. Ğranit, felspat ve mika ve kum taşlarıñdan mürekkebe olup kuru veyâ kar müzemmesi renklerinde sert bir nev' taşdır. Ğranit terkiâtından olan feldspat dağı beyâz renkli bir taş olduğu gibi mika dağı beyâz veya siyâh ve yâhûd sarı renkli ve gâyet ince levhalı şeffâf ve parlak tabî'atda mebzûl bir ma'dendir.

2. Siyenit, feldspat dan mürekkebe ve ba'zen cüz'ice miğa ve kum taşını hâvî ve kırmızı renkli sert bir taşdır. Bunıñ mürekkebatından olan tabî'atda ba'zân yeşil ve ekşeriyâ siyâh renkli olduğuâlde bulunur.

3. Bagmanit felsbat ile kum taşından mürekkebe.

4. Trasit kuru veyâ kırmızısı renklerde olup el ile temâs olundukda sertlik his olunur bir nev' taşdır.

5. Bazalt siyâhca ve sert bir taşdır.

6. Serpantin(yeşil şamânî) denilen taşdır.

Mevâd-ı ‘Umûmiyye

Ser-yâverlik hıdmetinde bulunan ‘atıfettü Şevket Paşa hâzretleri hıdmetine yâverân-ı şehriyârîden mîr alay ‘izzettü Halîl Beg mîr-livâlık rütbesiyle ser-yâverlik rütbesine ta’yin buyrulmuş

Fî 30 Eylül sene 89 târihiyle rüsûmât nezâret-i celîlesi cânibinden bâb-ı ‘âlîye takdîm kılınıp şûreti Takvîm-i Vekâyi’den naklen geçen nüshamızda derc olunan lâyihanıñ ma’badı

Eşyâ-yı mathûleden olan gümrük resmi olup meselâ resm gümrüğü alınmış veyâ birkaç nev’ şey’in tahvîli diger hey’ete konuldukda işbu hey’et-i cedîdesi üzerine dañi derece-i tahviline göre %6, ve iki tekrar resm-i gümrük alınmağda ve bu ise sanâyi’e en ziyâde tokunmaktadır.

Dâhil-i memâlikde bir iskeleden digerine nakli dilen bi’l-cümle emti’a ve eşyâ vü erzâkdan %8 resm-i gümrük alınmağda olarak bu dañi ticâret ve sanâyi’-i dâhîliyeye pek çoğolduğundanbaşka bunıñ da ba’zı cihetlerinde ğayr-i müsebbeb mu’âmelât cereyân etmektedir. Şöyle ki ba’zı emvâl ü eşyâdan resm-i gümrük alınmayıp meselâ Tekfurtağından der-sa’âdete ve DiyârBekr’den Musul’a nakl olunan zehâ’ir ü dakîkden gümrük resmi alınmaz ise de bunlar yükde ağır bahâda hafif olduğı için ekşeriyâ bahren ve nehren nakl olunmasıyla %8 resm-i gümrük verilmesiyle diger maħalle nakli îfâ edilir.

Resm- i gümrük alınması dañi 1275 târihinde gümrüklerin nakline dâ’ir tanzîm u i’lân olunan nizâmnâmeniñ hubûbât-ı hamse hakkında olup bu def’a tab’edilen destûrun 2. Cildinde 562. şahîfesinde tesâdüf eden bend-i maħşûşda hubûbât-ı mezkûre nakl olunur ise gümrükçe bir şey’ olunmayıp her ne zamân sâhile tenzîl ile iskeleden sefîneye ve kayıklara tahmîl olunur ise ol vaqt gümrük rüsûm-ı îcâbisi alınacaktır diye muħarrer olunmasından istidâl ile icrâ kılinmaktadır. (Ma’badı var)

Havâdis-i Hâriciye

Avusturya İmparatoru ve Macaristân Kralı haşmetlü Fransuva Josef hazretleriniñ ma'iyet-i 'aliyyelerinde Kont Andres ile Baron Hofman ve 'askeriyeden bir takım zâbitân olduğuhâlde gelecek şubatın 9'unda Petesburg'a Avusturyadan hareket ve 15 gün kadar Petersburg'da ikâmetle oradan dañi Moskovaya 'azîmet buyuracakları Viyana gazeteleri rivâyâtıdır.

Kont Andres ile me'zûen Petersburg'da bulunan der-sa'adet Rusya sefiri Cezâl İgnatiyev beyniñde vuķû' bulacak mülâkat ve müzâkerâta Viyana gazeteleri pek büyük ehemmiyet vermektedir.

Almanya baş-vekîli Prens de Bismarķın Cezâl La Marmora hakkında neşr eylediği bir kitâbdan istifâde ederek Almanyaniñ Ren Nehri sol sâhilinden ba'zı arâzîyi terk tasavvuru üzerine Prens De Bismarķ ile Cezâl beyniñde vuķû' bulan mübâheseyi işiten olup olmadığını Mösyö Berlin'de me'bûsân kâmarasında su'âl itmiş olduğundan cevâbında Prens de Bismarķ Almanyaya merbût bir qarış yerin bile terki hakkında bir söz bile söylememiştir.

Ma'mâfih hasmâsiniñ 'aleyhinde olan kâfe-i neşriyatı tekzîbe insaniñ 'ömr-i tabî'iyyesi ğayr-ı kâfi olduğunda mücerred devlet ü milletiñ tezâyid-i şân u şevketi ugrunda ifâsına çalışdığına vezâ'ifden tolayı bütün Avrupaca takdîr olduğumu bilir isem de muvâfık haķ u savâb icrâya muvaffakiyetimden tolayı magrûr olsam biri vardır'' demiştir.

İspanya bahriye-i kapudânlığına res'en vuķû' bulan teblîğata göre mûmâ ileyhâ iki cezâller ile berâber bulunan âsîler İspanya hükûmetine teslîm olunacaķmış.

Fransa hükûmetiniñ bu bâbdaki huķûķ şinâslığından tolayı İspanya hükûmeti Versâ'ildeki sefiri vâsıtasıyla Fransa hükûmetine ifâ-yı şükrân eylediği dahitelğraf ihbârâtı cümlesindendir.

İ'ânât

Rusçuk Ticâret Mağkemesiniñ İ'lânı

Teb'a-i devlet-i 'aliyyeden Rusçuk mütemekkinlerinden sarraf Mayer Avram vekîli Diyârbekrli Mustafâ Efendi tarafından takdîm olup mağkeme-i ticârete havâle buyrulan bir kıt'a 'arz-ı hâlde müvekkili merkûm Mayer Avramînteb'a-i devlet-i 'aliyyeniñ Bulğar milletinden ve Rusçuk tış(dış) varoş sâkinlerinden olup bundan aqdem Bükreş tarafına firâr eden Yorgi veledi Tudor zemtinde 15 rebiyyü'l-âhir sene 80 târîhli bir kıt'a sened mûcibince matlûbı bulunan 2700 guruşun hitâm u 'adedi 80 senesi saferiniñ 5.güniñe müsâdif olduğı hâlde meblag-ı mezbûr henüz tevsîh olunmadığından 15 Nisân sene 89târîhinde takdîm ve 1 Mayıs sene 89târîhinde tarafına teblîğ edilen nâme mûcibince kavm-i Yorginiñ Yunus Ağa çiftliğinde bî- hüccet-i şer'iyye mutaşarrif olduğı 33 numarolu bir bâb hânesiniñ fûrûhatiyle matlûbunıñ târîh ve 'adedden şimdiye kadar işlemiş ve ba'd-mâ işleyecek fâ'iziyle berâber bi't-taşşîlu a'tâsı istid'â olunmuştur.

Rusçukda kunduracılık itmekde olduğıhâlde firâr eden Hristo oğlu Dimitreniñ dâyinleri tarafından vâki' olan istid'â üzerine merkûm Dimitreniñ dükkânı taht-ı temhîre alınmış ve dükkân-ı mezkûr derûniñda olan emvâl u eşyânıñ fûrûhatiyle tesviye-i deyn edilmesi muqarrer bulunmuş olduğundan merkûm Dimitre'de her kimin alacağı var ise târîh-i i'lândan i'tibâren 8 gün müddet zarfında bi'z-zât veyâ bi'l-vekâle mağkeme-i ticâret-i vilâyete gelip alacaklarını kayd u isbât eylemeleri i'lân olunur.⁶

⁶Tuna, 21 Zilhicce 1290, numero 844.

Ṭuna

24 Zilhicce 1290

numero 845

Çehârşenbe

Mevâd-ı huşûşiye

Tulça tahrîrât müdürlüğüne mektûb-i vilâyet kâlemi rıf'atlı Nûrî Efendi ta'yîn kılınmıştır.

Pazarcık kazâsı kâ'i-makâmı rıf'atlı Beşîr Efendi ahâlî-yi kazâyı kefâlet-i müteselsileye rabt itmek vesîlesiyle uygunsuz eşhâsı meydâna çıkarmak ve muhtâr mührleri ihtibâr-ı mecellesi a'zâsının mührleri tahtında bir kutu derûnında tutulup lüzûm-ı isti'mâlinde a'zâ-yı merkûma hâzıroldukları hâlde kullanılması usûlünü koymak gibi teşebbüsât şemeresiyle derûn-ı kazâda hayvân hırsızlığının ve sâ'ire fenâlıkların önünü almakda ve ebnâ-yı sebîlin emniyet-i mâl ü cânını te'mîn eden takdiyât zabıtayı dahi icrâ itmekde bulunmuş olmasından tolayı hoşnûdî-yi 'umûmîyi kazanmış olduğu şâmil ma'ba'amıza vârid olan tahrîrât Pazarcıkda bir musâfir tâcir tarafından yazılmış olmasıyla ba'zı muhtârların hayvânlar içinde tezkere vermemeleri zımında mührlerin taht-ı mahfûziyete uygun görürüz.

Şamağov ma'deniñe dâ'ir 843 numarolu gazetemizde münderic ma'lûmâtdan ma'bad

Şamağov ile Dubniçe arasında ve Şamağovun 4.5 sâ'at ba'd-ı mesâfesinde vâki' bâne(yâne)-i hâs tesmiye olunan kıyede 2 mağalleden cihet-i şarkisinde kâ'in bâne Köstence kıyesinde birkaç mağalde bulunan sâfi kükürt râyihalı elleri 2 dereceden 67 dereceye kadardır.

Şofya'nın bir sâ'at ba'd etdeve Bâlî efendiniñ merkad-i şerîfleri civârında bâne-i bâlâ tesmiye olunur mağalden nib'ânenmiyâh ma'deniye-

ihâreniñ rengi beyâz ve şeffâf ise de harâreti 40 derecede olup lezzet ü râyihası ‘âdîmahâl-i mezkûrnezâret u letâfetedilkeş ve ra’nâ ve beyn-i ahâlî pek mergûb u dil-ârâ oldukları mevsim-i şayfda etrâfda hayli kimesneler tecemmü’ ile tefrîc ü tedâvi ederler. Ma’badı var.....

Mevâd-ı ‘Umûmiyye

Rüsûmât nezâret-i celîlesi cânibinden bâb-ı ‘âlîye takdîm kılınıp şüreti taqvim-i veqâyi’den naklen geçen nushalarımızda derc olunan lâyihanîñ ma’badı

Hâl böyle iken bir de işbu dâhilî gümrük resmi mu’ahhiren ta’rifeniñ tağyîriyle bir kat daha ağırlaştırılmıştır. Şöyle ki dâhilî gümrük için bir ta’rife-i maşûşa yapılmayarak geçen yetmiş sekiz senesinde tanzîm olunmuş olan ihrâcât ta’rifesi mücibince ahz u istifâ olunmakta ve ta’rife münderic olan eşyanın kıymetleri ise kıym-ı eşyâ terfî etmiş olmasından nâşî bu ta’rife üzerine alınan resm düşerek ticâret-i dâhiliyece oldukça tehvîn itmekde iken vâridât maşadıyla 82 senesi ve âhirinde zıkr olunan ta’rifeniñ ticâret-i dâhiliye hakkında icrâ-yı hükmünden şarf-ı nazarla rüsûm-ı gümrük eşyanın kıymet-i râyicelerinden alınmağa başlanmıştır.

Bu gibi rüsûmâtın ticâret-i dâhiliye hakkında mazarratı büyük ise buniñ ref’i ve ticâretce ol mertebede ve belki daha ziyâde mültezim revâc u terfî olduğu umûr-ı müsellemeden olup bu müdde’aniñ isbâtı için birkaç seneden berü rüsûmât emânetince görülen icrâat-ı fa’liyyeniñ ‘arz olunacak netâyici delîl-i kâfi ‘ad olunabilir.

Havâdis-i Hâriciye

Prens de Bismark ba'zı kusûrât eden cezâl in neşriyâtını tekzîb yolunda Prens müşârun ileyhın kullandığı lisân geçen nüshamızda derc edilmiş idi.

Prens müşârun ileyhın cezâl mûmâ ileyh 'aleyhinde olan ifâdâtının sû'i te'sirâtı olup hattâ meb'usân-ı milletden Mösyömevzû' bahs itmegi kurmuş ise de efkârı bâdî olacağından sükûtu ihtiyâr itmişken İtalya ma'bü'atı ızhâr-ı te'essürât etmektedir.

Hindistânda aşhâb-ı ma'ârifden bir makinistin ma'rifet ile bir sâ'at zarfında 100 mil mesâfe kat' eder bir nev' loğomotif naql edilmiş ve müsâdeme vukû'unda hiçbir güne saqatlıkzuhûr itmemek için taraf-i cedîd üzere kılınmış olduğundan mûmâ ileyh imtiyâz verilmiş imiş.

Amsterdam şehrinde muîm olup geçenlerde vefât eden ve şervet ü samân sâhibi bulunan Portekizli Pinedu nâm Yahudîniñ gazetelerde görülen veşâyet nâmesiniñ mütercemesidir.

Mevcûd mâlimden Amsterdam şehrine 10 tonilata altun(şehr-i mezkûre 100 bin filorin ve yâhûd 11 bin 'Osmânlı lirasına bir tonla tatbîr itdiklerinden merkûmun şehr-i mezkûra terk itdigi altunuñ miqdârı 110 bin 'Osmânlı lirasına mu'adildir.) Bundan başka şehr-i mezkûra bilâ fâ'iz 10 sene müddetle 1.5 milyon filorin(be-her filorin 11 guruşa mu'adildir). Ve Amsterdam ve Ha'agv şerhlerinde vâki'Hristiyân kiliseleriniñbe-herine 11 bin filorin verileceği mişllü Amsterdam şehriñ cenûb tarafındaki kilisâyâ daği 20 bin filorin a'tâ olunmasını vasiyet ederim.

Alman hastanelerine 5 bin filorin ve Ovis nâm yegenime 31 tonilata altun (ya'ni 330 bin 'Osmanlı lirası) ve familyama daği 10 bin tonilata altun(ya'ni 110bin 'Osmanlı lirası) ve akraba ve ta'allukât-ı sâ'iremin dağibe-herine 11bin kiron (merkûmun 22 akrabâsı olduğu cihetle be-herine 11bin kiron verildiği taqdîrde mecmû'ı 57750 'Osmanlı lirasına bâlig olur) ve cenâzemde bulunan zükûr u nâsdan mücerred olanlarıñbe-herine 100'er filorin ve Amsterdam ve Ha'agv şehrinde olan papaslarıñ her birine yüzer

kıron verilmesi üzeri yazılı bir torba derûnında olarak kıasamda mahfûzdu.

İmzâ

Pinedu

İ'lânât

Lomlu 'Angelakiniñ ma'lûmü'l-esâmî Kesâne olan deynine mukâbil şerîki Niķolaçkonuñ bâ- hüccet vekâlet-i devriye ile merhûn olup maħallince mevkı'-ı müzâyedeye konulan emlâki

Eyürace kıaşabasında yeni çarşuda fevķânî üç oda ve bir kiler ve bir sofa ve sofaya muttasıl karşılıklı iki köşk ve bir oda ve bir matbağ ve bir kebir mağaza ve verâsında bir ahûr ve bir samân-hâne ve fevķânî bir oda ve bir gırba sundurması ve bir miķdâr havlî ve lezîz cârî çeşmeyi müştemil 31 numarolu hâne müzâyedeli

Ve yine mezkûr çarşuda 35 numarolu tam kargir bir bâb mağaza müzâyedeli emlâk-i mezkûreniñ gösterilen bedelât ile zıkr olunan emlâke tâlib olanlarıñ müddet-i mezkûre zarfında Eyü Race hükûmetine mürâca'at eylemeleri i'lân olunur.

Rûm ili temür yolları tahvilâtınıñ işbu seksen toķuz senesi kânûn-i şânîsiniñ 22. Pazar irtesi günü çekilen 24. kur'asında çıkan numarolu her bir numeroya isâbet eden mebâligin miķdârını mübîn cedveldir.

Tahvîl

300.000 Frank kıazanan numero

Beheri 30.000 kıazanan numerolar

Beheri 4'er yüz kıazanan tahvîl

300⁷

(Rusçuk Vilâyet Mağba'asında Basılmışdır.)

⁷Tuna, 24 Zilhicce 1290, numero 845.

Şubat

Ṭuna

28 Zilhicce 1290

numero 846

Pazar

Mesned-i celîl-i sadâret-i ‘azimi fehâmetlü devletlü Hüseyn ‘Avnî Paşa
hâzretlerine tevcîh buyrulmuştur.

İ’lân-ı sadâretle ba’zı vesâyâ-yı ‘aliyyeyi muntazaman maḳâm-ı vilâyete
ser- fevârid olan telğraf-nâme-i sâmi şûreti zîrde derc edildi.

Hezârgrad kâ’i-maḳâmlığına cânib-i vilâyetden vukû’ bulan inhâ
üzerine bâb- ‘âlîce ta’yin u i’zâm buyrulan ‘izzetlü Kudret Efendi merkez
vilâyete gelip maḳal-i me’mûriyetine gitmek üzeredir.

**Şamaḳov ma’deniñe dâ’ir 843 numarolu ğazetemizde mûnderic
ma’lûmâtdan ma’bad**

İşbu beyân olunan ḳaplıca şularınıñ gerek harâretleri ve gerek terkibât
ve gerek te’sîrâtının kemiyeti ü keyfiyetleri cihetleriyle Avusturya ülkemizde
bulunan meşhûr ḳaplıcaları sularınıñdan aşığı ḳalmadıktan başka belki mezkûr
ḳaplıcalardan daha ziyâde tedâviye nâfi’ dür. Avrupa ḳaplıcaları gibi rağbet-i
‘umûmiyeyi celb edememektedir.

Şâyed bu ḳaplıcalarınıñebniyyeleri bir tarz-i metîn ü dil-nişîn üzre i’mâr
ve gelip gidecek müsâfiriniñiḳâmet uistirâhatini mûcib-i esbâb ile her nev’
levâzımât ihtâr olunur ve bunlardan başka bir de usûl-i tedâviyye nezâret ü
dikkat itmek üzre birer nefer-i münâsib ve hâzık-ı tabîbler bulundurulur ise
der-sa’âdet ve Rûm ili aḳâlîsinden ve belki Avrupa sâkinleri arada tedâvî
olmaḳ üzre mu’âvenet edecegi emr-i âşikârdır.

Ma'badı var...

Mevâd-ı 'Umûmiyye

Selânik vilâyet-i celîlesince ıslâhına teşebbüs buyrulan mekâtib-i şıbyâniyye havâceleriniñ tevziki için nuşûretlekarşılıklar bulunmuş olduğu tafşilen añlaşılmak ve vilâyetimiz ma'ârif komisyonunuñ icrâatce de ahâlimize hüsni misâl imtisâl olmak üzere benedâtı Selânik gazetesinden 'aynen naql-i şahîfe-i beyân kılındı.

Mekâtib-i şıbyâniyyeniñ ıslâh-ı ahvâl ü idârelerine ne şûretle teşebbüs olunmuş idügi muqaddemâ derc-i şahîfe-i beyân kılınmışdı. Selânik'de bulunan mekâtib-i şıbyâniyyeniñ bir güne mu'ayyenât u maşşûsât olmayıp ber mut'ad çocuklar tarafından haftalık ve aylık şûretinde verilen şeylere munhasır olmasıyla bunlar lağv olunarak yerine her mekteb için mensûb olduğumahalât ahâlisi tarafından münâsib karşılık buluniñcaya kadarşunûf-ı selâse i'tibâriyle 1800 ve 2'şer bin 4'er yüz ve 3'er bin ğuruş tahsîsât mahalât-ı ahâliyyesine tevzi' u taqsîmi kararlaştırılmak bu şûretcümle tarafından kabûl ü ta'ahhüd olunduğu keyfiyeti daği i'lân olunmuşıdı.

İktizâ eden mekâtib-i şıbyâniyyeniñ bu usûl ü kâ'ideye tevfiken tashîh u ıslâh ve ihdâsı zımnında ol bâbdaki ta'limât-u matbû'a şûretleriniñ her tarafa irsâliye fa'âliyâtınıñ vücûda getirilmesi mülhakât-ı vilâyete emr ü iş'âr buyrulduğu gibi işbu mektebler için lüzûmı miqdâr-ı usûl-i cedîde üzere elif-bâ cüzleriyle ilin derece-i mekâtib-i şıbyâniyyede kütüb-i resâ'il ma'ârif-i 'umûmiyye nezâret-i celîlesinden taleb olunmuştur.

Rüsûmât nezâret-i celîlesi cânibinden bâb-ı 'âlîye takdîm kılınıp Takvîm-i Vekâyi'den geçen nüshalarımıza derc olunan lâyihanıñ ma'bâdı...

Memâlik-i sâ'irede tahsîn u ta'accüb olan sürût-ı memleket ve bunıñ netâyic-i tabi'iyyesinden bulunan vâridât-ı devletin menâbi'i mahsûlât-ı arzıyye vü sanâ'iyyeniñ ve buna ta'allük edenmu'âmelât-ı ticâriyyeniñ tevsî'i olup bunlarıñ bu derece esbâb u 'illeti ise onlar emr-i idâre-i mülkiyede

ekonomi –politikfen-i ma'lûmunuñ esâsları na tevfiik-ı mu'âmele ü hareket ve bu esâslarıñ teferru'atına dâ'imâ ri'âyet etmeleri maddesi olarak zamânımızda bu hâl refâh u sa'âdete vâsıl olunur. Hep bu tarîk-i nâcîye sülûk ile muvaffak oldukları muhtâc-ı isbât degildir.

Önceki sayılarımızda bahşı geçen dâhili gümrük rüsûmunuñ usûl-i hâzıra ve âsâr-ı meşhûdesiyle bunuñ gitdikçe daha irâş edebilecegi netâyic-i muzıraya nazaran şimdiden çâresi düşünölmek rehîn tasvîb-i 'âlâ olduğu hâlde evvelâ bunuñ 1. kısmı olup bir şûret-i istisnâ'iyede yalnızba'zı şehir ü kaçabalarda alınmağda bulunan kara gümrükleriniñ ma'mûlât-ı dâhiliye üzerine yüklenmekde olan eşyâ rüsûmunuñ def'e ref' ü ilgâsında be'is ü mahzûr yotur.

Ĥavâdiş-i Ĥâriciye

(Almanya Parlamentosunuñ Küşâdı)

Biraz nâ-mizâc olan Almanya İmparatorunuñ hastalığı iştidâd etmemek için bir müddet terk-i dagdağa umûr-i hûkûmet eylemesi hâzırka tarafından tensîb ü ihtâr kılınması üzerine imparator müşârün ileyh hazretleriniñ hazır bulunduğu Almanya parlamentosunu şehir-i hâlin 5. Günü Prens De Bismark küşâd ve bir de nutk irâd eylemiştir.

Nutk-i mezkûreniñ Almanya musâlih-i dâhiliyesine 'âid olan kısmının tercemesinden şarf-i nazarla devlet-i müşârun ileyhin hâricî politikası hağğındaki hâtimesi de devlet-i sulh-i âsâyışin muhibbi olan ve haşmetlü imparatorumuz hazretleriniñ en yakîn akrabâsından bulunan büyük hükmdârla vuğû' bulan mülâkâtı ve Almanya devletiniñ münâsebâtı devâm-ı sulha emniyet bahşdır" sözünden 'ibârettir.

İ'lanât

Ziştovili Hâcî Sülüş-zâde Meḥmed Aġanıñ zimmât-ı mîriyyesiniñ istifâsı zımnında Kibrit-zâde Meḥmed Aġa'da olan maḥkûmiye alacaġınıñ istiḥşâl için maḥallî hükûmeti tarafından mezâda çıkarıldığı 845 numarolu nüshamızda beyân olunan maġaza 40 bin ve 'arsalar 30 bin ġuruşdan tâlibi 'uhdesinde tekarrür etmiş ve şubât ibtidâsından i'tibâren 31 gün sonra ihâle-i kat'iiyeniñ icrâsı muḳarrer olunmuş olmaġıla müşteri olanlarıñ maḥallî hükûmetine mürâca'at eylemeleri Ziştovi kâ'i-maḳâmlığı telġrafnâmesi mûcibince i'lan olunur.⁸

(RusçukMaḫba'asında Basılmışdır)

⁸Tuna, 28 Zilhicce 1290, numero 846.

Ṭuna

1 Muharrem 1291

numero 847

1874

Çehârşenbe

Ġazetemizin 89 martı ibtidâsından i'tibâren 1 seneligine müşteri olanlarıñ müddeti işbu şehr-i şubât gâyesinde tekmîl olacağından gelecek 90 senesi martı ibtidâsından şubâtı nihâyetine kadar 1 sene ve yâhûd 6 ay için tekrâr tecdîd-i müddet edecek ve yâhûd yeneden müşteri olacak zevât vilâyet dâhilinde oldukları hâlde gazeteniñ bedeli olan mebâligi mensûb oldukları hükûmet me'mûrlarıña teslim ederek ba'dehû vilâyet ma'tba'asına gönderilecek senedin vürûdına kadar muvaqqıt 'ilm ü haberhükümünde olmak üzere me'mûrîn-i ma'halliyeden birer varağa olmaları ve vilâyet hâricinde der sa'âdetde ve yâhûd ma'hal-i sâ'irede bulunanlarıñ da'hi ism ü i'kâmetgâhlarıñı müş'ir puşula ile posta ücretini ġazete bedeliyle berâber toğrudan toğruya ma'tba'aya ve yâhûd der-sa'âdetde Beyazıd civârında kâ'in kırâ'athâne sâhibi Sarafim Efendiye göndermeleri lâzım gelir.

Mevâd-ı Huşûsiyye

Sâye-i 'ömr-i cenâb-ı pâdişâhîde geçen 90 sene-i hicriyyesi muharremü'l-harâmî ibtidâsından zi'l-hicce intihâsına kadar bir sene zarfında vilâyet dâhilinde müceddeden ve ta'miren 725.352 metre şose ve 179.283 metre kaldırım ve 270 köprü ve 2 bâb mekteb-i rüşdî ve 11 şıbyân mektebi ve 5 'aded ve 77 'aded qaragol (kol) hâne ve 2 'aded hastane ve 50 koguş ve bir cebhâne ve 6 hükûmet konagı ve 5 hapsâhâne ve 18 sâ'atlik hattıyla berâber bir de telğrafhâne ve 50 câmi'-i şerîf ve 4 medrese ve 49 çeşme ve 10 kilisâ ve 2 sâ'at kulesi ve 358 ġaz fenârı ve 2 memleket bağçesi ve 705 hâne ve 420 mağaza ve dükkân ve 252 hân ve sâ'ire Rusçuk'da müceddeden 9 'aded kârgir ve ve 8 'aded ahşâb kırâ'athâne ile 5 'aded minâre yapıldığı 'imârât cedvellerinden ve buraca olunan ta'kkikatdan a'ñlaşılmıştır.

Vidin tahrîrât müdürü rıf'atlı Râmiz Efendiniñ sâl-i cedîd hakkında söylediği târîhtir.

Saña söyledi Râmiz işte tam târîh

Şehinşâh-ı zamân 'Abdü'l 'Azîz'e sa'd olup nev sâl

Sene 1291

Şamağov ma'deniñe dâ'ir 843 numarolu ğaztemizde münderic ma'lûmâtdan ma'bâd

Şamağov ma'deniñin ahvâl-i topografyaları civârında kâ'in derece-i harâret ve keyfiyetleri bir nebze beyân olundu. Ma'den-i mezkûrun istihşâl ü i'mâli cihetine gelince çünki bu yukarıda ifâde olunduğu vechle bu ma'den tabî'atda tamar(damar) veyâ tabaka olarak tesâdüf etmeyip sath-i arza yayılmış cevher nâ-mütenâhî olduğundan binâen 'aleyh işbu cevherin istihşâli emrinde ma'âden-i asliye gibi bir takım mağazalar küşâdıyla bu mağazalarıñ muhâfazasıyçün bağlamalar ve derûnlarıñda zuhûr edecek sularıñ icrâsı için hevânîñ tecdîdi ve teshîl-i cereyânı zımnında mağazalar üzerinde bacalar açılmasına ve bu bacalar ile matlûb hâşıl olmadığıhâlde sâ'ir âlât u edavât isti'mâliyle bir hayli meşârif ihtiyârına hâlâ lüzûm yoktur.

Ma'deniñ keremitle işletilmesi mültezim olan esbâbîñ birisi de ormanlarıñolduğunu daha önce söylemişdik. Şamağovkazâsı dâhilinde kâ'in karyelerden ekşerisiniñ civârlarıñda cesîm meşegürgen ve çam ve kavak ve söğüt ağaçlarını hâvî ve yekdigerinden bir takım ormanlar vardır ki bunlar tûlen 43 ve 'arzen 30 sâ'at mesâfeyi şâmildir.

İşbu ormanlarıñ ahâlîsi ihtiyâcına kifâyet eyledikten başka temür ocaqlarıñı her şüretle her şüretle idâre edebiliyor ise de şu kadar ki oralarca kat'-i eşcâr maddesi hâlâ yolsuz ve usûlsüz bir hâlde cereyân etmekte ve tepelere bayırlar üzerine tesâdüf eden cesîm orman ve korular ise ekşervağtde bilâ-sebeb ihrâk u itlâf edilmekte olmasına ve bunlardan ma'âdâ yeni yetişen ağaçları hayvânâta yidirmek ve fidânları lüzûmsuz yire kat' u mahv etmek

gibi hâller el-yevm vukû'a gelmekte ve ihtiyâcât-ı atıyyelerini te'mîne daği her vechle muvaffâkiyet hâşıl olacağıbedîhîdir.

Havâdis-i Hâriciye

Açe hükmdârınıñ vefâtını ihbâr eden telğrafda Açelilerin derece-i nihâyeye kadar Felemenklülere mukâvemete daği bir şûret -i kat'iycede karar verdikleri mündericidir.

Fransanın münâsebât-ı hâriciyyesine dâ'ir yazılan mutâla'adır. Münâsebât-ı hâriciyyemize dâ'ir ber vech-i âti ahz edilen ma'lûmâtın sıhhati te'mîn olunmuştur.

İtalya cihetinde hiçbir güne şikâyet vukû' bulamayacaktır. Çünkü İtalya hükûmetiniñ ve hükmdârınıñ Fransa hakkında olan efkâr u niyyâtı dâ'imâ hayr-ḥahâneolduğundan emînz. Almanya cihetine gelince devlet-i müşârun ileyh ile münâsebetimizde biraz bürûdet olduğu inkâr olunamaz ise de bu bâbda şûret-i resmiyede olarak hiçbir hâl mevcûd degildir.

Berlin kabinetosunuñ saklamak istemediği hâl infi'âline başlıca sebep birkaç Papasıñ taht-ı idâre-i rûhâniyelerinde bulunan mevâki'de ba'zı neşriyâta kalkışmaları bulunmuştur.

Bu bâbda iktizâ eden tarziyye-i mezâhib nâzırı Mösyö Dö Kortonuñ bir taḥrîrât-ı 'umûmiyesiyle a'tâ olunmuş ve bunuñ kifâyet-i derecede bulunduğundan Berlin hâriciyye nezâreti tarafından Mösyö ihtârât lâzıma icrâ kılınmıştır.

Şöyle ki mezkûr tarziyye-nâme iki şûretle kabûl olunmayıp bir iş irsâlinde edilen tedbirsizlik , digeri ise Almanya devleti imparatoru 'aleyhinde vukû' bulan hakâretin ta'mîrine dâ'ir tarziyye-nâme-i mezkûrda hiçbir şey görülememesidir. Bundan başka bir ecnebî hükmdârı 'aleyhinde hareket edenleri papas gürûhu olsun Fransa hükûmetiniñ mücâzât etmege muhtedîrolduğu id'â olunmakta ve eger bu maḥûle-i hâletin istikbâlde

devâmı hâlinde Berlin kabinetosuyla münâsebât- diplomatika kesb-i müşkilât edeceğinden havf edilmektedir.

Fakat Berlin kabinetosunuñ kullandığı lisâna göre vak'a-i mezkûreniñ Almanya 'aleyhinde hiçbir cihetle niyet-i bedhâhâne'den neş'et etmediği me'mûl olunmakta ve bu bâbda rivâyet olunan harb ihtimâline bir esbâb bulunmakta olduğu ısrârda devâm eder ve ancak Berlin'de Fransa hükûmetiniñ Almanya'nın Papa nezdinde bulunan sefiriniñ çağrılmasını unutmadığı zan edilmekte olduğunu ve Fransa hükûmetiniñ bu mes'ele -i nâzikenin halli için her türlü veşâ'itiñ geri turmakta bulunduğunu ve bu bâbda hiçbir şûretle şüphe edilmemesini beyân ile iktifâ eyleriz (Başîret)⁹

⁹Tuna, 1 Muharrem 1291, numero 847.

ṬUNA

5 Muharrem 1291

numero 848

Pazar

Mevâd-ı Huşûsiyye

‘Âm-ı Zafer

Elsine-i mahlûkât aqlâm-ı Haq i'tibâr olunduğu hayşiyetle tesâdüfât-ı hasene ve müstahseneden edilmek lüzûmuna göre tezyîn-i ser-levha-i makâl eden (‘Âm-ı Zafer) târîh-i bedî'î ki velâyet-penâhdan sâdır olmuştur. Lüzûmu terfîk edilen devlet ü milletin haqqındaki niyyât-ı hasene ü efkâr-ı hayriyye-i hazret-i pâdişâhîniñhuşul-i âsâr-ı nâfi'asını müşâhedeye zafer-yâb-ı vusûl olmak için bu sâl-i ferhunde hayr u şalâh münâcât-ı hâlisidir. İşte bu vazîfe-i fâhireyi gazetemizde mu'arız tebrik ü îfâ ile tezyîn-i lisân-ı musâdîkat eyler.

Müslim-i Kıbtî tâ'ifesinden 'aynen 'asker alınması maddesi şimdiye degin te'hîr edilmiş ise de bi'l cümle teb'a-i devlet-i 'aliyyeye bir vazîfe-i maşûşa u meşrû'a olan 'umûmiyyeye muvâfık olmayacağından ba'de'z-zeyn Müslim-i kıbtîlerindendaği 'asker alınması karar-gîr olduğu ol bâbda maqâm-ı vilâyete şer-fevârid olan emr-nâme-i sâmi me'ilinden anlaşılmış ve mûcibince mülhakâta ma'lûmât u ta'lîmât verilmiştir.

1.Fasıl

Mevâd-ı 'Umûmiyye Beyânındadır

1.Madde

Bi'l-cümle ikrâz u istikrâz ma'lûmâtına ve şirket-i ve sâ'ire ta'ahhüdâtına dâ'ir tanzîm olunan her nev' senedler ve poliçe ve emre yâhûd hâmiline mahsûl bonolar ve makbûz ve emânet senedleri ya'ni sertifika ve

repo ve şirket ve sâ'ire hisse senedleri ve tahvilleri, çek ve ticârîce alınıp verilen ve sâ'ir efrâd beyninde yapılan ve mâl sandıklarına ve aklâm u sâ'ir mâl ve hükümet me'mûrlarına verilen ta'ahhüd ve makbûz senedleri ve musâlih-i zâtiyye için makâmât-ı resmiyyeye yazılan tezkire ve takrîr u 'arz-ı hâller ve muhâkem-i şer'iyeden a'tâ olunan her nev' defterler ile gazeteler tamğa resmine tâbî' olacaktır.

2.Madde

Devâ'irü hazâyinden ve mâl sandıklarından birbirine ve makbûz senedi alınarak verilen 'ilm ü haber ve şûret-i ve sâ'ire senedler ve muhtâcînu fuکارaya ve mekteblere ve 'ibâdet mahallerine ve te'sîsât-ı hayriyyeye mahşûş olmak üzere verilen 'iâne 'im ü haberleri ve bir şahsın fakr hâlini mübîn-i a'tâ olunan 'ilm ü haberler ve cinnet ü cinâyet mazbata ve i'lâmları ve mu'arife münhasır olan maţbû'at-ı mevkûta müstesnâ olarak tamğa resminden mu'âf tutulacaklardır.

3.Madde

Tamğa resmi 2 kısımdır. Biri resm-i maktû' olup işbu nizâmnâmeye merbût rüsûm-ı maktû'a ta'rifesinde envâ'î beyân olunan evrâka mahşûşdur.

İkinci; nisbî olarak evrâk u senedâtın hâvîolduğu mebâligin miqdârına nisbetle vaz' olunup ber-vech-i zîr ta'yîn olunmuştur. Şöyle ki 100 guruşdan bin guruşa kadar olan seneden 20 pâre ve bin guruşdan yukarı olup 2 bin guruşa kadar olandan bir guruş ve 2 bin guruşdan yukarı 4 bin guruşa kadar olandan 2 ve 4 bin guruşdan yukarı ve 6 bin guruşa kadar olandan 4 ve 8 bin'den yukarı olmak üzere her 500 bin guruşda tam 250 guruş alınacaktır.

Mevâd-ı 'Umûmiyye

Mesned -i celîl sadâret-i 'azîmi devletlü fehâetlü Hüseyn 'Avnî Paşa hazretlerinin 'uhde-i ihâle ve tevcîh buyrulduğu der-sa'âdet gazetelerinde münderic bulunan hat-u humâyûn-ı şâhânениñ şûreti:

- Ve ıslâhât-ı mülkiyeye ve ‘askeriyeye dâ’ir
- ‘İle’ d-devâm şarf-ı mesâ’î-i mümkin ve îfâ-yı
- İle icrâât-ı fa’liyyesini te’kîd ü teblîğden
- hâlî olduğumuz efkâr u niy’ât-ı hâlisânemizin berv-vech
- Merâm-ı icrâsı ancak kemâl-i derece-i istikâmet u şarf
- İstitâ’ate olup ve sen
- Her vechle mücrib u evsâf-ı mezkûreyi câmi’
- İsdıkâ-yı salânat-i seniyyemizin olduğundan
- hıdmet-i celîle-i sadâret ‘uhde-i liyâkatına tevcîh
- Ve muktezâsı icrâ kılınmıştır. İşbu me’ mûriyet
- -i mu’azzamaya eden kâfe-i huşûşâta nezâreten
- Şâmil olacağı gibi musâlih-i salânat-ı safiyyemizin
- A’zamî olan umûr-i ‘askeriyemizin her hâlde
- Tanzîm-i ahvâli daği ziyâde mühim ü mültezim
- Oldüğundan ceht-i külliyesinde olan idâresi
- Bilâ beğâ musâlihîn u müfredâtına
- Nezâret etmek üzere olan u ma’lûmât
- Sâbıkasına mebnî kâ’i-mağâmlık me’ mûriyyetine daği
- ‘Abdü’l-Kerîm Paşanıñ nisb u ta’yîni tensîb
- Olunarak îcâbı icrâ kılınmış olmağıla i’lânına
- İbtidâr olunarak Cenâb-ı Rabbü’l- ‘Âlemîn mazhar-ı tevfiğ buyura

Havâdiş-i Hâriciye

Petersburg’da ‘azîmeti muğarrer idüğünü bundal evvel şebt i şahîfe-i beyân eyledigimiz Avusturya imparatoru ve Macaristan Kralı haşmetlü

Fransuva Jozef evvelki pençşenbe günü ma'iyyeti me'mûrlarıyla berâber Viyana'dan hareket buyurdıkları telğraflar haber vermişidi.

Bu kere de Petersburg'dan keşide olunan telğraflar müşârun ileyh hazretleriniñ şubât-ı efrencîniñ¹⁴. Günü Petersburg'a muvâsılatıyla berâber müteveffâ İmparator Niçolaniñ mezârına gidip defneden yapılmış bir tâc vaz' eyledigini ve esnâ-yı râhda Haç-ı 'âlîlerinde ihtirâmât-ı fevķ'a'l-'âde gösterildigini bildiriyor.

Mösyö Robe(Jurnal dö Klermont) nâm gazetede neşr etdiği bir mektûbda Fransa cumhûriyet re'îsi mareşal Maķ Mahonuñ 7 seneye temdîd olunan müddet-i me'mûriyyetini ki ve sükût olacağından bahşle herkes müddet-i mezkûre zarfında hükûmete ri'âyet etmesi tavsiye etdiği gibi dûçâr-ı felâket olan vaţanıñ plebisite mürâca'atla olabilecegi beyân u âsâyış ve cumhûriyet tarafdârlarıniñ infâk u imtizâc etmeleri lüzûmunu der-meyân ile hatm-i kelâm eylemiştir.

Prens Napolyon ise Mareşal Mak Mahonuñ temdîd-i müddet-i riyâseti 'aleyhine protesto eylemiş.

İ'lânât

İdâre-i Nehriyeniñ İ'lânı

İdâre-i nehriye vapurlar için celb olunan ma'den kömürleri eşleblerden mağazaya ve îcâbına göre mgazadan vapurlara şimdiye kadar hamâl başı ma'rifetiyle naķl u ihrâc etdirilmekte ise de bunuñ ba'zı şerâ'itle tâlibine ihâlesi işbu şehr-i şubâtın 15. Pencşenbe gününden i'tibâren mâh-ı hâlün 18. gününe kadar münâkaşası icrâ olunacağından tâlib olanlarıñ idâre-i mezkûreye mürâca'at eylemeleri i'lân olunur.¹⁰

¹⁰Tuna, 5 Muharrem 1291, numero 848.

Ṭuna

8 Muharrem 1291

numero 849

Ḥehârşenbe

İ'lân-ı Maḥşûş

Bükreş metropolidhânesi derûnında iki keşişin alb-i meskûlât-ı ‘Osmâniyye darb etmekte oldukları cânib-i imâretten istihbâr kılnarak derhâl âlât u edavât- mevcûdeleri zabtı ile kendileri taht-ı tevkîf u istintâka alındıkları merkûmların çıkarılacakları meskûkâtı sürmek için bu taraflara ve Kudüs-i Şerîf cânibine aşurmak niyetinde oldukları maâm-ı vilâyetden taḥkîk u istihbâr olunması üzerine he vatdan ziyâde iltizâm tabşır u intibâh ile o maûlealb-i açe soran görölürse derhâl elindeki meskûkâtı zabtıyle taḥkîkat-ı mukteziye icrâ ve keyfiniñ inhâsı ḥaında lâzım gelenlere ta’lîmâtı vesâyâ-yı maḥşûşa îşâl edilmişidi.

Zıkr olunan alb-i altunuñ(‘Osmânlı lirası) Bükreş’de meydâna çıkan alpazan ompanyasınıñ darb etdikleri meskûkatdan olup olmadıgıhenüz ta’yîn etmemiş ise de rûş-i ḥâle nazaran bunıñ oradan gelme olması ve getireniñ elinde elbette daha çok şey olup birer takrîb ile sürerekâ’in aḥâlîyi izrâr etmesi melḥûz idüğinden ve egerçi ḥukûmetçe itizâ eden taḥkîkat u tahribât u hafıye geri turulmayacağı derkâr ise de ḥalkın daḥi âgâh olması lâzım geleceğinden herkes para ahz u a’tasında mütebassirâne ḥareketle aldanmaması ve kimin elinde o maûle zayuf açe görölür ise taḥkîkat-ı lâzıma icrâ olunma üzere derhâl ḥukûmete ḥaber verilmesi için maḥşûşen i’lân-ı keyfiyete ibtidâr kılındı.

Şamaşov ma'deniñe dâ'ir 847 numerolu gâzetemizde mûnderic ma'lûmâtdan mab'âd

Şamaşov ma'deniniñ isti'mâl olunan demir cevheriniñizâbesi için fennen bilinmesi lâzım gelen usûlün beyânına girişmeden evvel el- yevm-i cârî olan 'ameliyyâtın mûnhasıran ifâdesini mûnâsib gördük. Şöyle ki ma'den-i mezkûrdan ihrâc olunan cevherin 'ameliyyâtı 2 nev' olup 1.'si cevherden külçe ve 2.'si külçeden hâlis demir istihsâlidir. 'Ameliyyât-ı mezkûreniñ icrâsı için maħal-i mezbûrda başlıca sebeb olduğundan ve kaçaba civârında öteden beride mevcûd olan demir ocaqlarınıñkülliyen ise kâ'ide-i fenniyyeye mugayir olduğu gibi rûzgârın tedârikiyle tezyîdi mûmkünsüz ve çalışan ustalar ma'lûmâtsiz ve mahâretsiz bulunduğundan izâbe olunan cevheriñbeher yüz kıyyesinde mevcûd olan 60 kıyye hâliş demirden 43 kıyyesi miqdârı zâyi' u telef olmaktadır.

Mevâd-ı 'Umûmiyye

Petersburg sefâret-i seniyyesi baş kâtibi 'izzetlü Nâhid Beg Efendi'ye tevcih buyrulmuştur.

Mekâtib

Mekteb-i ħarbiye-i cenâb-ı mülûkâne millete az vâktde iki zât-ı 'âdi'yi maķâm-ı sadâret -i 'azîmâya 4-5 zâtmaķâm-ı ser- 'askeriyye ve niceleriniñ devlet-i 'aliye olan rûtbe-i sâmiye-i vüzerâta kadar terfi etdirmesini gören ve bugün nısfından ziyâdesi bu mekteb-i 'âliden bulunduğunuzevât -ı salţanat-ı seniyyeniñvaţana olan ħıdmetini taķdîr eder zannındayız.

Böyle bir mekteb-i ħayr meksebden çıkan talâbın fen-i celîl-i 'askeriye'yi taħşilden başka idâre-i mülke iktidâr kesb edebilmesi muntazam bir maħalden çıkan talebeniñ her bir şey idâre edeceğine delîl kavîdir. Mekteb-i 'askerî gibi niceleriniñ binâsı fevâ'id ü menâfi' bed-yedâr olunacağından bir gün ol mekteb-i ħarbiyeye mûmâsil gâyet cesîm bir mekteb-

i ‘âlî küşâd olunması kadarvaţana hıdmet olunması kadarvaţana hıdmet olmaz. Çünkü bugün mekteb-i harbiyeye mümâsil bir mekteb-i dâhiliye nâ-mevcûddur. Mekâtib-i rüşdiyye ancak mekâtib-i i’dâdiye derecesindedir.

Rûz-nâme

Der-sa’âdetde (Mecmû’a-i Ma’ârif) nâmıyla politika havâdişini şâmil olarak lisân-ı Türkî üzere bir gazeteniñtab’ u neşri için bu def’a matbû’at kalemi cânibinden ruşşat a’tâ kılındığı şimâh- zîb-i mefharet oldu.

Havâdiş- Hâriciyye

Ba’zı Avrupa devletlerinin miqdâr-ı nüfûs ahâlîsi ile hâl-i hâzırda besledikleri ‘askerin a’dâdını ve bu yoldaki meşârifini ecnebî gazetelerinin neşr eyledikleri cedvel bi’l-terceme derc edildi.

İşbu cedvel muhteviyâtından anlaşıldığına göre 258.949.088 nüfûs-ı ahâlîden genc ü dinclerinden 1.332.174 zamân müsâlemetde silâh-bedest bulunduruluyor. Muğârebe hengâmında bunun birkaç mişli nüfûs iş ve güçlerinden dûr ediliyor.

Ya bu kadarmeşârif u mesâ’ib-i harbiyeyi kim çekiyor. İşte sulh-perverliği îcâb –ı zamân nuşûretle besliyor.

İ’lânât

Ziştovi’de fevkânî ve tahtânî 20 ota ve bir kahve hâne, 1 mağaza, 2 dukkân ve bir lokanta ve 50 bargîr istî’âb eder 2 ahûr ve 1 otlak hâneden ‘ibâret olarakmutaşarrıf olduğum Yenâkonuñ diye ma’rûf 1 bâb hâneniñ 3 seneligini kirâyaya vereceğimden istîcâr etmek isteyenler nihâyet-i mâh-ı hâlin 24. gününe kadar toğrudan toğruya tarafıma mürâca’at eylemeleri i’lân ederim.

Ṭuna

12 Muharrem 1291

numero 850

Pazar

Mevâd-ı Huşûsiyye

İdâre-i nehriye re'îsi sâbık sa'âdetlü Dilâver Paşanıñ zamân-ı idâresi muhâsebâtını tedkîk için cânib-i bâb-ı 'âlîden alınan emr mûcibince bir komisyon-ı mahşûş teşkîl olunarak işe bakılmakda bulunmuştur.

Tahrîr-i emlâk usûlüniüñmuhasenâtı bi't-tecribe sâbit olduğundan 'umûm-i memâlik-i maħrûse-i şâhâneye ta'mîm edilmiş ve hattâ pâ-yi taht aħâlisiniñ daħi taşralılar mişllü tekâlif-i mîrîden hissedâr edilmesi için geçende der sa'âdetde de usûl-i mezkûreniñ icrâsına mübâşeret kılınmışıdı.

Sâ'ir yerlerin tahrîr işlerine tamâmiyle vâkîf degil isek de el-yevm Ṭuna vilâyetinde müstahdem bulunan 7 fırkaya verilecek seyyâr tahrîr me'mûrları ma'rifetiyle henüz nüfûs ve emlâki sabt-ı defter edilmemiş olan Şofya, Tırnovo, Varna, Toliça(Tulça) sancaqlarıñın yazılması 3 seneye mütevaqqîf olduğu evvelce tahrîri hitâm bulan iki sancağı nisbetle añlaşılmasına ve bu 3 senede 7 fırkaya verilecek ma'âşât ü meşârifât dâ'iresinde tahrîr me'mûrları 20 fırkaya iblâğ ile istihdâm kılınsa ve vilâyetce bir sene zarfında emr-i tahrîrin arķası alınacağı der-kâr bulunmasına mebnî ol bâbda vilâyet-i nezâret-i celîlesine taqđîm kılınmış ve efendi-i mûmâ ileyh daħi bu iş için me'zûnen der-sa'âdete gitmişıdı.

¹¹Tuna, 8 Muharrem 1291, numero 849.

Şûret-i ma'rûzeniñ nezd-i 'âlîde dañi tasvîb olarak mevki'-ı icrâya cevâben iş'âr buyrulmuş ve mümeyyiz-i mûmâ ileyh dañi bu kere 'avdet edip me'mûriyet-i lâzımeı tertîb etmege başlamıştır.

Mevâd-ı 'Umûmiyye

Sadâr-ı te'âtî müsteşârlığı maķâm-ı ser 'askerî müsteşârı sâbık 'atıfetlü Añmed Beg Efendi ģazretlerine

Maķâm-ı ser 'askerî müsteşârlığı esbak 'atıfetlü Nûrî Efendi ģazretlerine

Mekteb-i tıbbiye-i şâhâne tahrîrât baş-kâtibi MuñammedMuñtâr Efendiye rütbe-i şânî sınıf mütemâyizi

Mekteb-i tıbbiyede baş-kâtib mu'âvini Meñmed Muhibbî Efendi'ye rütbe-i sâlise

Mâliye hazînesi meşârifât-ı 'umûmiyye ķaleminde Sûriye mukîdi mu'âvini Şevkî Efendi'yerütbe-i sâlise tevcîh buyrulmuş

Edrine vilâyeti dâñhilinde Lüle-burgas ķazâsı niyâbet-i şer'iyyesine mu'allim-ğâneden mağrec-i devriye müderrislerinden mûkerremetlü Añmed Dürrî Efendi

Selânik vilâyeti dâñhilinde Ohri ķazâsı niyâbet-i şer'iyyesine ma'zûl devriyye müderrislerinden mûkerremetlü Meñmed Hilmî Efendi ta'yîn buyrulmuş

Havâdiş-i Hâriciye

Fransanın hâricî politikasının ıslâhına fevka'l-had sa'y ü gayret etmekte olan Dük Dukaz Almanya ile Fransa beyniñde münâsebât-ı câriyeniñ ıslâhını iltizâm etmiştir.

Muârebe esnâsında İsviçre ile Fransa hudûdunda ittihâz olunan pasaport yoklama usûlüniñlağvı hakkında Fransa hükûmetiniñ bu def'a verdiği karar Bern kabinetosuna teblîg u iş'âr olunup gerek Fransanınharbiye nezâreti tarafından ve gerek İsviçre'de mukîm Fransa sefiri cânibinden bu bâbda tervîc olunan mu'âmele-i dostâne İsviçrece te'sîrât-ı hasene hâşıl etmiş olduğu ecnebî gazeteleri mündericâtındandır.

Müteveffâ 3. Napolyoniñ mahdûmu asâletlü Prens hazretleri gelecek Martın 16. Günü sin-i bulûg'a vâsıl olacağından yevm-i mezkûrda mu'tanţan bir resm-i maşşûş icrâsı için Bonapartistler tarafından icrâ-yı tedârikât olunmakta imiş.

Sâbık İmparatoriçe ve oğlu Prens müşârun ileyh bu bâbda müzâkerât-ı lâzımayı îfâ etmek üzere Mösyö Röbe 'azîmet etmiş ve bir gazeteniñ rivâyetine nazaran işbu resm-i maşşûş münâsebetiyle kendini Bonapartistlerin 1. muraşhası olmak üzere resmen i'lân edecekmiş.

Îrân devletiniñ umûr-ı hâriciyye vüzerâtı şadr-ı a'zam sâbık devletlü Mirza Hüseyñ Hân hazretleri 'uhdelerine tefvîz olunup ol bâbda şahîfe-i pîrâyı sudûr olan hat-ı şâhî gazetelerden naklen zîrde derc edildi.

Terceme-i hat-ı dest-i şâhî

Çünkü vüzerât-ı hâriciyye devletin umûr-ı mu'azzamasındandır. hüsn-i intizâmı emeliyle müşîrû'd-devle cenâb-ı Mirzâ Hüseyñ Hânın 'uhde-i kifâyetine tevdi' buyurdum ki kuvvet-i mevcûdesini bu işin idâresine şarf eylesin.

Îrân gazetesi işbu havâdişi neşr etmezden evvel Fî Şevvâl 90 sene târîhli nüshasına derc ü neşr eylediği bir i'lân-ı resmîde mülgâ-yı mesned-i şadârete

taraf-ı ‘âli-yi şâhîden bi’z-zât idâre olunması muhâsenâtıyla dâhiliye ve muhâsebât u hazâne? Defterhâne vezîrleriñ ikdâmâtını beyân u hâriciyye vezîr-i sâbıķınıñdaķı sû’i mizâcından baķşle vüzerât-ı mezkûreye ‘â’id umûrun ıslâhı içün îcâb eden esbâbın zât-ı hazret-i şâhîniñ ‘uhdelerine lâzım olduķunu der-meyân eylemiştir.¹²

¹²*Tuna*, 12 Muharrem 1291, numero 850.

Ṭuna

15 Muharrem 1291

numero 851

Çehârşenbe

Mevâd-ı Huşûsiyye

Rusçuk telgraf ve posta müdirliğine rıf'atlı Edhem Efendi

Şofya sancağı Evkâf muhasebeciligine Kıbrıs Evkâf muhasebecisi sâbık rıf'atlı İbrâhim Rızâ Efendi ta'yîn buyrulmuştur.

Defter-i Hâkân me'mûru olan mahallerde arâzî-i emîriyyeye mûte'allik müsâ'il u du'âvîniñ hîn-i rû'yetinde anlarıñ ve bi'z-zât bulunamadıkları taqdîrde vekîlleri maqâmında olan tapu kâtipleriniñ sâhib-i arz hükmünde tutulması 'umûm sırasında maqâm-ı vilâyete dañi şer-fürûd eden emr-nâme-i sâmi-i cenâb u penâhîde iş'âr buyrulmuş ve vilâyetin hâvîolduğuhâllerde defter-i Hâkân me'mûrları ve kazâlarda tapu kâtipleri müstahdem bulunmuş olduğundan ba'de'z-zeyn hükm-i iş'âr-ı 'âlî dâ'iresinde mu'âmele olunmuş muntazaman ova ve kazâlara muharrirât-ı 'umûmiyye yazılmıştır.

Ṭuna nehrinde buzdan eser kalmadığından idâre-i nehriyeniñ seyyâre vapuru şubatıñ 15. gününden berü Rusçuk ile bir köyü arasında işlemeğe başladığı mişllü önümüzdeki cum'a gününden i'tibâren Rusçukdan yukarı ve aşağıya idâreniñ yolcu vapurları dañi başlayacağıtañkîk olunmuştur.

Evrâk-ı havâdiş meyânında mergûbü'l- mebâhis olup muqaddemâ mevzû'-i destgâh tab' u intişâr olduğuhâlde 'adem-i müsâ'ade-i rûzgâr ile şirâze-gîr-i imtidâd olmaqsızın mutâla'at-ı müfide ve mübâhisât-ı nâfi'asından kar'ilerini mahrûm eden (Mecmû'a-i Ma'ârif) bu kere dañi ser-nümâ-yı mevki'-ı intişâr olduğu dîde-i meserretle görülmekden nâşî ittihâd-ı meselin

hasebiyle resm-i mübârek-bâdî'yi ara vü devâm-ı tab' u intişârı du'âsını îfâyâ mübâderet kılmıştır.

Mevâd-ı 'Umûmiyye

Rûm ili sadâret-i celîlesi Zeynü'l 'Abidîn Efendizâde semâhatlü Mehmed Cemâlü'd-dîn Efendi hazretlerine

Esbak Anadolu kadı-'askeri Çehârşenbevî-zâde semâhatlü Mehmed Es'ad Efendi hazretlerine Rûm ili kadı-'askerligi pâye-i celîli

Sudûr-ı 'azâmdan 'Uryânîzâde semâhatlü Ahmed Es'ad Efendi hazretlerine meclis-i tedkîkât şer'iyye-i riyâset-i celîlesine nisb u ta'yîn buyrulmuştur.

Havâdis-i Hâriciye

Hulâşa-i Politika

Fransa inkılâb âhirinde sonra herkesin nazâr-ı dikkatini celb etmiş ve haqîqaten inkılâbât-ı mütevâliyesi pek de ehemmiyetsiz bir şey bulunmuştur.

Hükûmet tarafdârları ecsâm-ı gayr-ı mütecânisden mürekkeb bir hey'et olup 4 Mayıs'da Mösyö Teyr'in istifâsını teşrîn-i şânîniñ 25'inde hükûmet-i cumhûriyeniñ hükûmet-i meşrûtiyeye tahvîl etmek arzûsını intâc etmişdir. Hâl bu ki hükûmet-i meşrûteniñ te'sisine muvâfık olduklarıñdan bi't-tab' men'ine çalışdıkları hükûmet-i cumhûriyeniñ âguşuna tekrâr sığınmağa mecbûr oldular. Her ne kadar fark-ı mezbûra muvaffaq olamamışlarsa da yine Fransa tahtına bir Krallık teşkilinden ya'ni 5. Henri'niñ tahtına iclâsından kat'-ı ümîd etdiklerinden hükûmet-i cumhûriyeniñ istikbâlini müşevveş bırakıp esâsına icrâ vermemiştir.

İspanya ahvâli günden güne fenâlaşmaktadır. Hükûmet-i hâzıra ne ihtilâlidef' etmege ve ne de kendisine nizâm vermege muvaffaq olamayıp dümensiz bir gemi gibi süvâr etmektedir. İspanya memâlikiniñ hemân her köşesinde ve belki daha togrusu ise her beldesinde bir hükûmet-i müstakile

görünmektedir. Don Karlos dâ'imâ ileri gitmekte ve Madrid hükûmetiniñ 'askeri tekkarrub etmekteolduğuna bakılmayarak şerhleri muhâsara etmektedir. Hattâ Madrid'den alınıp neşr olunan telğrafnâmeye göre (Vinarec) limâniñi dağızabı eylemişlerdir. Don Karlos (Bilbao) şehrindeki ağâlî ve 'askere terceme iki beyânnâme irsâl eylemiştir.

Bilbao Muhafızları- 'Asker

Size kumandân olan cezâlden en ufağ nefere kadar kâfemiz bir hâl-i nâmeşrû'da bulunuyorsunuz.

Avrupa devletleri tarafından tasdik olunmamış bir cumhûriyetin hıdmetinde bulunup zâhiren kendisine verdiği huğûğdan tolayı tab'iyet etmege mecbûr olduğumuzu zan ediyorsunuz.

Madrid'de olan hükûmet ihtilâlden mütevellid bir idâre-i muvaffak ateden başka bir şey degildir.

Bugünkü hâliniz kavâ'id-i 'askeriyyeye tâbi' olan 'askerlik olmayıp ihtilâlcî ve bir ecnebî politikaya ve vağan düşmanlarınıñ emeline hıdmet eden 'ulûfeci kâbilindensiniz.

Eger huğûğ u hükme karşı şer'î olmayan bir hükûmetin menâfa'atini muhâfaza etmek niyetinde devâm eder iseniz bir sancağın tağtında olan 'askere kıyâs etmeyip zorba nazarıyle bakacağımı beyân eylerim.

Kralınız Karlos

Kânûn-i Şânî 1874

İ'lanât

Ṭuna bunları çözülmekle Avusturya kompanyasınıñ işleyecek olan yolcu vapurlarınıñ yeni ta'rîfesidir.

Yuğardan Aşağa

Beher Çehârşenbe vü Pençşenbe ve Pazar günleri Orşava'dan hareket edecek vapurlar beher Pençşenbe vü Cum'a vü Pazar irtesi günleri sabâhleyin sa'at raddelerinde Rusçuk'a muvâsılat edip aşağıya gidecektir.

Aşagıdan Yukarıya

Beher Pazar vü Pazar irtesi ve Pençşenbe günleri Kalas ?'dan hareket edecek vapurlar Pazar ertesi ve Salı ve Cum'a günleri sâ'at dörtde Rusçuk'a muvâsılatla yukarıya gidecektir.

İmzâ

Rusçuk Acentesi

Galic¹³

¹³Tuna, 15 Muharrem 1291, numero 851.

Ṭuna

19 Muharrem 1291

numero 852

Pazar

Mevâd-ı Huşûsiye

Hezârgrad kazâsı kâ'i-mağâmı 'izzetlü kudret Efendi'niñ icraât ü teşebbüsâtı hâzırları üzerine mağallimden 'ilâm-ı hoşnûdî izhâr olunuyor.

Oraya muvâsılatları henüz 1 aya varmayan Efendi-i mûmâ ileyhin rûyet-i Müslimeleri îcâbınca kendisinden intizâr olunan âsâr-kâr-ı güzârîyi ikdâmât-ı dâ'ime ile ibrâza muvaffakiyet-i kâmileleri daği me'mûldür.

Rusçuk sancağı dâhilinde Plevne kazâsına tâbi' Tito'nuñ hânesini basmış ve para çıkartmak için merkûma işkence icrâsıyla oyalanıp nesne ahz idemeksizin firâra mecbûr edilmiş olan meşhûr hırsızlardan (Mahmûd) ve (Deli oğlu Sâlih) ve (Mustafâ) ve (Estoyan) nâm kıbtîlerin kullandıkları ve cümlesi buldukları Plevne kâ'i-mağâmlığından alınan bir telğrafda mündericidir.

Kazâ-i mezkûr kâ'i-mağâmı rıf'atlü Necîb Ağanıñ bu bâbdaki himmeti şâyân-ı taqdîrdir.

Mevâd-u 'Umûmiyye

Fırtına münâsebetiyle posta vapuru geçemeyip binâen aleyh der-sa'âdet gazeteleri henüz alınmadığından telğrafhavâdişi olan tevcîhât zırde muharrerdir.

Mâliye nezâret-i celîlesi orman ve ma'âden idâre-i 'umûmiyyesi nâzırı sâbık 'atufetlü Yûsuf Beg Efendi hâzretlerine tevcîh buyrulmuş

Berlin sefiri 'atufetlü Ersanaki Beg hâzretleri me'zûnen der-sa'âdetde olup sefâret-i mezkûreye Büyükelçilik 'unvânı verilmiş olduğugazeteler mündericâtındandır.

Havâdis-i Hâriciye

Mes'ele-i şarkiye ile (İslav) ittihâdı efkârının ne derece yekdiglerine münâsebetleri bulunduğu der-kâr olduğundan her ne kadar Avusturya ve Rusya İmparatorları dostâne mülâkât eder ise etsinler Avrupa'da sulh u şalâh bir esâs-ı kavî üzerine te'sîs olunmadıkça dâ'imâ şûretde iki devlet müttefikâne hareket edemezler. Fakat zamânımızda hiçbir şeyin devâmına emniyet olunamayacağından şimdilik bir zamâna kadar yeneden bir emâre-i mu'ârıza zuhûr etmez ise mes'eleler meydâna çıkarılmayacaktır.

Zâten Rusya devleti Prusya'dan ihtirâzen aslâ ve ittihâdı efkârını te'hîre mecbûr olmuştur.

Berlin ve Petersburg kabîneleri her ne kadar muvâlât üzre bulunur ise bulunsunlar zan ederiz ki Prens Görçakof bu muvâlâta emniyet edip de diger bir devlete muhârebe çıkarmaz. Petersburg'da Avusturya teb'asından bulunan (İslav) ahâlîsiniñ matlûb olan ihtilâlden şimdilik ferâgat olunmuş ve Avusturya daği memleketeyn ve Sırbistân haqqında olan ba'zı fikriyyâtı Rusya ile pek çok iltizâm etmemekle berâber mes'ele-i şarkıyyede Rusyaniñ efkârını tervîcden men'etmekte bulunmuştur.

Rusya ise Asyâ-yı vasatada ittihâz ederek İrân memâlikiniñ mâverâsında mes'ele-i şarkıyyeyi fasl etmek niyetinde bulunmakta ve

Avrupada 3 sene muqaddem Karadeniz bî-ıarafılığına dâ'ir bir muvaffakiyetle iktifâ eylemekde ve ol münâsebetle dağı Avusturya tarafından vuğû' bulmuş olan mu'âveneti unutmamaktadır. (Şark)

Nehr-i Tuna'da Vapur İcinde Tiyatro

Macaristânlı Mösyö Bergar nâm zâ tPetersburg ve Zemlîn arasındaki Tuna sevâhilinde bulunan memâlik-i tolaşmak üzere mağşûş bir vapur inşâ ve derûnında şûret-i olarak bir tiyatro tertîb eylediği cihetle memâlik-i mezkûreye seyr ü harekete ugrayacağı şehir u kaşabaların civârında icrâya Macaristân hükûmeti tarafından izn ü ruğsat taleb eylemekde bulunduğu gazetesini hikâyâtındandır. (Bosna)

İ'lânât

Rusçuk Meclis-i Temyiziniñ İ'lânı

Sırkat töhmetiyle mahkûmen Rusçuk'da mahbûs bulunan esmer çehreli siyâh bıyıklı, orta boylu, kara gözlü 21 yaşında (Kostî Veled Ğorgeviç) nâm şahsiniñ üzerinde ma'a kordon bir 'aded altun sâ'at zuhûr etmiş ve pederinden kaldığını söylemekde ise de hâline bakıldığında sâ'atiniñ 40 Macar degerinde haber verilmesine göre mâl-i mesrûk olması me'mûl olup merkûmun taht-ı i'tirâfında bulunan borcuniniñ tesviyesi için mezkûr sâ'at derdest müzâyede bulunmuş olduğundan şâyed sâ'ate sâhib çıkacak var ise ta'rîh-i i'lândan 31 güne kadar meclis-i temyîze mürâca'at eylemesi lâzım gelir.

Trnovo'da bulunan N. D. ismiyle ma'rûf Popof nâm tâcirlerin su degirmenlerinden çıkarılan Avrupa-kârî unlarını numero ve fiy'atları ber-vech-i zîr beyân olunur.

Bi'l-âre cins u kıyyâtı gösterilen dağıklar hakkında daha ziyâde ma'lûmât almak isteyenlerin Trnovo'da İsmaylof ve Popof

kompanyası,Ruşçuk'da Gaço İstefan ve İlya Popof muhbirlerine mürâca'at etmeleri merkûmân tarafından i'lân olunur.¹⁴

Ṭuna

22 Muharrem 1291

numero 853

Çehârşenbe

Plevne kaşabası ahâlîsinden Hâcî Âguş-zâde İskender Efendi yedinde bulunan 1160 guruşluk evrâk-ı nakdiyeyi hazîne-i celîleye terk ile ibrâz-ı hamiyyet etmiştir.

Şofya'da Rûm ili Demir Yollarının İ'lânı

Pazarcık beldesinden Üsküb'e kadar der-dest inşâ olan şimdilik mezkûr belde ile Köstendil beyniñde yapılacak istasyonlarla müştemilâtın ikmâl-i inşâat için tahsîs kılınacak müddete göre vaz' olunacak taqsîtin kambiyosundan te'diyesinde alıkonulmak üzere teb'a-i devlet-i 'aliyyeden der 'uhdeye tâlib var ise resm-i maktû'larını görerek münâkaşaya girişmek için martın 15'inden evvel Şofya'da bulunmaları i'lân olunur.

Mevâd-ı 'Umûmiye

Mecmû'a-i Ma'ârifin (Fünûn-ı Ma'ârif) 'unvânlı mündericâtından Fen kitâbına dâ'ir olan fikrât âtiye-i naql-i şahîfe-i i'lân kılındı.

(Fenn-i Kitâbât) Cemî'-i 'ulûm ü ma'ârif-i kâfe-i umûr ü musâlih-i fen-i mezkûr sâyesinde vücûd ü terfî ve iştihâr bulmuş olmasıyla cemî'-i fûnûn ü ma'ârifin el-hâşıl her şeyin ikdâm u a'lâsıdır.

Fen-i kitâbet olmasaydı bi'l-cümle umûrun cereyânı ve vâkı'at-ı kâ'inâtın zabt u beyânı ve ifâdât-ı merâm u vaz'-ı kânûn u nizâm u icrâ-yı merâsim ve ahkâm-ı müstahsilü'l-imbân idi. Fen kitâbının zuhûruyla

¹⁴Tuna, 19 Muharrem 1291, numero 852.

Amerika tarafına hîn-i şuyû' u intişârında vahşî Amerikalılar kitâb okuyanları gördükçe ‘’ kitâb u kâğıt tekellüm ediyor.’’ kıyâs ederler idi. Hattâ ol vâkt zâtın birisi ahbâbından birisine 50 ‘aded ayva bir sepete koyup ve bir de tezkere yazıp Hindî bir kölesiyle hediye olarak gönderir.

Köle yolda giderken ayvalardan birkaç dânesini yedikden sonra maħalline tezkere ile berâber işâlinde hediye alan kimse tezkereyi okuyup ve ayvaları sayıp noksânını köleden su’âl edince köle inkâr eder.

Anıñ üzerine o kimse köleye ‘’ Bu ayvalar tamâm 50 dâne olduğunu işte tezkere söylüyor. İnkâr etme! Ne yaptın? (Dogru söyle) deyince: ‘’Kâğıd benim hakkımda yalan söylüyor’’ deyip i’tizâr ederek maħalline ‘avdet eder.

Birkaç gün sonra mûmâ ileyh yine 50 dâne ceviz bir sepete koyup ve yine bir tezkere yazıp zıkr olunan köle ile o kimseye gönderir. Köle gider iken cevizlerden yemek murâd eder ise de ‘’ Şâyed kâğıd görür de beni yine haber verir diye tezkereyi bir taş altına koyup cevizlerin çend ‘adedini yedikden sonra taşın altından tezkereyi çıkarıp hediye ile maħalline götürür verir.

Sâhib-i hediye tezkereyi okuyup cevizleri sayıp noksânı tekrâr köleye sordugunda köleniñ inkâra mecâli kalmayıp vukû’-i hâli toğruca beyân eder. Fen kitâbınıñzuhûrundan muqaddem insanlarımız amellerini(emel) barmaklarıyla kum üzerine işâretle zabt u ifâde eyledikleri ba’zıtârîh kitâblarında mestûrdur.

Mart

Ṭuna

26 Muharrem 1291

numero 854

Pazar

Mevâd-ı Ḥuşûşiyye

Ḳaşâb esnâfından ve ehâd-ı nâsdan ba'zıları telef olmak derecesine gelmiş hasta hayvânâtı ucuzca kesip lahmını satmakta ve bu şûretle sıhhat-i 'âmmeyi tehlikeye sokduklarından zâyî' olacak hayvânların kaçabalarda, beldelerde kesdirilip ve hayvânın kuyruğu kıllarına delik kurşun geçirilip tamğalanmasını ve köylerde daḥimuḥtâr ve ihtiyâr mecâlisi a'zâsı berâber olduğuhâlde erbâb-ı vuḳûf vâsıtasıyla satılması ve bu ḥuşûştâ ḥalkın da bu vesîle ile ez- 'âcât -ı ğayr-i lâyıkhaya ugramasına hukûmât-ı maḥalliye câniblerinden mütemâdiyen dikkat u i'tinâ kılınması ḥuşûşlarının mülhakât iş'arıyla buraca da icrâ'atına mübâşeret olunmasını riyâset -i mûmâ ileyhaya havâlesi tensîb kılınmış ve mûcibince buraca îcâbı icrâsı vilâyete muharrirât-ı 'umûmiye tasfîredildiği gibi köylere de maḥşûşen i'lân nâmeler tağıdılması derdest bulunmuş olmağıla usûl -i müte'ahhide cümlece ma'lûm olmak için derc-i şaḥîfe-i beyân kılındı.

Mevâd-ı 'Umûmiye

Muhâkem-i Mışriyye

Birkaç seneden berü Avrupa hâriciyye kâlemlerini işğâl eden muhâkem-i Mışriyyenin ıslâhı mes'elesi hakkında müttetikı Almanya bir nizâm-nâme

lâyihası takdîm kılındığını (Memoriya Diplomatik) gazetesi yazdıktan sonra ma'lûmât-ı âtiyeyi derc etmiştir.

Lâyiha-i mezkûre (Mısr'da olan Almanya konsoloslarının kuvve-i muhâkemeleri imparatorları tahdîd veyâ lağv olunabilecek ve bu lağv müddeti 5 seneyi tecâvüz etmeyecektir.)¹⁵

Tuna

29 Muharrem 1291

numero 855

Çehârşenbe

Mevâd-ı Huşûsiyye

Devlet-i 'aliyye teb'ası ile Îrân devleti teb'ası beyninde mütevâliyen zuhûra gelmekte olan ihtilâfât u müşkilâtın ber- taraf edilmesi maqşad-ı hayr- murşidîne mebnî müte'allik da'vâlar ile hûkûk-ı şahsiye vü 'âdiyye'de ve sâ'ir işlerde devletlerin yek digeri memâlikinde bulunacak tebâsı haklarındaki kendi teb'aları mişllü mu'âmele olunması huşûsu muqaddemâ- karar-gir olmuş ve bu maqşada mebnî ta'limât muqaddemâ gazetemizde derc-i i'lân kılınmıştı.

Bu def'a hûkûk-ı 'âdiye vü şahsiye yanında Hâriciyyenezâret-i celîlesi ile Îrân sefâreti beyninde bi'l-müzâkere infâk hâşıl olup fakat bunîmzâsı devlet-i müşârun ileyhâ henüz 'akd olunmamış olan ticâret 'ahd-nâmesiniñ tanzîm u imzâsına ve icrâya konulması lâzım gelmiş ise

¹⁵Tuna, 26 Muharrem 1291, numero 854.

de oluşan muhâvele u ihtilâfâtдан sonra bilâ-vâsıta me'mûrîn-i devlet-i 'aliyye tarafından icrâ kılınacaktır.

İşbu ta'dâd olunan huşûşâtdan ma'âda mevâd u mu'âmelâtdan teb'a- İrâniye sâ'ir devl-i ecnebiye teb'asının mazhâr oldukları imtiyâzât u müsâdâta nâ'il olacaqlardır.¹⁶

Tuna

29 Muharrem 1291

numero 856

Çehârşenbe

Mevâd-ı Huşûşiyye

Hukûmet-i maħalliye ma'rifetiyle rûsâmât idâreleri taraflarından tahsîs olunacak maħallerden ğayrı yerlerde az ve çok her ne şûretle olursa olsun tütün kıyılmağ (cigar) ve (cigarât) ve enfiye ve ağız tütünü yapılmak ve tütün kıyacak her âlât u edavât bulunmak külliyyen memnû' olup tütün kıymak için başlıca fabrika küşâd itmek isteyenler fabrikeyi açacağı maħallin idâresine bir 'arz-ı hâl vererek derûnunda fabrika ittihâz ideceği maħalli ve bunda temkûle ve en ziyâde ne kadar âlât isti'mâl ideceğini beyân edecek ve hukûmât-ı maħallîye vü idâre ma'rifetleriyle bu maħallin fabrika ittihâzında zâbita ve belediyece bir güne mahzûru ve buradan ziyâde kapusu ve kamşusuna açık pencereden ve yâhûd alçak dîvâr ve tahta perde ve zîr-i zemînden tarîk gibi hâricle

¹⁶Tuna, 29 Muharrem 1291, numero 855.

muhâbere ve te'âtî-i eşyâ mümkün olur ciheti olduğu tahakkuk idecek ve sokak üzerine olan pencerelerine timür telden ma'mûl yerli ve gâyet ince kafes koymağa sâhibi mecbûr olacak ve fabrika binâsının içinde rûsûmât me'mûrların ikâmetine mahşûs bir mahalirâ'e eyleyecek ve fabrikaçı fabrihasında irâdeniñ tamğası bulunmayan havân u bıçak ve sâ'ir tütün kıymağa ve enfîye ve ağız tütünü yapmağamahşûs âlât u edavât bulundurmıyacak ve hiçbir fabrikaçı sağlam ruşşatiye tezkeresi berâber olmadıkca velev bir yaprak olsun fabrihasına tütün kabûl u idhâlitmeyecek olduğuna dâ'ir ta'ahhüd senedi ve kefil verip nâ'il ruşşat alacaktır.

İşbu fabrikalardan Der-sa'adet, İzmir, Şâm-ı Şerîf, Beyrut, Bağdâd, Haleb, Bursa, Trabzon, Erzurum, Samsun, Saray Bosna, Rusçuk, Edrine, Selânik şehirleriyle Kavala ve Yenice kıyasu kazâlarında küşâd olunanlarıñbe-heri 120 bin vu bunlardan ma'âda merkez vilâyet ve livâ olan şehirlerde açılacaklarıñbe-heri 80 bin gurus ve küsür şehir u kaşabât u nevâhîde ihdâs olunacaklarıñ dañi her biri senevî 50 bin gurus ve andan ziyâde şarfıyat resmi alınabilecek derecede tütün i'mâl idecek olup her nev' tütün için sikke-i hâlise olarak ödeyeceği şarfıyat resmi ve tütün bandrol ta'bir olunan kağıddan ma'mûl matbû' şeritler paket ve kaplar üzerine vaz'ında istifâ olunacaktır.

Mevâd-ı 'Umûmiyye

Ermenî Kâtolik milleti beyniñde bir müddetden berü zuhûra gelen ihtilâf ve ber-çaraf edilmesi emrinde her ne kadar şarf-ı mesâ'i ve himmet olunmuş ve bundan 2 sene evvel Patrik nışb u ta'yîn olunmuş ise de yine ihtilâf zâ'il olmayıp millet-i merkûmeden patriklik hâricinde kalmış ve kendilerine umûr u huşûsların ru'yet ü emrinde müşkilât çekmekte olduklarıñdan tolayı şikâyet etmekte bulunmuş olduklarıña ve bunlarıñ da istiğşâl-i huzûr u

âsâyîşleri lâzımadan bulunduğuna binâen rûhâniyyesi devletçe tanınmak ve taşra meclislerinde a'zâ sıfatiyle kabûl olunmamak üzere gerek der-sa'âdetce ve gerek taşralarca tesviye-i umûr-ı 'âdiyyeleri için 'avâmdan ve erbâb-ı dirâyet ü istikâmetden münâsiblerini cânib-i hukûmetden vekîl sıfatiyle ta'yîn kılınması ve der-sa'âdetde bulunan vekîlin bâb-ı 'âlîye mürâca'atı tabî'î olup taşralarda bulunanların dahi maħallî hukûmetlerine mürâca'at ile musâlih Vak'alarını ru'yet ü tesviye etmeleri huşûşuna idâre-i seniyye-i cenâb-ı pâdşâhî müte'allik u şeref ru'yet ü tesviye -i 'umûr-ı 'âdiyyeleri için Tangar-zâde Pozand Efendi vekîl ta'yîn kılınmış olduğunu İstanbul gazeteleri yazıyor.

İ'lânât

Plevne şandık emîni sâbık Hâcî Mehmed Efendiniñ mezâda verilen emlâki

Plevne kaçabasında şadırvân caddesinde Gâzî câmi'-i şerîfine muttasıl fevkânî otalar bir bâb manifatura mağazası

Kaşaba-i mezkûrkarasından Puredem? kıryesinde ma'lûmü'l-hudûd tarla, çayır ve temürbaş

Hayvânâtı ve sâ'ireyi müştemil çiftlik

Kasab-i mezkûrede gurebâ hastanesi ittisâlinde ma'a müştemilât bir bâb etmekçi firunıyla

İttisâlinde kâ'in bir bâb kahvehâne

Gâzî mahallesinde ma'a müştemilât ma'lûmü'l hudûd bir bâb hâne¹⁷

¹⁷Tuna, 3 Safer 1291, numero 856.

Ṭuna

3 Safer 1291

numero 857

Ḥehârşenbe

Mevâd-ı ‘Umûmiyye

Ḳaratağ kenzi ahâlî-i cebele vergi vaz’ u tarhı arzûsında bulunmuş ise de tağlılar buna râzı olmadıklarıında başka bi’l-ihtilâl telef eyledikleri ve bunıñ üzerine memâlik-i ecnebiyyeye seyâhat itmek ‘azminde bulunan Prens Nikitaniñ te’hîr-i ‘azîmet etdigini ba’zı gazeteler rivâyet ediyor.

Ḥavâdiş-i Ḥâriciye

Îrân devletiniñ pâ-yi tahtı olan Tehrân şehrinde bir hareket arz olup ahâlîce epeyce hasârâtı mûcib olduğu gibi saltanat-ı seniyye sefâret hânesi daḥi müstahdem olarak sefir ḥazretleriyle ma’iyyet me’mûrlarınıñ şimdilik çadır altında oturmağda oldukları telğraḥavâdişidir.

İ'lânât

Mösyö Herman Yağob ıslâhhâne hoteliñ karşısında ve Mardiros Ağaniñ mağazası ittisâlinde mutaşarrıf olduğı bir bâb hâneyi satacağından hâne-i mezkûru almak isteyenler kendüsine mürâca'at eylemeleri merkûm tarafından i'lân olunur.¹⁸

Ṭuna

6 Safer 1291

numero 860

Pazar

Mevâd-ı Huşûsiyye

Muvakkat haps u kürek cezâlarıyla maşşûş bulunan erbâb-ı cinâyet u cinneden müddet-i cezâ'ıyyeleriniñ tecâvüz edenlerin eyyâm-ı mübâreke de salıverilmesi öteden beri 'âdet hükmünde ba'zı mağallerce cârî ise de bu bâbda bir güne nizâm-ı vakâ'da olmadığından ve ıaldı ki kürekdeki erbâb-ı cinâyetin düyûn-ı vecîhe ile mahbûs bulunan eşhâs gibi öyle eyyâm-ı mübârek u maşşûşa sebebiyle ve sülüsân-ı müddet i'tibâriyle tahliye sebebiyle ahkâm-ı kânûniyye ve âsâyiş ü emniyet-i 'umûmiyyeyi ihlâl eder bir hareket bulunduğundan câ'iz olamayacağı ve fakat mücâzât-ı kânûniyye ile mahkûm olan mücrimînden sülüsân-ı müddetlerini icrâ edenler içinde bütün bütün kötürüm ve 'amâ gibi ifâkati nâ-kâbil 'alel ile ma'lûl olarak külliyyen 'amelden sakat olanlar ve yâhûd müte'addid yetîm u yetîmeleri mevcûd olup

¹⁸Tuna, 6 Safer 1291, numero 857.

da bunlara bakacak kimsesi ve mu'âvenet eden komşusu bulunmak gibi hakîkaten şâyân-ı 'afv u merhamet olabilir. Hakkında kânûnî ta'yîn eylediği 'afvın hâricinde olarak vukû' bulacak; bunlarıñ içinde 'alîl u hasta olanlarıñ dañi hastanelere tedâvîsi irâde buyrulmuş olmağıla memnû'yyet-i kat'iyye ü keyfiyet-i irâde cümleye ma'lûm olmak için derc-i şahîfe-i beyân kılındı.¹⁹

Ṭuna

17 Safer 1291

numero 861

Çehârşenbe

Rahve kazâsı İslâm u Hristiyân ahâlîsinden bir çoğunıñ mühr ü imzâsı ile togruca maṭba'amıza gönderilen varağaniñ Hülâşası me'ilidir:

Ba'zı menfa'at-perestân kangı me'mûr zamânında fırlıdık çevirem ki meydân u imkân bulamazlarsa der 'ukâb anıñ 'aleyhine kıyâm u dürlü dürlü müfteriyât u isnâdât ile nâ'il-i merâm olmağıla şarf-ı ihtimâm eyledikleri hâlât-ı mücribedendir.

İşte bu kâbilden olaraqqâ'i-mağâmı kazâ rıf'atlü Safvet Beg 'aleyhinde İsmâ'il Peykârî kıryeli Bop Gorge imzâsıyla Levand Taymsıñ Bulğarca nüşhasına derc etdirilmiş olan bir kıt'a mektûbun mündericâtı şarf-ı kezb u derûgtur.

Qâ'i-mağâm-ı mûmâ ileyhın haqqına 'atf olunan 'adem -i sudûrunu beyân ile berâber umûr-ı hûkûmet u mesâlih-i memleketi

¹⁹Tuna, 17 Safer 1291, numero 860.

ber-vech –i dil- hâh muvaffakiyetinden dolayı hakkında icrâsına mecbûr olduğumuz şehâdet-i hoşnûdî-i ‘umûmiyyeniñ ibrâz-ı âsârından ‘ibârettir.²⁰

Paskalya yortuları münâsebetiyle maţba’aniñ Hristiyân me’mûrîn u hademesi 1 hafta ta’til edeceginden önümüzdeki çehârşenbe ile öbür Pazar günü gazetemizin bi’l-zarûre çıkamayacağını müşterilerimize beyân u ihtâr olunur.

İ’lânât

Rusçuk’da Avusturya postahânesiniñ yeni i’lânıdır.

Alafranga nîsânın 8. Güniñden i’tibâren Rusçuk’da Avusturya posta-hânesi ‘umûm-i Avrupa için be-herSalı ve cum’a irtesi günleri alaturka sâ’at 9’a kadar mektûb ve emânet kabûl edecektir.²¹

²⁰Tuna, 20 Safer 1291, numero 861.

²¹Tuna, 24 Safer 1291, numero 862.

Nisan

Tuna

24 Safer 1291

numero 863.

Çehârşenbe

1874

Havâdis-i Hâriciye

Cedîd Kaledoniya'da bulunan meşhûr bir kavm ile refikâsınıñ qarârı Fransa gazeteleriyle devâ'ir-i resmiyesini haylice işgâl etmektedir.

Ğazetesiniñ Londra'dan alıp derc eylediği bir mektûba nazaran bu qarâr maddesi üzerine İngiltere ve Fransa hükûmetleri beyniñde evvelâ muhâberât-ı telğrafiye vukû' buldugu gibi şimdi daği notalar te'âtî olmaktadır.

Londra'da teşekkül eden bir cem'iyet ma'rifetiyle fakra dûçar olan Hindistân ahâlîsine Martın 3'üne kadar 62 bin İngiliz lirası cem' olunduğunu gazeteler yazıyor.

Müttefika-i Amerikaniñ ğarb ciheti demir yollarında gelmekte olan tren vagonlarıñdan birinde her nasılsa kazâ-i âteş zuhûr ederek mezkûr katar hareketden 1 sa'at kadar vagon içinde 14 müşteri olduğu hâlde kâfesi mahrûkan vefât itdiği Amerikadan çekilen telğraftan anlaşılmıştır.²²

²²Tuna, 5 Rebîyülevvel 1291, numero 863.

Ṭuna

5 Rebîyülevvel 1291

numero 864

Pazar

Mevâd-ı Huşûşiyye

Tapusuz yirlere benimdir diyen çok olduğundan çiftçilerden niceleri arâzî –i hâliye-i mîriyyeden birçok emek ve meşakkatlerle açdıkları tarlaları başkalarına terke mecbûr oluyorlar. İşte bunun için devlet tapu senedi çıkardı. Ve bununla herkesin hûkûk-i taşarrufiyesini te'mîn eyledi. Bunun fâ'idesini çiftçiler eyüce anladıklarından pek çoğu tapu aldı. Köyler ahâlîsi tapusuz olan yirler için tapu senedi alsınlar, almazlarsa da 10 seneden ziyâdesi kadarını devlet tapularını alsınlar diye 89 senesi şubâtı gâyetine kadarvaqt tahsîs etmiş ve bu müddetden sonraya kalanlardan 2'şer kat tapu harcı almağaçarâr verdiği cümleliñ ma'lûmu olmağ üzere i'lân-ı keyfiyete ibtidâr kılındı.

Mevâd-ı 'Umûmiyye

Şeyhü'l haremîni hâzret- i nebevî hıdmet-i celîlesi Medîne-i Münevvere muhâfızlığı inzimâmıyla dâr-ı şûrâ-yı 'askerî a'zâsından Ferîk sa'âdetlü Hâcî Mehmed Paşa hâzretlerine tevcîh buyrulmuş.

Âsâr-ı 'Atîke

Bu ‘âlemin hangi tarafına bakılsa bir isti’dâd-ı inkılâb görülür degil. Mevcûdâtından icrâ-yı mürekkebesinden olan taşında toprağında bile tahlîl edilse bir mâye-i inkılâb görülür.

Meselâ bir taş mürûr-ı zamân ile toprağhâlini bulduğu gibi ba’zı toprak da vakt geçerek tahaccür ediyor.

Şûre-zâr-ı‘a‘âlet olan nice nice hâli yerler zamân ile sünbülîstân-ı letâfetü ma’mûriyet olup gidiyor.

Reşk-âver-bağ olan nice nice gülistân bir zamân olup da hâristân-ı elem – rûsâm oluyor.

İşte bu hâller âsâr-ı inkılâbdır ki kâfe-i mevcûdâtı bir hâlden diger hâle tahvîl eder. Bu inkılâb o kadar sâhib-i tefevvüz u te’sîrdir ki hattâ gökdeki bulutlara bile hüküm edip bunlarıñ tahvilâtıyla yaz kış, kış yaz oluyor. Ve’l-hâşıl mevcûdâtın her birisi isti’dâd-ı inkılâbdan hâlî degildir. Bundan dört bin ikiyüz sene muqaddem ki tufândan şimdiye kadarzuhûr olan hey’et-i ictimâ’yyeniñ her birinde bir dürlü inkılâb hâşıl olmuştur ki bunlarıñ her birisi ‘âlem-i fânî’de îfâ-yı nâm etmek için bir eser bırakıp gitmişlerdir.

Erbâb-ı sanâyi’ bir vaktler erbâb-ı fûnûn u ma’ârif vasfıyla muttasıf olan Yunanîler tarafından 2370 sene muqaddem emel olunarak hattâ meşâhîr ‘ukalâyı Yunanîden Felatun) Mısr̄tarafılarına gidip âsâr-ı ‘atîke düşmüş idi.

Bundan 2150 sene muqaddem Romalılar ve 1000 sene evvel ‘Arablar ve 400 sene evvel Avrupalılar bu âsâr-ı ‘atîkeyi merâk edip her birisi bir tarîk de bunuñ ile meşgûl oldu. Ve Avrupalılarıñ bu âsâr-ı ‘atîke yüzünden hâşıl etdiği kavâ’id u menâfi’ had ü hesâba gelmez.(Bakıyyesi gelecekde...) ²³

²³Tuna, 9 Rebîyülevvel 1291, numero 864.

Ṭuna

9 Rebîyülevvel 1291

numero 865

Çehârşenbe

Mevâd-ı ‘Umûmiyye

Aşhâb-ı şan’atdan biriniñ eline bir antika geçdi ki üzerinde maḥkûk u maşûr olan bir nev’ silâha ve yâhûd sâ’ir lüzûmlu bir şey’e taklîd edip birkaçbin yıl eskimiş bir şey’ olarak meydân ‘itibâra koyup da sâyesinde bunlarla para kazandı.

Hâşılı âsâr-ı ‘atîkeniñ gerek şahs u ahde ve gerek hey’et-i ictimâ’iyyeye fâ’ide ve menfâ’at müşbet ü mücerreb olup mücevherâtdan ziyâde kıymetdâr olmasıyla ve buna olan rağbet gide gide artmasıyla ele geçirilen âsâr dest-i sitemkâr rûzgâra düşüp mestûr serâ perde-i mahv u hebâ olmasıçün tedârikiyle ana vaz’ u idhâr olunarak arayıp bulmağa ve yâhûd bulunmasını olmağa iktidârı olmayan bir takım erbâb-ı sanâyi’ ü tevârîhe bir hıdmet-terfî perverânede bulunmağ ve aşhâbının nâmını yâd ettirmek gibi vazîfe-i ahlâkı yerine getirmek arzûsıyla ibtidâ Almanlar ve Fransız ve andan sonra İngilizler ve anı takîben diger devletler (müze) ta’bîr olunan dâ’ire-i maḥşûşaları tahsîs edip ele geçen âsârın kâfesi şûret-i muntazamada teşhîr ederler.

Avrupa müzeleriniñekşerîsiniñ zenginliği memâlik-i maḥrûse-i şâhânedan toplanıp naql edilen âsâr-ı ‘atîke sâyesinde olduğuhâlde bizim müzeniñ böyle cümlesinden gerü kalması mûcib-i te’essûf olsa sezâdır. (Başîret)

Ḥavâdis-i Ḥâriciye

Çinlüler insânın hayretini da'vet eder bir takım mevâdı icrâyâ ve nev'-i beşerce îcâb eden huşûsâtı derece-i 'aliyâyâ ulaştırdıktan ve orman ağaçlarıñdan bir nev' terbiye ile 3,4 ve 5 senelik bir Ağacı 3,5 yüz senelik bir heybete götürdükleri gibi bu def'a dañi âteş ve yâhûd diger bir vâsıtâ ile bir nev' çiçek yetiştirmişler ki 1 gün zarfında 3 renge tahvîl etdigini bir ecnebî gazetesinden naklen Başîret rivâyet ediyor.

Çinliler gice ve gündüzü mecmû'en 12 sâ'ate taqsîm edip gice yarısından bir sâ'at evveli mübeddeten bir sâ'ât i'tibâr etdikleri i'tibâr etdikleri gibi sâ'atleri esâmi'-i a'dâd ile şaymayıp her sâ'ate birer ism vaz' etmişlerdir.²⁴

²⁴Tuna, 12 Rebîyülevvel 1291, numero 865.

Ṭuna

12 Rebîyülevvel 1291

numero 866

Pazar

Mevâd-ı Huşûsiyye

Vâlî Meḥmed ‘Âsım Paşa vapurla Rusçuk şehrini teşrîf buyurdıkları gazetemiz mündericâtındandır.

Vilâyet dâhilinde bulunan enhâr-ı cesîmeniñ ahvâl u mevâki’ıyla sularının şûret-i cereyânı ve derece-i irtifâ’ı ve mecrâları bilinmek üzere be-her sete tanzîm u takdîmi nâfi’a nezâret-i celîlesinden iş’âr buyrulan cedvelin şûret-i tanzîmi hakkında ta’lîmât mûcibince sularınbe-her gün dereceleriniñ zabtı için mülhakâta vesayâ-yı lâzıma icrâ kılınmıştır.

Şamaḳov ḳazâsında vâki’ Rado’il ḳaryesi ormanıya Sisterme ormanıñın tutuşarak yanmaḳda olduḡu işedilmesi derhâl cânib-i livâdan olunan iş’âr üzerine ḳâ’i-maḳâm-ı ḳazâ îcâb edenlerle mezkûr ormanlara gitmiş ve ateşin önü alınarak bu ateşin zuhûruna sebep olan ve mütecâsir bulunanlarıñ geçirildiḡi hâlde icrâ-yı istintâkı muḳarrer bulunmuş olduḡu maḳallî iş’ârındandır.

Mevâd-ı ‘Umûmiyye

Oḳḳa ile bargir satılmaḳ yâhûd Yahudî

Geçen gün Gümülcine ḳaryesi Ḥristiyânlarıñdan biri Selânik’e gelir ki esâsen gelişi uydurabilirse bir bargîr almak için imiş.

Çorbacı Çarşu boyunda gezer ve bargîr arayıp durur iken Un kapanında Yahudîniñ birinde cüşsesi küçürek ve fakat çorbacınıñ işine yarayacak karatda ve tahmînen 5-6 yüz ğuruş kıymetinde bir bargîr görmesiyle ve zâtenaradığı böyle bir bargîr olmasıyla satılık olup olmadığını bazâr-gândan su'âl eder.

Yahudî ise bargirsiz idemez. Bir bazâr-gân bulup bakılsa bargirini satmak ve elinden çıkarmak iktizâ eder idiyse de çorbacıda gördüğü hâhişden çoqca ticâret çıkaracağını ve her nasıl olsa böyle köylü bir Bulğara istediği gibi dubara yapacağını bildiğinden alışverişi Yahudî pazarlığından tutturup bargire 1500 ğuruş bahâ ister.

Bargiriñ diğeri bilâda gösterilen fîy'at raddesinde olmasına göre bu kadar fâhiş behâ istenilmesi Yahudî pazarlığınca (hiç olmazsa yarısı verilmek) kâ'idesinden nâşî olarak Çorbacı'da böyle pazarlıklarda bi'd-def'ât aldanmış olduğundan bazârgânın istediği bu behâya göre kendisi de 400 ğuruşkadarını vermişken ve sıraya girmişken bazârgân oqqa ile satarım demesiyle ve bargiri 100 oqqa kadar tahmîn etmesiyle bu pazarlık nihâyet oqkası bir 5'lige qarârlaşdırılır. Hemen oracıkda pazarlıktan rücû' olunmayacağına dâ'ir tarafeyniñ mukâvelesi şühûdiyla tevsîk edildikten sonra bargiri devirip kantara urduklarında 190 oqqa gelmesiyle çorbacı pazarlık şuhûd muvâcehesinde olmuş bitmiş olduğundan nâ-çâr parayı bazâr-gâna veripçorbacı da "Acı acıyı def' eder" diye toğruca meyhâneniñ birine gitdikleri işitildi. (Rûm ili)²⁵

²⁵Tuna, 16 Rebîyülevvel 1291, numero 866.

Ṭuna

16 Rebîyülevvel 1291

numero 867

Çehârşenbe

Mevâd-ı ‘Umûmiyye

Bir müddetden beri çıkmakta olan Hülâşa ül Efkâr gazetesi yine tab’ u neşr olunmağa başlamışdır.

Bağdâd 13 Nisân-ı Rûmî

Dicle nehriniñ tuğyânı devâm ediyor. Bağdâd şehri 25 km mesâfeye kadar su içindedir. Pazar ve çarşular kapanmışdır. Aḥâlî-yi Bağdâd nehrlerin etrâfında bulunan dîvârlarıñ tahkîmu ta’miriyle meşgûldür. Bu sabâh sâ’at 2’de şiddetli furtına ile tolu ve şedîd yağmur nüzul edip hevânın rengi ise âteş gibi kırmızı olarak dâ’imî şûrette ve gözlerin ziyâsına mâni’ olur ḥâlde ra’d u berkolmağdadır.

Şimdiye kadar bu mişllü furtınanıñzuhûr etdiği görülmemişdir. Gâyetle cesîm ağaçları köklerinden devirmiş olduğu gibi birkaçḥâne ile bir hân ve çarşunun üstü daḥi yıkılmışdır. Bunlarıñ altında mecrûh olmuş ve vefât itmiş birkaç adam çıkarıldı.

Sılahiyye kazâsınıñ telğraf hattı bozulmuş olduğundan esbâb-ı meşrûhadan nâşî şimdilik ta’miri mümkün degildir.

Fırat nehrini muḳîm tarîkde bulunan büyük direk ile Hile’de yigirmi ḥâne yıkıldı.

Bağdâd 14 Nisân-ı Rûmî

Nisânın 12'sinde keşide eyledigim telğraf zamânından bu târîhe kadar Dicle nehri üzerindeki Reşidiye Seddi daği suların tuğyânına dayanamayarak yarılmış ise de der ' aqab mezkûrReşidiye seddiyle (Yehûdiye) seddi ta'mir edildi. Şimdiye kadar Dicle nehri 15 santimetro tenâkus eyledi. Ma'mâfih şehrin iki tarafında bulunan dîvârlar bir yandan ta'mir u taħkîm edilmektedir.

Havâdis-i Hâriciye

3. Napolyonun hâl-i hayâtında bi'z-zât Avusturya İmparatoru ve İtalya Kralı hazerâtıyla ba'zı mu'âhedât-ı hafiyeye 'akd ederek mukâvele-nâmesi beynlerinde zâtlarıyla tasdik olunduğu ve tab' u neşr der-dest Napolyon târîhîniñ 3. Cildine mu'âhedât-ı mezkûreniñ derc olunması maẓnûnbulunduğu rivâyet olunmakta olup da'vet edildiği şûretde Avusturya ve İtalya devletlerince ba'zı da'vet eyleyeceği muraħkam evrâk-ı havâdistir.

Sath-ı deryânın 10 ve 20 ve daha aşagısında olan maħaller suyun derece-i harâretini anlamak şimdiye kadar mümkün olamayıp bunın için i'mâl olunan her nev' termometrelerden istifâde olunacağı cihetle hükümünde kalmışdı. Bu def'a Londra'da biri bir termometre icâd etmişdir ki suyun irtifâ'ı her ne miqdâr olursa olsun denizin dibiniñ derece-i harâretini bilmek mümkün olduğu olunan tecribeden anlaşılmağıla bunın bir dânesi İngiltere tarafından mükemmel bir haritasını yapmak üzere gönderilen (Çalınır) Challenger nâm fırkateyneye gönderilmiştir.

Geçen şehir-i şubâtda devl-i muhtelif bandırasını hâmil olarak gark u telef olan yelkenli miqdârı 216'ya bâlig olmuştur.

Bunlardan:

100' aded : İngiltere

26 'aded: Amerika

16 'aded: Yunan

12 'aded: Alman

10: Norveçya

8: Avusturya

7:İtalya

4: Felemenk

4:Rus

3:Danimarka

2: İspanyol

1: Belçika

Bandırasını hâmindir.²⁶

²⁶*Tuna*, 19 Rebîyülevvel 1291, numero 867.

Ṭuna

19 Rebîyülevvel 1291

numero 868

Pazar

Mevâd-ı Huşûşiyye

Memleketimiz vücûhundan müteveffâ İbiş Ağaniñ mücedded'en bir bâb şıbyân mektebi inşâsıyçün hâl-i hayâtında vasiyet etmiş olduğu 7 bin ğuruş ile geçen Kırbân bayramında toplanılan kırbân derileri olan 3 bin ğuruş cem'iyet şandığına alındı.

Duĥân Resmi ĥaĥkındaki Nizâmnâmeden

Duĥân Fireleri ĥaĥkında

Zurra' Yedinde

Tüccâr Yedinde

Fabriĥacılar teslîm olunan tütünlerin ba'dü'l- 'imâl ihracından ĥabûlü mücâz firelerin miĥdârı

Yüzde kıyye:

Bi'l cümle Anadolu Tütünü: 4

Bi'l-cümle Rum İli Tütünü: 3

Suriye ve Haleb Tütünü:4

Mevâd-ı 'Umûmiyye

Kâşgâr Emîri Ya'kûb Hân hazretleri taraflarından celîl-i hilâfet-i 'azimâya gönderilmiş olan zevâta dâ'ir Kâşgar'a vâsıl olduklarında Kâşgar'dan alıp Başîretiñ derc eylediği mektûbuñşûretidir.

Rusya İmparatoru haşmetli 'Aleksandr hazretleriniñ İngiltere seyâhati muqarrer idüğü geçende beyân eyledigimiz Konstantin ve 'Aleks nâm büyük dukalar bir hayli ma'iyyeti ile Berline muvâsılat ederek Almanya imparatoru haşmetli Kilyom hazretleri ve imparatorfamilyasına mensûb bi'l-cümle prenslerle Mareşal Moletiñ cenâbları ve Rusya sefiri tarafından şimendüfer istasyonında olunduğu ve imparator müşârun ileyhiñ biraz müddet Ames'de ârâm etmek tasavvurunda bulunduğu ve Macaristan Kralı Fransuva Josef'in de maħal-i mezkûreye gidecekleri ve yanında şuyû' bulduğu telğraf havâdişindendir.

İmparator müşârun ileyh Şeylhorst nâm maħalde bulunan Fransa İmparatoriçesi sâbık Öjeni'ye daħi bir vizite vereceğini kendisine da'vet etmiştir.

Mübâriz gibi tanınıp bu sıfatla İngiltere devletiniñ himâyesini ricâ ve uydurabilirse bir miqdâraqçe istikrâz eylemek üzere Don Kârlo tarafından Londra'ya bir me'mûr gönderildiği ajans hevâ i'lân etmiştir.

(Aragon) eyâletinde daħi Karlist Bandoları 'asâkir-i nizâmiyeye maglûb olmuş.

Der- sa'adetden Kâşgar'a 'avdetimizin 3. Ayı nihâyetinde Ya'kûb Hân hazretleri irsâl buyrulan hedâyâ-yı cihân behây ile bendegân-ı hazret-i hilâfet-penâhîniñ istikbâline çıkıp hamd olsun pâdişâhımız, efendimiz halîfe-i rû-yı zemîn Sultân 'Abdü'l-'Azîz Hân hazretleriniñ serber-i salţanatında dâ'im buyursun diyerek ve 50 bin halk 'askerle saf olarak' Sultân 'Abdü'l-'Azîz Hân çok yaşa) diye 2 dakika nidâ ederek şehre dâhil olup tahsîs kılınan maħalle teslîm olundu.

Sultânımız tâbi'iyyetimizi kabûl buyurdular diyerek i'lân olup Kâşgar ile cemî'-i mülhakâtında 2 gün 3gice i'lân—meserret ü icrâ-yı şehîr ayîn olundu.

Fî 15 Şevvâl Sene

Ḥavâdiş-i Ḥâriciye

Cezâl tarafından ba'zı muqaddemât serdiyle Mösyö Randonuñ beyân etmiş olduğu Parisinyalñız şark tarafının tahkîmi mes'elesi olduğu gibi Sen Defor Vılñöv Vimorli nâm mevki'lere ol emrde istihkâmât inşâ olup maḥal-i sâ'ire şimdiki ḥâlde terk olunması hakkında Mösyö Teyrile hem-efkâr bulunan cezâliñ teklifi daḥi kabûl olunmayıp nihâyet komite tarafından teşkîl olunan lâyiḥa 193 re'ye karşı 389 re'yle kabûl olunmuştur. (Başîret)²⁷

²⁷Tuna, 23 Rebîyülevvel 1291, numero 868.

MAYIS

Ṭuna

23 Rebîyülevvel 1291

numero 869

Çehârşenbe

Mevâd-ı Husûsiyye

Avrupa ahâlîsiniñ şan'at u zirâ'atçe terkiyât-ı hâzırasını meydân-ı huşule getiren fünûniñ memâlik-i maħrûse-i şâhânedede henüz tamâmiyle ta'mam etmediği münker degilse de her bir huşûşda 'Oşmânlılara ceħâlet isnâdı lâyıık degildir.

Memâlik-i maħrûseniñ her tarafında mükemmel mektebler yogise de sunûf-ı ahâlîniñ zarûrât-ı dîniyyelerini öğrenecek kadar her kırye vü kaşabada maħşûş mekteblerle mu'allimler mevcûd olduğu bu taraflarda seyâhat edenlerin ma'lûmudur.

120 kadar bin ğuruş zimmet-i mîriyyeyi Vidin varaķa-i şahîha me'mûru Kâmil Efendiye kefil bulunan Vidinli Arslan oğlu Mişon Kalef nâm tâcirin mezâda verilen iki kıt'a sefinesiyle bir bâb dükkânına tâlib olanlarıñmaħallî hukûmetine mürâca'at eylemeleri hakkında Vidin mutaşarrıflığından gelen i'lânnâme daha önceki nüşhamızda derc edilmişidi.

Hikmet-i Hudâ Anatolunînekşertaraflarını istilâ eden belâ-yı kaht u ğalâhakkında ğazetelerin verdikleri habere göre bî-çâre ahâlîniñ pek ziyâde muztarib buldukları añlaşılmıştır.

Mevâd-ı ‘Umûmiyye

Şırb Prens aşâetlü Milân beg hazretleriniñ hâk-i pâ-yı mu’allâlarıña yüz sürdüğünde mazharolduğu nevâziiş u iltifât ile erkân-ı ‘azâm-ı salţanat ve vükelâ-yı fehâm-ı devlet-i ‘aliyye taraflarından başkabaşka gördükleri ğazetelerin haber verdikleri ihtirâmât haķîkaten pek ziyâde olup ve ihsân buyrulan murassa’ nişân-ı ‘âlî’yi ‘Osmânlı ile tezyîn olunmuş ve vilâyetce haķlarında buyrulan merâsim beyân olunur.

Ahâlî Çalışmalıdır

Memâlik-i maħrûse-i şâhâneye cenâb-ı Haķ bir defîne-i şervet ihsân buyurmuştur ki her ân ve zamân şükürünü îfâ ile berâber andan istifâde etmeniñ yolunu bulmağıla ahâlî çalışmalıdır.

Avrupalılar bizim memâlikdeki isti’dâd u hasiyeti ve kendi memleketlerinde ma’ârif kuvvetiyle ya’ni zorla arâzîyi mahsûldâr etmekte çekdikleri müşkilâtı gördükçe anlara ğıpta vü hased ediyoruz.

Vâķi’â haķîkat gözüyle bakılır ise anlarıñ magbût u mahsûd olmaķlığa lâyıķ bir mevķı’da bulunduğumuz inkâr olunamaz!

Tarîk-i terfî ü sa’âdetde ilerülemek ve ihtiyâcâtımızı def’ etmek bunlarıñ esbâbı ne ise anlara teşebbüsle olur. Buna binâen ahâlî dâ’imâ şervet ü terfî kesb itmeğe vesîle olacak şeyler ne ise anları arayıp bulup meydâna çıkarmağa çalışmalıdır.

Anlar çalışıp tağı tağı toprak keserek bir karış yeri zirâ'atden hâlî bırakmıyorlar. Birbirleriniñ meZRû'atına nazâr-ı rekâbetle bakıp her birisi diđeriniñ mahsûlünden eyüsini yetiştirmege çâresini bulup yapıyorlar.

Biz o güzel toprakları terk ü ihmâl ile tağtaş hey'etine bakıyoruz. Bin karışda bir karış yer ekıyoruz.

'Acabâ arâzimize ne ekildi de biçilmedi? 'Acabâ ağâlîmiz kangı mahsûlü ekti de meydâna getiremedi.

Bir zamânlar pamuk zirâ'atı bizde yok gibi iken Amerika'nın pek çok vağtler uzayıp kül eden muhârebe âteřiniñ iştigâli esnâsındaAmerikadan pamuk gelmemesi cihetle Mışr'da ve Atina ve sâ'ir ba'zı mağallerde ağâlî pamuk zirâ'atine ve andan hâşıl olan menfa'ate meyl itdi. hâşıl olmadı mı? Pek çok oldu ve hattâ Atana taraflarıñın pamugu Amerika mahsûlünden a'lâ idi.

Sonraları refte refte terk ü ihmâl olunarak şimdilerde işedildigine göre evvelkiniñ haylî derecede meyl ü rağbet yok imiş.

Hâl bu ki evvelki ğayret ü rağbet azalacağına bir taraftan çoğalmış olsa ğünden ğüne pamuk zirâ'atından hâşıl olan menâfi' ol havâlideki ađâlîniñ mûcib şerveti olurdu.(řoñu var...)²⁸

²⁸Tuna, 26 Rebîyülevvel 1291, numero 869.

Ṭuna

26 Rebîyülevvel 1291

numero 870

Pazar

Mevâd-ı ‘Umûmiyye

Mazharı-ı ‘afv olarak yine çıkmaya başlamış olan şark gazetesi numarolu nüshasında (Memleketeyn meb’usân meclisi Bükreş’e inşâ olunacak şimendüfer meşârifini 333 bin 394 frank ta’yîn edildigini ve mezkûr şimendüfer için idhâl olunacak edavât gümrükden mu’âf olacağını yazmıştır.

Hâl bu ki Bükreş’e temür yolu yapılab ve resmen açılıp işlemeğe başlıyalı 3 sene olmuştur.

Bunu nasıl ma’lûmât üzerine yazdığı taşrîh itmediginden bilemez isek de her hâlde taḥkîkatın yanlışlığı der-kârdır.

Mevâd-ı ‘Umûmiyye

Şırb begi asâletlü Prens Milân ḥazretleriniñ ma’iyyetlerinde bulunan me’mûrine ihsân buyrulduğu der-sa,âdet gazetelerinde beyân olunan ‘Oşmânî ve Mecîdî nişân-ı zîşânları ber-vech-i âtî beyân olunur.

Mösyö Marinoviç :1. ‘Oşmânî

Der-sa’âdetde bulunan ma’ârif ü mezâhib müdürü Kırsıtiç:1. Mecîdî

‘Asâkir-i harbiye baş kumandânı mîr alây Vikoviç 2. Mecîdî

Prens hazretlerin 1. Yâveri mîr alây İvanoviç 3. ‘Osmânî

3. yâveri binbaşı Angelgoviç kezâ: 3.’Osmânî

Umûr-i ecnebiye müdürü ser kâtibi İstvanoviç :3. Mecîdî

Yüzbaşı İliç

Mülâzım Lazar Alaçkoviç

Ahâlî Çalışmalıdır ...Mab’adı

Buraya kadar sözümler zirâ’ate te’allük ederek zurrâ’-i ahâlîye râci’ edip bunuñ gayr-ı erbâb-ı şan’ata gelince hele bunlarıñ babalarından dedelerinden gördükleri şeyden vazgeçip de zamânımızın ihtiyâcına hıdmet etmek tarafına meyl etmemeleri ve Avrupa ma’mûlâtından bizi kurtarmamaları takdir-i bâ’is-i esef olsa da sezâdır.

Avrupalılar pamugun okkasını bizden birbiri üzerine 8-10 gûruşa alıp memleketlerine götürüp ma’rifet ü şan’at vâsıtasıyla seve seve kabûl edeceğimiz bir hâle koyup okkasını 300 gûruşa satıyor. Aynı mes’ele ipek için de geçerlidir.

Hâşılı bizden aldıkları daha bunıñ gibi pek dürlü şey’in 5-10 kat fiy’atına yine bize şarfî esbâbını bulup yapıp 1’e 5, 5’e 20 kazanıyorlar.

Ez cümle Avrupalılardan ba’zıları boğaz içinde taşçılıktan başlayıp gide gide kireççilige çıkmış ve vapur kömürüyle yakıt yapmanın yolunu bulmuş ve etrâfındaki arâzîye yayıldıkça yayılmış. Bunu görenler ‘‘Bak herîf neler yaptı ve yâhûd yapıyor’’ gibi sözlerle geçişdirip böyle bir defîne bulmanın çâresini arıyor.

Buna binâen sanâyi’i ilerletmege ahâlî çalışmalı ve erbâb-ı iktidâr dañi insâf edip de baş başa verip bu emr-i nâfi’in ilerülemesi esbâbının mümkün olduğu fabrikaları açmalıdır.

Meşhûr meseldir: ‘’ Ekmeden biçilmez.’’ İşte devlet dâhilî gümrüklerin lağvı fedâkârlığını dahiihtiyâr buyurup sanâyi’in terfisi tohmunu ekdi. Biçmesi aḥâlîye ḳaldı. (Başîret)²⁹

Ṭuna

1 Rebîyülâhir 1291

numero 871

Çehârşenbe

Mevâd-ı ḥuşûşîye

Vilâyet tercemânı fütüvvetlü Ernest Efendiye tebdilen üçüncü rütbeden bir ḳıt’a-i mecîdî nişân- ı zîşânı ihsân buyrulduğu işedilmiştir.

Ḥavâdiş-i Ḥâriciye

Fransa ile Almanya devleti beyniñde vuḳû’ bulan muḥârebeniñzuhûruna Fransa sâbıḳ İmparatoriçesi Öjeti tarafından sebebiyet verildiğinin Endepans Belj gazetesiniñ ba’zı keşfiyâtı üzerine Paris’den alınan telğraflar ḥaber veriyor. Londra’ya müteveccihen Petersburg’dan ḥareket edip Berlin’e muvâsılat eylediğini bundan evvel gazetemizle beyân eylediğimiz haşmetlü Rusya İmparatoru ḥâzretleri nâ-mizâc bulunan Prens Du Bismarḳ’a bir vizite vererek bir buçuk sâ’at ḳadar da Prens müşârun ileyhle mükâleme etmişlerdir.

İmparator müşârun ileyhin Prens Du Bismarḳ’a verdiği viziteniñpolitikaca ehemmiyeti olduğune ve Rusya ve Almanya devletleri beyniñde ve te’kîdine delîl bulunduğuna Prens müşârun ileyhin tercemân-ı efkârı bulunan (Ġazete Dö la Lömân Dö Nor) yazıyor.

²⁹Tuna, 1 Rebîyülâhir 1291, numero 870.

İspanya'da muhârebât-ı dâhiliye bunca zamândan berü imtidâd etmektebulunduğuhâlde kesb-i sükûnet etmesine dâ'ir hâlâ bir emâre görülemeyip bundan dolayı emr-i zirâ'at ü felâhat mu'attıl olmuş ve umûr-i ticâriyye vü sanâ'iyye ise pek çok sekteleşmiş olduğdan başka memleketin her cihetle zedelenmesini mûcib olan esbâb ihtîşâşü'l- yevm devâm etmekte olmasından ve 'ile'l- 'umûm herkes hasâr u zarâr görmekte bulunmasından nâşî ahâlî efkârca iki fırkaya münkasım olup bunlardan zirâ'at ve ticâret ü şan'at aşhâbı olanlar hukûmet-i cumhûriyyeniñte'sis ü tekarrürü hâlinde te'sis u tekarrürü hâlinde muhârebât-ı dâhiliye mündefi' olamayıp memleket şademât-ı müte'âkıbe altında ezilip kalacağından ve hasârât-ı ahâlî ilerüde kabûl edemeyecek bir dereceye resîde olacağından şu hâl-i muharrebâneniñ devâmından ise memleketiñ muhafaza-i menâfi'i zımniñda hukûmet-i Kraliyeyi tercîh eylemektedir.

Açın'de bulunan Felemenk 'asâkir-i seferiyyesiniñekşerisi Java'ya 'avder eylemişdir. Felemenk 'askeri 'aleyhine mayısın ibtidâsından berü Açın ahâlîsi tarafından şiddetli hücumlar vuqû' bulup Felemenkliler müdâfa'aya müsâra'at eylemiş ise de pek çok zahmet çekmişlerdir.³⁰

³⁰Tuna, 4 Rebîyülâhir 1291, numero 871.

Ṭuna

4 Rebîyülâhir 1291

numero 872

Pazar

Mevâd-ı Huşûşiyye

Rahova'dan Anadolu ahâlîsine bir miqdâr i'âne gönderilmiştir.

Maçin kazâsına merbûṭ Soganlık kıyâsi dâhilinde kâ'in Kavaklar nâm maḥalde tütüncülük etmekte olan Kalaslı Ermenî Ohanis ile refîki Rusçuḳlu Bulğar Gorginiñ geçen şehr-i rebî'ü'l evvelin 21. Cum'a gicesi uykuda oldukları hâlde derûnında buldukları kulübe kazâen âteş alıp rüzgârın daḫişiddele vezân etmesi hasebiyle kendülerini kurtaramayarak mahrûkan vefât etdikleri maḥallî eş'ârındandır.³¹

³¹Tuna, 8 Rebîyülâhir 1291, numero 872.

Ṭuna

Çehârşenbe

8 Rebîyülâhir 1291

numero 877

Mevâd-ı Huşûşiyye

Dilenciligin ‘Âkıbeti

Vahîmdir zîrâ bir milletin ahlâkını en ziyâde ifsâd eden dilenciliktir. Çünkü insânın ṭab’ında mergûz olan cevherin kâbiliyyet u isti’dâd-ı Hudâ-dâd ise de anîñ mu’allim hûsn-i terbiyedir.

Görülmez mi ki terbiyet-kârî –i baġbândan mahrûm olan aġaçlar bile semere verse de ibdâr olmaz.

Şüphe yok ki gidişi pek vahîm bir nihâyete muhabber ve cevher-i isti’dâdı kömürden besbeter olur.

Zîrâ bedîhîdir ki bir çocuk daha küçükken emeksiz zahmetsiz para kazanmaġdan lezzet alır. Küçükken alışıyor sa elbet de büyüyünce yine ma’îşetini o yolda taḡşîl itmek isteyecektir. İşte bu hâl tabî’îdir ki o çocuġu hırsızlığa ve sâ’ir ve her dürlü fenâlığa sevk eder.

Çünkü insân aç turamaz. Çıplak olamaz. Eli ayacı sağlam bir adama ise şüphe yok ki çokluk kimse merhamet edip sadaka vermez. Binâen ‘aleyh gitgide ‘âkıbet şu dedigimiz tarîk-i şekâvete sülûk eder. Ve bi’l âhire yakayı ele vererek mahbuslarda, zindânlarda ifnâ-i ‘ömr-i ‘azîz edergider.

Şimdi insâf olunsun! Bu adamlar bizim vatan karındaşlarımız değil midir?

İşte bu yol bu insânları ‘aâlete alışdırıyor. Binâen ‘aleyh mücerred halkı soymak için o maâûle şahslara yüz verilmezse elbette şu fenâ ‘âdetin önü alınabilir.³²

İşbu 90 senesine mahsûben müzâyede edilmekte olan kaçâsı şimdi sâbıkasına vuâû’ bulan köyler

Esâmi-i Kura(ğara)	Ğuruş
Ğuruş	
Tutrağan kaçabası	120.000
25.000	
Kâdi köyü	50.000
625	
Veysi kaçyesi	
Denizler kaçyesi	
Müslim köyü	

³²Tuna, 25 Rebîyülâhir 1291, numero 877.

Bilâde esâmîsi muraqqam 5 kıarye muharrîre ile tâlibleri ‘uhdesinde bulunduğu gibi kıazâ-i mezkûrun hâvî olduğu kıaryelerden dağı altında olduğundan ve bedelât-ı lâyıkalardıñı bulan kıöylerin bir kıarıfdan icrâ-yı ihâlesi mukıarrer bulunduğundan Rusçuk ve sâ’ir mağaller mültezimlerinden Tutraқан kıazâsından kıöy almak isteyenlerin kefilâsıyla berâber mağallî hükûmetine mürâca’at eylemeleri i’lân olunur.

Mevâd-ı Huşûşîyye

İ’âne kıomîsyonıñdan Vârid Varaқadır

Sene Hazîrân

Ne Güzel Hamîyyet

Ma’lûmdur ki Anadolu’da kaht u galâ’dan musâb olan ađâlîniñtahfif-i bâr-ı ıstırâbızımında salıñanat şân-ı ‘âlî-i ağâlî perverî ve merhamet-i kesrîsine lâyıq olan her türlü mu’âvenet ü teshilâtı icra ve hattâ berâ-yı ticâret-i Anadolu’ya sevk olunacak zehâyirin resm-i gümrüğüñü dağı muvakkat-i ‘afv buyurmuştur.

Ṭuna vilâyeti me’mûrîn-i ağâlîsi mücerred –i insâniyyete tertib eden bir vazîfeyi îfâ için bay u gedâ dışından tırnağından artırdığı aқçeyi i’âne olmak üzere memnûniyye getirip kıomîsyona teslîm ü a’tâ etmişlerdir ki vilâyet kıazetesiniñ mutâla’asına rağbet buyuranlarıñ ma’lûmu olduğu üzere az bir vaқt içinde i’âneniñ yekûnu dört ğuruşu tecâviz etmiştir.

İşte bu gönderilmesi söz konusu zevâhir u unlarıñ geçişi için resm-i gümrük ödemesi bahşı ortaya çıkmıştır. Erzâk yük vagonlarıña konulmuş olduğu hâlde resm-i gümrüğü verilmedikçe emrârına ruşşat

verilemeyecegi oradaki komisyon me'mûruna kat'iyen beyân olunması üzerine tekrâr devletlü 'Alî Paşa hazretlerine mürâca'atla 'dakîklerin emrârına mümâna'at olunmasında şâyed resminiñ îfâsı lâzım gelecek ise zâten Vidin'deki me'mûr sened ü kefil vermiş ve dakîklerde hükûmet ma'rifetiyle gönderilmekte bulunmuş olduğundan resm-i mezkûra vakt olsa yine ödenebilir.' Şeklinde taraf-ı müşârun ileyh'den gümrük me'mûrlarına haber gönderilmiş ise de gümrük me'mûrları "Resm-i gümrük verilmedikçe şuradan şuraya salıvermeyiz!" şeklinde yolsuz hareketlerle dakîkleri tevkîf etmemiştir.

Bunu i'lândan maqşadımız gümrük me'mûrları ve ecnebî kompanyası mücerred-i insâniyyete bir hıdmetolmak ve Anadolu insânınıñ açlıktan kurtulmak için merhametsizce hareket edişleri ne derece behre-dâr olduklarını 'âleme göstermekdir.

İşte i'lân ederiz ki bizim unlar hâlâ vagonlar içinde turuyor.

Anadolu muhtâciyyeti için toplanılan i'âneniñ müfredâtını mübîn komisyonu tarafından verilen defterdir.

	Evvelki Yekûn	Pare
Ġuruş	409.919 39	
20	Izladı kazâsı me'mûrîn u	1856
	Ahâlisi tarafından	
	Mecmû'ı	411.775 19

Mevâd-ı ‘Umûmiyye

Bu kere teşkîl eden Manastır vilâyeti, İşkodra ve Prizren vilâyetleri ‘ilâvesiyle 3. Ordu-yı humâyûn müşirliğine devletlü ‘Alî Sâ’ib Paşa hazretlerine tevcîh

Prizren mutaşarrıflığı ferikân-ı kirâmdan vâli-i sâbık saâdetlü Aşmed Hamdî Paşa hazretlerine ihâle

İşkodra sancağı mutaşarrıflığı dâr-ı şûrâ a’zâsından ferîk sa’âdetlü Eşref Paşa hazretlerine ihâle buyrulmuş

Edrine vilâyeti dâhilinde Zagra-i ‘Atîk kazâsı niyâbet-i şer’iyyesine sâbık Elbasan(İlbasan) nâ’ibi müveddetlü Mehmed Sâ’id Efendi, Girit vilâyeti dâhilinde Resmoğazâsı niyâbet-i şer’iyyesine sâbık Hâcî oğlu Bâzârî nâ’ibi müveddetlü ‘Abdü’l-Gaffâr Zekî Efendi ta’yîn buyrulmuş.

Tulça’da kâ’in gurebâ hastanesine irâd olmak üzere ucuzca birtakım zahîre mağazaları yapılmışa teşebbüs olunduğu gibi bir de degirmânî inşâsına mübâşeret kılınmıştır ki bunuñ makinesiyle memleketin ihtiyâcını def’-i kâfi Tuna’dan su çıkarılmak şûreti cilve-gir mecrâ-yı huşul olur ise kaşabaca medâr-ı umrân olacağı der-kârdır.

Tulçadaki eczâcılar adviyei insâfsızca yüksek fiyatla satmakta olduklarından idâre-i belediyece taqdîr olunan mu’tedil fiy’atlarla satılması için kendülerine icrâ-yı tezbîhât kılınmış ise de yine de gaddarlıktan vazgeçemediklerinden gurebâ hastanesiniñ Çorlu’ya nakli ile mu’âvenet-i insâniyet- kârâne Tulça mutaşarrıfı sa’âdetlü Fahri Beg Efendi tarafından karar verilmiştir.

Mevâd-ı ‘Umûmiyye

İstanbul’dan Mektûb

Bu sene cülûs-i hümâyûn şenliği Begkozda şûret-i fevka’l-âde’de icrâ olunmuştur. Çünkü o gice şehri hâl-i ‘Arabîniñ 11’ine tesâdüf etdigiyçün ay gâyet parlak ve gökde bulutdan eser olmayıp bu cihetle hevâ ziyâdesiyle berrâk idi ki sultân-ı tabî’at o gice boğaz içine başka bir letâfet vermişidi.

Sâhil hânelerini her iki tarafında rengârenk kandiller ziyâsıyla denize ‘aks edişi ve Londradan celb edilen fişenk ustası Mister Pol’ün karaAğaç fişenk hânesinde i’ mâl etdiği fişenkler hevâyı yararak bir hoş sadâ ile semâya togru çıkıp gidişi ve sonra kat’-ı menâzil ile patladığında saçılan ecsâm-ı nûrâniyenîñ suya inişi nazara letâfet-bahş idi.

Yâhû! Vilâyet gazeteleri havâsa maşşûş olmayıp ‘avâm için neş olungundan ‘ibâresi Türkçe olmalıdır. ‘Acabâ Rûm ili köylülerinden birine ‘Falan yirde kaht varmış.’ Denilse anlayabilir mi zan edersiniz? Fakat (Kıtlık) der iseniz anlayacağına şüphe mi var? Vâkı’â (kıtlık) ğalatdır. Ammâ galat-ı meşhûrdur.

Bana kalır ise vilâyet gazeteleri (Belki hep evrâk-ı havâdis) mümkün olduğukadar Türkçe yazılmalı.

Ez cümle (husûf) veyâ (kesûf) vukû’ buldu yazılacağına (Ay tutuldu) ve (Güneş tutuldu) diye vermeli.

Ruşçuğ’da Câmi’-i Cedîd maħallesi sâkinlerinden berber Süleymân ustaniñ geçende hânesi derûnundaki şandığından nehâren sirkat olunan eşyâsının sâriķi hükûmetce olduğu sırada Rusçuğlu kıbtî Öksüz Aħmedin kıızı ‘Aişe koltugunda bir boğça ile tutulmuştur.

Mezbûre fi'l-i sirkate mücâseretini ibtidâdan inkâr itmiş ise de nezdindeki torba derûnından daği mesrûk olarak daha birtakım eşyâ çıkarıldığından ikrâr-ı fezâhate mecbûr olmuştur.

ğap ғalaylamak ve dilenmek bahânesiyle ғapusını açık bulduğu hânelere girmekte olan çingâne karıları çok def'a fırsat bulduğça böyle hırsızlıklara cür'et ediyorlar.

Egerçi hükûmet-i seniyye bu mağûleleri aramak bulmak vazîfesini îfâdan girü turduğu yok ise de ihtiyâtı da bütün bütün elden bırakıp da birtakım kimselerin daği hânelerini açık saçılı bırakmamaları lâzımdır.

İ'lânât

Vidin merkez odası i'lânı: Vidinli Boşnak Mustafâniñ malları için Vidin icrâ dâ'iresine tâliblerin başvuruları gerçekleşmektedir.

Birkaç aydan berü Rusçuk'da fotografçılık etmekte olan Frans Baver (Baur) Varna ahâlisini talebi üzerine Varna'ya gidecek ise de az bir müddet daha Rusçuk'da kalacağından fotoğraflarını çıkartmak isteyen zevât gelecek Temmuz'un 8. Güniñe kadarbe-her gün sabâhleyin sâ'at 2'den 9'a kadar ve çoluk çocuklarıñın resmini isteyenler sâ'at 7'ye kadar hotel London ғâ'in merkûm fotografçının hânesine mürâca'at etmeleri i'lân olunur.

Şumnu'da Bulğar mekteblerine îrâd olmak üzere Arasta sokagında yeneden yapılan hotelin yatağ takımaları olduğu gibi oğa kirâları daği ucuz olduğundan musâfir olacak zevâtın memnûn ғalacakları ғasapoğlu Ğorgi tarafından i'lân olunur.³³

³³Tuna, 21 Cemâziyelevvel 1291, numero 884.

Ṭuna

Hazîrân

21 Cemâziyelevvel 1291

numero 886

Pazar

Mevâd-ı Hıuşûşiyeye

**(Derdest inşâ olan su yolu komisyonından maqâm-ı vâlâ-yı vilâyete
tacdîm kılnan mazbaţanışûretidir)**

Sâye-i cenâb-ı pâdişâhîde memâlik-i maħrûseniñ her cihetinde olan âsâr-ı ‘umrân u terkiyât cümle-i cemîlesinden olmağ üzre Ruscuk qaşabasınıñ susuzlukdan tolayı der-kâr olan ihtiyâcın def’ ü izâlesi mağşadıyla Batmış deresinden derûn-i qaşabaya icrâsı qararlaşdırılan suyuñ geçen sene hafr u i’ mâline beden olunan hıuşule gelmesiyle cenâb-ı zıllu’llâhî’ye ‘ömr ü ‘âfiyet hażret-i vilâyet penâhileri daği ber- vech matlûb resîde-i hıusn-i hitâm olması me’mûl idüğinden ‘arz-ı ifâdesine i’tisâr kılnmış olmağıla...

Fî 6 Hazîrân Sene 1874

Mevâd-ıhıuşûşiyeye

Ṭuna

Gayrete dağlar dayanmaz meseli işte bu hüşûşda daği isbât- ı hakikatetmiştir. Doğrusu bu işe en ziyâde bezl-i himmet eden Rusçuk belediye re'îsi Mustafâ Efendi ile refikâsınıñ hıdmetleri ne kadartağdîr olunsa sezâdır.

İnşâllâhu te'âlâ yakında suyun memlekete cereyânını da görür. Ve ol vaktadaği du'â-yı efzâyış-i 'ömr ü ikbâl- hazret- i pâdişâhî ile tertîb –i lisân-ı mağmedet ederiz.

Çara sığır hayvânâtında (vebâ) denilen bir nev' hastalık zuhûr etdim ki bu cihetle gelecek olanlara şahîh-i nezâret-i celîlesiniñ iş'ârı üzerine Tulça sancağında hudûd boyunda karantina icrâsına mübâşeret olunduğu telğrafla Tulça mutaşarrıflığından vukû' bulan iş'ârdan añaşıldı. Yine telğraf vâsıtasıyla alınan ma'lûmâta göre memleketince daği hudûdda usul-i şahîh icrâsına başlanmış imiş.

Mevâd-ı 'Umûmiye

Ormanlar ser-müfettişi Viktor Efendiniñ tercümesi

Volkan Ya'ni Yanartağ

Küre-i 'arziñ garâ'ib-i tabi'yyesiniñ en büyüğüdür ki cesîm ve gâyet mürtefi' tağlar olup aralık aralık şiddetle ve duhân-ı kesîf ile iltihâb edip yanar gazlar püskürtür ve volkanı hâvî olan tağlarıñ sûr u cevânibi dehşetli ve gâyet derin uçurumlarla çevrili ve sür'at ile siyâh toprak ve cesîm taşlar ve eczâ-yı sâ'ireyi her tarafa neşr eder.

Aşagıdan yukarı kadar siyâh ve kesîf bir duhân şu'ûd eder. Müte'akiben eczâ-yı mütenevvi'a-i muhterike her tarafa yayılıp birkaç kilometre ba'dına kadar dünyâ 'âdetâ husûf derecesinde zulmet içinde kalır.

Târîh-i mîlâdiñ 79 senesinde İtalya'da vâki'meşhûr Vesûv volkanınıñ patlamasıyla muhterik ve mahv olup gubâr u rumârdan mürekkebe bulutları tâ ki cezîresine kadar îşâl etmiştir ve kuv'ât-ı mezkûrede der ki 'ilm-i nebâbet vehikmetle olan bir zâtıñ volkanı seyr ü temâşâ itmek mağsadıyla ol

maħalde bulunduğu cihetle daha genç yaşımda iken perde-i ħayâtını çâk çâk etmişdir.

Küre- i ‘arzıñ batnî ihtilâtı ya’ni merkezi tabi’î âteş olup mevâd-ı tabi’iyyesinden her biri salâbet ħâlinde olmayıp kâfesi ġaleyânda olduğundan mevâd-ı mezkûreniñ ihtilâtı vuķû’ buldukça andan neş’ât edenfevķa’l-‘âde eksâb edip ġazlarıñ menhûle-i fevķa’l-âde iktisâb edip ġazlarıñ basıncıyla arzıñ mücârî ve müsâmâtından hurûc itmekle gördüğümüz ġazâbı ya’nî volķanları mevķı’-ı zuhûra götürür. (Rûm İli)

Ĥavâdiş-i Ĥâriciyye

Ĥulâşa-i Ĥavâdiş-i Ĥâriciyye

Brüksel şehrinde muķaddemâ beyân eylediğimiz ķonferans ħaķķında Rusya devletini vâķı’ olan teklifi bi’l-cümle devletler tarafından ķabûl edildi.

Yalnız Avrupa değil Amerikadaĥimuĥârebe esnâsında nev’-i benî beşere ĥıdmet ibrâz olunmaķ niyet-i memdûhasıyla îcâb eden kavâ’id ü soru tezkîr ü tertîb itmek üzere teşekkül idecek mezkûrķonferansda bir murahhas ĥâzır bulunduracaķtır.

Efkâr-ı ‘âcizânemize göre (Yeni Dünya) ĥükûmetiniñ şu tasavvuru mukaddes ve taķdîre şâyân ise de Avrupa devletleriniñ her biri gerek ħarben ve gerek maslahaten zaḡt u ilĥâk-ı bilâda ĥâris olduğuhâlde Amerikaniñ teklifini ķabûl idecek devlet kangısı olacaķtır?

Ne lâzım pek uzaġa gidelim? Bavyera Kralı daĥi nihâyetü’l-emr taĥtını Prusya’ya bırakmaya mecbûr oluyor.

Bir de Avrupa devletleri muĥârebeler â’id olan mesâ’ilin taĥķîķ u tedķîķi ħaķķında İmparator ‘Aleksandriniñ vekîli tarafından ķonferansa bir de program ibrâz olunacaġını yazmışidik.

Bu program (muĥârebeniñniżâm u âdâtı ħaķķında kavâ’id-i ‘umûmiyyedir.) ser levhasıyla 71 bendi ĥâvîdir.

Berlin’de ab’ olunan (Raia Neziger) nâm resmî azete şöyle der ki: İmparatorun mülâkatından başkaolarakbâdından müddetedenimparatorie (Ogüste) dağıRusya İmparatoriesiyle mülâkât etdikden sonra irtesi gün Ames’e gidip imparatorlara bir vizite vermiştir.

(Republik Fransa) nâm azetenin Berlinden alıp neşr eylediği bir telgraf-nâmede Rusya İmparatoru Grandük ostantinin mahdûmu bulunan Dük Niolanin ahvâl ü etvârını güzâr ederek mûmâ ileyhin afkasya cânibine sevk olunmasını idâre itmekle berâber Hive muhârebesinde azandığı (Sen Jorj) nişânını dağı girüye aldığı muharrer ise de bu havâdiş tasdîke muhtâcdır.

Fransanın Ahvâli Pek İyi Degildir

Ol emrde raliyeti ve ba’dehû imparatorlugu te’sis ve tezdîd etmek niyetiyle Bonapartistler kendilerine daha ziyâde arafdâr celb itmege ayret ediyorlar.

Bu mağşada mebnî ahâlîye hitâben bir akım i’lânâmeler neşr edip Prens Napolyonin tasvîrini dağı ortalığa tevzi’ etmişler ise de Versâ’il hukûmeti bunları toplatmıştır.

Ahâlî ise cumhûriyetin ifâsını ve mareşal Mak Mahonin 7 sene riyâseti maddesi tasdîkini muzırâne olarak arzu ediyorlar. Hattâ Orleyan arafdârânı bile Bonapartistler ‘aleyhindedir.

İ’lânât

Hezârğrad’da makbûl İbrâhim Paşa vakfının alt arafmahallinde tahmînen 3500 zira’dan ‘ibâret bulunan arâziniin parça parça satışına â’it mübîn defteri paylaşılmıştır.³⁴

³⁴Tuna, 28 Cemâziyelevvel 1291, numero 886.

Temmuz

ṬUNA

28 Cemâziyelevvel 1291

numero 887

Çehârşenbe

Mevâd-ı huşûşiye

Mekteb İmtihânları

Ma'lûmdur ki her sene bu mevsimde mekâtib-i 'umûmiye şâkirdânının imtiyhânları icrâ olunur.

İşte bu vilâyet dâhilinde bulunan mekâtib-i rüşdiye ve sâ'irede daği bermu'tâd imtiyhânlar icrâ olunmağa başlamıştır.

Her taraftan gelen mazbatalara bakılırsa sâye-i ma'arifvâye- hazret-i pâdşâhîde tağşîl-i fûnûn ile meşgûl olan evlâd-ı vaţanın fitrat-ı hâ'iz oldukları zekâvet-i fevka'l-'âde îcâbından olan müktesebât-ı 'ilmiyeleri hağîkâten memnûn olunacağşûrettedir.

Bu bâbda niyetimiz tağşîl u ta'lîm-i müfredât bağşidir. Böyle bir müfredât mevzu'asını bile bilmediği bir lisân üzre tedvîn olunmuş olan fûnûnîntağşîline çalışıyorsa bî-hûde vağt zâyi' etmekten başkaeline ne geçer?

Vâği'a her fenne hasene ıstılahât vardır ki o fenne intisâbı olmayan ve binâen 'aleyh herhangi lisân üzre olursa olsun tağşîl-i fûnûn için üstâd önünde diz çökmeden başka çâre bulamaz.

Ammâ bu müfredâtı tadrîs ü ta'lîm ederken dersler Türkçe tadrîs olunmalı ki asılmağşada muvâfık olan şûret de budur. Zîrâ görüyoruz ki 4

sene zarfında müretteb olan dersleri gören çocuklar bu mekteblerin esâs vaz'ı iktizâsınca ikmâl-itaḥşîl etmiş de me'zûn olmuştur.

Ammâ denilecek ki 'Arabî ve Fârisî; Türkçe lâzım ğayr-ı mufârıkî kâbilinden olup bunlarsız kimse kâtib olamaz. Anıñçün çâresiz bu dersleri görmelidir. Maḫşadımız ma'ârif nezâret-i celîlesine i'tirâz degildir. Çünkü nezâret-i müşârun ileyh ma'ârifin neşr ü ta'mîmi ugrunda şimdilik mümkün olan fedâkârlığı icrâdan geri(girü) turmamış ve erbâb-ı kemâl daḫi – her ne kadar ihtiyâcât-ı ḫâzıramıza kâfi derecede degilse de ma'mâfih olduḫça- pek çok Türkçe âsâr-ı nâfi'a vücûda getirmiştir.

Vâkı'â burası Müslim ise de böyle 4 senede ikmâl-i taḫşîl ile me'zûn olacak bir çocuga ibtidâ kendi lisâniñin kavâ'idi öğredilmez ise şarf u nahv-ı 'Arabî'den – o da tekmîl degil- yalnız birkaç ders görmekle ne istifâde edebilir.

Muḫaddime Fasl

Terceme-i Cevdet Paşa

şahîfe

Ḥulâşa-i Kelâm

İ'tikâd-ı 'âcizânemize kalırsa mekâtib-i rüşdiye 'âdetâ mekâtib-i 'askeriye nizâmına irḫâl olunarak usûl-i taḫşîl-i tahvîl edilmezse bu ugruda ibzâl edilen mesâ'îye yazık olur.

İşte sözün togrusu bu olup ma'mâfih Ba'zı mu'allimler de vardır ki mekteblerin esâs vaz'ına 'ârif ü el-hacât ü ihtiyâcât-ı 'asriyeye vâkıf olduklarıñdan ta'lîm u etfâli ihtiyâcât-ı mezkûreye tevfiik ederek ara sıra vasf u senâlarıñı işitdigimiz erbâb-ı şebâbı yetiştirmege himmet buyurmakda oldukları daḫi münker degildir.

Silistre ḫal'ası topçu binbaşılığına İşkodra ḫal'ası binbaşısı rıf'atlı Hâfız Ağa ta'yîn buyrulmuştur.

Ruşçuk'da vilâyet dâ'iresi pîşgâhında kâ'in piyâde kışla-i humâyûniñun tevsî'i muktezâ-yı irâde-i 'aleyhden olmağıla çünd günden berü 'ameliyâta mübâşeret olunmuştur.

Anadolu muhtâciyeti için geçende der-sa'âdete gönderilen 50 bin kıyye dakîki Varna'da hamâllara 'arabacı ve kayıkçılar vagonlardan vapura kadarhüsn-i rızâlarıyla nakl ederek para-i ücret almadıkları Varna mutaşarrıflığıniñ eş'ârından añlaşılımdır. Âferin çocuklar...

Gerçekden isbât-ı hamiyet etmişsinizdir... Çünkü mu'âvenet yalnız nakden olmaz. Aşhâb-ı hamiyet her yolda her şüretle îfâ-yı mu'âvenet edebiliyor. İşte siz de bedenî îfâ etdiğiniz hizmetten dolayı

Havâdiş-i Hâriciyye

Hulâsa-i Havâdiş-i Hâriciyye

Geçen nüshamızın Hâriciyye kısmındaki ba'zı tertîb sehvelerinden tolayı i'tizâr eyleriz.

İ'lânât

Vidin Mutaşarrıflığından bi't-tahrîrât-ı resmiye vârid olan i'lândır.)

Vidinli Limoncu-zâde Meħmed Efendiniñ müteveffâ 'İbdâh nâm kimesneniñ mâlinden bâ-hüccet istidâne etmiş olduğu mebâlig-i ma'lûmeyi te'diye ve îfâya 'adem-i iktidârından nâşî bu bâbda merhûn bulunmayıp Vidin meclis-i temyîziniñ 30 numero ve fi Nisân sene 90 târîhli bir kıt'amaşbaşası mücibince mezâda verilen Vidinde Balıkpazarı derûniñda bir bâb dükkânı 3500 ve yeni hân derûniñdaki diğeri bir bâb sa'atçi dükkânı 4600 ve Çabrazlı? Maħallesinde sâkin olduğu bir bâb hânesi 3500 ve iki 'aded balık daħi 1800 gurusu bedelât tâlibleri tekarrür etmiş ve işbu gelecek işbu şehr-i temmuzun 20.günü tâliblerine icrâ-yı ihâle ü teslîmi muqarrer bulunmuş olmağıla bundan

ziyâde tâlibleri var ise Vidin merkez umûr-i icrâ'îye meclisine mürâca'at eylemeleri lâzım gelecegi i'lân u ihtâr olunur.

Fî Hazirân Sene 90 ³⁵

Ṭuna

2 Cemâziyelâhire 1291

numero 888

Pazar

Mevâd-ı Huşûşiye

-Avuḳathk-

Türkçe, da'vâ vekilligi demektir. Böyle bir hıdmet-i mühimmeyi der-uhde edecek zevâtın ne derece mu'temed ve mu'temin ve mevsûkü'l- kelîm olması lâzım gelecegi beyâna muhtâc degildir.

Çünkü hâline i'timâd olunamayan bir vekîle teslim-i huḳûḳa cesâret olunamaz.

Yalancının ise sözü gibi işre de emniyer edilemeyecegi bedîhîdir.

Avrupada avuḳatlık büyük şeref ü imtiyâz olup avuḳatlık etmiş vükelâ ve vükelâlık etmiş avuḳatlar pek çoktur.

Şimdi düşünsek ki 'acabâ bizim da'vâ vekilleri daḫi böyle mi? Aslâ kıyâs ḳabûl etmez.

Zîrâ aşhâb-ı emniyetden olanlar avuḳatlık fenâ bir şeymiş gibi bu hıdmet-i mümtâzeyeye sülûk etmiyorlar. Bu cihetle ortada da'vâ vekâleti edenler ekseriyâ hâline, kâline emniyet câ'iz olmayan bir taḳım adamlar olduḡu cümleden ma'lûmudur.

³⁵Tuna, 2 Cemâziyelâhire 1291, numero 887.

Binâen ‘aleyh karîb-i ‘ahde divân-ı aḥkâm-ı ‘adliyece bu bâbda ittihâz buyrulmuş olan ba’zı tedâbir-i islâhiye bir aralık evrâk-ı ḥavâdiṣe sermâye-i maḳâl olmuştu.

O cihetle İstanbuldaki avukatlarıñ ḥâline pek iyi bilmiyor isek de bu vilâyetde bir müddetden beri da’vâ vekillerine ḥuḳûklarını tevdi’ ile emîn olmadıkları adamlara bi’l-âhire mütezarrır olmasınlar.

Ruşçuk, Ziştovi ve Nigbolu ḳazâları a’şâriniñ müzâyedesine devâm olunmuş ise de bedelât-ı sâbıka ile tâlibzuhûr etdiginden emânet idârelerine ḳarâr verilmiş ve îcâb eden me’mûrlar ta’yîn ḳılınarak işe mübaşeret ḳılınmıştır.

Evvelki akşam sabâha ḳarşı ve bu gice Rusçukḳaşaba ve civârında pek güzel yağmur yağarak mısır ve darı gibi henüz yeşil olan yaz mevrû’âtına bahş-ı ḥayât etmiştir. Sâ’ir maḥallerde daḫi yağmış olması me’mûldür.

Mevâd-ı ‘Umûmiye

Ba’zı ḡazeteleriñ ḳavlince neferât-ı ‘askeriyeniñ okuyup yazmak öğrenmeleri memleketinde taḫt-ı mecbûriyete alınmış imiş.

Ḥavâdiṣ-i Ḥâriciyye

Ḡazetelerin rivâyetine göre Londra parlamentosu müstekılâ-yı musâlih-i devlete bakmak üzere İrlanda’da daḫi ayrıca bir parlamentonuñ te’sîsini İrlanda meb’ûsânından Mösyö Aleksander ḳamarada teklîf etmiş ise de Lorduñ uzun iki nutḳuyla 2 gün ḳadar müzakirâtdan sonra Mösyö ile işbu teklîfi (ḡazete yıpranmış) re’ye ḳarşı 455 re’y ile red olunmuştur.

Fransa'ya Kral olmak tarîkini aramağda bulunan Kont Dö Şambr(Şambur) bu kere dağı meydâna çıkıp Fransızlara hitâben bir beyân-nâme neşr ü i'lân etmiştir.

İşbu beyân-nâme me'ilinde añlaşıldığına göre Kont(Dö Şambur) Seyfi Fransayı himâye eden Mareşal Mağ Mahonuñ der- 'uhde eylediği riyâsetiñ vazâ'if-i mühimmesini işkâlden ihtirâzen şimdiye kadar sükûtu ihtibâr etmiş ise de kendüsiniñ hukûmet-i id'âsında bulunduğuna dâ'ir 'aleyhinde serd olunan isnâdâtı red için agzını açmağa mecbûr olmuştur.

Kont müşârun ileyh Krallık tarafdârlarına hıdmet etmek murâdında olduğu ve üç renkli sancağı Fransanıñ eski beyâz sancağına tebdil edip etmeyeceğini beyân etmediginden bu bâbda vâkı' olan sükûtunu gazeteler emniyetsizlik göstermektedirler.³⁶

³⁶Tuna, 6 Cemâziyelâhire 1291, numero 888.

Ṭuna

6 Cemâziyelâhire 1291

numero 889

Çehârşenbe

Mevâd-ı huşûşiye

Temdîd-i hayât

Mümkinâtdan mı diye beyne'l-milel hayli kıyl u kâli mûcib olmuş bir mes'ele-i müşkiledir.

Çünkü benî beşerin enfâs-ı ma'düdesi artmaz eksilmez olduğuna nasıl nas-ı Kur'ân vârid olmuş ise Ba'zı a'mâl-i hayr sebebiyle 'ömrün uzadığına delâlet eder eserler daği görölüp işedildiginden iki deliliñ beynini tevfikde iyice zahmet çekmişlerdir.

Lâkin bize kalsa temdîd-i hayât aslâ mûmteni' degildir. Gerçi bu sözü müzün delilsiz sâbitsiz kabûl olunacağı der-kâr ise de ba'de'l- isbât ne kadar'ukûl-i kâsıra aşhâbından olsa mümkün degil.

Bedîhîdir ki her nefis müteneffis-i hayât sıfatıyla muttasıf ise de ni'met-i hayâtdan herkesin istifâdesi bir degildir.

İnsân şûretinde yaratılmış olan bu zengin adamın gezip eglendigi kendi bağı bostânı ve görüp sevdiği kendi civârı ve gilmânı olup bunlar ise her hâlde mahdûd u ma'dûd olmak tabî'îdir.

O hâlde âdem hayât lezzetini rûhunda bulur ki bu lezzet-i cân-fezâ esâsı yalnız rûhu tende iken degil pîş-i nazarında nûrânî bir refîk-ı gam-kâr mağâmına kâ'im olarak yevmü'l-mi'âd'a degin 'âdetâ kendine cân yoldaşı olur.

Demek ki bu telezzüz hâliyle bu adam hiç olmamış olur...

Evet! haqîkat-ı hâl düşünülse hayât nedir? Bir nefes...

Ben dünyâyâ bu haqîkati arayıp bulmaya geldim.

İyi ama ben kendi kendime nefis ü aslımı nasıl öğrenebilir ve şu sermâyeyi ne şekl kazanabilirim? Hâ! Bunıñ kolayı var. Bu dünyâyâ ilk gelen ben degilim ya!

Bağsana! Benim babam var. Elbetde anıñ da bir babası ve babasının babası olacak. Ve hilm-i cer'en... Demek ki bizden evvel bu dünyâyâ gelmiş ve nöbet-i zendeğâniyyelerini savıp gitmiş birçok ümmetler var imiş.

Evet, evet! Erbâb-ı 'irfân ile'l-ebed hayydır, bâkîdir.

Nitekim diğeri bir nas-ı mübîn dağhi bu müdde'âmızı isbât eder.

Öyle ise çocuklar temdîd-i hayâta çalışalım. Çalışalım ki ölüm korkusundan bile kıturalalım. Hayât-ı ebediye ile Hayy olalım.

İ'lânât

Rusçuk Evkâf Muhasebeciliginiñ İ'lânı

Hezârgrad çaşabasında vâki' Makbûl İbrâhîm Paşa vakfından yalnız câmi'-i şerîfiñ kubbesi ve cenâhlarınıñ ta'mîrâtı ile minâresini kışa puşulasıdır.

“51 gün mürûrında ikmâl etmek ve münâkisa netîcesinde tekarrür edecek bedeliniñ her taqsît verildikçe başka kefil irâ'edilmek üzere 2 bin gurus peşinen ve 15 biñguruş ihâle târihinden 15 gün soñra ve 4 biñguruşu para verildiği târihten 15 gün ve kusûru i'mâliniñhitâmında verilmek meşrûtdur.

Câmi'-i şerîfiñ ol emrde kıubbesi ve cenâhları üzeri kireç ve Hıorasân harc ile sıvanarak bezîr yağı ile cilâ olup üzeri samanlı çamur ile sıva meşârifî

Yine mezkûr câmi'-i şerîfiñkıubbesi üzerine ve köşelerine müceddeden kurşun iki zira' tûlünde ve bir zirâ' 'arzında bulunan kurşun levhaların birbirine geçme olarak rabt etdirilmek üzre meşârifâtı

'Aded

Lüzûm görülecek kurşun

kıyye

Yevmiye meşârif-i sâ'iresi

Faraşıye ve 'amele

Yekûn

Zagra-i 'Atık kazâlı Minâreci Hüseyn Usta³⁷

³⁷Tuna, 9 Cemâziyelâhire 1291, numero 889.

Ṭuna

9 Cemâziyelâhire 1291

numero 890

Pazar

Mevâd-ı huşûşiye

Ṭuna'da Bize Limân Lâzım Degil Midir?

Çünkü devlet-i 'aliyeniñ Ṭuna nehrinde küçük büyük zırhlı zırhsız birçok vapurları ve sâ'ir gemileri var.

Bunlar yaz günleri mevâkı-ı mühimmede lenger- endâz-ı mehâbet olup kış geldi mi kışlağa çekmege mecbûrdurlar.

“Bunlarıñ şimdiye kadar kışı çıkardıkları maḥal neresi?” diye su'âline “Tulça taraflarında Kaya Altı nâm maḥaldir.” Cevâbı verildikten sonra şimdiye kadar nasıl orada barınmışlar ise daḥi yine orada kışlasınlar diyenler ise ne cevâb vermeli?

Evet, varsın yine orada kışlasınlar. Ama bu bâbda şâyân-ı mutâla'a bir mahzûr vardır. O da şu ki orası memleket civârı olmadığı gibi istihkâm dâhilinde daḥi degildir. İşte bunıñ için Kaya Altından başka Ṭuna sâhilinde devlet-i 'aliye için inşâsı elzemdir.

Faḫat limânın inşâsı için Lom Nehriñiñ şu kadar ki limân içine aḫsa şiddetli yagmurlarda yukarıdan söküp getirdiği ecsâm ile limânı toldurması mülâhazası var imiş. Pek â'lâ ma'lûm Lom nehri limâna aḫdılmasın da Ṭunaniñ ka'rîne müsâvî derecede tersâneniñ önü tathîr edilip limân yapılsın. Bu da mı ḫâbil degil?

Yohsa 30 bu kadar sâ'at tolu olan Süveys kanâline rüzgârın iki taraftan toldurduğu kumların ayıklanması mümkün oluyor da ayda yılda bir kere Lom nehriniñ getirecegi tathîr imkân-ı hâricden midir?

Ṭuna nehri kumandânı sa'âetlü Meḥmed Paşa idâre-i nehriye vapurlarınıñ muşâlihinden kefi yed almış olduğu ve öte tarafta tersânelerin o kadarçok işleri olmadığı cihetle umarız ki bundan böyle şu emr-i mühimin dağı sâha-i huşule getirilmesine maḥşûsa-i kârdânîlerini tutarlar.

Ta'bîr olunan bir nev' tütüniñhayvân hastalığına nâfi' olup bundan başka şey'e dağı yaramayacağından inhisâr mu'âmelâtından istisnâsı Ṭuna rüsûmât nezâretinden rüsûmât emânet-i celîlesine bildirilmiştir.

Babaṭađı nâ'ibi müveddetlü Meḥmed Hâmid Efendi tarafından vârid mektûbdan hulâşa

Vaḳtiyle behremend olamadığım 'ulûm u ma'ârifîntaḥşîline şimdi dağı vaḳtimin müsâ'id olmaması cihetle gönlümüñ vâkıf olmak istediği ma'lûmâta muvaffak olmadıkça müte'essir oluyorum.

Bu cihetle mekâtibin ahvâlini öğrenerek bu bâbda ma'lûmât a'tâ etmek ve ebnâ-yı hımsın ma'ârifçe terfisine elden geldiği mertebe birinci merâkım olmağıla bu def'a Babaṭađı Mekteb-i Rüşdiyesi şâkirdânınıñ icrâ olunan imtiḥânında hazır bulundum.

Lofça'dan Mektûb

Hulâşa

Ṭırnovo mutaşarrıfı sa'âetlü Câvid Paşa'nın a'şâr-ı müzâyede için Lofça'ya geldiđiniñ ertesi günü Lofça redif taburu sınıf-ı tâlî-yi ikrâmiyenîñ

icrâ olunan âteşli ta'lîmlerinde ve gecesini mezkûr tabur zâbitânı tarafından verilen ziyâfette hâzır bulunmuştur.³⁸

Agustos

Ṭuna

13 Cemâziyelâhire 1291

numero 898

Pazar

Ṭırnovo mutaşarrıfı sa'âdetlü Câviz (Câvid) Paşa geçen çehârşenbe günü merkez vilâyete gelip zât-ı 'âliye-i hazret-i velâyet-penâhî ile bi'l-mülâkât ba'zı irâdât-i şifâhiyyelerini telakkî etmişlerdir.

Rus vapuru Karadeniz haritasını almak üzere bütün sevâhilini tolaşdığı gibi bu kere de Köstence gelerek oradan daği plan odasına uğradıktan sonra Kıırım'a gideceği telğraf havâdişindedir.

Sancağlar

Vidin

Mutâla'a

Mehmed Şükrî Efendi evvelki kâ'i-makâmılgında Rahovada hayli âsâr-ı nâfi'a vücûda getirdiği gibi bu daği ol bâbda davranarak çaşaba içinde

³⁸*Tuna*, 13 Cemâziyelâhire 1291, numero 890.

harâb kaldırım ve köprülerin ta'mîrine teşebbüs etmişdir. Efendi-i mûmâ ileyhın bu güzel âsârları takdîre şâyândır.

Hitâb-ı 'Umûmî

Çalışan me'mûrlar için emsâle karşı ismlerini sahâyif-i sitâyişe yazdırmak ne büyük iftihârdır.

Çok Görgülü Kafa

110 yaşında ve 'aklı başında olduğuhâlde bu kere Lom'da irtihâl-i dâr-ı beka etmiş olan Emîr Mehmed Baba hakkında verilen ma'lûmâta göre bu zât Rusçuk kazâlı meşhûr Hasan Bayrakdarîñ oğlu ve ba'zı devlet ü hükûmetlerle saltanat-ı seniye beyniñde vuqu' bulan muhârebede hâzır ve cümlesinde şecâ'at etmiş bahâdırlarından biri olup def'a sebeb-i vefâtı olan maraz müveddetinden başka 'ömründe baş agrısı bile çekmemiş imiş.

Musâhiblerinden menkûldür ki müteveffâ-yı mûmâ ileyhın 'aklı u hâfızasına aslâ fûtûr gelmeyip kendine 115 yıllık bir târîh-i nutk ıtlâkı sezâ imiş. Veķâyî'-i târîhce ve ahvâl-i sâ'ireyi dün olmuş vuqu' bulmuş gibi nakletmekte imiş.

Mevâd-ı 'Umûmiye

Vuqu'ât-ı Der Sa'âdet

Nişantaşında derdest inşâ olunan hotelin 2 aya kadar hitâm pezîr olacağı me'mûldür diyorlar.

Mekâtib-i ‘aliyye-i ‘Osmâniye’ye girecek fukarâ çocuklarıniñ müddet-i taşşillerinde esbâb-ı idâre vü te’ayyüşlerini tedârik ile eshâb-ı fakr u zarûretten olarak Rûm mekteblerinde Türkçe havâceligi eyleyebilecek olanları dahi mekâtib-i ‘Osmâniye’de ikmâl-i taşşil ile şahâdetnâme ahzine idâre etmek üzere bir cem’iyet teşkili için Begoglu merkez bedâyet mahkemesiniñhukûk dâ’iresi a’zâsından Kostandinidi Efendiye bâ irâde-i seniyye ruhsât-ı a’tâ buyrulmuştur.

Geçende lağv edilmiş olan Levant Tayms gazetesiniñ yerine bu kere (Le Progri Der Yan) nâmında Fransızca bir gazete çıkmıştır.

Teb’a-i devlet-i ‘aliyyeniñ Rûm milleti efrâdınıñ Türkçe öğrenmeleri maqsadıyla Türkçe tadrîs olunmayan Rûm mekteblerinde ma’ârif nezâretiniñ intihâbıyla ma’âşları cem’iyyet tarafından ifâ edilecektir.

Ḥavâdiş-i Ḥâriciyye

Ḥulâşa-i Ḥavâdiş-i Ḥâriciyye

Sen Margarit hastanesiniñ müdürü istinâkında birbirine muhtelifolarak verdiği acûbeden tolayı ziyâdesiyle mütehhim olduğunu ve işbuba’zî ecnebîlerin müddahliyetini tasdik eder bir taqımevrâk tutulduğunu (Sevar) nâm gazete rivâyet ediyor.

Belçika, Hollanda ve İtalya ve müctemi’a-i Amerika, Almanya, İngiltere,sefirâsı Madrid hükümetiniñ tasdikinden tolayı İspanya hâriciyye nâzırı Mösyö Garsiya’yı tebrik etmişlerdir.

Mûmâ ileyh Hâriciyyenâzırı Almanya imparatoru etvârına bir teşekkür nâme yazıp bu bâbda Almanya devletini ön ayak olmasından tolayı beyân-ı şükrâniyet eylediği Madrid'den keşide olunan bir telğraf-nâmede görülmüştür.

Boru İle Tütün İçme Usûlü

Müctemi'a-i Amerika'da i'mâl olunan tütünün şûret-i isti'mâlinde büyük bir tegayyür icrâsını tasvir edip zihniñde verdiği qarâra göre hevâ gazı gibi tütünüñ borular vâsıtasıyla her hâneye taqsım olup hevâ gazı yakılmak istenildikde borunuñ musluğu nasıl açılarak ateş veriliyor ise tütün isti'mâlince arzû huşulünde dağı yine öyle borunuñ musluğu açılacak ve memeniñ emecegi gibi olan borunuñ ucu ağza alınıp içilecekmiş.

Hevâda Uçmak

Mösyö Estval isminde bir Fransız bir makine icâd edip bunıñla hevâda uçmak üzre birinci tecribeyi icrâ etmek üzre olduğu evrâk-ı havâdişde oğundu.

Eşer-i haft denilmekle şâyân olan bu maqûle teşebbüsât aşhâbınıñ ekşeriyâ 'ağlları gibi vücûdlarını dağı fenâ uçurumuna togru uçurup tururken ne 'acebdir ki yine böyle hareket edenler bulunuyor.)

İ'lânât

Teb'a-i devlet-i 'aliyeden Rusçuklu Vasil ve Petkov'un iflâsı vuķû' bulmuştur. Müflis-i merkûmânda alacakları olanların i'lân târihi i'tibâriyle 21 gün zarfında matlûblarını mahkeme-i ticâret-i vilâyete kayd ettirmeleri i'lân olunur.

10 Ağustos 1874

Niçolay

Joj komiser

Nedeloviç³⁹

Ṭuna

11 Receb 1291

numero 899

Çehârşenbe

Mevâd-ı huşûşiye

Zenginlik

Şervet-i tabî'yye diye küre-i hâkin seniyye-i harsında sakladığı envâ'-ı cevâhir zî-kıyâme itlâk olunur ki üzerinde yaşadığımız kıt'a-i nefise şu i'tibâriyle en zengin memleketlerden biri sayılır iken haqîkat-i hâlde künûzü'l-gayb demekle şâyân olan işbu hazâ'in sürûtun inhitârlarını hâlâ derdest edemedimizden genc ü gınâya bedel çekiyoruz.

Ḳoca Balkanıñ etkilerinde ve daha birçok yerde feyyâz-ı kudretiñ mücerred bizim için hâzırladığı bu bitmez tükenmez hazînelerin genc-i mutalsam gibi yanlarıña yaklaşamadığımızı gördükçe ve kâbil-i inkâr olmayan zarûret-i hâliyemizi göz öniñe getirdikçe insân ağlamak derecesine geliyor.

İnsân nasıl esef olmasın ki bugünkü gün en zengin milletler gibi şervet u samân sâhibi olabilecek bir genc-i mâlik iken genc-i mihnetde esîr-i derd-i ihtiyâc oluyoruz.

İmdi biz ki insânız a'tâlet degil sa'y ile me'mûruz. Bu 'âlem-i esbâbda sa'ysız hiçbir şey hâşıl olmaz.

Bir adam vaqt-i rebî'den evvelce bağı çapalamazsa mevsim- i harîfde semeresini iktitâf edemez.

³⁹Tuna, 11 Receb 1291, numero 898.

İşte bugün mes'ûdü'l-hâl görüp gıpta etdiğimiz milel ü akvâmın sebeb-i devletine baksak o ânda şu haqîkat gün gibi âşikâr olur.

Kûşe-i mezelletde azgını poyraza açan 'atâlet –pîşelere sorulsa ki'' Bugün dünyânın eñ zengin memleketi olan Londraya İngiliz liraları gökden zenbîl ile mi inmiştir. 'Acabâ ne cevâb verir?

Lisânı ikrâr etmezse de vicdanı olsun tasdîk eder ki insân bir vaqt turup oturduğu yerde zenginlik ayagina gelmez. Beheme-hâl çalışmak ister.

Bize velî-ni'metlik eden şu hâk-i mukaddesin içinde saklı olan hazâ'in servetin kapularını açacak ve bi'l-cümle evlâd-ı vağanı zengin edecek esbâbîñ birincisi işte şu lüzûmdan bahş etdiğimiz ittihâd u ittifâk ile şirketler teşkilidir ki ilerü giden milletlerin hepsi bu vâsita ile ser-menzil-i refâh u sa'âdet olmuşlardır.

Memlekete celb-i servet edecek bir fabrika vücûda getirilmesi epeyce kudret u samâne ve bunîñ da tahşîl-i zamâna muhtâc olduğu der-kârdır.

İşte bizim için zengin olamadığımızın sebeplerini anlamalı!!

Mevâd-ı 'Umûmiye

Bosna vilâyet-i celîlesinde kâ'in Mitroviçe kazâsında lisân-ı Türkî üzre muhâberât-ı telğrafiyeye bed'en olunduğumağallî havâdisindendir.

İ'lânât

Şumnu Ticâret Mağkemesi İ'lânı

Teb'a-i devlet-i 'aliyeden Şumnû'da manifaturacı Yagcı oğlu Benyamin izhâr-ı iflâs etdi. Borçludan alacakları olanlar mağallî ticâret-i mağallîye mürâca'at eylemeleri lâzım gelmektedir.⁴⁰

⁴⁰Tuna, 14 Receb 1291, numero 899.

Ṭuna

14 Receb 1291

numero 900

Pazar

Mevâd-ı huşûşiye

Memâlik-i maḥrûsede ma'den araması yapmak isteyenlerin maḥallerinde hukûmet-i maḥalliyeniñ en büyük me'mûrlarına mürâca'at ederek taleb eylemeleri ve ruḥşat-nâme derecesine geldiklerine mâliye nezâret-i celîlesine ve oradan daḥi ma'âden idâre-i 'umûmiyesine mürâca'at eylemeleri i'lân olunur.

Satıcılarla Alıcılar Beyniñde Ri'âyet Kime Â'iddir?

Zâhirde bakılsa müşteri tedârik-i ihtiyâcâtı için satıcılara mürâca'at eder.

Âyâ ne için alıcılara ri'âyet etmek satıcılara düşer?

Şunuñ için düşer ki alıcı bir dükkânda aradığı eşyânın a'lâsını istediginden bulsa daḥi fiy'atını kırmak için pek bahâne bulur.

Ve böyle bir zamân-ı teraḥkîde bir şey'in az gün içinde bin türlü çıkmakta olduğundan müşteri aradığınıñ dah iyisini başka dükkânda bulacağına güvenir.

Binâen 'aleyh müşteriniñ bu efkâr-ı mütereddidânesine karşı ibrâz-ı mu'âmele-i dil-nevâzî ve raḡbet-i sâzî satıcıya 'â'id olur.

Tâ ki müşteri elden çıkmasın ve başka dükkâna gitmekten vazgeçsin.

Hâl böyle iken nazar-ı te'essüfle görülüyor ki bizde satıcıların ba'zıları müşteriye tevķîr değil 'âdetâ taķķîr ü tekdîr ediyor.

Müşterî dükkâna girer ve aradığı şey'i sorar. Aradığı şey eğer var ise satıcı cümlesini ibrâz etmeğe dükkâncı mecbûr iken—gûyâ aranılan şûretde matlûba muvaffak olsun olmasın müşteri bir şey'i sordu mu almağa mecbûr imiş gibi—müşteriye çıkardığında (ihtimâl ki müveddesi geçmiş bir cinsini) müşteri değilsen müzî bir âdemsin gibi alıcının gönlünü kırar.

Bu oldu mu yâ?

İstanbulda olduğu gibi dükkâncılar—“Buyrun, ne ister iseniz var” zemîniñde sözlerle yoldan geçen erkekleri—“Hânım sarı verelim” terbiyesizlik eseri olan kelâmlarla kadınları iz'âc etmek derecesine kadar gitmek dahî lâyük değilse de mâline revâc vermek ve müşteriniñ nazar-ı ragbetini celb etmek için biraz hoşgûlukta bulunmak lâzımadandır.

Müşterî malıñ albenisini almak ister. Şübhe yok ki iyi mütemeyyizlik müşteriniñ câlib-i diķķatini çekmek ve iyi istif etmek gibi tertîblerle olur.

Öyle ise esnâfımıza sâ'ir memâlik-i mütemeddine satıcılarınıñ yaptığı gibi mevcûd eşyâların takım takım pîş-i nazar-ı i'tibâra yığmaķgibi dükkân ve mağazalarını tezyîn ü tanzîm gibi şeyleri taķlîd etmelerini tavsiye eyeriz.

Mevâd-ı 'Umûmiye

Vuķû'ât-ı Der Sa'âdet

Bu kere Kaşgar darb-ıhânesinde “tam nâmı hâzret-i hilâfet-penâhîye mensûb olmak üzere altun ve gümüş sikkeler darbına başlanmıştır.

Başîretin rivâyetine göre işbu sikkelerden bir dânesi bir zât ma'rifetiyle Başîretmaţba'asına getirilerek kendilerine irâ'e olunmuş ve bir tarafına (1290târîhiyle es-Sultân 'Abdü'l- 'Azîz Hân) 'ibâre ve bir tarafına dağı (darb- fi Kâşğar-ı laţîf) 'ibâresi yazılmış.

Kâşğar Hânı Ya'kûb Hân hâzretleriniñsalţanat- seniyyeye duĥâleti Çin devletine dağı 'aks-i endâz-ı satvet olmasıyla Haĥân-ı Çin bundan tolayı beyân- ı memnûniyetle tebriki ile bir elçi göndermiş. Ve Ya'kûb Hân hudûdlarıñ tahkîmi ve 'asâkirin ta'lîmi üzerine sür'at ü diĥĥatle 'azm etmiştir.

Şehâmetlü Ya'kûb Hân hâzretleriniñ îfâ-yı farîza-i hac-i şerîf ile der sa'âdete vürûd etmiş olan hemşîre-i muhteremeleri 'iffetlü işmetlü Hânım Efendi hâzretleri ma'iiyetlerinde me'mûrları bulunduğu hâlde maĥşûd oldukları havâdişde okundu.

Vilâyât

Ėazetemizin (Rûmili) nâmının Manastır vilâyeti celîlesinde ihrâcı muĥarrer olan resmî Ėazeteye nakliyle bizim Ėazeteye dağı bir nâm-ı diger verilmesi bâb- 'âlîden vilâyât-ı müşârun ileyhâya ve oradan buraya iş'âr buyrulmasına binâen ''zamân'' nâmı ihtiyâr edilmiş ve ĥukûmet-i seniyye-i cânib-i 'âlîsinden dağı bu nâm ile çıkarılmasına müsâ'ade buyrulmuş olduğundan İstanbul'dan sipâriş olunan levha yetişir ise gelecek haftadan i'tibâren neşrine ibtidâr olunacağı müşterilerimizin abone müddeti hitâmına kadar Ėazeteleri kesilmeyerek gönderilecegi beyân olunur.

Rûm İliniñ Vedâ'nâmesi

Bu rûzgâr-ı bî-ĥarârın devrine –Seyr ü harekâtına

Mâziden yâdgâr olan gayret ise hâlin âyine-i âsârına bakalım.. ‘Ben ki Rûm iliyim. Hakikatde bir iklim-i cesmiyye-i ‘ilm. Ve bir vaktler Manastırda hadm ü haşm iken bir müddetlerde Selânikde sâhib-i kalem oldum.

Meslegimden memnûn olarak rûzgârı sîneme nakş ederek ebnâ-yı vaţanıma ‘arz ile müftehar idim.

Her cem’iyet bir iftirâk-ı muktezâ-yı tabî’at ‘âlemdir. İşte bu hikmet iktizâsına ve zamânın hüküm-i icâbına tâbi’ olarak merkez-i vaţanıma mürâca’at lâzım geldiginden gidiyorum.

Lâkin dostlarımı unutmam. Ve meslegimi daği terk etmem. Şu kadar ki Selânikce hizmetim meşkûr olmadıysa bile noksânımın hüsn-i niyetime bağışlanmasını ve zamân ile hoş geçilmesini hâlisâne ricâ ederim.

Bâkî kalan bu kubbeye bir hoş sadâ imiş..

Rûm İli

İ’lânât

Çırpan kazâsında beher sene küşâdı mu’tâd olan Yalı panayırının bu sene daği işbu Ağustos-ı rûmîniñ 23. Cum’a günü açılacağı Edrine vilâyet-i celîlesinden alınan telgraf me’ilinden anlaşılmağıla vilâyet aħâlîsinden gidenler bulunur mülâhazasıyla i’lân-ı keyfiyet ibtidâr kılındı.⁴¹

⁴¹Tuna, 18 Receb 1291, numero 900.

Ṭuna

18 Receb 1291

numero 901

Ḥehârşenbe

Mevâd-ı huşûşiye

‘Asker ve mülkiye me’mûrlarınıñ aldıkları tekâ’üd ma’âşlarında değişiklik yapılması üzerine mâliye nezâret-i celîlesinden mâliye nezâret-i celîlesinden maķâm-ı vilâyete tahrîrât gönderilmiştir.

Der sa’âdet emânet idâre-i ‘aliyesinde taşra limânlardaki küçük kayık ve salapuryalardan bahriye hazînesi tarafından alınacak resm-i ahz muķaddemâ emrnâme-i sâmi ile Ṭuna nehrinde sefer eden bu vâsitalardan beheri 15’den 20 ğuruşa çıkarılmıştır.

Köstendil Hristiyân Kâtolikleri kiliseleri taķsîm edemediklerinden 2 fırķa beyninde münâza’ât eksik olmayıp hattâ çünd ğün muķaddem Köstendil’de patrikhâne taraflarınıñdan bir Bulĝar 2 yaşında bir çocuĝu vefât etmesiyle atalarıñıñ medfûn oldukları Esvati Mina kilisesi maķberesine defn etmek istemiş ise de berikiler şedîden muķâlefet ederek 4 ğün cenâze meydânda kaldıķdan sonra maķâm-ı vâlâ-yı vilâyetden verilen emr üzerine bî-taraf 1-2 Hristiyân hâzırolduĝuhâlde diger bir mezarlığa defn ile def’-i ĝâ’ile edilmiştir. Bu tarz sebebler münâsebetiyle Bulĝar ve teb’a arasında münâza’-i mezhebeden tolayı 2 fırķa oluşmuştur.

Huşûşât-ı mezhebeniñ tesviyesiyçün rütbetlü Eksarh Efendi tarafından vekîli Vidin pişķoposu hurmetlü Kirilos Efendi ıslâh-ı usûl için me’mûren oraya i’zâm olunduĝu gibi Rusçuk metropolidi hurmetlü Grigoriyus ile Samaķo

metropolidi Dosyeti Efendi dağı bu kere muvakkaten Niş sancagına gönderilmiştir.

Yağovo kıaryeli Mite nâm kimesne oğlu Yona ile ve ‘arabalarıyla yolda giderken şehir-i hâlin 10. Cum’a irtesi günü kıarye-i mezkûr civârındaki Yağovo deresine birden bire kilitlü seyl gelerek merkûmları ‘araba üstünden almış ve Mite yine kıurtulmuş ise de oğlu Yona suyuñ şiddetle cereyânı kıurtulamayarak aşagıda ve bir taş arasında magrûkan na’ası bulunmuştur.

Sancağlar

Vidin

Şehr-i hâliñ 8. Cum’ası kesret üzre yağın yağmur Belgradcı kazâsında Bele nehri tuğyân etmiş. Bele kıaryesi sâkinleri seyl-zede olmuş kazâ civârında Subaşı çeşmesi yıkılmış ve toludan Dubrova –Çernobil bağları fenâ hâlde zedelendiği mağallî vuķû’âtındandır.

Mevâd-ı ‘Umûmiye

Vuķû’ât-ı Der Sa’âdet

Maçka’da yapılmakda olan eslaha debboyundan(mitralyoz) toplarınıñ muhâfazasına tahsîsen Topkapı sarây-ı humâyûnu civârında diğer bir inşâsına dağı irâde-i seniye-i cenâb-ı pâdşâhî şeref-müte’allık buyurulmuştur.

İstanbul’da (Laţîfe) isminde diğer bir mizah gazetesi daha çıkmığa başladığı gibi İstanbul gazetesini yerine (Medeniyet) nâmıyla politik gazeteniñ dağı karîben mevzû’-i destgâh-ı intişâr olacağı işidilmiştir.

Der sa’âdetde Bulğarca tab’ u neşr olunmakda bulunan (Napredak) nâm gazeteniñ 4 numarolu nüshasında İstanbul’un fetħ u istilâsından tolayı Ebu’l-fetħu’l Megâzî Sultân Mehmed Hân Gâzî hâzretleri hâk-i ‘âlilerinde ba’zı ta’bîrât-ı müstehcene vü elfâz-ı ğaraż-kârâne ve bî-edebâne kıullanmış

olmasından ötürü külliye ilgâ vü sâhib-i imtiyâzının 'ibretü'l-sâ'irîn hâbse ilkâ olunmuş idügi mervîdir.

İ'lânât

Niş fırka-i 'askeriye kumadanlığından vârid i'lândır.

İhtiyâc niteliğinde bulunan erzâkdan nân-ı 'azîz:60 piriç: 220 şeker: 290 tuz: 80 sabûn: 320 samân: 8 revgan-ı sâde: 520 pârede 'uhdesinde tâlibleri var ise fırka-i mezkûre meclisine mürâca'at eylemeleri i'lân olunur.

Fî 11 Ağustos Sene 90⁴²

⁴²Tuna, 21 Receb 1291, numero 901.

Ṭuna

21 Receb 1291

numero 902

Pazar

Mevâd-ı huşûşiye

Sükûtun merd-i dâna hasmını ilzâm için saqlar

Sükûtu altuna teşbîh edenler serâ'ir-i hikmete ne büyük vuķûf göstermişlerdir.

‘Kişi dili altında gizlidir’ meselini

‘Kelâmından olur ma'lûm kişiniñ kendi miķdârı ‘

Mısrâ'ı ne güzel tefsîr eder.

Kişi kendine etdiği zulmü dünyâ bir yana gelse yapamaz.

Hattâ hikmetü'l-'avâmdandır ki

‘Bülbülün çekdiği kendi dili belâsıdır ‘ derler.

Lâkin kag kag hırâşlarıñdan tolayı gâh gâh kargalarıñ da taşlandığı görülüyor.

Cirmi küçük cürmü büyük olan lisândır.

Kelîmât-ı hikmet gâyat 'Aliyü'l- Murtazâdandır ki ‘ Âh rahmet etsin ol kimseye ki haddini biliptavrını tecâvüz etmedi.

Öyle ya

Fâ'idesiz yere söylenip belâ da'vet etmek ya ğaraż u belâhetden ve yâhûd "Necâtın ihtiyâr-ı samt u sükût eden haķîme şeref ihtisâsını haber veren muhbir-i sâdıkın aslâ kâbil-i i'tirâz olmayan sıdk-ı makâline inanmaķlıktan ileri gelir.

Vâkı'â her yerde sükût câ'iz degildir faķat "Söyleyeceksen hayr söyle kelâm-ı hikmet encâmıyla 'amel lâzımdır.

Halk içinde bundan artık 'ayb olur mu bir kişi kendi 'aybı var iken zıkr ide 'ayb-ı digeri

Huşûşıyla ğaraż bir marazdır ki mübtelâsını er-geç mezâr-ı idbâra götürür.

Binâen 'aleyh mütekellime göre en ziyâde ğarażdan ittikâ lâzımdır ki bi'l-âhire kendisini idbâr u nefret-i hatr eyletmesin.

Bir de insân sözünüñ eri olmalıdır.

'İbretin 16. nüshasında Reşâd Beg ne güzel söylemiştir ki

'Ortaya bir söz atıp kendini saklamak ve sözüne tesâhüb etmemek insân olana nâmusunu meydâna bırakıp kaçmak demektir.'

Bu sözü digesine isnâd eylemek 'ârsızlığın katmerlidir.'

Nihâyet

ķazâlar

Hezâr-ĝrad

Erbâb-ı şekâvetden ķaryeli Deli Meħmed ve Kuyucaklı Hüseyn ve Torlaklı Hüseyniñ alıkonulup taht-ı istinâka alındıkları Hezâr-ĝradķâ'im- maķâmlığından bildirilmiş ve ķâ'i-maķâm-ı ķazâ ile ara bölük aĝasının 'umûr-

1 inzibâtiyece âsâr-ı müte'addiyesiyle müşbet olan ikdâmâtı şâyân-ı taqdîr bulunmuştur.

Mevâd-ı 'Umûmiye

Vuķû'ât-ı Der Sa'âdet

Şirket-i hayriyenin ictimâ' eden hissedarân meclisinde beher hisseye 4'er buçuk lira temettü' taķsîmine karar verilmiş.

Vilâyât

Edrine

Tekfurtağı sancağı dâhilinde sâkin muhacirîn -i çerâkise ümerâ ve esirâsı beyninde zuhûru melhûz olan uygunsuzlugun vuķû'una meydân verilmeksizin ümerâdan 40 esirâdan 16 kadarı tutulup Edrineye gönderildiği ve ümerânın maksûdu olanları bakılmak üzere bir komisyon teşkil edildiği havâdiş-i maħalliyededir.

Sûriye

Hamâmın bir sâ'at mesâfe-i şarkisinde vâқи' bir tarlada âsâr-ı kadîmeden olarak cesîm şandık şeklinde bir taşzuhûr etmesiyle ma'rifet-i hükûmetle kapağı kaldırılarak mu'âyene olunduğu esnâda içinde altun halkalı ve çâr gûşe bir zümrüd yüzük bulunup fakat bunuñ kâşif u muhbiri hisse talebinde bulunduğundan ta'yîn-i kıymeti için mezkûr yüzüğüñ ma'rifet-i şer'le mezâda çıkarılması Sûriye gazetesinde görülmüştür.⁴³

⁴³Tuna, 25 Receb 1291, numero 902.

Ṭuna

28 Receb 1291

numero 903

Çehârşenbe

Mevâd-ı huşûşiye

Tıbbiye nezâretiniñ haberi: Eczâcılar mekteb-i şâhânedede imtiyhânlarını verip icâzetnâmelerini almaya hak kazanmışlardır. Mezkûr eczâcılarınıñ diplomalarını aldıktan i'tibâren 3 ay sonraki müddetde bu diploma icâzetnâmeleri hükûmet-i maḥallîlere sunup işe başlamaları huşûşu tabîb u eczâcılar için şahîfe-i beyân kılınmıştır.

Küfrân-ı Ni'met

Hezârgrad kazâsında kâ'in Sepetçi karyesinde sâkin Abaza muhâcirlerinden hâline göre pek çok emvâl ü emlâke mutaşarrıf ve şu kadar ki ba'dü'l-vefât zıkr-i cemîlini yâd ve bir hayr du'â ile rûh-i zevâlini şâd edecek evlâdan mahrûmiyyeti cihetle fevka'l-gâye müte'essif olan Mustafâ Ağa 50-60 yaşına yetmiş ve kendisine hayru'l-halefolacak bir yâdgâr yetiştirmek kâbiliyetinden mahrûm kalmış bir sâl- hurde olarak binâen 'aleyh kendisiniñ ve zevcesiniñ târîh-i irtihâllerine kadar hıdmetlerine dâ'im u kâ'im ve ikisiniñ daḥi vefâtlarıñdan sonra neleri kalırsa hıdmetlerine muḳâbil tarafına 'â'id u râci'olmak şartıyla veled-i ma'nevî ittihâz eylediği kölesi Seyd kayd-ı esâretten kurtulup mazhar-ı ni'met ü hurriyet ve vâris-i şervetolduğuna

teşekküren velî ni'metiniñ hüsni-rızasını taşşîle u hilâfından müctenib olması lâzım gelirken geçende “ Ben artık hürüm istedigim yere giderim.” İtâ'at u inkiyâddan çıkmak istemiş ise de merkûm köleniñ hürriyeti emvâl u emlâk-ı mev'ûdeye velî ni'metle zevcesine âhir ‘ömrlerine degin kemâl-i sıdk u istikâmetle hıdmet etmek şartıyla sürûtu ; ‘aksi hâlinde her ne tevdî’ olundu ise i'âde eylemek mahkeme-i şer'iyyece hasbine rabt etdirilmiş olduğu işedilmiştir.

Tahkîkimize göre köle velîsine 8 sene hıdmet edip böyle az müddet içinde bu kadar ni'mete nâ'il iken merkûm Seyd'in hareket-i vâkı'ası hamâkatine olursa haml olursa bile küfrân-ı ni'met kabîlinden büyük denâ'et olduğundan bahş olunur.

Sancağlar

Tırnovo

Ağustos-ı rûmîniñ 10'unda ‘Osmân Pazarı kazâsına tâbi’ karagözler ve ‘Abdu'r-Rahmân kıryelerine yağmurla karışık ceviz dânesi kadar tolu düşmüştür.

Şofya

25 Ağustos Perşembe sâ'at 2 sıraları Küçük Debbâğhâne civârında harîk zuhûr ederek yalnız meclis liva-yı müstentıklarıñdan Hasan ve tahrîrât kalemi ketebesinden ‘Abdu'r-Rahmân efendilerin hânelerin muhterik olarak harîkiñ öñü alınmıştır.

İ'lanât

Şofya Maħkeme-i Ticâret İ'lânı

Şofya sâkinlerinden ve Yahudî milletinden Çarċı esnâfindan olup çarık ve deri aħz u a'tâsıyla meşğûl bulunan Yasef Esteron nâm kimesne izhâr-ı iflâs etmiş ve keyfiyet-i me'mûr-i maħşûş havâle olunan borcundan yüzde kırk iki buçugu kendisine terk ü teberrü' olunduğı ve kusûr elli yedi buçuk için gösterdiği kefilin i'tibârına olarak Fî 9 Ağustos Sene 290 târihinden dörder mâh fâsıla ile va'de verildiğı bi-ķonķordato ve raporto bildirilmiş merkûm ise bundan evvelce maħal-i sâ'irede dağı ticâretle meşğûl olduğı istihbâr olduğundan ba'dehû kimseniñ deyeceğı kalmamak üzere merkûmdan alacakları olanlarıñ bi'z-zât ve yâhûd vekîlleri işbu i'lânâme târihinden i'tibâren 21 gün zarfında Şofya Ticâret Maħkemesine gelerek alacaklarını isbât eylemeleri ve icâbının icrâsına mübaşeret ma'lûm olmak üzere i'lân-ı keyfiyet ibtidâr olundu.⁴⁴

⁴⁴Tuna, 28 Receb 1291, numero 903.

Eylül

Ṭuna

25 Receb 1291

numero 904

Pazar

Mevâd-ı ‘Umûmiye

Vuḳû’ât-ı Der Sa’âdet

(Der ‘Aliyyeden Mektûb)

İstanbul Ğazeteleriniñ Mü’ellifleri

Ğazeteleriniñ fevâ’id-i kesîresi hakkında bu âna kadar nice nice bendler yazıldı ki ‘âdetâ söylenebilecek söz kalmadı denilebilir.

Hâl bu iken İstanbul ğazeteleri yine tevcîhâtden başka dogru havâdiş vermiyor. Ve böylelikle halkın nazar-ı tahsîniñi kazanamıyor.

İstanbul ğazeteleriniñ verdikleri havâdişineḳserîsi yalan degil yanlıştır.

İşte bunlardan birisi geçen pençşenbe günü devletlü necâbetlü Yûsuf ‘İzzeddîn Efendi ħâzretleri ve ser ‘asker ḳâ’imaḳâmı ve dâr-ı şûrâ-yı ‘askerî re’îsi hazîrânı ve ümerâ ü zâbitân hazır oldukları hâlde Çoban Çeşmesinde cesîm bir ateşi ta’lîm icrâ olunduğunu yazmıştır.

Aslında bu ta’lim degil Topḫâne-i ‘Âmire’de i’ mâl olunan toplarıñ teciribe ve mu’âyene olundu. Hattâ müşârun ileyh Yûsuf ‘İzzeddîn Efendi ħâzretleri daḫi teşrîf buyurmamışlar idi.

Añlaşıldı mı?

Lâzım olan, ğazete muhabirleriniñ orada bulunmalarıdır. Lâkin şehir-i İstanbul cesîm olduğundan her kûşesinden togru havâdiş almak için çok muhabire ihtiyâc vardır. Ve çoğugazete bu vesâ'itten mahrûmdur.

Ma'ârif nezâret-i celîlesi bu gibi fâ'idesiz şeylerin basılmasına ve mutâla'aya mebnî ruḥşat verdiğini oraya mensûb bir zâtından sordum(halkın hevesini kırmak için) cevâbını aldım.⁴⁵

Ṭuna

28 Receb 1291

numero 905

Çehârşenbe

Mevâd-ı huşûşiye

Rusçuk kız ıslâhhânesi şâkirdânınıñ nefis el işlerinden birkaç parça şey fehâmetli devletli şadr-ı a'zam Hüseyn 'Avnî Paşa hazretleri ile kurumlarını mü'essesesi Midḥad Paşa'ya takdîm ü ihdâ kılınmıştı.

Şâkirdânın i'mâlâtda terakkî ve mahâretlerini arâ'e eden eşyâ-i mezkûre nezd-i 'âlî-i müşârun ileyhâda rehîn-i taqđirolunduğı cevâben şerfürûd olan emrnâmelerinden anlaşılmiş olduğundan ve erkek ve kız ıslâhhânelerinde ta'lîmi meşrût olan 'ulûm ü fûnûn cümlesinden olarak 8 kıt'a harîta ile ve yigirmi nüsha cografya risâlesi müşârun ileyh Midhat Paşa taraf-ı 'âlîlerinden 'inâyet ü ihsân buyurulduğundan nâşî buna daḥi ḥâssaten kemâl-i şükr ü mesâr eyleriz.

⁴⁵Tuna, 2 Şaban 1291, numero 904.

Sancaklar

Trnovo

Trnovo'dan Mektûb

Meşâhir-i 'ulemâdan fazîletlü Yağovolu 'Alî Efendiniñ me'zûnlarıñdan Trnovo müderrisi mükerrermetlü Emrâh Efendi'den bu kere tekmîl-i nesh- i 'ulûm eden Hâfız Meħmed Vehbî ve Meħmed Sıdkî ve 'Abdûh Şükrî ve Hâfız Hasan Niyâzî Efendiler ile 'ulûm-i kırâ'at-ı taħşîl eyleyen Hâfız Yûsuf ve Hâfız 'Azîz Efendilere Şehr-i hâlin 26. Günü câmi'-i kebîrde me'mûrîn-i ħukûmet ü 'ulemâ-yı mu'teberân-ı millet hazır buldukları ħâlde icâzetnâmeleri a'tâ kılınmıştır.

Ķazâlar

Birkaç seneden beri Silistre Ķazâsında keřt ü güzâr ve aħâlîyi hisâr eden meşâhir eşkıyâdan Mandacı Selim nâm Őakîniñ refikâsından Kırcalı iki nefer hâmil oldukları 9 'aded tabanca ve 1 çift ve 1 'aded yarım kundak ve 3 'aded kebîr bıçak ile bölük Ağası Pehlivân MeħmedAğa ma'rifetiyle der-dest edilerek ħukûmet-i maħalliyeye teslim olunmuştur. Ağa-yı mûmâ ileyhin vazîfe-i me'mûriyetiniñ bu vechle ħüsn-i îfâsına muvaffaĶiyeti tahsîne sezâdır.

Silistre Ķazâsına tâbi' Ķaryeleri (Tokmak, Ķara Emür, Ay Timur) Ķaryelerinde Ķara sığırlarda görülen(Tifüs) 'illetiniñ çâresini aramak üzere Ķazâ-i mezkûra gönderilen Vidin baytarı Süleymân Efendiniñ oralarca ittihâz edildiği tedâbir-i Őahîhşemeresi olarak mezkûr ħastalıđıñ külliyyen mündefi' olduğunu maħallinden yazıyorlar.

Mevâd-ı ‘Umûmiye

Vuķû’ât-ı Der Sa’âdet

Tebrik

Der sa’âdetde (Medeniyyet) nâmıyla Meħmed ‘Ârif imzâsıyla büyük kıt’ada daha bir ğazete çıkararak birinci nüshası manzûr-ı dîde-i memnûniyetimiz olmuştur.

İnşâallâh terakkî-i medeniyet-i ‘Osmâniyeye büyük hıdmetlere muvaffak olur.

Vilâyât

Hudâvendgâr

Esefli haber

Bandırma’da bir hânedan zuhûr eden âteş ruzĝârın şiddetinden nâşî etrâfa sirâyete 1600 hâne yandığını telĝraf havâdişi olarak der sa’âdet ğazeteleri yazıyor.

Havâdiş-i Hâriciye

Bohemya’da kâ’in Brandabs nâm maħalde icrâsı muķarrer ta’lîmlerde hâzır bulunmak için Avusturya imparatoru ve Macar Kralı haşmetlü Fransuva Jozef hâzretleri mâh-ı hâliñ 7. ğünü Viyanadan tren-i maħşûsla Praĝa müteveccihen hareket etmiştir.

İspanya'nın vükelâ-yı hâzırası isti'fâ-nâmelerini verip yerlerine Mösyö Sağasneniñtensîbi üzerine esâmîsi muharrerzevât intihâb u ta'yîn kılınmış.

Mösyö Sağasne re'îs-i vükelâ ve dâhiliye nezâretine

Mösyö Kılmağar 'adliye nezâretine

Mösyö Serano Bedoya hâriciyye nezâretine

Mösyö Kamaşo mâliye nezâretine

Mösyö Aryas bahriye nezâretine

Mösyö Tavano Rodrigo ticâret nezâretine

Mösyö Somera Ortic müstemlikât nezâretine

İ'lânât

Kitâbcı Ohanis Efendî der-sa'âdetden Rusçuga gelip Büyük Çarşu caddesinde Babanıñ hânında isticâr eylediği otada kitâb satmakda ve her nev' kitâb u resâ'il mevcûd bulundurmakda olduğundançâlib olanlarıñ otasına mürâca'at eylemeleri kendüsi tarafından i'lân kılınır.

Rusçuk'da Bükreş Hoteli Müste'ciri Süleymânın İ'lânıdır.

Nimçe iskelesi caddesinde ve gümrük nezâreti karşısında isticâr itmiş olduğum fevkânî ve tahtânî Bükreş nâm hotele vürûd edecek müşteriler haklarıñda her cihetle ri'âyet olunacağı ve hoteliñ yatakları 3 nev' olup a'lâsı için 5 ve vasatı için 3 ve ednâsı için 1.5 ğuruş ücret ahz olunacağı ve me'kulât u meşrûbât u levâzım-ı sâ'ireniñdağıtaşra fiy'atı üzre hesâb kılınacağı i'lân kılınır.⁴⁶

⁴⁶Tuna, 5 Şaban 1291, numero 905.

Ṭuna

2 Şaban 1291

numero 906

Pazar

Mevâd-ı huşûşiye

Silistre karşısında vâkı'karalaş kaşabası ahâlîsi vuķû' bulan talepleri üzerine idâre-i nehriye cânibinden ba'de'z-zeyn oraya dağı vapur işlenmege karâr verilmiş olmasından kaşaba ahâlîsi fevķa'l-'âde memnûn qalmışlardır.

2 seneden berü Köstence kaşabasında zuhûr eden eşcâr u eşmâraîrâş-ı hisâr etmekte olan bir nev' böcegin imhâsına fennen mü'essif bir çâre bulunmaķ üzre numûneleriniñ mekteb-i tıbbiye-i şâhâneye gönderildiği muqaddemâ derc-i şahîfe-i beyân kılınmışıdı.

Cem'iyet-i tıbbiyeden verilen karâr tercemesiniñ şüretidir

Köstencede tevârüz eden böcekler şafihü'l- ķarnîķabîlesine mensûbdur.

Bir nev'î beyâz benekli siyâh renklidir. Bir nev'i küçükken, digeri ise daha büyük ve esmerimsidir. Haşerât-ı mezkûre ilk behârı müte'âkıb her tarafda bulunabilir. Huşûşâ çayırılık ve mezra'a ve besâfîn gibi sürülmüş mahallerde neciliye familyasınıñ çiçekleri ve başakları üzerinde bulunduğugibi ufaķ ağaçlarıñ evrâķı üzre dağı bulunurlar. Ağaçlarıñ köklerini kemirerek tahrîb ederler.

Şimdiye kadar müşâhede edilen bu hayvânlarıñ böcek olmazdan evvel kurd iken daha ziyâde muzırdırlar.

Böceklerin mazarratınıñ öniñü almak için lâzım gelen tedâbir böcekleri toplamaktır. Bunuñ için 'ale'l- sabâh ağaçlar üzerinde giceniñ

ayazıyla müstefrik duran böceklerin buldukları ağaçları ağ gibi me'mûl bezler ile sepetler ile toplayıp teb'id etmek lâzımdır.

Mevâd-ı 'Umûmiye

Vuķû'ât-ı Der Sa'âdet

Ma'ârif nezâre-i celîlesi idâresinden bulunan müze-i humâyûn dâhilinde olmak üzere bu kere âsârı 'atîke mektebi 'unvânıyla bir mekteb küşâd olunmuştur. Mekteb-i mezkûrede ikmâl-i fûnûn eden talebe memâlik-i maħrûseniñ her tarafında âsâr-ı 'atîke keşfinde me'mûr olacağı mesmû'ât üzerine mecmû'a-i ma'ârif yazıyor.⁴⁷

Ṭuna

5 Şaban 1291

numero 907

Çehârşenbe

Mevâd-ı Hıuşûşiye

Avrupalıların Emr-i Ma'îşeti

Ekseriyet üzere şanâyî'e munhasırdır.

Hâm mahsûlât ihrâcıyla te'ayyüş edenler daħi var ise de mahsûlât-ı mezkûre şarfıyât nisbetinde olmadığından fabrikâtörlerle sâ'ir erbâb-ı sanâyî' şarf u isti'mâl ettikleri hâm mahsûlâtın çoğunu hâricden ve hıuşûşıyla ucuzluğu müştehir olan memâlik-i maħrûse-i şâhânedan celb ü tedârike mecbûr oluyorlar.

Ancak istatistik ile mütevağgıl olanların beyânına göre şervet ü me'mûriyet-i sanâyî'in terakkî ettiği memleketlerde ziyâde olup

⁴⁷Tuna, 9 Şaban 1291, numero 906.

sanâyi' dağı nüfûs-ı beşeriyeniñ en ziyâde müzdehim olduğumağallerde terağkî ediyor.

Çünkü muğaddime-i İbn Haldûn'da dağışahîfe-i beyân olduğu üzre bir yerde cem'iyyet-i beşeriye büyüdükçe ihtiyâcât-ı medeniye artarak bi't-tab' bir çok sanâyi'-i nefise vücûda gelir ve ma'mûlât-ı sanâ'iyyeniñ mübâdelesi sâyesinde dâhile celb-i şervet olunur.

Binâen 'aleyh 'imâret-i bilâd ile sanâyi' lâzım-ı mülzem kıabilinden olarak geçende (Sanâyi') ser-levhası altındaki bendi mağşûşumuzda dağı beyân olunduğu vechle bir memleket halkının sanâyi' ve ma'ârifde derece-i terağkîlerini anlamak isteyene o memleketin 'imâretine nazâr-ı emân ile bakmak kâfidir.

Mevâd-ı 'Umûmiye

Vuğû'ât-ı Der Sa'âdet

'Asr-ı 'azîz cenâb-ı pâdişâhîniñ muhâsine-i ber 'ilâve-i fâ'ika olmak üzre tarîk-i 'ilmî aşhâbından irtihâl- dâr-ı beâ edenlerden ba'zılarının arâmil u eytâmı için tarîk-i mezkûrhâlleri için ba'de'z-zeyn tarîk-i mezkûr tahsîs olunacak ma'âşâtın birer aylığı tevkîf ile şandığa vaz' ile müceddeden teşkil olunan eytâm idâre meclisi ma'rifetiyle erbâh edilip hâşıl olan nemâsından eytâm u arâmilin münâsib miğdâr ma'âşlar tahsîsiyle terfihi huşûşuna emr ü fermân hazret-i zillu'l-lâhî şeref-müte'allik buyrulmuş ve bu bâbda îcâb eden nizâmnâme der-sa'âdet gazetelerinde derc-i şahîfe-i beyân edilmiştir.

Vilâyât

Mışr

Hudûd-ı Mışriyyede bulunan Darfor ordusunuñ 'asâkir-i Mışriye ile 2 def'a vuğû' bulan muhârebeside maglûb u perişân olup 1500 vefât ile 400

nefer esîr bırağdığı ve bundan ma'âdâ 500 tüfenk ve 7 pâre şeşhâneli top ve bargîr 'asâkir-i Mışriyye yedine geçdigi evrâk-ı havâdişde okunmuştur.⁴⁸

Ṭuna

9 Şaban 1291

numero 908

Pazar

Mevâd-ı Huşûşiye

Velâdet-i bâ sa'âdet-i humâyûn rûz-i firûzına musâdif olan işbu Şa'bân-ı şerîfin 15. gicesi merkez vilâyetde kâ'in bi'l-cümle devâ'ir-i emîriyye vü dekâkîn ü ebniyye-i sâ'ire kanâdil ile tonadılarak hamsede kal'a-i Hâkânîden toplar atılarak icrâ-yı şehir-âyîn edilmiş ve bu sırada cümle tarafından magrûz-ı 'uhde-i musâdikat olan du'â-yı devâm 'ömrü eyyâm hazret-i pâdşâhî zîverzebân-i tezkâr kılmıştır.

Ḳazâlar

Plevne

'Asker firârîlerinden olup Zıştovi kazâsından şunîñ bunîñ emvâlini çalmak arkasında gezen İbrâhîm ve Hâlîm nâm şahşlarıñ tutularaktaht-ı istintâka alındıklarıñı mağallinden yazıyorlar.

⁴⁸*Tuna*, 12 Şaban 1291, numero 907.

Bunlarıñ derdestinde ğayrını tasdık olunan bölük Ağası Necîb Ağa'ya âferîm deniyor.

Mevâd-ı 'Umûmiye

Vuķû'ât-ı Der Sa'âdet

Bu kere sulb-i pâk-i şeh-r-yârdan bir şehzâde-i civân-cennet efzâ-yı bezm vücûd olduğu evrâķ-ı havâdişde mutâla'a güzâr-ı memnûniyet u mefharetimiz olmuştur.

Mevlâ-yı mit'âl hâzretleri vâlid-i mâcidleriyle berâber tûl 'ömr ile mu'ammer buyursun. Âmîn

Vilâyât

Sanâyi'

Diķķat olunsun toprak insanıñ ihtiyâcâtını def' itmek için ne kadar kalıblara girer. İşine yaramak için nasıl-aslı belli olmayacak kadar şeklini deĝişdirir de hıdmetini edâ etdikden sonra yine aslına rücû' eder.

Topragı bin dürlü kalıba ifrâg eden iki vâsıta vardır: Biri tabî'atdır digeri san'attır.

Tabî'atın ma'rîfetiyle toprak hubûbât olur meyve olur Ağaç olur ot olur çiçek olur hayvân olur. Bunlarıñ her biri ayrı ayrıtedķik olunsahıdmet eder ki insânın 'aklı kanamaz. Her biri 'âlemde bir güne hıdmet etdikden sonra aslına rücû' eder yine toprak olur.

Topragı böyle garîb garîb kalıblara ifrâg eden tabî'at denilen san' ki idrâk-i beşeri hayretde bırakır.

Şan'at hiçbir işe yaramayan hiçbir degeri olmayan toprağı insânın bin dürlü ihtiyâcını def' edecek zî-kıymet şeylere tahvîl eder. şan'at toprakdan bez çıkarır, kağıd çıkarır, cam çıkarır, çini çıkarır, demir çıkarır, bakır çıkarır, gümüş çıkarır, altun çıkarır.

Lâkin mâdâm ki ma'rifet bulunmadıkça sa'yın pek az te'sîri olur. Ve mâdem ki sa'y az çok herkesin tab'ında bir haslettir. Sa'yın ehemmiyeti dağı derece-i şânîde bırakarak diyebiliriz ki medeniyet ma'rifetden 'ibârettir.

Hakka ki ma'rifetin ta'rîfnde kat'iyyen âtiyeyi inşâ eden bir edîb-i meşhûr-i zende-gû ne güzel söylemiştir.

Ma'rifet medeniyetin mûcid ü mevlididir.

“Ma'rifet hakkın ecel-i lutf

‘İzzetin hâmîsi me'mûriyetin bânîsidir.”

“Dâ'im eyler zâhir ü bâtında taklîb-i umûr

Sanki aḥkâm şu'ûnuñ san'-ı şânîsidir”

(Trablusğarb)⁴⁹

⁴⁹Tuna, 16 Şaban 1291, numero 908.

Ṭuna

12 Şaban 1291

numero 909

Çehârşenbe

Mevâd-ı huşûşiye

Ġarażkârlık

‘Âdetâ insânın basr-ı başîretini bağlar.

Gündüze gice, giceye gündüz diyecek kadar bedâhate karşı söz söylemege cesâret verir.

İşte biraz vakıtden beri Rusçukda peydâ olup esbâb-ı ma'lûmeden tolayı neşrini i'tiyâd ile bi'l-âhire foyası meydâna çıkararak der-sa'âdete kadar almış olan idâre-i hâzıra-i vilâyeti tezyîf maqşadıyla Başîret nâm gazeteye derc edegeldigi hezeyân-nâmeler müdde'âmızın isbâtına delîl-i kâfidir.

Bu Ġarażkâr za'm-ı bâtilinca neşriyât vak'asına karşı gazetemizin ihtiyâr etdigi sükût-ı haķîmâneyi 'acimize haml ile bu def'a yine dehn ilâ-yı hezeyân olmuştur.

Gerek (Ṭunadan Mektûb) ser-levhasiyle olsun gerek toğrudan togruya gazete tarafından yazılmış şûretde gösterilsin Ṭuna 'aleyhine yazılan bendler hep o Ġarażkâr sâmirî? Sîretin kaleminden çıkma olduğu

istifâde-i ‘umûmiye mûcib havâdiş u mebâhis neşrine munhasır olan gazetemiz ‘aczinden nâşî degil.

Bu tafsîlâta dağı sükûtumuzun sebep ü hikmetini haķıķat-ı hâlden âgâh olmayan kâri’în-i kirâma anlatıp merâkdan kurtarmak maķşadı mecbûr etmiştir.

(“Cedel-kârâne hâmûşu ķadar rengîn cevâb olmaz” Mışrâ’ı hâtır-ı nişânımızdır.)

Lâhika

Yalnız Tuna’da degil, ‘acabâ dünyânın hangi cihetinde ne vaķt vuķû’ât-ı fecî’ a eksildi?

Hukûmetiñ vazîfesi bu maķûle mütecâsir olanları tutup te’dîb etmektir.

Bu ķadar müddetden beri elde edilemeyen ve şimdîye değin pek çok fezâyihe cür’et eyleyen eşhâs-ı muzıranıñ levs vücûdundan sâha-i vilâyeti tathîre himmet eden bir hey’etin ikdâmât vak’asını ‘âleme ‘aksi şûretde göstermek gibi ‘acabâ dünyâda bir ‘ârsızlık var mıdır?

Başîretten Su’âl

Başîretin hacmi mufassal mektûblarıñ dercine müsâ’id olmadığı için mi neden Silistreden meb’ûs mektûbun ‘aynen dercinden şarf-ı nazarkılındığı beyân olunmuşiken alt tarafında diğer bir mufassal mektûbun derci va’d olunduğundan ‘acabâ bu sözde de mi tenâkuz yokdur. Fesubhânallâh!!

Mevâd-ı ‘Umûmiye

Vuķû’ât-ı Der Sa’âdet

Bank-i ‘Osmânîniñ hesâbına küşâd edecegi kredilerin senevî % 5 fâ’izli 44 milyon liralık eshâm-ı ‘umûmiye ihrâcına müsâ’ade eden nizâmnâmeniñ der-sa’âdet der-sa’âdet gazetelerinde i’lân kılınmıştır.

Havâdis-i Hâriciyye

İngiliz Prens Dıfal (ya’ni İngiltere Kraliçesiniñ velî ‘ahdi)’niñ düyûnu Ameriķan gazetelerinde 640 biñ İngiliz lirasına bâlig olduğu yazılıyor. İngiliz gazeteleri ise bunuñ daha ziyâde olduğunu yazıyor.⁵⁰

⁵⁰Tuna, 19 Şaban 1291, numero 909.

Ṭuna

16 Şaban 1291

numero 911

Çehârşenbe

Mevâd-ı huşûşiye

Ṭuna Nehri

Bir mecrâ-yı ‘azîm ticâretidir ki menâfi’-i câriyesi âb-ı revânıyla mütenâsib denilse sezâdır.

Bu kadar ticâretin işlediği nehrde Avusturya kompanyasınıñ bu kadar sene yalnız “1” vapur işletmege başladı.

Bu güne gelindiğinde vapurlarınıñ ‘adedi 150’yi eşlebleriniñ miqdârı 1500’ü mütecâviz olduğu mervîdir.

Bu kompanya bu kadar şeyleri ne ile yaptı?

Nehriñ yemîn ü yesârında sâkin olanlarıñ parasıyla degil mi?

Yakîn vaqte kadar bu kompanyanıñ şu derece teraqqiyâtı nazar-ı dikkate alınmamış. Yolcular ve eşyâdan mîzân-ı insâfa sığmaz derecede ücret alınmağda ve vapurlarıñ kapudân u tâ’ifeleri yolculara envâ’-ı haqâreti revâ görmekte bulunmuş idi.

Vilâyetimize büyük hizmetleri bulunan übbetli devletlü Midhat Paşa hazretleri böyle cesim kompanyaya karşı yolcuları bir miqdâr olsun istirahat medâr olmak efkâr-ı vaţanperverânesinde bulunarak idâre-i nehriye teşkîle ve ‘Osmânlı sancağıyla vapur işletmege muvaffak oldu.

Eski ‘usûl olan yelken ve gemilerimizi lutf-i hevâya muhtâc bırakmaksızın çâresini arayıp dehâyir-i eşleblere inhisâr etmezden evvel işin önünü alalım.

Ṭunanın ticâreti sâde ucûrât-ı nakliyeden ‘ibâret degil sal üzerinde yapılan degirmenleri döndürdüğü gibi ovalarımızda yayılan suyla yetişen mahsûlât da vardır. Bu yüzden kendimiz istifâdeye çalışalım.⁵¹

Ṭuna

19 Şaban 1291

numero 912

Pazar

Mevâd-ı ‘Umûmiye

Vuķû’ât-ı Der Sa’âdet

Politika ve edebiyât ile fûnûndan bahş etmek ve beher nüshası 112 şahîfeden ‘ibâret olarak ayda bir def’a tab’ u neşr edilmek ve Türkçe ve Fransızca karışık yazılmak üzere Mekteb-i Sultânî havâcelerinden Mösyö (Senve) tarafından (Cihân) nâmında bir gazete çıkarılacağı mervîdir.

Vilâyât

⁵¹Tuna, 26 Şaban 1291, numero 911.

Selânîk’de çıkan Zamân nâm mu’teber ü muhterem gazetede görülen şâyân-i ‘ibret bir benddir.

Hanımevendilerin giymekte oldukları ipekli elbisenin ‘ömrü az ve behâsı çok olduğunu ve bunların şirâze-i servetü samânı degil idâre-i bintiye bile etmekte idüğünü ve mezkûr kumaşın behâsından dolayı ipekli kumaşdan elbise yapmayıp ‘ile’-devâm basma esvâb giymek üzere beynlerinde ittifâk ettiklerini kemâl-i memnûniyetle işetmiştir.

Âferin anımevendiler! İşte böyle olmalı. İdâre-i bintiyein mevkûf-i ‘aleyhi olan aqçeniñ nasıl güçlkle kazanıldığını bilmeli. Olur olmaz şeylere sarf etmemeli. İpekli diye alınan kumaşlar hâlis ipek olmadığı gibi bi’l-farz öyle olmuş olsa da bunların bâdî-i rağbet olan sebep ü ziynet ü mûcib-i mefharet ü meziyet olamayacağı der-kârdır.

Yerli malı kullanmalıyız. Ama yerli malı eyi degildir denilirse varsın biraz kabaca olsun ne zarârı var? Mâdâm ki bizim memleketimizin ma’mûlâtından kendi mâli demektir. Ma’mâfih bizim memleketin ma’mûlâtı daha tayanıklı olduğundan bu hâlde biz de kârlı oluruz. Bir de bizim memleketin ma’mûlâtına rağbetolunduğu ve revâc bulunduğuhâlde gide gide daha a’lâları çıkarılır.

Bir zamânlar mefrûşât ve’l-hâşıl her şeyimiz buralarda yapıldı. Ve pek az a’lâları bulunurdu. Frenklere hiç ihityâcımız yogidi. Frenkler içeri girip mallarını ucuz ucuz satdılar ve bizim mallara revâc bırakmadık. Erbâb-ı şan’at çâresiz terk-i kâr u şan’at eyledi. Şimdi bütün bütün Frenklere muhtâc olduk.

İ’lânât

Trnovo Mutaşarrıflığı İ’lâmı

Trnovo posta emâneti tarafından idâre olunan köylerin hâşılât-ı ‘öşriyesinden Trnovo ve Zıştovi mâl şandığına yatırılmak üzere arpa, çavdar ve yulafın mezâda çıkarılacağıâlîb olanlarıñ mürâca’at eylemeleri i’lân olunur.⁵²

Ekim

Trna

26 Şaban 1291

numero 914

Pazar

Mevâd-ı huşûşiye

Tahrîr-i Emlâk-i Nüfûs

Usûl-i mehâsin şümûlü ‘adâlet üzerine

Çünkü devlet efrâdı teb’asını ve her biriniñ derece-i şervetini bu usûl ile bilecek ve ana göre kur’a tertibâtı ve vergi ve sâ’irece olan teklîfâtını tarh u istifâ eyleyecekdir.

Bu usûl Avrupa devletleriniñ hemân kâfesinde çokdan beri olup devlet-i ‘aliyyece kabûl ü icrâsına teşebbüs buyrulduğu sırada huşn edemeyen efrâd-ı ahâlî ‘inde de mehâsin-i kesîresi mertebe-i şübût’a vâsıl ve binâen ‘aleyh kabûlünden mazhariyet hâşıl olmuştur.

⁵²*Tuna*, 30 Şaban 1291, numero 912.

İşte bu kere ya'ni Eylül'ün 20'sinde tahrîri hitâm Tuna vilâyeti dâhilinde ne kadar nüfûs-i zükûr bulunduğu sahtı? Vechle añlaşılmađıla i'lân-i hağikat için vilâyet tahrîr-i emlâk mümeyyizliginden verilen cedvel zırde derc edilmişdir.

Cedveldeki nüfûs-i 'atikeden 365.330'u fazla olmağla mecmû'ı mikdar: 1.141.051'dir.

Bunlardan; 392.369'u ağâlî-i kadîmeden

64.392'si Kıbtî-i Müslim ki

481.791'i ; Müslimân

592.573'ü Bulğar

7.655 Rum

225 Ermenî

5.375 Yahudî

3.556'sı Katolik

40.303'ü mile'l-muhtelifi-i sâ'ire

7.663 ğayr- Müslim-i Kıbtiyân'dır.

Müslimân

Ağâlî-i Müslime: Tatar, Nogay, Çerkes, 'Arab, 'Acem, Arnavud, Boşnak, Kürd, Kıbtî-i Müslim, Tatar Kıbtîsi

Hristiyân

Rum,Bulğar,Bulğar Gağauz, Arnavud Bulğar, Moldovan, Ermenî,Ermenî Katoligi, İtalyan, Fransız, İngiliz, Macar, Sırb, ıaraıağlı, Kazak, Lepovan denilen Sarı Kazak Nemçe

Yahudî

Amerikan Yahudîsi, Prusya Yahudîsii Yahudî Kıbtîsi

Ḥavâdiş-i Ḥâriciyye

Meşhûr Deli Petro'nun 'umûm Rus 'askerinin saçlarını kesip sakallarını traş etmeleri hakkında te'sîs etmiş olduğu usûlü haşmetlü Çar hazretleri bu kere lağv etmiş.

Senesinde Fransa ile Almanya beyninde zühûr eden muhârebe meşârifâtına dâ'ir (Jurnal Alman) gazetesi ber-vech-i âtî yazmıştır.

Fransanın şarf olunan aqçemiqdârı 2,5 milyon liraya bâlig olup

Almanyanın şarf olunan aqçemiqdârı pek az olup 4 milyon liraya bâlig olmuştur.

Amerika kıt'asında vâkı' (Brezilya) devleti yine kıt'a-i mezkûrede (Paraguva) cumhûriyeti ile etdiği muhârebe 12 buçuk milyon lira şarf etmiştir.

İ'lânât

Rusçuk Defter-i Ḥâkânî Me'mûrlugu İ'lânı

Rusçuk qazasında Maçıkakaryesinde VezirKöprüsü denen maħalde tahmînen 150 dönüm arâzî dönümü 57'şer buçukguruş bedelle mezâda çıkarılmışdır. Tâlibleri idâre-i vilâyete mürâca'at eylemelidirler.⁵³

⁵³Tuna, 7 Ramazan 1291, numero 914.

Ṭuna

30 Şaban 1291

numero 915

Çehârşenbe

Mevâd-ı huşûşiye

İhtiyât

Ḳâ'ide-i hazm u ihtiyât u ri'âyetin vücûb-i tabî'isindendir ki 'aql u şu'ûrdan bî-behre olan arıncalar bile zâd-ı şitâyı vatiyle cem' ü idhâre mecbûr oluyorlar.

İnsânlar lâyı mıdır ki ihtiyâtdan külliyyen gaflet u zuhûl etsin de sonra vat-i hâcetde iki eli bögünde kalsın?

Felâketzede olanlara merhamet şî'âr-ı hamiyet ü insâniyet ise de kendi ihtiyâtsizliklerinden nâşî esîr-i derd-i ihtiyâc olanlara acımamak acımdan ziyâde fâ'ide-bahş olur.

Gerçi hükümet-i seniyye şefkat u merhametini ‘umûm-i ahâlî hakkında bî-dirîğ tutduğu ma’lûm u âşikâr ise de böyle kendi hayr u şer olmayan ‘atâlet pîşelere toğrusu acınmasa sezâdır.

Tâ’ife-i zurrâ’ için bir senelik yiyeceğini ve tohumlugunu ayırmaksızın aldığı mahsûlün topunu elden çıkarmak gibi büyük ihtiyâtsizlik olamaz.

Bu hâller ekşeriyâ ahâlî-i kadîmede muhâcirîn-i akvâmdan Çerkesler çok yirde zirâ’at harâsetce ahâlî-yi kadîmeyi geçmişlerdir.

Hele Tulça taraflarında mutevattın muhâcirîn-i Çerâkise gâyet guyûr u çalışkan adamlar olup çok geçmeksizin mücâvirleri olan ahâlî-yi kadîme bunlarıñ hizmetkârlığı derecesine tenezzül edeceği tahkîkat-ı şahîhadandır.

İşte Çerkeslerin böylesi de vardır.

Tatarlar ise öteden beri çalışkanlıkla müştehir iken Çerkeslere nisbetle bunlarıñ gâyet tenbel vağanperver oldukları şimdi tebeyyün ediyor.

Eli ayagi tutar da işe güce gitmez, ‘atâlete alışmış kara ahâlî vilâyette mevcûddur. Bunlar devlet-i ‘aliyyeden yimeklik zahîre talebinde bulunurlar. Ve burada vilâyet mülhakât me’mûrlarıña ta’limât-ı mukteziye a’tâ kılınmışıdi. Bunlar gerek mâlve gerek menâfi’ sandıklarından alınıp erbâb-ı ihtiyâca tevzi’ edilir.

İşte bu sene mezzû’atda olduğca feyz u bereket var iken yine ba’zı köyleriñ şimdiden yimeklige muhtâc bir hâlde olduklarıña dâ’ir maqâm-ı vilâyete mazbâta gelmeğe başlamışdır ki tahkîkata göre bu ihtiyâcât degil ihtiyâtsizlik olsa gerektir.

Sunûf-i muhâciriyye (Çerkes,Tatar), ahâlî-i kadîmeyi şervet ü me’mûriyetce geçmesiyle ve ba’zı ahâlî-i kadîme bu taraflardan hicret arzûsunda oldukları ve ba’zımağallere hicret etmeğe başladıkları anlaşılmıştır.

Mevâd-ı ‘Umûmiye

İzmid tersânesinde ta’mîri resîde-i hüsni hitâm olan İzmir korvet-i humâyûnu tersâne-i ‘âmireye getirilerek mübâşeret kılınmış idügi evrâk-ı havâdişde okundu.⁵⁴

Ṭuna

7 Ramazan 1291

numero 916

Pazar

Mevâd-ı huşûşiye

Varna Şimendüferi

-Küşâd olunalı beri temettü’ edemedi gitdi.-

Ḳompanya me’mûrlarıña su’âl olunsa yolun kısalığı Varnanıñ limânsızlığı cihetle zehâyir bu tarîk ile naql olunuyor ve bunuñ için Ḳompanya temettü’ edemiyor derler.

Fakat bu yol Şumnu üzerinden Yanbolu’da Edrine şimendüferiyle kesb-i iltisâk etse ve Varna’da limân yapılsa daḡı Varna temiryolu ücret-i nakliyeyi taklîl ü tenzîl etmedikçe temettü’ etmesiniñ ihtimâl yoktur.

⁵⁴*Tuna*, 10 Ramazan 1291, numero 915.

Çünkü Rusçuk'da vagonlara ve Varna'da ba'dü'l-tenzîl gemilere tahmîli meşârif-i dâhil olmadığı hâlde Varna şimendüferi 100 oğka zahîre için 11 gurus 10paradan 'ibâretidir.

Hâl böyle iken zehâyiri alan tüccâr ticâret edemeyecegi âşikârdır.

Fakať kompanya ta'rifesini hukûmete teblîg eylememiş olduğundan aldığı fazla istirdâd edildi. Eger kompanya istasyonlara ta'rife yaptırmış ise de gazete ile de i'lân edip meşârif-i tabî'yyesi verilmek üzere nizâmnâme-i mahşûsunuñ nesh-i matbû'asını herkese fûrûhat etmege mecbûrdur.

Mevâd-ı 'Umûmiye

1876 senesinde Amerikaniñ Filadelfiya şehrinde küşâdı muqarrer olan sergi-i 'umûmîye memâlik-i maħrûse-i şâhânedan daħi emti'a irsâl-i müctemi'a Amerika cumhûriyeti tarafından bâb-ı 'âlîye 'arz olunmuş ve bunıñ üzerine emsâli mişllü bir komisyon teşkiline qarâr verilmiş olduğu der-sa'âdet gazetelerinde okundu.

Vuķû'at-ı Der Sa'âdet

Teşkil ü küşâdı irâde-i seniyyeden olan itfâ'iyeye alayının efrâdı gönüllü ve müddet-i istihdâmiyeleri 3 sene olup 'asker nizâmiyle olmak ve ma'âşları;

Çavuş: 125 Bölük Emîni:115 Onbaşı: 110 ve Nefer: 100'er gurusdan 'ibâretidir.⁵⁵

Tuna

10 Ramazan 1291

numero 917

Çehârşenbe

⁵⁵Tuna, 14 Ramazan 1291, numero 916.

Mevâd-ı huşûşiye

(Dikkat)

Ṭuna'da işleyen Nimçe vapurları gitdikçe emniyetsiz bir hâl kesb ediyor.

Bu vapurlarla sefer eden yolcuların âvâze-i şikâyeti 'ayyuğa çıkmaya ve idâre-i nehriye vapurlarının kıymeti anlaşılmağa başlandı.

Yine kompanyaya 'â'id vapurlarda yolcuların para ve eşyaları çalındıkları işitilmişidi.

Ez cümle bundan aqdem Zıştovi kâ'i-makâmlığından acenteye teslimâ? Merkez vilâyete gönderilen hazîne denklelerinden biri naşilsa vapurda açılarak içindeki aqçe ahz u gasb ile yerine bir taqımkağıd parçalarına sarılı konulmuş olmağıla mü'ehhiren mezkûraqçe kompanya tarafından tazmîn edilmişidi.

İşte Nimçe vapurlarıyla yolculuk edecek zevâta bu bir ders-i 'ibret olduğundan mücib intibâh olmak üzere ma'a't-te'essüf sebt-i şahîfe-i beyân kılındı.

Havâdiş-i Hâriciyye

Papa nezdinde bulunan İngiltere sefiri rûhânî tarafdârlarını ümîde düşürür bir hareketde bulunmağa İtalya Kralı haşmetlü Viktor Emanu'el hazretlerinin hoşnûdsuzlugunu celb etmiş olduğundan nâşî karîben Londra'ya celb olunduğunu Tayms gazetesi beyân ediyor.

Paris Şehrini Sanâ'atı –Paris Şehriniñ 2 milyon Nüfûsu Vardır.

Zirâ'at :299 'aded çiftlik

Bunların 81.904 neferi sanâ'at ile geçinmekde, 402.232 neferi dağı ticâret etmektedir.

108.892 nüfus sarâflık ve kıompanya ve bankadan geçim etmekte.

5952 eski alıp satan vardır.

Sanâyi'-i nefise ile geçinenler 51,954 nüfûsdur.

Bunlarıñ; 1686 neferi sâhib-i şan'at, ya'ni: Ressâm, oymacı, işlemeci olup kalanı familya ve hıdmetcileridir.⁵⁶

Ṭuna

17 Ramazan 1291

numero 918

Pazar

Mevâd-ı 'Umûmiye

Vilâyât

İşkodra

İşkodra civârında kıâ'in Podgoriça geçen gün Kıaraıağ ağıâlîsinden ba'zı eşkiyâ ile teb'a-i devlet-i 'aliyeden ba'zı eşhâs-ı Müslime beyniñde münâza'a vukû' bulup birkaç nüfûs kıatl ü telef edilmiş ve bu maddenîñtedkıki için bir kıomiyon teşkiline kıarâr verilmiştir.

Selânik

Selânik kıazetesinde ma'rûf bir kışi kıarafında gönderilen varâkıa

⁵⁶Tuna, 17 Ramazan 1291, numero 917.

Bir hatun odasında temizlik ederken bir şilte içinde yılan encekleri bulur. Bu encekleri öldürmeden dolaba koyar. Dönen yılan yavrularını yerinde bulamaz. Hatun su koyduğu testileri arar, def'alarca içine girer çıkar. Dönüp bu durumu gören hatun yılan enceklerini yılanın önüne getirir. Yavrularını alan yılan hemen içine girdiği testileri kendi parça parça eder. Ve yavrularını yanına yatmıştır. Mezkûr hatuna yılan su'âl etdiğimde “ Cenâb-ı Hak muhâfaza buyurdu ki su dolu olduğuhâlde kimse su içmedi. Yılan ise o günden beri yavrularıyla berâber hânemden diger tarafa gitti” dedi.

Ḥavâdiş-i Ḥâriciyye

Tuhaf Bir Haydûdluk

Ḥaşmetlü Papa ḥâzretleri mâbeyncilerinden bir başpiskopos geçende Napoli taraflarında bulunan bir sayfiyesine gitmekte iken bir haydûd fırkası tarafından ahz u girift olunarak tağa götürülmüş ve haydûd tâ'ifesi fidye-i necât için 50 bin franka karar verildikten sonra başpiskopos mûmâ ileyhin üzerine bir havâle vererek akçeyi haydûdlar ahz etmişlerdir.

Başpiskoposun tahliyesinden 3 hafta sonrası re'îs-i haydûdpiskoposu sayfiyesinde yalnız bulup mülâkât ederek kendisine etdiği mu'âmeleden tolay günâhının 'afvını talep ile bu talebe mezkûr başpiskopos sükût edip sayfiyesine geri 'azîmet etmiştir. Ancak haydûd tağlarda 50 bin frank ve bir kıymetdâr yüzük ile vuķû' bulmuştur.

(Cerîde-i ḥavâdiş)⁵⁷

Ṭuna

21 Ramazan 1291

numero 920

Pazar

Ḥavâdiş-i Ḥâriciyye

Medeniyet Gazetesinden

⁵⁷Ṭuna, 21 Ramazan 1291, numero 918.

İsviçre’de ‘ağd olunan ‘umûmî postalar kongresi toplanacağı okunmuştur. Hükûmet-i seniyyede Murahhasları tarafından temsil edilecektir.

Küre-i ‘Arzın Aşâlîsi

Mösyö Şarl Boos nâm kimesne (Lanor) nâm gazetede yazdığı bir bendinde küre-i ‘arzın aşâlîsi 1 milyar 391 milyona bâlig olduğunu gösterip ber-vech-i âfî taqsîm eylemiştir.

Oranları

Avrupa:300 milyon 530 biñ

Malezya dañidâhîlinde olduğıhâlde Asya 798 milyon200 biñ

Afrika: 203 milyon 300 biñ

Amerika: 84 milyon 542 biñ

Avustralya: 4 milyon 43 biñ’dir.

Cerîde-i havâdişten...⁵⁸

Kasım

Ṭuna

28 Ramazan 1291

numero 921

Çehârşenbe

Mevâd-ı Huşûşiye

⁵⁸Tuna, 28 Ramazan 1291, numero 920.

Bayrâm ta'tili münâsebetiyle ve ba'zı umûr u huşûş müzâkeresi ma'ksadıyla Vidin mutaşarrıfı sa'âdetlü Rıf'at Paşa ve Tulça mutaşarrıfı sa'âdetlü Fahrî Beg Efendi bu kere merkez vilâyete gelmişlerdir.

'İlm ü 'irfân u dirâyette vilâyetimizin haqîkatten medâr-ı mefhareti olan Vidin müftisi fazîletli Mustafâ Hamdî Efendi da'hi mücerred Rusçuk'da hasretkeş-i telâfi olan ahbâb-ı kirâmını sohbet-i rûhperver haqâyıkdânîleriyle müstefid buyurmak irâdesiyle mutaşarrıf Paşa'ya bi'l-refâkat Rusçug'u teşrif buyurmuş ve cümle taraftan fevka'l-âde mazhar-ı ri'âyet ihtirâm olmuşlardır.⁵⁹

Ṭuna

9 Şevval 1291

numero 922

Pazar

Ḥavâdiş-i Ḥâriciye

Prens Du Bismarç'a sû'i-kasd etmiş olan(Gulman) nâm şahsın gazetelerde münderic ifâdesi:

Su'âl: Bu tabancayı tanıyor musun, seniñ midir?

Cevâb: Evet, benimdir.

S: Amacın Bismarç'ı(Prens'i) öldürmek miydi?

C: Ne şübhe

S: Keşf için lokantaya gitmişsin...

⁵⁹Tuna, 9 Şevval 1291, numero 921.

C: Evet lokantada Prens müşârun ileyhın bulunacağına dâ'ir ma'lûmât almağa gıtdım.

S: Bu cinâyeti işlemege seni kim tahrîk ü teşvîk etdi?

C: Kendim. Çünkü Almanya'da Bismarq, Papas gürûhu ile beynlerindeki kıyl u kâlin sebebidir.

S:Netîcesi kürek ve yâhûd qatlı cezâsından 'ibâret olan böyle hareket içün insân hiç düşünmezlik edebilir mi?

C:Düşündüm çok düşündüm.

S: Prens vefât eder ise işler tebeddül eder mi zan ediyorsun?

C: Tebeddül edeceğine pek emîn degilim.

Hey'et-i meclis Gulman'a 14 sene kürek cezâsı vaz' edip ve 10 sene polisin nezâretinde qalmasına ve ba'zı hıqûqlarından mahrûm qalmasına hıqm eder.⁶⁰

Ṭuna

⁶⁰*Tuna*, 13 Şevval 1291, numero 922.

Çehârşenbe**Mevâd-ı Huşûşiye****Bend-i Maşûş**

Ma'lûmdur ki bir şakî kesb-i iştihâr edince nerede bir fesadlık olsa onların nâmı duyulur. Meselâ ya Tırnişli 'Osmân ya Mandacı Selim yapıdı diyerek merkûmânın nâmlarını herkes dehşetle istimâ' ederdi.

Bunların günlerce aylarca neş'at eylemelerinden hafiye-i ittihâziyye lzûûm görünerek ona göre icâbı görülmelidir. Merkûm 'Osmân bundan 4-5 ay muqaddem ele geçirildiği gibi Mandacı Sâlim daği 'Alî ve Bağdâdlı İsmâ'il nâm iki nefer refikıyla ve dâ'imâ yanlarında taşıdıkları alüfte takımından bir hatun ile berâber Silistre- Eflatar kıyresi civârında Kalın Yovan nâm kimesne mecrûhen derdest edilmiştir.

Merkûmuñ emr-i derdestinde kazâniñkâ'im-mağâmı rıf'atlü Hâci Aħmed Efendi , bölük Ağası İsmâ'il Ağa ve 'Alî Mustafâ ve Meħmed Ağalarıñ vukûl-i vekîli mu'âvini Zeynel Ağanıñ ikdâm u ğayretleri me'mûrîn ifâsıyla vilâyetce takdîr kılınmıştır.

Havâdiş-i Hâriciye

Ɛont Darnim kilitli te'minât-ı nakdiye vererek ħabsden ħurtulmuş olduğu ħâlde bu kere yeniden taħt-ı tevkîfe alındığı Berlin'den telğraf ħavâdişindendir.⁶¹

⁶¹Tuna, 16 Şevval 1291, numero 923.

Ṭuna

16 Şevval 1291

numero 924

Pazar

Mevâd-ı huşûşiye

Ormanlar Neden Harâb Oluyor ?

Vilâyet dâhilinde kâ'in mîrî ormanlarıñ hemân kâfesinde bekçi ve korucu ta'yîn kılınmış ve ruşsatsız şunuñ bunuñ eşcâr kat' etmesi taht-ı memnû'iyete alınmış olduğundan vilâyetce ormanlarıñ harâbiyetine 'adem-i muhâfaza sebebdir denilemez.

Ancak köylüleriñ ihtiyâcât-ı nâ-mahdûdesine kâfi kat'ına müsâ'ade eden orman nizâmnâmesiniñ bend-i maşûşu ihtiyâcât-ı şahîha kaydıyle takyîd edilmedikçe ormanlar hâl-i harâbdan kurtulamaz.

Çünkü bu havâlîde ahâlî odunu işrâf ediyor.

Şöyle ki- Eñ ‘âdî çiftciniñhânesine gedilse tağlar gibi odun yığınları görülür de idâreye ‘adem-i kifâyetden bahşler işidiliyor.

Şarfiyat yolsuzluguna şübhe yokdur. Zîrâ hiçbir çiftci evinde 2 otayı ısıdır soba yokdur. Açık bacalıklarla cümle hânehalkı âteş başında kül kedisi gibi oturup bir yığın odunu şarf edip buna ormanlar yetişmeyecegi der-kârdır.

Bu yolla halkıñ ve köylünüñ soba kullanımıyla bu işrâfın yarı yarıya inmesi için mutlakâ soba yapmaları mecbûriyetiniñ hükûmetce ittihâzı lâzım gelir.

Garibaldiniñ Felek-zedeligi

Nâmı hemân nisyân olunmak üzere olan Garibaldi inkılâb-ı zamân ile dûçâr-ı faqr olduğı havâdişiyle Roma gazeteleri imlâ-yı sahâ’if etmektedirler.

Bu cengâver zât kûşe-i fetâ’at u sabrda mukîm olarak bir müddet İngiltereden ve sâ’ir taraftan gelen hediyeler ile te’ayyüş etmekte iken 82 senesinden sonra gün be gün bütün bütün hâl-i idbâra havâdişi bu kere ‘âdî gazete parçasına tahvîl etmiştir.

Napoli taht-ı Kraliyyesini kendiliginden terk etmek gibi büyük minneti altında bulunan İtalya devleti Kral ve hey’eti bu zâta i’âne eylemek ve ihtiyâcını def’ etmek arzû-yı samîmîsinde bulunarak Cezâl tekâ’üdü diyerek hazîneden bir vazîfe tabî’iyyetini tensîb etmişlerdir.

İtalya gazeteleri ‘umûmen millet-i vaţanıñ bu adama hıdmeti muķâbili i’âne eylemege mecbûr olduğı mişllü vükelâniñ garaż-ı şahsîsine bakılmayarak devlet dađi buna mu’âvenet eylemek lâzım gelir diye idâre-i lisân eylemeleriyle Cenova’da dađi bir i’âne defteri küşâd olunmuştur.

Ancak bu i’âneleri Garibaldi kabûl edip etmeyecegi şimdilik meşķük bulunur. Çünkü bu adamın ‘uluvv-i cenâbı ma’lûmdur hattâ Roma aĥâlîsinden

millet meclisine meb'ûs olduğda meclise ister ise gitmek ve istemediği hâlde gitmemek şartıyla kabûl eylemiştir.

Cerîde-i havâdiř⁶²

Ṭuna

20 Şevval 1291

numero 925

Çehârşenbe

Mevâd-ı huşûşiye

Varağa

Riyâzât u te'dîb-i şıbyân emr-i ehemmiğdir. Şıbyânın kalb-i pâki her dürlü nakş u şûretden sâde ve nehy bir cevher-i nefisdir ki ana her ne nakş olunsa kâbil ve her ne amâle edilse mâ'il olur. Eger hayra alışdırılır ve kendüsine hayr öğredilirse ol vechle büyüyüp dünyâ u âhiretde sa'âdet bulur.

⁶²*Ṭuna*, 20 Şevval 1291, numero 924.

Mevâd-ı ‘Umûmiye

Vuķû’at-ı Der Sa’âdet

Ba’zı gazetelerin kavlince Ğalaťa ve Begođlu arasında yapılmakda olan tüneliñ ‘ameliyyâtı tekmil olup yakında resm-i küşâdının icrâsı me’mûl imiş.

Vilâyât

Tunus

Vâlî devletlü Mehmed Sâdıķ Paşa hazretleri ıslâhât-ı lâzımayı mübâderet ü teşebbüs eylemesiyle nâşî mesâ’î vak’asını takdiren taraf-ı sadâret-i penâhîden bir nâme-i maħşûş gönderildiği havâdiştendir.

Ĥavâdiş-i Ĥâriciyye

Dafla Üzerine Sevk-i ‘Asâkir

Londra’dan 23 Teşrîn-i Şânîtarîhiyle (Opiniyon Nasyonal) nâm gazeteye ber-vech-i âtî yazıyorlar.

İngilizler kendilerine bir sarķıntılıķ eden (Dafla) vahşî kabîlesine karşı küçük bir muħârebeye hazırlanmaktadır. Bu savaşlar İngilizlerin sevdiği az masraflı küçük muħârebelerdir. Daflalılar çabuk ele geçerse de (Abur) nâm gâyet cengâver adamlar bulunan kabîle bunlara mu’âvenet ederse muħârebeniñ uzayacağı der-kâdır.

Fakat ‘asâkirin geçeceği yollar sazlıkla memlû olduğundan bunıñ öniñü almak üzere ‘askerden evvel bir takım fil gönderilip fillerin ayakları ile basdıķları yerler ‘asâkire yol ittihâz kılınacaktır.

Ṭuna

23 Şevval 1291

numero 926

Pazar

Mevâd-ı Huşûsiye

Beyân-ı Hakikat

Der-sa'âdetde basılan (Levand Herald)gazetesi Anadolu'nun kaht u galâsı ve salţanat- seniyyeniñ bu bâbda vuķû' bulan teşebbüsât-ı şefkat-kârâne ve ahâlî-perverânesiyle oralarıñ ahvâl-i hâzırası hakkında yazdığı uzun bir bende Anadolu için Rûm İli'de mebâ'iyye olunan çift hayvânâtının hükûmet ma'rifetiyle alıkonulduğu id'âsıyla mezkûrgazeteniñ bu iş'ârı mutlakâ ya sehvden ve yâhûd muhabiriniñ hilâf-ı vâķi' ihbârından ileri geldiği bizim gibi herkesin iştibâhı olmamağ gerektir.

⁶³Tuna, 23 Şevval 1291, numero 925.

Ma'mâfih Rûm İli'niñ cihât-ı sâ'iresinde ceryân eden mu'âmeleyi bilemesek de Tuna vilâyetinden mebâ'iyyesi taht-ı idâre-i 'aleyhde bulunan çift hayvânâtı muqaddemâ bi'd-def'ât gazetemizle neşr ü i'lân olup hukûmet ma'rifetiyle kontratoya rabt edilmiş olduğundan kötü bir mu'âmeleye dâ'ir hiçbir taraftan bir söz işedilmege Levand Heraldın bu bâbda derc etdiği havâdişin Tuna vilâyetine te'alluğu lâzım geleceği der-kârdır.⁶⁴

Aralık

27 Şevval 1291

numero 928

Pazar

Mevâd-ı huşûşiye

Edrine vilâyeti dâhilinde vâkı' Tekfûr tağı mezâkâtından Hayrabolu kazâsında Mandıra ve Çorlu kazâsına tâbi' Türbe Dereqaryeleriyle kara-i sâ'iresinde muhâcirîn-i çerâkise ümerâsı beyniñde mezkûr Mandıra karyesini basıp esirâ-yı yağma etmek taşavvuruyla şûret-i şûret-i muşliha'da 'akd-i cemiyet ve Tuna vilâyetinde ve İzmir'deki ümerâyı dañi dâ'ire-i ittifâklarına idhâl maqşadıyla bir takım mekâniyet(mekânibat)-ı fesâdiyeye cür'et edenler ele geçirilerek haklarında kânûnen mücâzât kılınmıştır.

⁶⁴Tuna, 27 Şevval 1291, numero 926.

Ehemmiyet-i şıbyânhaqqında geçen nüshalarımızda münderic varağa bakiyesi

Çocuklar bülûğa qarîb olduğda zıkr olunan umûrun esrârı kendisine andan maqşûd Cenâb-ı Haqqa tâ'at u 'ibâdete kesb-i kuvvet etmektedir. Ve dünyâ ü mafihânîñ aşlı yokdur. Zirâ bâkî degildir. Dünyâ güzergâhdır. qarargâh degil. Ve ahret qarârgâhtır.

Ve 'âkil odur ki dünyâda âhiret için zâd u zâhire tedârik eder. Tâ ki anda derecesi 'âlî ve cennetde vâsi' ola deyü beyân u tefhîm olunmaq mümkün olur.

Lâkin yolunda olmayıp da oyun oynamağa ve fuhşiyât söylemege ve edebsizlige ve hars- ı ta'âm u libâsa ve tezyin u tefâhire alışır ise dîvârın kuru topragı kabûl etmedigi gibi kalbi kabûl etmez. Dikkat u mera'âka şâyeste olan evâ'il-i umûrdur. Sabî hayru şerri kâbil-i halk buyurulmuştur. Anı hayr yâhûd şer cânibine âmâle eden peder ü mâderidir. (İntihâ)

Bu ifâdâtı ki ihyâ-i Gazâlîdendir

Eyledi tercemeye bezl-i mesâ'î Nâcî ⁶⁵

Ṭuna

4 Zilkade 1291

numero 930

Çehârşenbe

Anadolu'daki kaht u gâla'dan tolayı Ermenî milletinden gönderilen i'âne ve gönderen ahâlî

İstepan Ağa, Hazâr Efendi, Hâci Agop Efendi, Tudor, qarabat Simon, Kaspar, Kirkor Ağa, Babataşlı, Danyal, Hâci Vartan, 'Araşil Ağa

⁶⁵Tuna, 4 Zilkade 1291, numero 928.

Dülger ustaları tarafından edilen i'âne

Usta Tanas, Usta Vasil ve Kosta, Sobacı Andon ve oğlu Yanni, Sobacı Niçola ve Veliko

Havâdis-i Hâriciyye

(‘Askere mahşûş olan (Konserv) ya’ni matbûh u mahfûz yemek fabrikası)

Bu def’a Amerikada tahta fiçı yerine kağıddan ma’mûl fiçı isti’mâline mübâşeret olunmuştur.

Amerikada saman pek çokbulduğundan samandan gâyet kalın bir nev’ mukavvâ i’mâl olunup bunıñla fiçı yapılmakda ve her nev’ ta’m u meşrûbât işbu fiçılarnı içine vaz’ olunmağda ve fiy’atca dahitahtadan ehven düşmekte imiş.

Hafiflikde ise tahtadan ziyâde hafif olduğundannaqliye meşârifince daği pek çok fark görülmekte imiş.

(Şark)

İ’lânât

Silistre Ticâret Maḥkemesi İ'ânı

Teb'a-i Yunâniye'den Silistre'de muḳîm Baḳḳal Niḳolaki aḳdemce Ḳaralaş ḳaşabasına firâr ederek izhâr-ı iflâs etdigini ḳonsolato ma'rîfetiyle oradan bildirmiştir. Alacaḳları olan zevâtın yedlerinde bulunan defter ve senedlerle bi'z-zât ve yâhûd bi'l-vekâle ḳânûn-i ticâretin 199 ve 200. Bendleri aḳḳâmınca ticâret maḥkemesine mürâca'at lâzım gelmektedir. ⁶⁶

Ṭuna

7 Zilkade 1291

numero 931

Çehârşenbe

Mevâd-ı ḥuşûşiye

Dügünlerce İsrâfâtın Men'ini Te'kîd

Sülâle-i âdemin idâresi için i'âzam-ı levâzımdan olan izdivâc madde-i ḥayriyesinde her dîn ü mezhebde nice nice teshîlât gösterilmiştir.

Hâl bu minvâl üzre iken emr-i izdivâcî tas'îb eder bir ḥakım şeyler sonradan îcâd olunup 'örf ü 'âdet ḥükmüne girmiş ve ğayret-i aḳrân bilâsıyla bu mişllü 'âdât-ı mezmûme arta arta tahammülün hâricine çıḳmıştır.

⁶⁶Tuna, 7 Zilkade 1291, numero 930.

İşte böyle böyle icâdat u ‘âdât şeran ve ‘örfen ve ‘aqlen memnû’ ü mezmûm olan telefât u işrâfât meydâna gelerek bu mişllü tebzîr ü işrâfa serveti mütahammil olamayan yetişmiş çocuklarla kızlar ya tarç -1 gayr-i meşrû’aya sapmaya ve yâhûd te’hîl için ilâ âhirü’l-‘ömr ifâsına muhtedir olamayacağı borçlar altına girmeğe mecbûr oluyor.

Ve bu tür işrâfâta sebebiyet veren cem’iyetler için maķâm-1 vilâyetden mulhakâte tebligâta icrâ olunduğu mişllü tenbîhnâme aķkâmı-1 mûndericesi tekrâr nazâr-1 ‘umûma konularak tecdîd ü vüsâyâya ibtidâr olunur.

1.Madde- Tezvîc olunacak ya’ni kocaya varacak kız için gerek nikâhdan sonra erkekten ağırlık ve nişâne bir şey alınmayacak

Eger mihr-i mü’eccelden ma’âdâ tesmiye olunmuşsa bunıñmiķdârı daħi sınıflanarak 1000, sınıf-1 şânide 500 ve sınıf-1 sâlîsde 100 guruşu geçmeyecek.

2.Madde: Bu cem’iyetlerde gerek da’vetli musâfir gerek düğün sâhibleri ve akrabâ câniblerinden hediye verilmek ve alınmak kat’iyyen yasak olduğundan buna müncâsir olanlar olur ise hem alanlar ve hem de verenler kânûnen cezâ görecektir.

3.Madde: ‘Akd-i nikâh cem’iyetinde imâm ve muhtârdan ma’âdâ hiç kimseye az ve çokvergi ve hediye verilmeyecektir.

4.Madde: En büyük ve ehl-i iķtidâr düğünleriniñ 2 günden ziyâde olması câ’iz olmayacağından cem’iyetler 1 veyâ 2 günden ziyâde olamaz ve fukarâ takımını hiçbir şüretle düğün yapamaz.

5.Madde: Gelinlerin hamâma gidişinde hamâmcıya ve sâ’ir bu maķûle şeyler zevc tarafından gönderilmeyecektir.

6.Madde: Düğün cem’iyetleri hitâmında zevc ü zevceniñ müte’allikatınıñ ictimâ’ıyla hâşıl olan tekâlifât bütün bütün kaldırılmış olduğundan bu ‘âdet daħi hiçbir vaktde icrâ olunmayacaktır.

7. Madde: Dügün sâhibi muqtedîr olsun olmasın sırmalı şilte ve sırmalı döşek yapmak ve nâmıyla gelin otasına şeyler sermek yasaktır.

8. Madde: Gece dolaştırılan gelin ‘arabaları zukâklardan men’ olunacaktır. Gerek köyler ve gerek kaçabalarda silâh atılmak kat’iyyen yasaktır.

Zevc ü zevceniñ yek digesine diledigi vechle aqçe veyâ eşyâ ve sâ’ire verip almakda herkes muhtârolduğundan bu kararın o hâle şümûlü yoktur.

- 1. Sınıf:** Derece-i evlâde ve mâl ü şerveti 1. Derecede bulunan aşhâb-ı iktidârın taqdîrolunduğu mihr-i mü’eccel en ziyâde 10 ‘aded mecdiye yüzlük altun kıymetini tecâvüz etmeyecektir. Zevc tarafından geline verilecek gelinlik sâde bir kumaşdan , sırmasız bir kat elbise olacaktır. Gelin için iktizâ eden duvâk isti’mâl olunmayacaktır. Zevce tarafından yapılacak şeylerden bir kilim, bir yatak taqımı ve işlemeli olmayarak sâde bir hamâm taqımı ve gümüş kahve taqımı ve nihâyet 250 dirhemi tecâvüz etmeyecek bir ‘aded desîm el âyinesinden ‘ibâret olacaktır.
- 2. Sınıf:** 2.sınıf mâl ü şerveti olan erbâb-ı iktidârın izdivâcında mihr 5 mecdiye 100’lük altun kıymeti tecâvüz etmeyecektir. Elbiseler işlemeli ve sırmalı olması yasaktır. Duvâk dañi 70-80 guruslukdan ‘ibâret olacaktır. Yatak taqımı, kilim, 2 şem’dân , 1 legen ,ibrik,2 tebsi, 8 sahân ,1 sini ve 1 küçük mangal, 1 gügüm, 1 bakrâc verilecektir.
- 3. Sınıf:** Derece-i sâlise ve sâ’ir bu mişllü ‘âdî kimselerin 3 ‘aded yüzlük mecdiyeyi aşmayan bir mihr-i mü’eccel verilecektir.
- 4. Sınıf:** Fukarâ ve bî-ğudret kimseler bu sınıftandır. Bu sınıf izdivâcında hiçbir şey alınıp verilmek teklîf-i ihtiyâr olunmayarak imâm ve muhtara dañi hediye ve aqçetaleb edilmeyerek maħalle ve karyelisi tarafından i’âne ile izdivâc icrâ olunacaktır. Mihr-i mü’eccel 30 gurusdan nihâyet 100 gurusu tecâvüz etmeyecektir.⁶⁷

⁶⁷Tuna, 14 Zilkade 1291, numero 931.

Ṭuna

11 Zilkade 1291

numero 932

Pazar

Mevâd-ı huşûşiye

Teb'a-i devlet-i 'aliye ile teb'a-i Îrâniyeniñ izdivâcı hakkında olan memnû'iyetin muhâfazasına dâ'ir şûrâ-yı devletden kaleme alınıp bi-emrnâme-i sâmi-i cenâb-ı pâdişâhî 'umûm sırasında maqâm-ı vilâyete daħi bir nizâmnâme gönderilmiştir.

Vilâyât

Kastamoni

Sinop tersânesinde bir qorvet-i humâyûn inşâ olunduğudur.

İ'lanât

Zencirli kapu kıyâyesinde Derviş 'Alî mahallesinde sâkine Gelibolu kâ'i-makâmı sâbık müteveffâ Râşid Begin hemşiresi Nefise Hanım bint el-hâc Mustafâ efendi nâmına bir kıt'a berât i'lân-ı keyfiye ibtidâr kılındı.⁶⁸

Ṭuna

14 Zilkade 1291

numero 933

Çehârşenbe

Mevâd- huşûsiye

Tebrîk

Bu kere der-sa'âdetçe dest-gâh-ı letâfetden pirâyeye bahş zuhûr olan (Letâ'if-i Âsâr) nâm gazete gönül eglendirir ve insânı güldürür ve fakat mizâc-ı tarzında nice 'ibretler daği gösterir. Eser-i mu'teber olduğu nazâr-ı taqdîr u memnûniyetle görülen nüshaları mündericât-ı letâfet âyânından müstebân olmuştur. Binâen 'aleyh muharrirlerini tebrîk ile berâber devâmını eltâf-ı ümîd ederiz.

⁶⁸*Tuna*, 18 Zilkade 1291, numero 932.

Mevâd-ı ‘Umûmiye

Vilâyât

İşkodra baruthânesi sâ’ika isâbetiyle dehşetli bir sadâ ile ber-hevâ olduğu ve pek çokhâneler yıkıldığı gibi 200 kadar adam dahî maqtûl u mecrûh olmuş idüğü havâdiş-i müte’essifedendir.

İ’lânât

İ’lân-ı Resmî

Varna sancağı ormanlarından 1 sene zarfında kat’ u ihrâc olunmak üzere 20.000 ‘aded traversin müzâyedeye çıkarılacağı ve müşterilerin meclis-i idâre-i vilâyete mürâca’at eylemeleri i’lân olunur.

Vidin’de Kolluk mahallesinde fevt olan mumcu esnâfından Ahmed Ağaniñ karındaşı MehmedAğatarafından vâki’ olan istid’â üzerine müteveffâ-yı merkûmân iflâsına muvaffâkaten karar verildiginden müteveffâ-yı merkûm zımnında alacaklılarının i’lân-ı târîhden 20 güne kadar iflâs me’mûrlarıña mürâca’at eylemeleri i’lân olunur.

Joj- komiser ü Kâtib-i Evvel

Muhâkeme-i Ticâret – Vidin

İbrâhim Hayrî ⁶⁹

Ṭuna

⁶⁹Tuna, 21 Zilkade 1291, numero 933.

Pazar**Mevâd-ı Huşûşiye****Cerrâhlık**

Hakîmlikle omuz opuşur bir fen-i celîledir. Binâen aleyh cerrâhlarıñdağı etıbbâ kadar aydın insânın mâhiyyetini itlâ'ı lâ-büddür. Ancak mektebden çıkanlar müstesnâ tutuldugu hâlde yerli cerrâhlarıña cerrâh denilebilir mi?

Zîrâ. Taşşîlleri fen-i mezkûru ustalarıñ yanında bir müddet kalıp mecrûhun tedâvisinde 'ameliyât-ı satîhiyyeyi iyi bilemediginden 'ibâretidir. Bu cerrâhlarıñ eline düşen nice mecrûhlar cânını ve yâhûd bir 'uzvunu fedâ ediyor ve yâhûd sakat kalıp gidiyor.

Hattâ kur'ası çıkıp memleketlerinde terk olunan bir efrâd-ı 'askeriyeden münâza'a arasında mecrûh olan bir yigit-i 'acemî bu cerrâhlara bağıdırılmış olmasından sağıat kalmış ve bunun üzerine her kaşabada müstenid birer memleket cerrâhı bulundurulup fende behresi olmayanlarıñ 'ameliyât-ı cerrâhiyeden men'i hağığında irâde-i 'aleyh şeref-te'allük etmişidi.

Vilâyet ekşerî yerinde hükm-i irâdeden tışarı çıkılmamağıda olup yalnız Silistre'de Ktır Oğılu nâmında behresiz Biri cerrâhlık etmekte hükümet-i mağalliyeden müsâ'ade görmekte imiş.

Silistre kal'a topçularınıñ kolağıası rütbesini hâ'iz mâhir bir cerrâhı olup sâ'ir kal'a olan memleketlerde olduğumışllü vağıt-ı hazırda ağılınıñ mecrûhlarıñı tedâviye vuğıû' bulacağı me'mûriyetini insâniyet nâmına hasebi olarak icrâ edeceğı der-kâr iken şahs-ı merkûmun dest-i bî-ğudretine cânları tehlike içinde bulunan bunca mecrûhlarıñ tevdi'i fıkrası şahîh ise te'essüfle berâber hükümet-i mağalliyeniñ nazâr-ı diğığati celb olunur.

Çâşnî-i kelâm olanlarca şu da Müslimândandır ki bir şâ'irin 300 sene evvel söylemiş olduğu bir beyt-i derd-âmîz bugün bir edîb-i nâzik-dili müte'essir edebilir.

Bir şehîr binâ edenle bir güzel kitâb yapanın beğâ-yı nâm u zîkr-i celîlleri muvâzene olursa elbet mü'ellif-i kitâb tarafında görülür.

Varna'dan

Sözdeki Te'sîr Nede Vardır?

Tarzında tekellüm eden kelâm hep sözün derece-i te'sîrini göstermegi emel etmiştir.

Çâşnî-i kelâm olanlarca şu da Müslimândandır ki bir şâ'irin 300 sene evvel söylemiş olduğu bir beyt-i derd-âmîz bugün bir edîb-i nâzik-dili müte'essir ü eşk-rîz edebilir.

Ârâ ârâ sahn-ı 'ışk nişânî dâred

Şu güzâr ki dil-nişân söz gibi bir güzârbıragılamaz ve anın gibi îfâ-yı nâm edecek vâsıta bulunamaz.

Bir şehîr binâ edenle bir güzel kitâb yapanın beğâ-yı nâm u zîkr-i cemîlleri muvâzene olursa elbette mü'ellif-i kitâb tarafında görülür.

Bunuñ hikmeti şu olmalıdır ki binâ-yı şehîr devlet ü ikbâlin tasnîf-i kitâb ise ma'rifet u kemâlin şemeresidir. Ma'rifet degil midir ki 'ulemâ ve hattâ kendinin bâ'is-i tekvîn-i 'âlim olduğunu âdeme ta'rîf eder.

İktisâb-ı ma'rîfete niçün çalışmayalım ki bazâr-ı fenâda şarf-ı nukûd-ı hayât edecek metâ' var ise bî-behâ-yı ma'rîfettir.

Egerçi vaqt-i hâzırdan mümkün mertebe istifâdeye bakmayıp da bir takım olmayacak endişelere istigrâk ile (Yâ Rab bu ne hikmetdir! İlâhî bu ne hâlet?) virdine müdavemet –i hâklarında câlib-i mazarrat ve her ni'met lâcerem mesnend-i hikmettir.

Öldürdü bizi âh bilinmez mi bu hikmet?

İnsânı böyle efkâr-ı müte'abbidende geçirecek yine ma'rîfettir.

Öyle ise bu âkıbet ile sakınalım. Kemâl-i şevk ile kûşîş uverzîşde bulunalım. Ehl-i ma'rîfet zümresine katılalım. Sa'âdet-mend olalım.

Gerçi cüz'-i hâkiz ama çarh'dan bâlâteriz

Nâcî

Sancağlar

Trnovo

Servi'den Mektûb

Küçük Çocuklarıñ Da Mesânesinde Taş Olurmuş

Bir buçuk yaşında bulunan oğlum Hasan Fehmî Efendiniñ 48 sâ'at kadaryolu mesdûd ve mesânesinde şişlik olması üzerine memleket tabîbi olduğundan bi'l-zarûre ba'zı kimselere mürâca'at olunarak ifâdeleri mûcibince müdâvât-ı kesîre icrâ kılınmış ise de bir güne te'sîrât görülememiş ve ve ciger pâremın hâl-i tehlikede bulunan hayâtından kat'-ı ümîd ile yüregim pâre pâre olmuş idi.

Küçük çocukların mesânesinde oluşan taşın tedâvîsi için yeterli olmayan tabîblerimiz yerine tedâvîyi Cum'a-i 'atîk memleket-i tabâbetinde istihdâm kılınmış olan doktor Kostantin Efendinin Servi'ye gelmiş olduğu haberini alır almaz kendisine mürâca'at istimdâd eyledim.

Mûmâ ileyh oğlumun dûçâr olduğu 'illet-i mühlîkeden kurtarılması gayret-i insâniyet-kârânesinde bulunarak veledü'l-mu'âyene-i teşhîs için emrâz ederek mesânesini şakık ile fındık dânesi kırdartış çıkarmış ve oğlumun iki günde iyi etmiştir.

Mûmâ ileyh bu yolda ibrâz eylediği hâzâkat nazâr-ı taqdîr ile teşekkürü îfâ eylemiş olabilir miyim?

Mûmâ ileyh fen-i tabâbeti mücerred insâniyete hizmet için öğrendiğini beyân etmekte olup âsâr-ı fa'liyesiyle müsbet bulunan ve burada beyândan murâdım kendisini medh degildir.

Belki bir memleketde bir tabîbin vücûdu derece-i vücûbda olduğunu göstermektir.

Hâfız Selim

Havâdis-i Hâriciyye

Avrupa'da Âsâyiş

Yılbaşı münâsebetiyle Almanya imparatoru haşmetlü Wilhelm hazretleri huzûruna kabûl eylediği zevâta Avrupanın sulh u şalâh ta hâl-i hâzırından memnûniyet yüzü göstermiş ve Almanyanın birinci emeli daği beka-yı sulh u âsâyişdir'' demiş olduğu ve haşmetlü Rus imparatoru

tarafından imparator müşârun ileyh yazılan bir mektûbda dağı mü'ebbed sulh ü şalâh olarak ibrâz olunan işbu niyât-ı hâliseyi beyân-ı teşekkür olduğunu telgraflar haber veriyor.

İspanya

Kim Çaldı Kime Yaradı?

Ėazete mutâla'asına rağbet edenlerin ma'lûmudur ki Kraliçe İzabellanın hal'inden sonra İspanya'da hükûmet-i cumhûriye teşekkül etmişidi.

Ancak İspanyollar bir Kral idâresinde bulunduğu cumhûriyete tercih eyledikleri için Prusya prenslerinden birini İspanya Kraliyetine intihâya şitâb eylemiştir.

Hâl bu ki sâbık Kraliçe İzabela Fransa'ya mensûb i'ade-i hükûmeti matlûb u mültezim bulunduğu Ėâlibiyetinden sonra Prusya'nın kazandığı şevket ü şân Fransa'ya giren kerân gelmiş olduğu için Prens-i müşârun ileyhin mezkûr Kraliyete intihâbı maddesi Fransa ile Prusya beyninde muhârebe-i zâ'ileyi intâc eylemişidi.

İntihâb olunan Prens dağı memleketin karışıklığını düzeltmege muvaffak olamayarak vağanına çekilmege mecbûr oldu.

Bu sebeple Kralısız kalan İspanya tahtına birkaç tâlibçiküp İspanya'da ecdâdı Krallık etmiş olmak ser-reştesiyle Don Karlo nâmında biri başına bir hayli serseri topladı. Ve hükûmet-i cumhûriye 'aleyhine muhârebeye kıyâm etdi. Ve memleketini harâb eyledi.

Halkın Don Karlo'ya ümîdi oluşmağa başlamışken yaşanan bu durum ile Kraliçe taht-ı hükûkunu oğlu Don Alfons'a terk etmiş olduğundan bu da vâris sıfatıyla hükûkunu aramaktan hâlî degildi.

'Âkıbet Don Alfonsun mülâyimet politikası Don Karlonun şiddetinde Ėâlib gelerek bu kere mezkûr kraliyete intihâbı 'asker ü ahâlî tarafından hüsn-i kabûle mazhar oldu.

Telgraf havâdisine göre Don Karlo muhârebelerine terk-i ıslâh eyledikleri hâlde ‘afv-ı ‘umûmî i’lân edip papanıñ du’âsını istihsâlden sonra olacağı anlaşılıyor.

İ’lânât

Trnovo Mutaşarrıflığıñın İ’lânı

Medyûn-i mîrî bulunan Trnovolu qaragöz oğlu İstefan Efendiniñ emlak u arâzisiniñ müzâyede ile satışı

Dibâlîçe toprakında kara çayırdı çâr dönüm(1)

qarye-i merkûmda qoru altında 3 dönüm tarla

Degirmen başında dut bağçesi dönüm(2)

Dibâlîçe qaryesinde Dıranovo(Dırlonovo) nehrinde degirmân

Curcurluqda bağçe dönüm (2)

Vidinli müteveffâ Hacı Yûnus-zâde Mollo İbrâhimiñ qarındaşı Hâfiz Hüseyn Efendiniñ mutaşarrıf olduğı 3 ‘aded sefinedeki nısf-ı hisse-i şâyi’ası müzâyede bilâde muharrer bedelât ile tâlibleri üzerinde teqarrür etmiş ve târîh-i i’lândan 31 güne kadar teslîmi muqarrer bulunmuş olduğundan daha ziyâdeye tâlib olanlarıñ Vidin Mahkeme-i Şer’iyyesine mürâca’at eylemeleri i’lân olunur.⁷⁰

Trna

11 Zilkade 1291

numero 930

Pazar

⁷⁰Tuna, 2 Zilhicce 1291, numero 935.

Mevâd-ı huşûsiye

Sâ'ika-i Cehâlet

İnsânı nice muhâtırât u muhâlike ilkâ eder ki ekseriyet üzre ahvâl-i beşere hâricden şöyle bir nazâr-ı hakîm ile bakılsa ---- ta'bîr ma'zûr tutulsun--- 'âdetâ tımârhânenen bir olay mecnûnkapıp salıyormuşlar zan olunur.

İşte ef'âl-i beşerde ol kadar garâ'ib-i hâlet görülüyor ki insân denilen hayvânın sıfat-i mütemâyize-i 'aql u idrâk ile ittisâfına hükmetmektehaķim meşreb olan—mümkün degil—tereddüd eder.

Çünkü behâyim maķûlesi bile Mevlâ-yı Mit'âl hazretleriniñ kendine ihsân buyurduğu hiss-i hayvânî sebebiyle helâk-i nefsinî mu'dî olan şeyleri his ederek dâ'imâ andan uzağa kaçır ve elinden geldiği mertebe sermâye-i hayât u sa'âdetine çalışır.

İnsân ise şerâfet- 'aql u idrâk ile mazhar-ı tekrîm olmuş nesne-i kübrâ iken varıp tuzadı tutularak bu kâr-bân serâ-yı 'âlemde -ayağı buķadı hergeleler gibi—dâ'imâ derbend ü sıfat-ı celîle-i insâniyeye nâ-lâyık olan envâ'-ı mekkâre ü mefâsıd-ı derd-mend olmaķ revâ mıdır?

İnsânların fezâ'il ü rezâ'ile tehâllük ü tehâfeti 'uķûl-i beşeriñ tefâvetiyle mütenâsib olarak ıztırâridir, denilirse, "'aql-i beşerin en ednâ mertebesi his-i hayvânîden de aşadı degildir ya!" cevâbı hâzır ve şu kadar var ki tarîk-ı şalâhdan inhirâķa ceķâlet dedikleri yâdgar-ı haķîkat bir sâ'ik-i mücebbirdir.

İnsâf olsun! Bir haydûduñ asıldığını görünce tekrâr haydûdluğa çıkmadı heves eden ve haydûdluğu medâr-ı refâh u sa'âdet bilen olursa buna 3-5 günlük ve belki de bir dakîkalık haz-ı nefsi için dünyâ ve mafihâ kendine behâ olamayan cevher 'ömr-i 'azîzini zindânlarda mahbeslerde çürütmeğe kim âkil kârı diyebilir?

Ya hâl böyle olunca binlerce nüfûs-i beşeriyeñ çürüdüğünü ve mekteblere koyacak çocuk bulamazken mahbeslerde cânı tevkîf edecek yer

bulamadığını görüp şöylece sathî bir mutâla'a edenler bile 'acabâ ne mülâhazada bulunurlar?

Şübhe yok ki fitrat-i selîme-i insâniyyeyi leke-dâr töhmet etmege cesâret edemeyip elbette bu hâline bir sebep ü 'illet arayacaktır.

İşte bu bedîhîdir ki şu hâlât-ı esef-efzânın sebep ü 'illeti sâ'ika-i ceḥâlet ve bunıñ da bâ'isi eser-i bî-kaydî-i millet olup nefîcesinde böyle binlerce ahrârı esîr ve bi'l-âhire vâsıl(be'isü'l-masîr) eder.

İmdi şek yokdur ki bunlarıñ 'âkıbet-i hâli kendilerince 'ilâ hiddet muzarrat-ı 'azîmeden hâlî degilse de iyice düşünülse bunuñ en büyük cem'iyete 'â'id olduğundan def' u ıslâhı çâresine bakmaq 'umûmen müterettib-i vazâ'iftendir ki ve bu vazîfeniñ bir kısmı cem'iyet ihtiyârıyla hükûmete terk etmiştir. hükûmet-i seniye vazîfesini îfâda kusur etmediği gibi cem'iyet de îfâda kusûr etmemeli ve vuḳû' bulan teşebbüsât-ı hâlisâneniñ semerât- nâfi'asını serîen iktitâfa şarf-ı mesâ'î ḥuşûşunda efkâr-ı 'umûm bizimle berâberdir.

Sancaqlar

Vidin

Eczâcılarını Gaddârlığı

Hemân her yerde ve ḥuşûşuyla Vidin'de fakîr olan aḥâlîniñ ilâca ulaşmağa muḳtedir olamadıkları ve hattâ etıbbâya daḥi mürâca'at etmekte ve küçük bir ḥastalığa uğrayan aşḥâb-ı emrâzın aylarca ıztırâbda inlemekde oldukları mutaşarrıf livâ sa'âdetlü Rıf'at Paşanıñ mesmû'ları olduğda bunıñla ilgili bir zâbıta koymaq üzre kâ'ide-i âtiyeyi ittihâz buyurdıkları memnûniyet-i aḥâlîce duyulmuştur.

Şöyle ki diplomaları verilen etibbânın verecekleri reçeteler için varakalar bastırıp doğtorlara dağıtmış oldukları ve reçeteleri bu kağıdlara yazmağa mecbûr edilmişlerdir. Buniñla eczâcılarınıñ verecekleri ilâc için andan ziyâde akçe alması men' edilmiş. 'Aksi hareket edenlerin mes'ûl tutulmaları muğarrer bulunmuştur.

Mevâd-ı 'Umûmiye

Muğaddemâ bâb-ı 'âlî cânib-i sâmişinden lağv edilmiş olan Far do Bosfor gazetesini dağı mazhar-ı 'afv-ı 'âlî olmuş imiş.

Ĥavâdis-i Ĥâriciyye

Ĥont De Arnim'in Muhâkemesi

Alman İmparatoru emriyle Almanyaniñsâbık Paris sefiri tađt-ı tevkîfe alınan Ĥont de Arnim'in muhâkemesine mâh-ı ĥâliñ toğuzuncu günü mübâşeret olunmuş ve muhâkeme 'alenî icrâ olacağından esnâ-yı muğâkemedede aĥâliden pek çoğu ĥâzır bulunmuştur.

Bi'l-cümle Almanya mekteblerinde Rus lisânınıñ ta'lîmi haşmetlü imparator Vilhelm ĥâzetleri tarafından emr olunduğuba'zı gazeteler mündericâtındandır.⁷¹

⁷¹Tuna, 11 Zilkade 1291, numero 930.

Söz Varlığı Unsurları

Arapça

‘Abd: Kulluk. Tekrar sayısı: 18

A’lâ: Pek yüksek, en refî’, bâlâ, bülend. Tekrar sayısı: 44

‘Alef: Hayvanatın yediği ot,saman,kiyah. 2: Ale’l ıtlak hayvan yemi.
Tekrar sayısı:2

‘Acz: İktidarsızlık, beceriksizlik, el yetmeme. Tekrar sayısı: 21

‘Aded: 1: Sayı,şümâr, bir mecmûun kaç fertten mürekkep olması. 2:
Rağam, miktar belirten kelime veyâ işâret: 300 ‘aded koyun, 10 ‘aded
kitap. Tekrar sayısı: 61

‘Adem: Yokluk, vücut zıddı. 2: Olmama, bulunmama. Tekrar sayısı: 33

‘Âdet: 1: Alışılmış şey, ülfet,her vakit yapılan. 2: Resm, usûl,herkes
tarafından ri’âyet olunagelen hal. Tekrar sayısı: 11

‘Afv: Birinin suçundan geçme, kabahatine bakmama. Tekrar sayısı: 26

Agnâm: Koyun, keçi vesair hayvanattan alınan vergi ve bundan hasıl
olan varidat. Tekrar sayısı: 3

‘Ahd: 1: Bir işi üstüne alıp söz verme, deruhde, and. Tekrar sayısı: 54

‘Akd: Bağlama, rabt,bend. 2: İki kişi veya iki taraf beyninde olacak bir
işin, tarafların rızasıyla kararlaştırılıp taht-ı iltizam ve taahhüde alınması.
Tekrar sayısı: 29

‘Aleyh: Onun üzerine, ona manasıyla kullanılır. Tekrar sayısı: 67

‘Âlî: Yüce, büyük. Tekrar sayısı: 79

Alüfte: Aşk ve sevdadan Şeyda ve mecnun olan, aşüfte. Namussuz.
Tekrar sayısı: 1

‘Âm: Âmme, avâm. 1: Umuma yani herkese ait, umumi. Tekrar sayısı:28

‘Arab: (İsm-i cinsdir ki müfred ve cem’i birdir.) Mine’l-ğadîm vaţan-ı aslîsi ve menşei Asya’ya merbut Cezîretü’l ‘Arab denilen yarımada olup, ezmine-i muhtelifede Asyanın Şam ve Irak ve Afrikanın şimâl cihetlerine yayılmış olan ümmet-i necîbe ve kadîme-i ‘Arabiyye efrâdından beheri. Tekrar sayısı: 1

‘Atâ: Verme, veriş 2: Bağışlama, vergi, atıye. Tekrar sayısı:10

‘Atâlet: İşsizlik, boş durma, battal ve muattal olma. Tekrar sayısı: 4

‘Avn: Yardım, imdat,nusret. Tekrar sayısı: 28

‘Ayb: Âr,şeyn, utanılacak şey. 2: Utanmayı mucib hal, kusur noksan. Tekrar sayısı: 11

‘Ayn:1: Göz,çeşm,dîde. 2: Pınar,kaynak. 3: Bir şahıs veya şeyin kendisi, zatı,aslı. Tekrar sayısı: 30

‘Ayş: Yaşayış,yaşama 2: Yeme,içme zevk ü safa. Tekrar sayısı:19

‘Ayyûk: 1: Mecrenin sağında ve Süreyyânın kurbunda kırmızı renkli küçük ve parlak bir necm-i sâbit, keçi kevkibi. 2: Semânın pek yüksek yeri: Sesi pek ‘ayyûka çıkıyor. Tekrar sayısı: 1

A’zâ: Bir reisin taht-ı riyasetinde olarak bir meclis veya heyeti terki eden efradın heyet-i mecmuası ve beheri. Tekrar sayısı:11

‘Azâmet: Büyüklük,ululuk. Tekrar sayısı: 52

Ba’de: Sonra, bazı terkiyat-ı Arabiyede bulunur. Tekrar sayısı: 44

Bâb:Kapı,medhal. 2: Dergah, merci-i umumi olan büyük kapı. Tekrar sayısı: 61

Bahr:Deniz,derya,yemn. Tekrar sayısı: 22

Bahs: Bir şeyin hakkında etrafiyla söz söyleyip hakikati araştırma. 2: Söz münazaası, mübahase 3: Bir madde hakkındaki tafsilat,mesele . Tekrar sayısı: 31

Bahş: Bağışlama, hibe,ihsan. 2: Afv. Tekrar sayısı:10

Bakkal:Zahîre ve me'kûlâta müteallik şeyler satan esnaf. Tekrar sayısı:1

Basîret: Kalp gözüyle görme,görüp künh ve hakîkate varma. Tekrar sayısı:16

Baytar: At vesâire hayvanların emrâz ve tedâvisine ve tımarları usûlüne vâkıf adam. Tekrar sayısı:2

Bedel: Bir şeyin yerini tutan veya tutabilen, yerine geçen. 2: Karşılık,ivaz, bir şeyin yerine verilen . Tekrar sayısı:23

Bekâ: Bulunduğu hâlde kalma, devâm, sebât,zevâl bulmama. Tekrar sayısı:9

Belâgat: Merâmın hüsn-i suretle ve düzgün musanna' sözlerle ifadesi, fesahat dahi belagatin şeraitinden olmakla her kelam fasih, belig değilse de, her kelam-ı belîğin fasih olması şarttır. Tekrar sayısı:4

Belâhet: Eblehlik,hamâkat,bönlük. Tekrar sayısı:2

Belde: Kasaba, şehir,medine. Tekrar sayısı: 36

Bend: Bağlama, rabt, kayıt. 2: Yüksekten suyu akıtmak için yapılan kemerli veya düz su yolu yahut suyu biriktirmek için yapılan sed. Tekrar sayısı: Tekrar sayısı:3

Beşer: İnsan Tekrar sayısı: 15

Beyân: Anlatma, açık söyleme, ifâde etme,ifhâm. Tekrar sayısı: 8

Beyn: Ara, aralık,miyân. Tekrar sayısı: 24

Beyzâ(Beyaz): Ak renk. Tekrar sayısı: 4

Bez: Hüsni rıza ile verme, esirgemeksizin ve bol bol sarf etme, dirig etmeme. Tekrar sayısı: 4

Bezm: Sohbet ve muhabbet meclisi, iş ü işret mecma'ı. Tekrar sayısı:2

Bezr: 1: Keten tohumu, bezir yağı. 2: Keten tohumu yağı. Tekrar sayısı:1

Bülûg: Erkek çocuğunun erkek olması, erkeklik yaşına ermesi. Tekrar sayısı:4

Bürûdet: Soğukluk, soğuk,berd,sermâ. Tekrar sayısı:4

Cebr: Zor,kahr,zorlama. Tekrar sayısı: 20

Cedd: Peder veya vâlidenin pederi,büyük peder ,büyük ata,dede. Tekrar sayısı: 6

Cedîd:Yeni,kullanılmamış, nev. Tekrar sayısı: 19

Cehâlet: Bilmezlik,nâdânlık, ilim ve vukûftan mahrûm ve her malûmattan bî-ğaber olma. Tekrar sayısı: 23

Celb: Kendine çekme,celb, nefesle çekme. Tekrar sayısı: 17

Celîl: Büyük,âlî, kadri büyük ve mertebesi yüksek. Tekrar sayısı: 9

Cem': Toplama,biriktirme,devşirme,yığma. Tekrar sayısı: 32

Cemâl: Güzellik,hüsni,yüz güzelliği. Tekrar sayısı: 5

Cennet: Bahçe, 2: Ahirette müminîn ve süleha ve ashab-ı hayra min-tarafî'llâh mev'ud olan mekân-ı ma'nevî ki ferah-feza bahçe ve köşkler suretinde tefhim buyruluyor. Uçmak, Firdevs. Tekrar sayısı:2

Cenûb: Cihet-i erbaa-i asliyenin biri ki şarka müteveccih olanın sağ tarafına düşer, şimâl mukabili. Tekrar sayısı: 14

Cerahat: Yara. Tekrar sayısı:23

Cesâmet: Büyüklük,irilik. Tekrar sayısı: 42

Cesâret: Yiğitlik, cesurluk,cüret. Tekrar sayısı: 8

Cevher: (Farsça gevher'den.) 1: Cibilliyet,mâye-i asliye 2: Elmas ve sâ'ireden zî-kıymet taş. Tekrar sayısı: 14

Cezb: Kendine çekme,celb, nefesle çekme. Tekrar sayısı:6

Cezm: Kesme,kat' 2: Kat'iyen karşılaştırma. 3: Sükûn ve hareketsizlik alâmeti olan. Tekrar sayısı:9

Cibâl: Dağ. Tekrar sayısı: 20

Cihet: Yön. Tekrar sayısı: 32

Cild: 1: Deri. 2: Meşin 3: Kitap kabı. 4: Kitabın dikilip kap geçirilmesi. Tekrar sayısı:6

Cinne: Cin tutma, delilik. Tekrar sayısı:1

Cirm:Hacim,büyüklik. Tekrar sayısı:3

Cumhûr: 1: Halk,nâs, umûm 2: Takım,gürûh. Tekrar sayısı:8

Cumhûriyet: Bir reîs-i müntahâbın taht-ı riyâsetinde bulunan heyet.: İsviçre Cumhuriyeti. Tekrar sayısı:8

Cürm: Suç,kabahat. Tekrar sayısı:6

Dâr: 1: Mahal,mekan,makam. Tekrar sayısı: 56

Darb: Vurma,döğme 2: Sikkeye damga vurma,damgalama. Tekrar sayısı: 41

Debbâg: Dibâgat'ten. Hayvan derilerini sepileyip meşin ve sahtiyân ve gavsâle vesâire yapan sanatkar. Tekrar sayısı:6

Dehr: Zaman, müddet,devir. 2: Cihân,âlem, tabîat. Tekrar sayısı:12

Def':1:Öteye itme,kakma, cezb ve celbin zıddı. 2: Savma, men',savuşturma. Tekrar sayısı: 26

Def'a: Kere,merre ,kez. Tekrar sayısı: 33

Defîne:Yere gömülmüş mal ve akçe. Pek kıymetli veya ma'lumatlı adam veya mal. Tekrar sayısı:2

Denâ'et: Alçaklık, âdilîk,zillet. Tekrar sayısı: 5

Der-'akab: Çok geçmeden, pek az sonra, hemen. Tekrar sayısı: 13

Derc: Bir makâle veya fıkrayı gazeteye koyup neşretme. Tekrar sayısı: 24

Derûn: İç, gizli. Tekrar sayısı: 28

Devlet: Mutluluk. Tekrar sayısı: 62

Devr: Dönme,bir şeyin kendi mihveri üzerine hareketi. 2: Bir zamanın münkasım olduğu aksâmın beheri. 3: Aktarma,bir şeyin bir mahalden diğer mahalle nakli. Tekrar sayısı: 36

Deyn: Düyûn. Borç, bir müddet-i muayyene hitâmında ödenmek üzere fâizle veyâ fâizsiz alınmış akçe. Tekrar sayısı:6

Dirâyet: Zekâ, malumat, ilim ve tecrübe,beceriklilik,iktidar. Tekrar sayısı:3

Du'â: Cenab-ı Hakk'a yalvarma,niyaz. Tekrar sayısı: 16

Duhân: Tütün. Tekrar sayısı: 8

Duhûl: Girme,dahil olma. Tekrar sayısı: 48

“El” takısı: Arapça belirli belli,aitlik anlamı verir. Tekrar sayısı: 25

Emâre: Alamet, nişan,eser. Tekrar sayısı: 3

Emel: Umu,umma,ümîd. 2: Şiddetli arzu, hırs, tama'. Tekrar sayısı: 3

Emn: Korkusuzluk,eminlik,emniyet. Tekrar sayısı: 32

Encâm: Nihayet,akıbet,son. Tekrar sayısı:1

Esâret: Tutsaklık, harpte tutulmanın hali 2: Kölelik,kulluk, bir efendinin malı olma. Tekrar sayısı: 23

Esef: Acınma,keder,fevt olan bir şeyden mahrum olma. Tekrar sayısı: 12

Eser: Alâmet,nişân. 2: Bir adamın vücuda getirdiği şey, te'lif. Tekrar sayısı:29

Evvel: Önce. Tekrar sayısı:30

Fahr: Öğünülecek şey, medâr-ı iftihâr. Kendisine nisbeti veya kendisiyle münasebeti olanlarca şeref addolunan zat. Tekrar sayısı: 18

Fâ'ide: Kazanç,kâr,nef', menfaat. Tekrar sayısı: 6

Fâ'iz: Taşan,taşkın. İkraz olunan akçenin senevî bir mikdar-ı muayyende olarak alınan kâr,nemâ. Tekrar sayısı: 6

Faqr: Yoksulluk, fakirlik. İhtiyaç,mal ve şervet fikdânı. Tekrar sayısı: 10

Fark: Ayırmak, fark ve temyîz etmek. Tekrar sayısı: 33

Farz: Tutma,add ve itibar etme. Tekrar sayısı:10

Fasl: Bir kitap veya bâbın münkasım olduğu aksâmın her biri beheri. 2: Senenin münkasım olduğu dört mevsimin beheri. 3:Bölüm,kısım. Tekrar sayısı: 13

Fazl: Değer, meziyet-i zâtiyye. 2: Hüner,marifet, kemâl, ahlâk ve akîde doğruluğuyla beraber ilim ve dâniş. 3: Kerem, inâyet,ihsân. Tekrar sayısı:11

Fehm: Anlayış,idrâk,zekâ. Tekrar sayısı:17

Felek: Gök,semâ. 2: Eskilerin itikâdınca her bir seyyâreye mahsus bir gök tabakası ki dokuz adedinde olup, sekizincisi sevâbite mahsus ve dokuzuncusu nücûmdan hâlî ve cümlesini muhît zu'm olunurdu. Tekrar sayısı: 2

Fenâ: Yokluk. Tekrar sayısı: 9

Fenn: Ulûm ve ma'ârifin beher şu'be ve nevi. 2: Akıl, tecrübe ve ispat ile vücûda gelen ilim. Tekrar sayısı: 18

Ferd: Bir mecmû'un her biri, teki. Tekrar sayısı: 15

Fesâd: Bozukluk, bozuk şeyin hâli, çürüklük, yolsuzluk. Tekrar sayısı: 9

Fevk: Üst, dûn mukâbili. Tekrar sayısı: 9

Fevkânî: Üstte olan, Fevkânî ev: Üst katı olan ev. Tekrar sayısı: 13

Fırka: Firâk. Bölük, insan gürûhu, cemâat, tâ'ife. Tekrar sayısı:

Fıtrat: 1: Yaradılış, hilkat. 2: Tînet, cibillet. Tekrar sayısı: 3

Fidye: Bir adamın esâretten ve giriftâr olduğu bir belâdan tahlîsi için verilen akçe vesâire. Tekrar sayısı: 1

Fikr: Düşünce Tekrar sayısı: 41

Fiy'at: Bâha ve es'âr manasıyla galat olarak kullandığımız ânifü'l-beyân 'fi' lügatının cem'i olup müfret gibi dahi kullanılır. Tekrar sayısı: 10

Fütûr: Gevşeklik, gayretsizlik, rehâvet. Tekrar sayısı: 5

Fütüvvet: 1: Gençlik, delikanlılık. 2: Kerem, sehâvet, cömertlik. 3: Mertlik, yiğitlik, mürüvvet. Tekrar sayısı: 14

Gadr: Emniyeti sû'istimâl, vefâsızlık, hâinlik, hıyânet. 2: Zulüm, cevr, cefâ. Tekrar sayısı: 20

Gaflet: Bî-haberlik, dalgınlık, boş bulunma. Tekrar sayısı: 27

Galat: Yanılma, yanlış, hatâ, sehv. Tekrar sayısı: 2

Galebe: Gâlip gelme, yenme, üstünlük, galebe çalmak. Tekrar sayısı: 37

Galeyân: Kaynama. 2: Hurûş, coşma. Tekrar sayısı: 1

Garaz:Maksat, niyet. 2: Bed-hâhâne ve gizli kast ve niyet. Tekrar sayısı: 15

Garb: Güneşin battığı cihet, batı. Tekrar sayısı: 11

Gark: 1: Suya batma,batırma. 2: Boğma, boğulma. Tekrar sayısı: 16

Gayr: Ağyâr, başka, özge,diğer,mâadâ. Tekrar sayısı: 23

Gubâr: Toz, ince toprak. Tekrar sayısı: 2

Gurûr:Boş ve beyhude şeye güvenip aldanma,nafîle şeylere itimâd, mağrurluk, gaflet. Tekrar sayısı: 3

Haber: Bir vakaniñ teblîği, bir hâdisede hâzır bulunmayanlara verilen ma'lûmât. Asıl Türkçesi salık. Tekrar sayısı:29

Hacc: Zilhicce ayında Mekke-i Mükerrremede menâsik ve merâsim-i mu'tâde ile Ka'be-i Şerîfe'yi ziyâret ve tavâf etmek resmi ki şerâ'it-i hamse-i İslâm dandır. Tekrar sayısı: 6

Hâcet: 1 : İhtiyâç, lüzûm,iqtizâ. 2: Muhtâclık,zarûret. 3: Lâzım ve zarûrî olan şey. Tekrar sayısı: Tekrar sayısı:3

Hacm: Bir cismin büyüklüğü, cirm,cüsse,cesâmet. Tekrar sayısı:1

Had: Hudûd,yanak,ruh. Tekrar sayısı: 11

Hafr: Toprağı kazma, kazma ile yeri açma, eşme. Tekrar sayısı:1

Halef: Birinin yerine kaim olan, sonradan gelen,selef mukabili. Tekrar sayısı: 24

Halîl: Dost,muhib, yâr. Tekrar sayısı: 7

Hâlis: Karışık ve sahte olmayan, safi, temiz,doğru,hilesiz. Tekrar sayısı:10

Hamd: 1: Medh,senâ, sitâyîş. 2: Şükür, şükran,teşekkür. Tekrar sayısı:18

Hamel: Yıldız. Tekrar sayısı:5

Hâmil: Yüklenen ,yüklü, üstünde bir yük bulunan. Tekrar sayısı:2

Hamiyyet: İnsanın memleketini ve aile ve taallukatını tecavüz ve hakaretten himaye ve muhafaza etmesi gayreti. Tekrar sayısı: 16

Harâret: Sıcak,sıcaklık,germ. 2 : Susuzluk. Tekrar sayısı: 2

Harâset: Ekincilik, çiftçilik. Tekrar sayısı:1

Harb: Savaş . Tekrar sayısı: 3

Hareket: Kımıldanma, deprenme, oynama, sükûnun zıddıdır. 2 : İş işleme,bir işte bulunma,amel, icra. 3: Tarz, tavır, muamele, gidiş, reviş. Tekrar sayısı:14

Harem: Duhûlü(girişi) herkese mesâg olmayan muazzez ve muhterem yeri. Haremeyn-i Şerifeyn: Ka'be-i Şerîfe ile Ravza-i Mutahhara-i Cenâb-ı Nebevî ve bunları hâvî olan Mekke-i Mükerrreme ile Medîne-i Münevvere. Tekrar sayısı: 8

Hâriciyye: Dış. Tekrar sayısı: 41

Hârik: Yangın,yakan, yakıcı. Tekrar sayısı: 15

Hasm: 1: Düşman, adüvv. Tekrar sayısı:12

Hasret: Ele geçmeyen veya fevt edilen bir nimete teessüf edip yanma ve iç çekme. Tekrar sayısı:2

Haşmet: Hadem ve etba' kesretinden mütehassıl olan azamet, heybet. Ecnebi hükümdarlarına unvan olur. Tekrar sayısı: 6

Hatt: 1: Çizgi ,çizik. 2: Yazı. 3: Bir sıra ve çizgi şûretinde bir şey. Tekrar sayısı: 5

Hatb: Odun. Tekrar sayısı:1

Havâle:1: Birinin uhdesine bırakma,terk,tefvîz. 2: Bir meblâğın te'diyesini bir şahs-i sâlise çevirme. Tekrar sayısı:2

Havf: Korku. Tekrar sayısı: 8

Hayât: Dirilik, sağlık,canlılık,yaşayış,zindegî, ömür. Tekrar sayısı: 9

Hayr: 1: İyilik, iyi iş, şer muqâbili. Tekrar sayısı: 12

Hayret: Şaşkınlık,şaşa kalma. Tekrar sayısı: 11

Haysiyyet:Değer,itibar,kadr,şeref. Tekrar sayısı:7

Hayy: Diri,zinde,canlı,hayatta olan. Sıfatullahtandır. Tekrar sayısı:2

Hazret: Ön,huzur, pîş-gâh. Tekrar sayısı: 16

Hemşîre: Kız karındaş, hâher,uht. Tekrar sayısı: 1

Hey'et: Bir top teşkil eden efrad ve eşhasın mecmû'u. Tekrar sayısı:4

Hıfz: Koruma. Tekrar sayısı: 26

Hicret: Kendi memleketini terk edere başka yere gitmek. Tekrar sayısı:8

Hiddet: 1: Keskinlik, şiddet,sertlik. 2: Öfke,gazap,tehevvür. Tekrar sayısı:2

Hikmet:Hakimlik, hakim adamın hali. Akl- ı kâmil ile ilm-i âlî.Tekrar sayısı:6

Hilâfet-penâh: Hilâfet-i İslâmiyyenin itimât-gâhı olan Zât-ı Akdes'e mensûb ve müte'allik. Halîfe-i İslâm. Tekrar sayısı:3

Himmet: Kast, niyet, zihn ü kalple olunan tasaddî. 2: Cehd,say',gayret. 3: Lutf. 4: Teveccüh-i manevî. Tekrar sayısı: 4

Hitâm: 1:Bitme,tükenme,tamam. 2: Son,nihâyet, pâyân. Tekrar sayısı: 5

Hristiyân: Dîn-i İsâ'ya tâbi' olan İsevî. Tekrar sayısı:5

Hubb: Sevgi,muhabbet. Tekrar sayısı:27

Hurmet: 1 : Şeref,haysiyet. 2: Ri'âyet,itibâr,ikrâm. Tekrar sayısı: 3

Hulâsa: Uzun bir bahis ve makâlenin az sözle ifade olunan mefhumu,netîce. Tekrar sayısı:11

Husûl: Vücuda gelme, peydâ olma, hâşıl olma. Tekrar sayısı:11

Husûs: Has ve mahsûs olma, bir şahıs veya bir şeye hasır. Tekrar sayısı:60

Hüsn: Güzel, güzellik. Tekrar sayısı:23

‘Î’ nispet î’si: Hacî:Hacca gitmiş, Hindî:Hindistanlı. Tekrar sayısı: 56

İlkâ: Koma,bırakma,atma. Tekrar sayısı:2

‘İllet: Hastalık, maraz. Tekrar sayısı:7

‘İlm: 1: Bilme, biliş, bilgi,dâniş. 2: Bir nevi umûr hakkında olup,okumakla tahsîl olunan malûmât ve vukûf. Tekrar sayısı:28

İ’mâl: 1: Yapma,işleme,vücûda getirme. Tekrar sayısı: 13

İnzimâm: Katılma,zam ve ilhak olma. Tekrar sayısı:1

İrâ’e: 1: Gösterme,ibrâz. 2: Gösterip öğretme,bildirme. Tekrar sayısı: 3

Îrâs: Getirme,îcâb etme,verme. Tekrar sayısı:3

İsm: Ad . Tekrar sayısı:7

İstilâ: Ele geçirme, taht-ı tasaruufa alma. 2: Yayılmak,kaplamak. Tekrar sayısı:2

İzâbe: Eritmek. Tekrar sayısı:4

‘İzzet: 1: Kıymet,kadr, itibar. 2: Şeref, ulüvv-i kadr ve mertebe. 3:

Kudret, kuvvet,celâl. 4: Hürmet,riâyet, ikrâm. Tekrar sayısı: 8

Kabl:Ön,önde,ileri,evvel,muqaddem. Tekrar sayısı:6

Kabîle: Bir soydan türemiş ve bir reisin taht-ı riyâsetinde olarak birlikte yaşar cemaat,birlikte konup göçer göçebe halk. Tekrar sayısı:3

Kaht: Yağmur nedreti, kuraklık, kuraklıktan mahsûl yetişmemekle, bunıñ neticesi olan açlık. Tekrar sayısı: 18

Kahve: Yemenden çıkıp , el-yevm külliyyetlisi Amerika'da hâşıl olan bir habbe ki kavrulup döğüldükten sonra suda pişirilip içilir. Tekrar sayısı:1

Kalb:1: Değıştirme,tebdîl,tağyîr. Tekrar sayısı:4

Kalem: 1: Kamış,kasap, yerâ'a, nây. 2: Maruf bir nev siyahımsı ve sert kamışın yazı yazmak üzere bir şûret-i mahşûşada yontulup açılmışı; kalem yontmak. 3: Ale'l- itlâk yazı yazan âlet. Tekrar sayısı:11

Kamet: Boy,insanın ayakta durduğu halde uzunluğu. Tekrar sayısı:1

Kandil: Kanâdil. Zeytinyağı içine batırılmış bir fitilin yanmasıyla ziyâ veren tenvîr aleti. Tekrar sayısı:2

Karye: Kurâ,köy,rûstâ. Tekrar sayısı: 21

Kasâb(Kassâb): Yenecek koyun ve sığır vesâire etlerini kesip satan adam. Tekrar sayısı: 2

Kasaba: Küçük şehir, çarşısı ve sınırı olan büyük köy, aħâlîsi 5-10 bin kişi râddelerinde ma'mûre: Çorlu, Tire, İnegöl kaşabası. Tekrar sayısı:27

Kat': 1: Kesme,biçme 2:Yok etme 3:Geçme, yol alma. Tekrar sayısı: 10

Katl: Öldürme,helâk etme. Tekrar sayısı:15

Kavl:1: Söz,lakırdı,sühân,güftâr. 2: Söz bir etme,mukâvele,sözleşme. Tekrar sayısı: 13

Kazâ: Kadının hükmü,kadılık vazifesi. 2: Bir kadının dâire-i hüküm ve kazası dâhilinde olan yer. Tekrar sayısı: 22

Kebîr: 1: Büyük,ulu,koca 2: Yaşlı,müsinn,büyük. Tekrar sayısı:2

Kemâ-kân: Olduğu gibi, eskisi gibi. Tekrar sayısı: 1

Kemâl:1 : Erginlik,yetişkinlik,olma. 2: Kusursuzluk, noksansızlık,tamlık.
3: Ömr-i beşerin pişkinlik zamanı. Tekrar sayısı: 31

Kemiyyet: 1: Miktar,adet. Tekrar sayısı:1

Kerem,İkrâm: Asâlet ve asâletin şerâit ve mukteziyyâtından olan
âlicenâblık, cömertlik Tekrar sayısı: 23

Kerre: Defa,merre,kez. Tekrar sayısı:6

Kesâfet: 1: Sıklık,tokluk. 2: Kalınlık, yoğunluk. 3: Şeffaflığın zıddı. 4:
Koyuluk. Tekrar sayısı:1

Kesb: Kazanma, kazanç. 2: Edinme, hâsıl ve peydâ etme. 3: Maişetini
çıkarmak için olunan sa'y ile buna âlet olan sanat ve meşguliyet. Tekrar
sayısı:13

Kesret:Çokluk,bolluk. Tekrar sayısı:5

Keşf: 1: Meydana çıkarma, açma. 2: Bir sırrı hall ve tefsir etme,sırta
vâkıf olma. 3: Meçhul bir şeyi bulup meydana çıkarma. Tekrar sayısı: 6

Ketbe: Yazma, tahrîr.Tekrar sayısı:1

Kevn: 1: Olma, hudûs, vukû. 2: Var olma, varlık,mevcudiyet. Tekrar
sayısı:2

Keyfiyyet: Bir şeyin nasıl olması ciheti. 2: Bir ism veya fiilin müzekker
veya müennes olması. Tekrar sayısı:8

Kezb, Tekzîb: Yalan, Yalanlama. Tekrar sayısı:11

Kıbtî:1:Kıbt kavmine mensûb ve müte'allik. 2:Avrupa'nın bazı
cihetlerine Mısır'dan geçerek gittiklerine mebnî, asıl Hind'den gelme
olan Çingeneler'e verilen isimdir. Tekrar sayısı:2

Kırâ'at: Okuma, ibâre sökme, mütâlaa. Tekrar sayısı: 9

Kısm: 1: Parçalara ayrılmış bir şeyin her parçası. Tekrar sayısı: 11

Kıyâm: Ayağa kalkmak , ayakta durmak Tekrar sayısı:1

Kıymet: 1: Değer,bahâ,semen,bedel. Tekrar sayısı:5

Kıt'a: Hep, bütün,cümle, cemi'. Tekrar sayısı:6

Kifâyet: 1: Yetişme, yetişir miktarda olma. 2: İktidar,liyâkat,ehliyet.
Tekrar sayısı:5

Kitâb: Yazılmış veya basılmış ve bir kabın içerisine dikilmiş kağıtlar
mecmu'u. Tekrar sayısı:18

Kostantiniyye: Bânîsi olan Konstantin'e nisbetle Yunanca
Konstantinapolis'in tercümesi. Pâyitaht- ı Devlet-i Osmaniye olan
şehrinin ism-i aslîsi. Tekrar sayısı:2

Kubbe: Küre şeklinde yapılmış kârgir sakf(dam), künbed. Tekrar
sayısı:2

Kudret: 1: kuvvet, tâkat, iktidâr. 2: Hağ Te'âlâ hazretleriniñ her şeye
kâdir olması. Kâinâtı kaplamış olan kudret-i ezeliyyesi. Tekrar sayısı:20

Kudsiyet: Mukaddeslik,mübâreklik. Tekrar sayısı:11

Kur'a: 1: Talih denemek ve rast gelen kazanmak ya kaybetmek üzere
atılan zar ve çekilen kapalı pusula vesâire.. Tekrar sayısı:3

Kurb: Yakınlık,yakın bulunma. Tekrar sayısı:24

Kuvvet: Güç Tekrar sayısı: 29

Küll:Bütün. Tekrar sayısı: 8

Lağv:Kaldırma, hükümsüz bırakma,fesh,iptal. Tekrar sayısı:6

Levs: Pislik,murdârlık, kir. Tekrar sayısı:3

Leyl: Gece, şeb. Tekrar sayısı:3

Levh: 1: Tahta. 2: Düz ve üzerine yazı ve resim ve sâire yazılabilir satıh.

Tekrar sayısı:3

Lezzet: Tat. Tekrar sayısı:4

Libâs: Elbise, giyilecek şey., ruba, esvâb. Tekrar sayısı:1

Lisân: Nev-i beşerden bir kavmin söylediği luga, lehçe. Tekrar sayısı:14

Livâ: Sancak, râyet. Tekrar sayısı:7

Liyâkat: 1 : Lâyık, şâyân ve sezâvâr olma, yararlık, istihkâk. 2: Ehliyet, iktidâr. Tekrar sayısı:3

Lutf: 1: İyilik ve yumuşaklıkla mu'âmele, nevâziş, rıfk. 2: Kerem, ihsan, iyilik. Tekrar sayısı:11

Lüzûm: Maya, cevher, bir şeyin müteşekkil bulunduğu cisim, kereste , unsur. 2: El ile tutulur göz ile görülür şey, cisim. Tekrar sayısı:22

Madde: 1: Maya, cevher, bir şeyin müteşekkil bulunduğu cisim. 2: El ile tutulur göz ile görülür şey, cisim. Tekrar sayısı:84

Mahâret: Bir iş görmedeki ustalık, beceriklilik, elden iş gelme. Tekrar sayısı:2

Mahdûm: Hizmet olunan, bir büyük zâtın oğlu. Tekrar sayısı:2

Mahmedet: 1) Şükür ve senâya lââyık ve müstahak hâl ve hareket. 2): Şükrân, teşekkür. Tekrar sayısı:3

Mahrec: Yetişmiş, çıkarılmış, yetişmiş. 2: Bir silk-i mahsûsa adam yetiştirmeye mahsus mektep ve daire. Tekrar sayısı:2

Ma'iyet: 1: Beraberlik, birlik, arkadaşlıki refâkat. 2: Yan, ind, nezd. Tekrar sayısı:4

Mal: Tasarrufta olunan kıymetli ve lüzumlu şey, taht-ı tasarrufta bulunan akçe ve eşya ve hayvanat. Tekrar sayısı:10

Ma'nâ: Anlam. Tekrar sayısı:4

Me'âl: Mana,mefhum. Tekrar sayısı:3

Mecîd: Mecd ü şeref,şân sahibi, sıfatullâhtandır. Sultân Abdülmecîd Hân hazretlerinin nâm-ı 'âlilerine mensûb olan mecdiye altınına ve gümüş mecdiyeye de lisân-ı avâmda bazen "mecîd" nâmı verilip isim gibi kullanılır. Tekrar sayısı:2

Meclis: Oturulan yer. Tekrar sayısı:9

Medeniyyet: Ulûm ve fûnûn ve sanâyi ve ticaretin semeratından bi-hakkın istifâde ile hüsn-i hâlde ve refâh ve âsâyişte yaşayış,terakkî. Tekrar sayısı:6

Medrese: Ders yapılan yer. Tekrar sayısı:5

Mekteb: Etfâl ve şübbânın tahsîl-i ilm için devam ettikleri bina ve daire. Tekrar sayısı:16

Memdûh: Öğülmüş, medh u senâ olunmuş. Tekrar sayısı:1

Memleket: Bir hükümdârın taht- ı tabiiyetinde bulunan yer,ülke. 2: Bir adamın doğup büyüdüğü mahal ve diyar. Tekrar sayısı:12

Me'mûl: Umulan, emel ve ümit olunan. Tekrar sayısı:9

Men': Bırakmama, savma,durdurma, caydırma, yasak etme. Tekrar sayısı:18

Merbût: Rabt olunmuş, bağlanmış,bağlı. Tekrar sayısı:3

Mer'î: Hürmet ve riâyet olunan,sayılan. Tekrar sayısı:2

Mervî: Nakil ve rivâyet olunan. Tekrar sayısı:2

Mesâfe:Uzaklık. Tekrar sayısı:2

Mesâne: İdrar torbası(organ). Tekrar sayısı: 1

Meskûk: Darb olunmuş, damgası vurulmuş,ağçe hâline konmuş. Tekrar sayısı:2

Mesned: Büyük mansıb, makam. Tekrar sayısı:5

Metâ': Satılacak mal ve ale'l husus kumaş vesâir kıymetli eşya. Tekrar sayısı:3

Metânet: Dayanma,metîn ve kavî olma, sağlamlık,sebât, gayret. Tekrar sayısı:4

Meyl: 1: Eğilme. 2: Muhabbet, rağbet,arzu. Tekrar sayısı:14

Mezbûr: Zikri geçmiş, ismi yukarıda yazılmış. Tekrar sayısı:13

Midhat: Övme,senâ,medh. Tekrar sayısı:1

Millet: Din,mezhep,kîş. 2: Bir din ve mezhepte bulunan cemaat. Tekrar sayısı:6

Misâl: Örnek,numûne. 2: Şebîh,nazîr,benzer. Tekrar sayısı:1

Muhammedî: 1: Zât-ı pâk-i cenâb-ı Nebevî'ye mensûb. 2: İslâm diniñde bulunan. Tekrar sayısı:1

Mukârin: Bitişik,ulaşmış, bir yere gelmiş. Tekrar sayısı:1

Mukavvâ: Kuvvet'den. Takviyyet verilmiş, güçlendirilmiş. Tekrar sayısı:1

Mutalsam: Tılsımlanmış, tılsım ve büyü ile yapılmış. Tekrar sayısı:1

Mutantın: "Tantana'dan". Tantanalı, debdebeli, haşmet ve dârât ile olan. Tekrar sayısı:1

Mûzî: : Eziyet veren, inciten, cefâ-kâr. 2: Rahatsız eden 3: Yüzü gülmez, asık suratlı. Tekrar sayısı:1

Mübâderet: Sûrat ve gayretle başlama,şitâb,müsâraat,ibtidâr. Tekrar sayısı:2

Mübîn: Açık, apaçık Tekrar sayısı:2

Mülk: Tasarrufta olunan şey,arazi ve akâr gibi îrâd veren gayr-i menkûl mal. Tekrar sayısı:18

Münîb: Ma'sıyyeti terk edip haqq'a rücû' eden . Tekrar sayısı:1

Mürûr: Geçme gitme. 2: Bir mahalden diğer mahalle geçme,güzer. Tekrar sayısı:10

Mürüvvet: 1: Mertlik,yiğitlik. 2: Mert ve bi-hakkın insan olana yakışır haslet ve fazilet. Tekrar sayısı:1

Müsâfir: 1: Sefer ve seyahat eyleyen yolcu,seyyâh. 2: Esnâ-yı râhda birinin evine konan, konuk. Tekrar sayısı:4

Müstebân: Zâhir, âyân, meydanda olan, şüphe bırakmayacakşûrette anlaşılan. Tekrar sayısı:7

Müşârun ileyh: Kendisine işâret olunan, işâretle gösterilen. Tekrar sayısı:21

Müşevveş: Karışık, karmakarışık,gayr-i muntazam, anlaşılmaz. Tekrar sayısı:1

Nahv: Kelimelerin rabtıyla kelâm teşkilinden ve rabt-ı kelâmda aldıkları irâbdan bahş eden ilim ki şarftan sonra okunur. Tekrar sayısı:1

Nakd:1: Akçe,sikke,meskûkât. 2: Akçeden ibâret olan mal ve servet. Tekrar sayısı:9

Nakl: Bir yerden bir yere götürme, farklı bir mahalle geçirme. Tekrar sayısı:11

Nakş:1: Resim,tasvîr, şûret. 2: Sırma veya ipekle işleme,süsleme sanatı.

Tekrar sayısı:3

Nas: İnsanlar, halk, umûm. Tekrar sayısı:9

Nâşî: Neş'et den. İleri gelen, neş'et eden. Tekrar sayısı:11

Nazar: Bakma, bakış,göz atma. 2: İltifat,teveccüh 3: İtibar, bir türlü kabul etme. Tekrar sayısı:32

Nebze: Az miktar, cüz'î şey. Tekrar sayısı:2

Necât:Kurtulma, halâs,selâmet. Tekrar sayısı:2

Necîb: Asîl ve şerîf ve kerîm eşhâs ve eşya. Tekrar sayısı:4

Necm: Yıldız,sitâre, ahter. Tekrar sayısı:4

Nefer: 1: Ferd,kimesne, bir tek adam,şahıs. 2: Zâbit olmayan asker, rütbesiz asker.Tekrar sayısı:3

Nefise: Pek makbûl, kıymetdâr,nâdide. Tekrar sayısı:2

Nefs: Hayt-ı hayvânî, insandaki hayvaniyet,şehvet ve yeyip içmek gibi ihtiyâcât-ı maddiyeye olan meyl-i tabî'î. Tekrar sayısı:5

Nehr: Irmak, akarsu ,çay. Tekrar sayısı: 4

Nehy: Men ve yasak etme. Tekrar sayısı:2

Nesh: 1: Fesh ve lağv etma, hükümsüz bırakma. 2: Bir kitabın sûretini alma,bir nüshasını çıkarma,kopya etme. Tekrar sayısı:7

Neşr: 1:Dağıtma,yayma. 2: Evrâk-ı havâdiş vesâir matbûâta derc etme veya ettirme. Tekrar sayısı: 16

Nev': Türlü, çeşit. Tekrar sayısı:12

Nezd: 1:Yan,ind,kurb. 2: Göre, nazarında,fikrince. Tekrar sayısı:5

Nısf: Yarım, yarı, buçuk. Tekrar sayısı: 21

Nidâ: Çağırma, ses verme, seslenme. Tekrar sayısı:1

Nikâh: 1: Evlenmenin resm-i şer'îsi. Tekrar sayısı:3

Nişân:1: 'Alâmet, eser. 2: Bir kıza namzed olan erkeğin buna alâmet olmak üzere verdiği yüzük vesâire. Tekrar sayısı:3

Niyâbet: Vekillik, vekâlet. Tekrar sayısı: 8

Nûr: Işık, Işıklandırma. Tekrar sayısı:10

Nüşa: Yazılı bir şeyden çıkarılan sûret. Tekrar sayısı:17

Nutk: Söylev. Tekrar sayısı:4

Nüfûz: 1:İçe geçme, işleme. 2)Bir adamın sözünün geçerli olması. Tekrar sayısı:2

Nüzûl: Aşağıya inme. Tekrar sayısı:7

'Ömr: Yaşayış, yaşama, hayat, müddet-i hayat. Tekrar sayısı:15

'Örf: Şer' ve kâni ile mahdûd ve muayyen olmayıp, âdet-i belde ve icâb-ı vaqt ve hâl iktizâsından olan hüküm ve icraat. Tekrar sayısı:1

'Öşr: A'sâr. 1: Onda bir. On cüzde bir cüz. 2: Hadd-i şer'î üzere mahsûlâtın Beytü'l-mâle ait olan onda biri. Tekrar sayısı:1

'Özr: 1 :Edilen bir kabahat ve kusurun gayr- i zarûfî. Tekrar sayısı:5

Rabt: Bağlama, iliştiirme. Tekrar sayısı:5

Ra'd: Gök gürlemesi. Tekrar sayısı:1

Ragbet: İstek, arzu, hâhiş, meyil. Tekrar sayısı:9

Rağmen: İnadına, zıddına. Tekrar sayısı:11

Rahmet: 1: Esirgeme,merhamet. 2: Ha k Te' l 'nın mevt ya rahm edip günahlarını af buyurması. Tekrar sayısı:6

Rakam: 1: Yazma,yazı,tahrir, yazı ile kayd ve işaret. 2:  detleri kayd ve tahr re ma     işaretlerin beheri: 7 rakamı,8 rakamı. Tekrar sayısı:16

Ramazan:  uh r-i Arabiyenin dokuzuncusu ki  eriat-ı İsl miye'de oruç ayıdır. Tekrar sayısı:8

Rasad: 1:Gözetme,bekleme,pusu tutma. 2: Ecr m-ı sem iyyeyi dürbünle mu yene etme.3: Ecr m-ı sem iyyeyi seyir ve mu yene mahsus dürbün veya diğer alet. Tekrar sayısı:1

Râsih: R s h'dan. Sağlam, metin, sâbit. Tekrar sayısı:1

R  id: Rüşd'den. Rüşd sâhibi, doğru yoldan giden,h di.Tekrar sayısı:3

R yiha:Koku,b y. Tekrar sayısı:1

Ref': Kaldırma,yükseltme,yukarıya  ıkarma. 2: Lagv u fesh etme.Tekrar sayısı:11

Refik: 1: Arkadaş, yolda ,hemp . 2: Ortak, erik. 3: Mu' vin. Tekrar sayısı:3

Re's, Riyâset: 1: Ba ,kafa,ser. 2: Birinci,ba  ,re s. Tekrar sayısı:18

Resm: Yazma, izme,resm-i hat. 2: Eser,nişan,alâmet.3: Bir insan,hayvan ve yahut mevki' vesâirenin kağıt üzerine el ile yapılan  eb hi, tasvir,tims l. Tekrar sayısı: 7

Rev c: Ted v lde bulunan kıymet ve baha. Tekrar sayısı: 1

Re'y: 1: Görme, görüş, nazar. 2: Fikir,m t l a, bir i  hakkında düşünme neticesi olarak söylenilen söz ve der-miyân olunan  are ve tedb r. Tekrar sayısı:10

Rızâ: Ho nutluk, memnuniyet.Tekrar sayısı:6

Ri'âyet: 1:Gözetme,hıfz. 2: Sayma,saygı, i'tibâr. 3: Hürmet, ikrâm.
Tekrar sayısı:3

Rif'atlü: 1: Uluvv ü ref'at sâhibi. 2: Rütbe-i sâlise aşhâbına ve
binbaşılara verilen unvan. Tekrar sayısı: 4

Ruhsat: İzin,mezûniyet, icâzet,müsâade. Tekrar sayısı:3

Rücû': 1: Geri dönme, avdet, ric'at. 2: Cayma, sözünden dönme. Tekrar
sayısı:5

Rüşdiye: Mekteb-i ibtidâiyeden sonra ve mekteb-i idâdîden evvel olan
mekteb-i rüşdî. Tekrar sayısı:2

Rü'yet: Görme, görüş. Tekrar sayısı:1

Sa'âdet: Bahtiyarlık, mesudiyet,mübareklik, mutluluk. Tekrar sayısı:21

Sâbık: Sebk'dan. Evvelki, geçmiş,geçen. Tekrar sayısı:18

Sabr: Başına gelen acıya karşı telaş ve me'yusiyet göstermeyip
dayanma, tahammül. 2: Gelecek ve olacak bir şey için acele ve telaş
göstermeyip bekleme. Tekrar sayısı:4

Sadâ: Ses, avaz. Tekrar sayısı:2

Safer: Sene-i kameriye-i Arabiyenin ikinci ayı. Tekrar sayısı:2

Saff: Sıra,dizi. Tekrar sayısı:1

Safvet: Safilik,hâlislik,pâklik,berraklık,gıll u guşdan ârî olma. Tekrar
sayısı:2

Sahife: Kitap veya her türlü yazılmış kâğıdın bir yüzü, yaprağın yarısı.
Tekrar sayısı:8

Sâhil: Su ve deniz kenarı, kıyı,yalı. Tekrar sayısı:2

Sâlifü'z-zikr: zikri ve beyânı geçmiş. Tekrar sayısı: 6

Sâlis: Üçüncü, ikinciden sonra gelen. Tekrar sayısı:7

San'at: 1:Ustalık,hüner,ma'rifet. 2: İhtiyâcât-ı beşeriyeden biriniñ i'mâli husûsunda mûmârese ile öğrenilen ve icrâ olunan iş ; Dülgerlik,kuyumculuk, hakkâklık. Tekrar sayısı:6

Sarf: Harcama. Tekrar sayısı:19

Sarrâf: Kuyumcu. Tekrar sayısı:2

Sath: Bir şeyin dış tarafı, yüzü. Tekrar sayısı: Tekrar sayısı:7

Satır: Yazı sırası. Tekrar sayısı:3

Sa'y: Çalışma,çabalama,emek,cehd. 2: Geçinmek için iş işleme. Tekrar sayısı:8

Sayfiyye: Yaz mevsimine mahsus mesken,yazlık ikametgah, köşk,yalı. Tekrar sayısı:1

Sebeb: Bir şeyin huşul ve vuķû'unu icap eden şey, bâis,mûcib. 2: Vesîle, bahâne, münâsebet. Tekrar sayısı:6

Sebt: Kayıt,tahrîr, yazıp kaydetme. Tekrar sayısı:5

Sedd: 1: Kapama,bağlama,tıkama, bir tarîk veya mecra içinde bir hâil çekip ihtilâtı men etme. Su yolu. Tekrar sayısı:2

Sefer: Yolculuk, seyâhat. Tekrar sayısı:4

Sefîne: Sefâin,gemi,keştî. Tekrar sayısı:2

Sehâb: Bulut. Tekrar sayısı:1

Sehv: Yanlış,hata, galat. Tekrar sayısı:3

Selâmet : 1: Kusur ve nakâis ve uyûbdan veya emrâz u ilelden sâlim ve berî olma,sâlimlik. 2:Emniyet, havf u endişeden berî olma, emn ,emân. Tekrar sayısı:11

Sem': İşitme. 2: Dinleme, kulak asma. Tekrar sayısı:16

Semere: Fâ'ide,nef', kâr. Tekrar sayısı:4

Sened: 1: Üzerine dayanılan Şey, dayanılacak yer,itimadgâh,medâr. 2: Başkası uhdesinde olan bir haşkın, alınacak olan bir malın, ikrâz olunmuş bir meblağın âidiyetini nâlık ve musaddık kağıt, iki veyâ ziyâde eşhâs arasında mün'akid bir akdi ispat için tanzim olunan varağa ki medyûn tarafından dâyine verilir ve hîn-i hâcette haşkını talebe medâr olur. Tekrar sayısı:2

Serd: Sözü rabt edip düzeltmek, tertip ve ĥüsn-i Şüretle sevk ve irâd etmek. Tekrar sayısı:2

Servet: Zenginlik,mâl-dârlık,samân. Tekrar sayısı:3

Sevk:1 : Öne katıp sürme, ileri götürme. 2: Sebep olup bir neticeye götürme. 3: Gönderme, irsâl. Tekrar sayısı:5

Seyyâr,seyyâre: Gezen,dolaşan, seyr u ĥareket eden, bir yerde mukîm u sâbit olmayan. Tekrar sayısı:7

Seyyid: 1:Ağa,efendi,bey,mevlâ, ileri gelen,baş,reis,server. 2: Neseb-i celîl-i Cenâb-ı Nebevî'ye mensûb olan. Tekrar sayısı:2

Sıdk: 1: Doğruluk,gerçeklik,hakîkat. 2: Hulûs,hâlisîyyet. Tekrar sayısı:10

Silsile: Zincir 2: Birbirine merbût bir sıra teşkil eden Şey. Tekrar sayısı: 4

Simât: Damgalar, alâmetler, nişânlar. Tekrar sayısı:1

Sin:Yaş. Tekrar sayısı:8

Sirâyet: 1: Geçme,bulaşma. 2: İntikâl,geçme. Tekrar sayısı:3

Sirkat: Hırsızlık. Tekrar sayısı: 5

Sûret: 1: Dışarıdan görünüş,şekil,kılık. 2: Yüz,çehre. 3: Vech,tarz,üslûb. 4: Resim,tasvîr. 5: Nüsha,mesel,ayn. Tekrar sayısı:35

Su'ûd: Yukarı çıkma, yükseğe çıkma, yükselme. Tekrar sayısı:3

Sükûn: 1: Durma, hareket etmeme. 2: Rahat,âsâyîş, 3:

Dinme,durma.Tekrar sayısı:11

Sükût: Susma,lakırdı söylememe. Tekrar sayısı:3

Sür'at:Çabukluk,çabuk olma,acele,şitâb. Tekrar sayısı:2

Şa'bân: Sene-i kameriye-i Arabiye'nin sekizinci ayı. Muhtasar tarihlerde

Şin harfiyele işâret olunur. Tekrar sayısı:6

Şahs: Kişi,zât. Tekrar sayısı: 24

Şân: 1:Azamet-i kadr, mertebe 2: Şöhret, itibâr. Tekrar sayısı:1

Şark:Doğu ciheti. Tekrar sayısı:23

Şecâ'at: Yiğitlik, yüreklilik,bahadırılık,cesâret. Tekrar sayısı:8

Şecere: 1: Tek bir ağaç. 2: Bir sülâle ve hânedânın cedd-i a'lâsından

bed' ile şûret –i teşa'ubunu gösterir cedvel ki hey'et-i umûmiyyesi dallı

budaklı bir ağaç şûretine müşâbihtir, silsile-nâme: Şecere-i Âl-i Osmân.

Tekrar sayısı:3

Şekâvet: 1: Bed-bahtlık,saadetin zıddı. 2: Şakîlik. 3: Haydutluk,eşkîyalık.

Tekrar sayısı:10

Şekk: Şüphe,zann, gümân,tereddüt. Tekrar sayısı:5

Şems: Güneş,âftâb. Tekrar sayısı:2

Şerî'at: 1: Doğru yol,sırat-i müstakîm. 2: Kanun-i İlâhî. Tekrar sayısı:4

Şevket: Haşmet,azâmet, celâl, heybet. Tekrar sayısı:3

Şevvâl: Şuhûr-i kameriye'nin-i Arabiye'nin onuncusu olup birinci günü

Ramazan bayramıdır. Tekrar sayısı:9

Şey': Nesne,çîz, madde. Tekrar sayısı:52

Şirket: Ortaklık. 2: Ticâret ve ihrâc-ı meâdin ve umûr-ı nâfiaya müteallik büyük ve umûmî bir iş için müteaddid adamların ortak olup teşkil ettikleri hey'et,kumpanya. Tekrar sayısı: 33

Şitâ: Kış,zemistân. Tekrar sayısı:2

Şu'be: 1:Bölüm,taçım,kısım 2: Bir dairenin münkasim olduğu bölüklerin beheri. Tekrar sayısı:7

Şümûl: Şâmil ve hâvî olma,kaplama. 2: Delâlet etmek. Tekrar sayısı:15

Şük: Görülen iyiliğe mukâbil izhâr-ı hoşnûdî ve ibrâz-ı minnetdârî,hamd. Tekrar sayısı:20

Tâ'at: İtâ'at,inkıyâd. 2: Takvâ, ibâdet,zühd. Tekrar sayısı:2

Ta'dâd:1: Sayma, sayı,şümar. 2: Birer birer zikir ve beyân etme. Tekrar sayısı:6

Taklîd: Birinin fiil ve hareketinin ve yanlış suretinin aynını yapma. Tekrar sayısı:5

Taleb: İsteme. Tekrar sayısı:37

Tarh: 1: Atma, konma,bırakma 2: Takşîm, tayîn tevzî'. Tekrar sayısı:8

Tarz: 1: Şekil,sûret,biçim. 2: Üslûb,usûl,tertip. Tekrar sayısı:18

Ta'yîn: Bir mansıb veya me'muriyete yerleştirme. Tekrar sayısı: 28

Telakkî: 1: Alma,kabul etme. Tekrar sayısı:4

Telef: 1: Mahv,helâk,yok etme,öldürme. 2: Bozma,harap etme. Tekrar sayısı:5

Terceme: Bir lisandan diğeri bir lisana çevirme,nakl. Tekrar sayısı:6

Terk: 1: Bırakma,koyma salıverme. 2: Vaz geçme. 3: Bakmama, ihmâl etme. Tekrar sayısı:9

Tertîb: 1: Sıralama, sırasına koyma,dizme,tanzîm. Tekrar sayısı:14

Tevcîh:1: Yüzünü bir yöne döndürme. 2: Rütbe veya mansıb verme.
Tekrar sayısı: 22

Tevfikan: Uydurarak,tatbîk ederek. Tekrar sayısı:2

Tevhîd: 1: Bir addetme,birliğine inanma. 2: Lâ ilâhe illallâh terkîb-i şerîfinin telaffuz ve tekrarı. Tekrar sayısı:19

Timâr: 1: Bir hastaya yahut yarasına veya hayvana edilen hizmet. 2: İşlemek,bakmak, hizmetini görmek. Tekrar sayısı:1

Ticâret: Alış-veriş. Tekrar sayısı:33

Tuğyân:Taşma, taşkınlık. Tekrar sayısı:3

Tulû': 1: Doğma,bir kevkebin maşrıktan zuhûru. Tekrar sayısı:2

'Umûm: Genel. Tekrar sayısı:51

Übbehet:Büyüklük,azimet,mehabet. Tekrar sayısı:6

Vahşî: 1: Yabânî,me'lûf ve me'nûs olmayan. 2: İnsanlardan kaçır,ürkek.
Tekrar sayısı:1

Vakf: Evkâf. Sâhibi tarafından şer'-i şerîf marifetiyle bir fiil-i hayra ve hayrât u hasenâta tahsîs olunmuş mülk ve mâl. Tekrar sayısı:7

Vakt: 1:Zaman, hengâm. 2: Saat, günüñmuhtelif saatleri. Tekrar sayısı:30

Varaka: 1: Ağaç ve ot yaprağı. 2: Kağıt veyâ kitap yaprağı, iki sahifeden ibâret yaprak. Tekrar sayısı: 16

Vasat: Orta. Tekrar sayısı: 8

Vasiyyet: Bir müteveffânın ölmezden evvel ba'de-l mevt icrâsını merâm ettiği şeyler hakkında verdiği emr ü sipâriş. Tekrar sayısı:5

Vaz': Koma, bırakma,atma. 2: Ta'yîn ve tahsîs etme. Tekrar sayısı:21

Vazîfe: Bir adamın îfâsına mecbur olduğu iş. Tekrar sayısı: 26

Vehm: 1: Esassız ve bâtil fikir. 2: Şüphe,tereddüt,kuruntu. Tekrar sayısı: 8

Verâset: Vâris olma, bir adamın vefâtında mal ve metrûkuna sahip olma hakkı. Tekrar sayısı:7

Vezn: 1: Tartı, tartma. 2: Ağırılık,sıklet. Tekrar sayısı: 2

Vilâyet: 1: Bir vâlînin taht- 1 idâresinde bulunan memleket ki bir devletin en büyük taksimâtındandır. Tekrar sayısı:48

Vürûd: Varma,gelme,yetişme,vusûl. Tekrar sayısı:13

Yed: 1:El,dest. 2: Zor, güç, kuvvet, kudret. 3: İmdat,yardım. Tekrar sayısı: 3

Yekûn: 1: A'mâl-i erba'adan cem'in hâşılı. 2: Toplam, hep, bütün,cümle teknil. Tekrar sayısı:17

Yemîn: Sağ el,sağ taraf. Tekrar sayısı:1

Yesâr: 1: Varlık,şervet,refâh. 2: Sol taraf. Tekrar sayısı:1

Yevm: 1:Uğur, meymenet,sa'd. 2: Gün, 24 saatlik leyl ü nehâr müddeti. Tekrar sayısı:12

Zabt: Sıkı tutma, 2: Taht-1 idaresine alma,tasarruf etme 3: Silah kuvvetiyle bir mülkü taht-1 tasarrufa alma. Tekrar sayısı:14

Zahmet: 1: Sıkıntı,eziyet,mihnet,rahatsızlık. 2: Zor, kolaylık zıddı. Tekrar sayısı:4

Zann: Sanı,sanma. Tekrar sayısı: 8

Zarf: 1: Kap, kılıp,mahfaza. 2: Bir yere gönderilen mektup ve her nevi evrakın konduğu ve yapıştırılıp mühür mumuyla mühürlenmiş kağıttan şekl-i mahsûsda kap. Tekrar sayısı: 6

Zarûret: 1: Nâ-çârlık,bir işe beheme-hâl mecbur olma. Tekrar sayısı:28

Zeheb: Altın,zer. Tekrar sayısı:1

Zemm: Birinin kötülüğünü söyleme,yerme,çekiştirme,kadh, hiciv. Tekrar sayısı:3

Zevc: Çift,eş,iki şeyden mürekkep takım. 2: Bir çift teşkil eden iki şeyin beheri,eş. 3: Koca ve karının beheri. Tekrar sayısı:5

Zıll: Gölge,sâye. Tekrar sayısı:11

Zilhicce: Takvîm-i ‘Arabî’de şühûr-ı kameriyeniñ on birinci ayıdır. Tekrar sayısı:10

Zilka’de: Takvîm-i ‘Arabî’de şühûr-ı kameriyeniñ on ikinci ve son ayı olup hacc-ı şerîfin bu ayda îfâ olunması münâsebetiyle bu isimle tesmiye olunmuştur. Tekrar sayısı:12

Zimmet:1: Himâye, tesâhub,vikâye mecbûriyeti, biriniñ emniyetini taahhüd. 2: Bir adamın kendi uhdesine geçirip te’diyesine mecbûr olduğu akçe. Tekrar sayısı:8

Zîr: Alt, altta. Tekrar sayısı: 14

Zirâ’at: Tarım. Tekrar sayısı:2

Ziyâ: Işık,aydınlık,nûr.

Ziyâde: 1:Artma, çoğalma, 2: Artan miktar,fazla, bâkî,küsûr.

Zînet: Bezek, süs,zîb.

Zulmet:Karanlık.

Zurra’: Çiftçi.

Zühd: Perhizkârlık. Menhiyyâtta tevakkî ile ibâdete hasr-ı evkat etme, takva.

Farsça

Ârâ: Donatan, tezyîn eden, şenlendiren. Tekrar sayısı:9

Arasta: (Ânifü'z-zıkr lafzı Fârisîden me'hûz dur.) Çarşının bir esnâfa mahsus kısmı. Tekrar sayısı: 2

Âgûş: Kucak. Tekrar sayısı:1

Arzu: İstek, emel, heves, meyl. Tekrar sayısı:2

Âteş: (Aslı Süryânîce olup Farisîsi: azer Türkçe: od'dur) Odun vesâire yanmasından hâsıl olan hâl ve madde, od, nâr. Tekrar sayısı:6

Bâ: İle. Bâ emr-i âlî , bâ-telgraf. (İsti'mâlinde hiçbir ihtiyac olmayıp yerine 'ile' kullanılması elbette daha güzel ve kaide-i fesahate daha uygundur.) Tekrar sayısı:8

Bagçe: Küçük bağ, küçük ravzâ ve bostan. Tekrar sayısı:2

Bârgîr: (Bâr:yük Giriften: tutmak, kaldırmak) Yük tutucu, yük kaldıran (Hayvanâta, hamallara, araba ve gemi gibi şeylere itlak olunur). At, eşek, deve gibi binek hayvanları. Beygir. Tekrar sayısı: 10

Bâzâr: (Bâz: geri Âverden: getirmek) Alışveriş, ahz u i'tâ. Tekrar sayısı:3

Bed-hâh: Herkesin kötülüğünü isteyen, garaz-kâr. Tekrar sayısı:2

Cengâver: Âverden: Getirmek. Cenkçi, cenk etmede mâhir, cenge alışık, tab'an cesur ve harb u darb ile me'lûf. Tekrar sayısı:1

Cüvân: Genç, taze adam, delikanlı. Tekrar sayısı:1

Çâk: Yara, yırtık, çatlak. Tekrar sayısı: 2

Çend: Birkaç, bazı. Tekrar sayısı: 2

Çarşu: İki tarafı dükkân ve üstü örtülü yahut açık ahz u i'tâ mahalli, Pazar.
Tekrar sayısı:3

Çâşnî:1: Tat,lezzet, 2: Yemeğin tadına bakma. Tekrar sayısı:1

Çehârşenbe: Haftanın 4. Günü, yevmü'l-erba'a. Çarşamba günü. Tekrar
sayısı:32

Çeşme: İçilecek mâ-i cârî akan yer ki ya dâimî akar veya hazine ve musluğu
olur. Tekrar sayısı:2

Çoban: Şübân'dan gelir. Hayvanât-ı ehliyyeyi gezdirip otlatan adam. Tekrar
sayısı:1

Destî (Testi): Topraktan su vesâir mâyiât koymaya mahsus kulplu kap,
su,pekmez, yağ testisi. Tekrar sayısı:1

Der-kâr: (der: edat-ı zarfiyyet, kâr: iş) İşte bulunan,işin içinde olan, zâhir,
âşikâr. Tekrar sayısı:14

Der-miyân: der: edat-ı zarfiyyet, miyân:orta,bel) Ortada, arada bulunan. Tekrar
sayısı:10

Dil-hâh: (Dil:Gönül, hâsten: istemek) Gönlün istediği,arzu-yı kalp. Tekrar
sayısı:1

Dîvâr(Duvar): Taştan veya tuğla ve kerpiçten sed,cidâr. Tekrar sayısı:2

Dubara: (Du: iki Bara: kere. Tavla oyununda iki zarın da benekli gelmesi.) Hile,
Oyun. Tekrar sayısı:1

Dûçâr:Düşkün,mübtelâ,giriftâr. Tekrar sayısı:1

Dülger: Fârisî Derûger'den. Ebniyyeniñkapı ve pencereden ma'âdâ ahşap
kısımlarını yapan sanatkâr,neccâr. Tekrar sayısı:1

Encümen: Meclis, cem'iyet,şûrâ. Tekrar sayısı:2

Eşk-rîz: Gözyaşı döken,çok ağlayan. Tekrar sayısı:1

Ferhunde: Mübârek, müteyemmin, uğurlu,mesut. Tekrar sayısı:1

Fihrist: Bir kitabın ebvâb ve fusûlüniñ sahife raqamlarıñın mübeyyin cetvel ki kitabın başına veya sonuna konur. Tekrar sayısı:1

Genc: Hazine,kenz,define. Tekrar sayısı: 5

Girift: Tutma, yakalama. Tekrar sayısı:2

Güherçile: Külçe hâlinde maruf bir madde-i medeniye ki barut imâline yarıyor. Tekrar sayısı:1

Günâh: Âhretçe müstelzim-i mücâzât olan amel,cürm. Tekrar sayısı:3

Güzergâh: Geçilen, geçilecek yer. Tekrar sayısı:3

Hâhiş: İstek,isteyiş,arzu. Tekrar sayısı:2

Hâmûş: Susan,ebkem, sâkit. Tekrar sayısı: 1

Hudâ: Allah,Tanrı,Rabb. Tekrar sayısı:7

Hümâyûn:Kuvvetli, saâdetli,mübârek. 2: Pâdişâh hazretlerine mensûb ve müteallik,şâhâne. Tekrar sayısı: 16

Lenger- endâz: Demir atmış. Tekrar sayısı:1

Kâgad, kâgıd: Yazı yazmak, kitap basmak ve bir şey sarmak gibi işlerde müsta'mel pamuk vesâireden mamûl varaka, kırtâs. Tekrar sayısı:2

Kârgîr: kâr-ı kıl (Çamur işi) taş yahut tuğla harcıyla yapılmış ,ahşabın gayri (Kârgîr binâ, ev ,dükkân) Tekrar sayısı: 14

Kef:Köpük. Tekrar sayısı:1

Kilim: Oturulacak yere ve yatak altına serilen ve dervişlerin omuzlarıñda taşıdıkları ufak keçe ve kaliçe(halı),seccâde. Tekrar sayısı:2

Kulûbe: Farsça ‘‘kûlbe’’den gelir ki örtme demektir. Bekçi ve bahçivan ve çoban gibi adamların barınmasına mahsus, çalı çırpıdan muhafazalı küçük yer, ufak ve fakirâne köylü evi. Tekrar sayısı:2

Küşâd: Açma, feth. Tekrar sayısı: 5

Mey: Şarap,hamr,bâde. Tekrar sayısı:3

Meydân: Şehir ve kasaba dahilinde , ebniyeden hâlî açık ve geniş düz yer. 2: Ale’l-ıtlâk açık ve düz yer, açıklık,saha,kır.Tekrar sayısı:3

Mum: 1: Bal eritildikte ayrılan madde ki ,ısıtıldıkta yumuşar. 2: Tenvîr için bir şamdana dikilerek yakılan ve içi fitilli olarak erimiş iç yağından veya bal mumundan yapılan ma’ruf şey. Tekrar sayısı:1

Mühr : Bir adamın veya bir dâire ve idâreniñ ismi mahkûk bulunan maden veya taştan damga ki imzâ yerine mum üzerine basılır. Tekrar sayısı:3

Müjde:Mesrûriyeti mûcib haberi, beşâret, iyi haber. Tekrar sayısı:1

Nâm: 1:İsim 2: Şân,şöhret. Tekrar sayısı:7

Pâ: Yâhud pây. Ayak,kadem. Tekrar sayısı: 21

Para: (Ânifü’l-beyân lugat-i Fârisî’den) Kuruşun kırkta bir cüz’ü ki vaktiyle üç akçeye münkasım idi. 2: Akçe,nakd,meskûkât. Tekrar sayısı:16

Pâre: Parça,kıta, adet. Tekrar sayısı:8

Peder: Ata,baba,vâlid. Tekrar sayısı: 2

Pehlûvân: Güreşçi, keştî-gîr. 2: Cesur, yiğit,kahraman,dilâver. Tekrar sayısı:1

Penâh: Sığınma,ilticâ. 2: Sığınacak yer, melce. Hilâfet-penâh: Halife-i Azam efendimiz. Tekrar sayısı: 21

Pencere: Oda ve sofa vesâireniñ ziyâ ve hava alması için duvara açılmış ekseriya müstatîlü’ş-şekl delik ki çerçeve ve cam parmaklık ve parmaklık ve kafes ya pancurla mahfuzdur. Tekrar sayısı:1

Perest: Tapan, ibâdet eden. Tekrar sayısı: 1

Reşk: Kıskanma, haset, gıpta. Tekrar sayısı: 1

Reşk-âver: Haset ve gıptayı mûcib, mahsud. Tekrar sayısı: 1

Sâye:Gölge,zıll. 2: Himâye, sıyânet,tesâhüb. Tekrar sayısı: 11

Serserî: Ötede beride gezen, başı boş, işi gücü ve mekan ve memuriyet ya sanatı olmayıp nafîle dolaşan,derbeder,haylaz,âvâre. Tekrar sayısı:1

Şâdırvan:Yüksek bir havuzun içine fiskiye hâlinde akıp oradan müteaddid yerlerden dökülen su ki ekseriya cevâmi'-i şerîfe havlularında olur. Tekrar sayısı:2

Şam'dân: Yanmak üzere mum dikkikleri âlet ki madenden muhtelif eşkâl ve suverde olur. Tekrar sayısı: 4

Şehbender: Bir devlet tarafından diğer bir devletin ticâretgâh bir şehir veya iskelesinde tebaasının hukukunu müdâfaa ve umûr ve münâsebât-ı ticâriyyelerine nezâret etmek üzere tayin ve ikâme ettirdiği memuri konsolos. Tekrar sayısı:1

Şem': Mum,çerâğ. Tekrar sayısı: 5

Şirâze: Şarkıyyûn usûlünde ciltlenen kitapların yapraklarının cilde rabt olundukları mahallin iki ucunda ibrişimden vurulan ince şerit ki Avrupalılar bugün taklidini yapıyorlar. Tekrar sayısı: 3

Şûre-zâr: Çoraklık yer. Tekrar sayısı:1

Zîr: Alt, altta. Tekrar sayısı: 32

Fransızca

Abone: (Abonne) Gazete ve resâ'il-i mevkûte gibi neşriyâta peşinden akçe vererek bir müddet-i mu'ayyen için müşteri olan ,müşterek. Tekrar sayısı:12

Banka: (Fransızca banque İtalyancadan addetmek hatâdır zîrâ İtalyancası banko bancodur.) Büyük şirket veya idâre-i sarrâfiye: Osmanlı bankası;banka mu'âmelâtı. Tekrar sayısı: 7

Bazalt : İsim, jeoloji. *Fransızca* basalte.Koyu renkli, sert bir tür yanardağ kütlesi. Tekrar sayısı: 2

Bütçe: (Fransızca budget) Devletin, bir kuruluşun, bir aile veya bir kimsenin gelecekteki belirli bir süre için tasarladığı gelir ve giderlerinin tümü. Tekrar sayısı:2

Doctor: (Fr. Docteur) Avrupa'da bir fende me'zûn olanlara verilen unvan olup meselâ tıpta, hukukta, akâidde doktor denildiği hâlde ,bizce yalnız etıbbâya tahsis olunmuştur. Tekrar sayısı:2

Gazete: (Gazette) Varaka-i havâdis, cerîde. Tekrar sayısı:11

Granit: Fransızca granite. Kuvars, feldispat, ortoklaz ve mika minerallerinden birleşmiş, türlü renkte, billursu, çok sert bir tür kayaç. Tekrar sayısı: 4

Frank: (Franc) Fransa meskûkâtının vâhid-i kıyâsîsi olan gümüş bir sikke ki mecdiye çeyreğinden az küçürek olup, dört buçuk kuruştan ziyâdece değer ve yüz santim itibâr olunup yirmisi bir Fransız lirası eder. Tekrar sayısı:2

İstasyon: Demir yol mevkîfi. (Mevkîf var iken isti'mâle ne hâcet?) Tekrar sayısı:5

İstatistik: Statistique'den. Bir memleketin nüfus ve vâridât ve idhâlât ve ihrâcât gibi mevâddının beher sene muntazam sûrette kayd ve mukâyesesi ilmi. Tekrar sayısı: 1

Joj Komiser: İflas işlerine bakmak üzere mahkeme tarafından tayin olunan memur. Tekrar sayısı:3

Jurnal: (Journal) Yevmiye defteri. Tekrar sayısı:8

Kabine: (Fr: Cabinet'den) Bir devletin heyet-i vükelâsı. Tekrar sayısı:6

Komiser(Commissaire): Bir şirket veya idâre-i mümtâze nezdinde devlet tarafından tayîn olunmuş memur-ı mahsûs. Tekrar sayısı:1

Komisyon(Commission):Meclis,şûrâ muvakkat veya dâimî encümen.

Tekrar sayısı: 7

Komite(Comite): Bir büyük meclis ve encümenin,bir husûsu müzâkere ve tetkik için ayrılmış şubesi, şube-i mahsûsa. Tekrar sayısı: 7

Kongre: (*Fransızca congrès*)İsim. Çeşitli ülkelerden yöneticilerin, elçilerin, delegelerin katılmasıyla yapılan toplantı. Tekrar sayısı:4

Konferans: Bir mesele- i umûmiyye hakkında müzâkerât icrâsıyla, kararını ihtâr şûretinde tebliğ etmek üzere düvel-i muazzama vekillerinden veya alâkadarânın vekillerinden mürekkep meclis. Tekrar sayısı: 3

Konserv:(konse'rve), Fransızca conserve:1. Sıfat. Isı ile sterilize edilerek uzun zaman saklanabilecek biçimde kutulanmış (yiyecek) 2. İsim. Bu yolla hazırlanmış yiyecek. Tekrar sayısı: 1

Kont: Avrupada bir asâlet unvan-ı mahsûsunu hâiz adam. Tekrar sayısı:12

Korvet: (Corvette'den) Fırkateynden küçük harp sefinesi. Tekrar sayısı: 1

Kumpanya: (Fr. Compagnie) 1: Şirket: Vapur,demiryol kumpanyası. 2: Zümre,takım, cemâat. Tekrar sayısı: 37

Magaza: *Fransızca magasin* . 1. İsim. Büyük dükkân Tekrar sayısı:11

Manifatura:Manufacture'dan. Mensûcât(dokuma) vesâireye müteallik fabrika mamûlâtı. Manifatura mağazası Tekrar sayısı: 3

Mareşal: (Fransızca maréchal) İsim. En yüksek askerî rütbe. Tekrar sayısı: 5

Metropolit:İsim. Fransızca métropolit. Ortodokslarda patrikten sonra gelen ve bir bölgenin din işlerine başkanlık eden din adamı. Tekrar sayısı: 1

Mitralyöz: isim, askerlik, Fransızca mitrailleuse: Hafif makineli tüfek. Tekrar sayısı:1

Mösyö: (Monsieur) Efendi,ağa,bey. (A'lel umûm ecnebîlere verilen unvandır.) Tekrar sayısı: 14

Müze: Musee'den. Âsâr-ı atîka ve musanna'anın konulup teşhirine mahsus bina. Tekrar sayısı:2

Paket: Paquet'den. Birlikte bağlanmış veya kağıda sarılmış eşya demeti,deste,boğça. Tekrar sayısı:1

Plan: 1: Yapılacak bir bina vesâirenin şekli ,resmi. 2: Tertip,korundu. Tekrar sayısı:1

Prens: Fr. Prince'den. Hânedân hükümdârı azâsından olanlara Avrupa'da verilen unvandır.Nisvândan olursa prenses denir. Tekrar sayısı: 6

Salon: Hâne ve konağın misâfir kabul etmeye mahsus olan en büyük ve ve en müzeyyen odası, baş oda, dîvân,arz odası. Tekrar sayısı: 4

Tren: Fransızca Train'den. Demir yol arabaları katarı. Tekrar sayısı: 23

İspanyolca

Sigara: isim, (siga'ra), İspanyolca cigaro : İnce kâğıda, kıyılmış tütün sarılarak hazırlanan, silindir biçiminde, ağızdan dumanı çekilen nesne. Tekrar sayısı:1

Sırpça

Kral: İsim. En yüksek devlet otoritesini, bütün devlet başkanlığı yetkilerini kalıtım veya soylularca seçilme yoluyla elinde bulunduran kimse: Norveç kralı. Tekrar sayısı: 17

Kraliçe: İsim. Kral karısı veya krallığı yöneten kadın, ece. Tekrar sayısı

İtalyanca

Alafranga: İtalyancadan me'hûz bazı tabîrlerin başında bulunup ,usûlince, tarzında manâsını ifâde eder. Alafranga: Frenk usûlü. Alaturka: Türk tarzında. Tekrar sayısı: 2

Acente: (İtalyanca agente). Bir kuruluşun mali veya ticari işlerini kazanç karşılığında yürüten ticarethane. Tekrar sayısı: 1

Balo: 1: Alafranga raqs. 2:Raqs etmek üzere olunan umûmî veyâ hûşûşî ictimâ' ve bunun için olunan davet-i cemiyet. Tekrar sayısı: 1

Bandra: İtalyanca bandiera'dan. Ecnebi bayrağı,sancağı. Tekrar sayısı:2

Familya: Aile, hanedan,dûdmân. Tekrar sayısı: 3

İskele: (Scala'dan) Deniz kıyısında gemi ve kayıkların yanaştıkları mahal ki ekseriya denize uzanmış kârgîr rıhtım veya kazıklar üzerine atılmış ahşap saldan ibarettir. Tekrar sayısı: 14

Kamara: (kama'ra), İtalyanca camera. 1. isim, Denizcilik. Gemilerde oda. 2. *İsim*. İngiltere yasama meclisi. Tekrar sayısı: 2

Kapudan: Capitano'dan gelir. 1: Reîs, baş,sergerde 2 : Gemi reîsi. Tekrar sayısı:9

Kontrato: (İta. Contrato) Mukâvele senedi, bir mülkün bir müddet-i muayyene için kiraya veya bir alışverişe tarafeynce karar verildiğini mübeyyin ve cânib-i hükümetten musaddak senet ki, tarafeyn onunla bağlı olur. Tekrar sayısı:5

Makine(Macchine): Çarkla veya diğer bir usûl ve tertiple ve gerek buhar, su veya zenberek vesâire ile gerek el ile tahrik olunarak iş gören âlet. Tekrar sayısı:6

Papa: Katolik Hristiyanların en büyük reîs-i rûhânîsi ki zu'mlarınca Hz. İsâ'nın vekîli olup,Roma'da kâ'imdir. Tekrar sayısı: 12

Pasaport:Passaporte'den. Mürûr tezkeresi, memâlik-i ecnebiyyeye gidenlere verilen yol tezkeresi. Tekrar sayısı:9

Politika: (İtalyanca politica)1. isim Devletin etkinliklerini amaç, yöntem ve içerik olarak düzenleme ve gerçekleştirme esaslarının bütünü, siyaset, siyasa. Tekrar sayısı: 18

Tonilata: (Tonnellata) Gemi hamûlesinin ve 'ale'l-ıtlak mâyiât ve zahîre vesâirenin vâhid-i kıyâsisi olup bin kilodan ibârettir. Tekrar sayısı: 7

Latince

Antika: Latince antique'den. Eski zamandan kalma âsâr-ı atıkadan heykel,sikke vesaire. Tekrar sayısı: 2

Konsolos: (Consulus) Şehbender. Tekrar sayısı: 5

Türkçe

Acı:Tatlının zıddı,mürr,telh. 2: Tab'a hoş gelmeyen,sert, dürüş, nâ-hemvâr.

Aç:Tokun zıddı, tok olmayanın hali,yemeğe iştaha-yı mucib hal.

Açık: Kapalının zıddı,meftûh,güşâde.

Aga: (Büyüme, yaşlanma demek olan –ag'makdan.) Büyük,efendi. 2: Âmir, reis,bey.

Ağaç: Ağmak'dan. Büyük ve sap dallıdır sert nebât,şecer,dıraht.

Ağız: Ağmak'dan .1 : İnsan veya hayvanatın yüzlerinin alt kısmında olup yemeğe ve ses çıkarmaya yarayan delik. 2: Nehrin denize döküldüğü yer,mansıb. 3: Sınır,hudut.

Ak: Beyaz renk,beyza.

Al: Kırmızı renk, hamra.

Almak: 1. -i Bir şeyi elle veya başka bir araçla tutarak bulunduğu yerden ayırmak, kaldırmak.

2. nesnesiz Satın almak.

Alın: Başın ön tarafının üst kısmı, göz ve kaşların üstüne gelen ciheti.

Alt: Üst muqâbili, zîr, taht.

Altun: 1: Maruf kıymetli maden, zer, zeheb. 2: Altun, sikke, lira, dinar, filori. 3: Zenginlik, servet.

Anadolu: Rumca Anatolia'dan, şark, maşrık. Asya'nın Karadeniz'le Akdeniz ve Marmara ile Adalar denizi arasında olarak şarkan Fırat vâdisine dek mümtedd olan şibh-i ceziresi ki (Asya-yı Sugra) ismiyle maruf olup el yevm memalik-i Osmaniyenin en mühim kısmını teşkil etmektedir.

Anlamak: 1. Bir şeyin ne demek olduğunu, neye işaret ettiğini kavramak.

2. Yeni bilgileri eskileriyle bir araya getirerek sonuç niteliğinde başka bir bilgi edinmek.

3. Sorup öğrenmek.

Ara: Beyn, miyan.

Araba: ('Araba biçiminde ayn'la tahrîri galat-ı fâhiştir.) 4 veyâ 2 tekerlek üzerine yuvarlanan maruf nakil aleti, binek.

Ayak: 1: İnsan ve hayvanın yürümesine yarayan uzvu, riel, kadem.

Ayaz: Kışın açık havalı ve ekseriya mehtablı gecelerde hüküm süren kuru soğuk.

Aygır: Erkek, damızlık at.

Baca: Ocağın tütününü çıkmak için damdan yukarı çıkan kısmı.

Bakmak: 1. -e Bakışı bir şey üzerine çevirmek.

2. Aramak.

3. Bir şeyin yüzü bir yöne doğru olmak

Balkan: Sarp ve müselsel veya ormanla mestûr dağ, silsile-i cibâl.

Baş: İnsan ve hayvanat cisminin en yukarı kısmı ki beyni ve göz,kulak,ağız,burun gibi havas aletlerini havi olmakla bedenin en mühim kısmıdır, re's, ser.

Bay:Zengin,ganî,mütemevvil,tüvânger.

Bayır: Az inişli yer, sath-ı mail.

Beg(bey): Büyük,zengin,bay,ileri gelen adam 2: Baş,reis,aşiret beyi. 3: Hakim,emir, vali,prens. 4: Amir,kumandan,alay beyi.

Bekçi: Bir şeyi koruyup muhafaza eden adam, muhafız,haris, dide-ban.

Benek: Ben gibi leke ,pul.

Bıçak: Biçmek'den. Kesecek alet ki hançerin küçüğü ve çakının büyüğüdür,sikkîn.

Bin: 10 kere yüz, dördüncü hanede yazıla rakam,hezar.

Binbaşı: Esasen 1000 kişiden mürekkep olan bir tabur askere kumanda eden zabıt.

Boğaz: Bogmakdan. Ağızın müntehâsındaki dar yer ki yenilen şey yutulurken oradan geçip mideye gider. 2: İki dağ arasındaki dar geçit.

Bogça: Bogmakdan. 1: Dört köşesi bir yere gelip bağlanmak üzere eşya sarmaya mahsus dört köşeli kumaş. 2: Böyle bir kumaşa sarılmış hediyelek kumaş vesâire.

Borç: 1. isim Geri verilmek üzere alınan veya ödenmesi gerekli para veya başka bir şey. 2: isim, mecaz Birine karşı bir şeyi yerine getirme yükümlülüğü, vecibe.

Boy: Uzunluk, tûl.

Boz: Toprak ve deve tüyü renginde olan ağber.

Bölük: Bir tabur piyade veya bir alay süvari askerinin münkasım bulunduğu aksamın beheri ki ale'l-ade yüz neferden mürekkep ve bir yüzbaşının kumandasındadır.

Böcek: Küçük hayvan, haşerat envaı, hâme.

Bukagı: Köstek,zincir,pranga

Bukagılı: Bilekleri beyaz olan at

Bulgar: Esasen Ural dağları cihetinde sakin akvam-ı Tatariyeden iken badehü Rumeli cihetine gelip ıslavlaşmış bir kavm-i maruf.

Bulmak: 1. Arayarak veya aramadan bir şeyle, bir kimse ile karşılaşmak:
2. Varlığı bilinmeyen bir şeyi ortaya çıkarmak, keşfetmek
3. İstenilen şeye kavuşmak, nail olmak.

Buz: Soğuktan donmuş su, cemed,yah.

Çadır: Göçebelerin hanesi makamında olup ordugahlarda askerlerin ve bekçi ve korucu gibi adamların dahi muvakkat ikâmetgâhı ki kalın bezden yahut keçe veya deriden olup ekseriya mahrûti-ş-şekl ve bazen mustatil olur ve bir direkle kurulup etekleri ip parçalarıyla kazıkları bağlanır. Oba,hayme,hargâh,çetr.

Çam: Dikenden ibâret olan yaprağını kışın da dökmez ağaç cinsi ki ekseriyâ yüksek ve soğuk yerlerde olup envâ'-ı kesîresi vardır ve havayı tasfiye etmekle bahçelerde daği yetiştirilir.

Çanta: Meşin veya kumaş kaplı ve açılıp kapanan yukarı tarafı demir parvazından ma'mûl torba ile çekmece arasından mahfaza ki muhtelif büyüklükte envâ'ı olup esvâb ve çamaşır,evrak,yiyecek,akçe vesâire taşınmaya yarar.

Çekiç: Bir tarafı kakmaya mahsus tokmak ve diğer tarafı çiviye çekmeye mahsus olarak çatal alet.

Çıkmak:1. İçerden dışarıya gitmek.

2. nesnesiz Elde edilmek, sağlanmak, istihsal edilmek.

3. Bir şeyin yukarısına doğru yürümek.

4. nesnesiz Yayım lanmak.

Çiftlik: Çift sürüp mahsulat yetiştirmeye mahsus mahal ki çiftliğin mahsus hane veya kulübelerinde ikâmet eden çiftçiler marifetiyle işlenir.

Çorba: Yemek ibtidâsında kaşıkla içilen sulu sıcak yemek ki envâ'-ı kesîresi olur.

Çukur:1:Oyulmuş, muka'ar, derin , amîk. 2: Derin kazılmış bi'r. Kuyu, çâh.

Dahi: Eski ve Çağatayca imlası "Dagı". Hem,kezalik, muhtasar olarak "de" suretinde de kullanır.

Damar: 1: Beden -i insanda kanın cevelân ettiği yollar ki muhtelif kalınlıkta borulardan ibâettir. 2: Toprağın içindeki maden filizleri ve su tabakası.

Dar(Tar): Bol ve geniş olmayan, sıkı, dîk,teng. 2: Az, gayr-i kâfi 3: Sıkıntılı.

Deli: (Türkçe Tilbe) 1: Akıl ve şuûru yerinde olmayan, çılgın,mecnûn,divâne,meczûb. 2: Azgın, kavlı ve fiilinden pervâsız.

Demek : 1. nesnesiz Söylemek, söz söylemek.

2. nesnesiz Bir dilde karşılığı olmak.

Deniz: 1: Küre-i arzın su ile mestûr yerleri,bahriyem,deryâ.

Deri: İnsan ve hayvanın etini setr ve bütün bedenini ihâtâ eden kabuk,cilt,post.

Derin: 1: Umku ziyâde olan, amîk. 2: Çukur,kuytu. 3: Tafsilatlı,ayrıntılı.

Dış(Tış): İç mukâbili, hâric, bîrûn, bir şeyin dışarısı.

Dil(Til): İnsan ve hayvanların ağızlarındaki maruf uzuv ki gıdayı yutmaya ve bağırmaya ve bilhassa insanda tekellüme yarar, lisân, zebân. 2: İnsanların tekellüm ettikleri lehçe.

Dilenci: Avuç açıp rastgelenden akçe vesâire isteyen fakir ve muhtaç adam. Sâil, gedâ.

Diş: İnsan ve hayvanların ağızındaki kemik taneleri ki kesip koparmaya ve ısırıp yemeye yarar ve ekserî hayvanatta müdâfaa ve taarruz silahı yerini de tutar.

Doğru(Togru): Eğri olmayan,düz,müstakim. 2: Yalan olmayan, gerçek, sahih, muhakkak. 3: İstikamet üzere hareket eden, namuslu.

Doru: Siyah ile kıızıl arasında bir tonda bulunan (at vs.) ki envayı vardır, yağız doru, kestane dorusu.

El: İnsanın tutmak,işlemek,asılmak gibi işlerde kullandığı iki uzvun beheri,yed,dest.

Emek: 1: Çalışma,sa'y,cehd. 2: Zahmet,yorgunluk,renc.

En: (Mübalağalı tafsil alameti olup sıfatların ve zurufun başına girer ve girdiği sıfat mufaddalün-minhe muzaf olur.) En büyük, en yüksek,en güzel.

Eski: Hudûs veya vücûdundan beri çok zaman geçmiş olan, kadîm,atîk,köhen. 2: Şimdiden evvel olan,mukaddem,sâbık. 3: Hükmü geçmiş,muattal.

Etmek: 1. nesnesiz Bir işi yapmak.

2. nesnesiz Herhangi bir değerinde olmak

Ev: Nev-i beşerden beher ailenin ayrı olarak ikâmetine mahsus mahal ki taş ve keresteden veya tahtadan olur,hâne,beyt,dâr.

Eyü(İyi): Eyülük, eyüleşmek vesâire.

Florin: Avusturya'nın takrîben on kuruşluk bir sikkesi ki devlet-i müşârun ileyhâ meskûkâtının vâhid-i kıyâsîsi (para birimi) addolunur.

Furtuna: Şiddetli rüzgarla denizin dalgaları karışması,sarsar, tünd-bâd.

Gece(Gice): Yirmi dört saatlik günün karanlık kısmı ki iklimimizde mevsime göre uzayıp kısalır, leyl,şeb asıl Türkçe'de tün,dün.

Gelmek: 1. nesnesiz, *-den*. Ulaşmak, varmak.

2. nesnesiz, *-den* Düşmek, rast gelmek.

Girü(Geri): 1: Art,arka,kıç,half. 2: Bir şeyin sonra gelen kısmı,son,akab.

Gök: Mavi, mâ'î,erzak,kebûd, , 2: Yerin gözle görülebilen ufuklardan itibâren yukarıda kubbenin içi gibi görülen şey ki boşluktan, yani fezâ-i nâ-mütenâhîden ibâret olup, mücerret havanın terâkümünden açık mâvi görünür ve ecsâm-ı felek bulunur. Semâ,felek,âsmân.

Görgü: 1. isim Bir toplum içinde var olan ve uyulması gereken saygı ve incelik davranışları, terbiye.

Guruş: (Ya Almanca groschenden veyâhut Latince grossi'den alınmıştır.) Kırk paradan mürekkep ve liranın yüzde biri kıymetinde Osmanlı sikkesi ki meskûkât-ı Osmâniye'nin vâhid-i kıyâsîsi hükmündedir. Vaktiyle bakır ve metalik sikkesi olup şimdi yalnız gümüştan bir küçük ve güzel sikkedir. Eskiden kızıl ve kara kuruş ismiyle riyal ve filori kıymetinde büyük sikkeler dahi var idi.

Güç: Kuvvet, takat, kudret.

Gün(Kün): Küre-i arzın kendi mihverî etrafında dönmesinden ibaret 24 saatlik zaman, yevm, rûz.

Gündüz: Günün aydınlık olan yani güneşle tenvir olunan kısmı, gece mukabili,nehâr.

Gürgen: Haşebi(kabuğu) sert ve dayanıklı ve cilâ almaya müsta'id ve kayın ağacına müşâbih bir orman ağacı ki envâi vardır.

Hân: Emîr, hâkim, hükümdâr.

Hâkân: Asıl Çin hükümdârlarının unvan olup,daha sonra Moğol,Tatar ve Türk büyük hânlarıña dahi itlâk olunmuştur.

Hâkân: Hâkâna mensûb ,sultânî, şâhâne.

Hanım: Hân ism-i Türkîsinin müennesidir. Mim ilâvesiyle müennes teşkîli kaidesi Türkçede bazı kelimelere mahsusdur. Kadınlara verilen şeref ve hürmet ve ta'zîm tabiridir,seyide,sittî,bânû.

İl: Halk,nâs,adamlar,el âlem. 2: Kavim,kabîle,aşîret. 3: Bir kavim ve kabîlenin mesken ve me'vası.

İşitmek: 1. -i Kulakla algılamak, duymak.

Kaçak 1: Kaçmış,firârî. 2: kaçırılmış,gümrük veya resm vermemek için gizleden ithal ve fûrûht olunan,kaçak mal.

Kalay: Maruf beyaz maden ki bakır kapların üzerine sürülür ve teneke vesâire yapıştırmaya yarar ve bakırla karıştırılarak pirinci teşkil eder.

Kalmak:1. nesnesiz Olduğu yeri ve durumu korumak, sürdürmek:

2. nesnesiz: Zaman, uzaklık veya nicelik belirtilen miktarda bulunmak.

3. Konaklamak, konmak.

Kalbur: Arapça gırbal'dan. Hubûbât vesâire içinden geçirip, toz,toprak ve saman vesâireyi tefrîkle tathîr ve tasfiye etmek üzere tahtadan bir dâireye geçirilmiş delikli dereden veya muhtelif derecelerde sık tel kafesden ibâret âlet ki eleğin kabası addolunabilir.

Kangı (Hangi): İki veya ziyade şeylerden birini tayîn husûsunda müsta'mel suâl tabiridir.

Kapmak. 1. Birdenbire yakalayıp, çekerek almak.

Kapu: 1: Ev,konak ve dâire ve her nevi binanın girilip çıkılacak yeri;bâb,der.

Kara: Küre-i arzın toprak örtülü kısmı, denizin gayri,toprak.

Karı: 1: Zevce,eş halîle. 2: İnsanın dişisi,mer'e,zen,nisâ tâifesinden.

Karınca: Toprağın içinde cemaatle ve muhayyir-i ukûl bir usûl ve nizamla yaşayan ve yazın taneler toplayıp müşterek yuvalarında iddihar eden küçücük ve incecik bir siyah böcek,neml,mûr.

Kasa: İtalyanca cassa'dan. 1: şandık, hazine, bir daireniñaççemağalli(para yeri) ve idâresi, sarrâf,tüccâr kasası.

Katır: 1. İsim, hayvan bilimi. Atgillerden, kısrak ile erkek eşeğin çiftleşmesinden doğan melez hayvan.

Kavak: Düz ve pek yüksek ağaç ki ekseriya su kenarlarında ve sulak yerlerde olur.

Kaya: İri ve sert taş, sahr,sahra.

Kılmak: -ar (yardımcı fiil) Etmek, yapmak.

Kış:1: Senenin fusûl-i erbaasının en soğuşu ki iklimimizde kânûn-i evvel, kânûn-i sâni ve şubattan ibârettir. 2: Soğuş,soğuk hava,kar ,yağmur ve fırtına gibi mevsim-i şitâ alâimi,berd.

Kızılcık: Dağlarda veya bahçelerde hâşıl olan fındık kadar ve uzunca çekirdekli kırmızı ve mayhoş meyve.

Kim: Eşhâstan istifhâm için kullanılır. Hangi adam: Kim geldi?

Kimse: ZamirHerhangi bir kişi, kim olduğu bilinmeyen kişi.

Kişi: Adam, şahıs.

Koca:1: Büyük,azîm,cesîm. 2: İhtiyar,yaşlı,pîr,şeyh. 3: Eski,kadîm.

Koğuş: 1: Kirişleri yere döşenmiş zeminle beraber oda 2: Umûmî bir daireniñ büyük odalarından beheri.

Kol: 1: İnsanın omuz başından parmakları ucuna dek olan uzvu, zira' 2: Şube,bölük, taraf, kısım.

Korku: Bir tehlike ve muhataranın ihtimal ve takarrubundan hasıl olan teessüt,havf.

Kök: Nebâtın toprağın içine sürdükleri dal ve budaklar ki, onlar vasıtasıyla topraktan rutûbet ve haşebin tekevvününe medâr olacak mevâd-ı kimyeviyyeye cezm ü mass ederler.

Körük: Ateşi havalandırmaya mahsus tulumba usûlünde deri, meşin ve tahtadan âlet.

Kula: Aslı Farsça Hulaku ki Hülâgû da bundan Fârisiyye nakl olunmuştur. Kızıl ile boz renkleri arasında bir levn-i mahsûsta bulunan.

Kulak: İnsan ve hayvanda işitmeye mahsu olan iki uzuv ki başın iki tarafında bulunur, üzn,gûş.

Kuru: Yaş zıddı,rutubeti çekilmiş,yâbis,huşk. 2: Yağmur yağmayan,susuz.

Kuyruk: 1:Ekşer hayvanâtın etten veya uzun kıllardan veyahut tüylerden ibaret olarak kışları üzerinden uzanan zeyl,zeneb,düm,dümbâl.

Küçük: Asıl Türkçede’’kiçik’’ ve ‘’kiçi’’ olup Fârisi’de müstamel ise de Türkçeden me’hûz olması muhtemeldir. 1: Büyük zıddı. Cisim ve hacmi veya vüs’ât ve mesâfesi az olan sagîr,ufak,hurd. 2: Ehemmiyetsiz,değersiz,hakîr. 3: Yaşı az ,genç.

Kürek: Yerde bulunan toprak ve kum ve gübre ve kül gibi şeyleri kürümeye,yani kazıyarak sürmeye mahsus, demirden veya tahtadan yassı ve uzun saplı bir âlet ki, sapıyla ileriye iterek kullanılır.

Meme: İnsanın veya hayvanâtın dışısında yavrusunu emzirmeye yarar tümsekli çifte uzuv ki insanın göğsünde ve hayvanâtın art ayakları arasında olur. 2: Meme veya memenin tepesine müşâbih tümsek,başlı veya topça şey.

Nemçe: Slavca’da dilsiz demektir. 1:Alman,Almanyalı. Avusturyalı.

Nice: Ne kadar ,ne çok.

Nogay: An-asıl Moğol olup, Türkleşmiş bir kavim ki Rusyanın şark-ı cenubî cihetlerinde bulunur.

Ocak: 1: Ateş yanan,kânûn,matbah. 2: Dumanın çıkması için duvarda açılmış delik ve damdan yukarı çıkan baca. 3: Müretteb sınıf- i askerî.

Oğul:Erkek evlat, ibn,ferzend,püser,zâde.

Okumak : 1. Bir yazıyı meydana getiren harf ve işaretlere bakıp bunları çözümlmek veya seslendirmek.

Ol : Sıfat, eskimiş. O gösterme sıfatı. Zamir, eskimiş O gösterme zamiri.

Olmak: -ur: nesnesiz Meydana gelmek, varlık kazanmak, vuku bulmak

Otlak: Hayvanatı otlatacak yer ,mer'a. 2: Otu çok yer,çayır.

Ölüm: Vefât,mevt,memât,ecel.

Ön: 1: Yüze gelen cihet,ileri,kabl,pîş. 2: Gelecek zaman. 3: Cephe,nâsiye. 4: Bir şeyin ve ale'l-husûs bir binanın alanı karşısında bulunan açıklık ve meydan.

Para: 1: Kuruşun kırkta bir cüz'ü ki vaqtiyle üç aqçeye münkasım idi. 2: Aqçe,nakd, meskûkât.

Parlak: 1: Parlayan,mücellâ,musaykal,lâmi'. 2: Işıklı,ziyâdâr.

Pusula: Hatırda kalması veya birine ihtârı merâm olunan bir şey yazılmış küçük kağıt, küçük tezkire,varaq-pâre.

Saç: İnsan başının kılları mecmû'u,gîsû, şa'r.

Sal: Yan yana bağlanıp suyun üzerindeyüzdürülen keresteden ibâret düz şey.

Sancak: Ucu sivri demirden olup saplanan büyük bayrak,râyet,livâ. 2: Her vilâyetin münkasım olduğu üç beş dairenin beheri ki birkaç kazadan ibârettir.

Sarkıntılık: 1: Hırsızlık maksadıyla tecâvüz,gasb,çapul. 2: Taarruz. 3: Mütecâvizâne sataşma.

Satış: Satma, fûruht, bey'.

Sayı: 1 : Adet, rakam. 2: Sayma, ta'dâd, şümâr.

Sergi: "Sermek'ten". 1: Serilen ve yayılan şey. 2 : Satılmak üzere yere serilmiş eşya ve meyve vesâire bunların serildiği yer. 3: Dükkân önünde camekânda enzâr-ı 'ammeye vaz' olunan eşya.

Sert: 1 : Katı, salb, çetin, dürüş. 2: Keskin, tiz, şedîd. 3: Hırçın, haşîn, tünd, hadid.

Sıra: 1: Dizi, saff. 2: Tertip, nizâm. 3: Sınıf, mertebe, rütbe, menzile.

Sofa: Arapça suffe'den. 1: Evin ortasında olup odaların kapıları oraya açılan müşterek dîvân, dîvân hâne.

Sonra: Zamanca gerilik ve muahhariyet beyan eder, ba'dehû, mu'ahharan.

Sögüt: Ekserî sulak yerlerde hâşıl olup yaprağı uzun ve acı olan ve kabuğu kolay soyulur bir ağaç ki envâ'-ı kesîresi olur.

Söz: 1: Hurûf ve harekâttan mürekkep olarak bir şeye delâlet eden lafz, kelime, lakırdı. 2: Va'd, taahhüd. 3: Anlaşma, mukâvele, muvâfakat.

Su: Tabiatda pek meşhûr olup küre-i arzın üç rub'unu örten ve diğer rub'unda da çay, ırmak, dere, göl, pınar ve kuyu vesaire halinde bulunan ve dâhilinde cevelân eden madde-i mâyi'a ki mütekaddimin indinde ecsâm-ı basîtadan iken ba'dehû mevlidü'l- mâ' ile mevlidü'l hamûzadan mürekkep olduğu tebeyyün etmiştir. Mâ', âb.

Şimdi: Zamân-ı hâle delâlet eder, el 'an, eknûn.

Takım: Birlikte kullanılıp hepsi beraber bir tertip teşkil eden ve ancak birlikte kullanılırsa işe yarayabilen şeyler. 2: Zümre, sınıf, gürûh. 3: Miktar, kısım, bölük.

Tamga: Asıl Türkçe olup Fârisîye de geçmiştir. Lisânımızda zebânzedi damgadır. 1: Bir cismin üzerine bir nişân ve alâmet basmak üzere kuru yâhut

mürekkep ve boya ile soğuk yâhut kızgın olarak kullanılır mühür gibi demir yâhut pirinç veya tahta ve sâireden âlet.

Tag (dağ): Coğrafi oluşum.

Tapu: Arâzî-i emîriyyenin tefvîzi esnâsında tefevvuz eden kimseden mîrînin aldığı muaccele ve memuru tarafından verilen senet, tapu ile mutasarrıf olduğum arazi.

Taş:Küre-i arzın üzerinde külliyyet üzere bulunan maruf sert cisim,hacer,seng.

Taşra: Hâric manasıyla ‘’dış’’ kelimesinin sûret-i asliyesi olup,taşra,taşmak vs. bundan müştaktır.

Tatar: An-asl Türk akvâmından bir küçük kavmin ismi olup, bunlar Cengiz askerinin pîşdârları bulunduğundan ‘umûm Moğollara Tatar nâmı verilmiş ve ba’dehû Moğollar Türklere karışmakla şark ve şimâl cihetleri ve ale’l-husûs Deşt-i Kıpçak ve Kırım ve Kazan Türklerine Tatar deninmiştir.

Temür(demir): 1: Ma’ruf sert maden, ki küre-i arz üzerinde pek mebzûl olup,kâffe-i meâdinden ziyade kullanılır ve her nevi âlat ve edevât imâline yarar,âhen,hadîd.

Tepe: Tümsek yer, küçük dağ. 2: Uç,zirve,bir şeyin en yukarısı,bâlâ.

Tırnak: İnsan ve hayvanın el ve ayağı parmaklarının ucundaki sert ve hissiz kemik,zufr,nâhun.

Tolayı(dolayı): 1: Devr,çevre,havl,etrâf. 2: Münâsebet,mülâbese. –den dolayı: Sebebiyle,den nâşî,ötürü,ecilden.

Tolu(Dolu): Yazın havanın üst tabakalarındaki bürudetten donup iri ve yuvarlak buz taneleri sûretinde yağın yağmur ki bâzen kesretli ve pek iri taneli yağıp,küllî hasârı mûcib olur.

Toprak: 1: Küre-i arzın üzerini kaplayan madde-i sulbe ki su ile karıştığında çamur olur ve kurduğunda bir miktarı toz hâline geçer,turâb,hâk. 2: Yer,arz,zemîn,memleket. 3: Arâzi,müteğillat.

Torba: 1: Kıldan olmayan küçük çuval, büyük kese.2: Su veya gazı hâvî olarak bedenin bir tarafında hâşıl olan sarkık şiş ve ur. 3: Husye zarfı.

Tutmak: 1. Elde bulundurmak, ele almak.

2. Ele geçirmek, yakalamak.

3.Para toplamı ...-e varmak, değeri olmak.

Tünel: (Tonel sûretinde telaffuzu galat olmakla beraber şîve-i lisanımıza mugâyirdir.) 1: Demir yolunun yer altından geçen kısmı. 2: Makine ile tahrik veya kayışla ver olunur arabalar işlettirilmek üzere yer altından açılan yol.

Türk: Esâsen Asya kıtasının şimâl-i garbî cihetinde münteşir bir büyük ümmet ki oradab tevârih-i muhtelifede cihângîrlikle ve kişver-güşâlıkla cenûb ve garba doğru yayılarak Avrupa'nın dahi şark-ı cenûbu cihetlerine sokulmuşlardır. Şu'ûbât-ı muhtelifeye münkasım olup kable'l-İslâm (Uygur) ve el-yevm(Çağatay) ve (Osmânlı) şubeleri lisân-ı edebîye nâil olmuşlardır.

Türkçe: Türk ümmetine mensûb ve müteallik ve bunların tarz ve usûlüne muvâfık,Türkçe tavr ve hareket. Türkçe lisân.

Uçurum: Pek sarp ve dik mahal,yar ve yarlı yer.

Uğur: 1: Yümn,saadet,bereket,hayr. 2: Yol .

Uygun: Uyar,muvâfık,mutâbık,tâbi'.

Uygunsuz: Uymaz,nâ-muvâfık,gayr-ı mutâbık.

Uyku: İnsan ve ekser-i hayvanata hergün ve 'ale'l-husûs geceleri âriz olması tabiî olan maruf uyuşukluk hâli,nevm,hâb,uyku uyumak.

Üst: Yukarı,fevk, bir şeyin yukarı kısmı,bâlâ, alt zıddı. 2: Mâ-fevk,âmir.

Yagız: Tüyü parlak siyah (at).

Yagma: Zorla mal kapma,çapul,nehb,gâret.

Yagmur: Cevv-i havadan yere düşen su,matar,bârân,rahmet.

-Yan(mak: Tutuşmak,parlamak alevlenmek.

Yalnız: Ancak,fakat, mücerret.

Yatak: (Yatmakdan) 1: Uyumak için yapılan döşek ki yere yapılan şilte veya şiltelerle üste alınan yorgan ve fanila gibi örtüden ve yüz yastığından ibarettir.

2: Nehrin aktığı dere ve hendek.

Yazmak: 1. -i Söz ve düşünceyi özel işaret veya harflerle anlatmak.

2. Yazı ile anlatmak, yazıya dökmek.

Yaz: Senenin sıcak mevsimi ki üç ve diğer bir taqsimde altı aydır,sayf.

Yelken: Gemini rüzgara ma'rûz olarak o kuvvetle tahrikine medâr olan bezi ki direklere merbût serenler gerilir, şerâ'bâdbân.

Yeni: 1:Kullanılmamış,cedîd,nev'.

Yerli: Bir yerin ahalisinden olan,ehl-i belde.

Yığın: Top,küme,birikmiş şeylerin teşkil ettiği mecmu'.

Yılan: Hayvânât- ı zâhifenin en uzununu olan maruf zehirli ve soğuk hayvan ki envâ'-ı kesîresi olup ekserî karada ve bazı cinsleri denizde yaşar ,hayye.

Yıldız: Necm,kevkeb,sitâre, ahter.

Yigit:Yetişmiş genç, delikanlı. 2: Tam ve bî-hakkın adam, merd,fetâ, yürekli,cesûr.

Yol: Geçecek yer,tarîk,râh.

Yolcu: Yola çıkıp giden misâfir,seyyâh.

Yük: Hayvanın veya hammâlin sırtına konulan şey,haml,bâr.

Yüz: On kere on ki miâtın esâsıdır.

Yüzbaşı: Esâsen yüz neferden ibâret bir bölük askere kumanda eden zâbit.

Rumca

Efendi: *Rumca* . 1. İsim Günümüzde bey unvanından farklı olarak özel adlardan sonra kullanılan ikinci derecede bir unvan. 2: İsim Buyruğu yürüyen, sözü geçen kimse. Tekrar sayısı: 25

Fotograf: Ziyâ vâsıtasıyla resim almak fenn ve sanatını icrâ eden adam. Fotograf Makinesi: Bu fenni icraya âlet olan makine veya ayna. Tekrar sayısı: 1

Katolik: Papanın riyâset-i ruhâniyyesi altında olup, kendisine hâzret-i İsâ'nın vekili nazarıyla bakan Hristiyan. Tekrar sayısı: 10

Liman: Gemilerin barındıkları ve rüzgârdan emin olarak boşalıp doldukları mahfûz-ı tabî veya sun'î koy. Tekrar sayısı: 17

Papas:Rum reîs-i rûhânîsi, rahîb,kıssîs. Tekrar sayısı: 8

Paskalya: Hristiyanların bayramı ki Hz. İsâ (a.s)'in suûdu gününe müsâdiftir. Tekrar sayısı: 2

Patrik : (Rumca patriarhis) Ortodoks ve bazı Doğu kiliselerinin başkanlarına verilen ad. Tekrar sayısı: 4

Piskopos: Bir eyâlet ahâlî-i İseviyesinin umûr-ı mezhebiyesine riyâset eden başpapas. Tekrar sayısı: 14

Tiyatro: Sûret-i mahsusada tertip edilmiş mensûr veya manzum ve feci' yahut mudhik ibret-engiz ve ekseriya târihe müstenid hikâyelerin mevki'-i temâşâyâ

vaz'ına ve mücessem sûretde icrâ ve irâesine mahsus binâ ki sahne denilen bir kısmı icraata ve hücreler seyircilerin oturmasına mahsustur. Tekrar sayısı:2

Tifüs:Karahumma hastalığı. Tekrar sayısı: 2

Yortu: Hristiyanlarca bayram ve tatil günü,yevm-i resmî. Tekrar sayısı:3

Sonuç

Çalışmamızın konusunu oluşturan Tuna gazetesi Tanzimat döneminin önemli bir basın organıdır, Osmanlı Devleti'nin ilk vilâyet gazetesidir. 4 ana başlık altında geniş bir haber ağına sahip olan gazete hem Balkanlarda'ki hem de Anadolu'da'ki tebaanın isteklerinin tercümanı olmuş ve bu sayede devlet ile halk arasında bir iletişim köprüsü görevi üstlenmiştir.

Gazete Mevad-ı Hususiye, Mevad-ı Umumiye, Havadis-i Hariciye ve İlanat başlıklarına sahiptir.

Mevad-ı Hususiye: Yurtiçinde gerçekleşmiş olayları içeren bölümdür. Bürokratik Atamalar, , Osmanlı topraklarında gerçekleşmiş olaylar, madencilik faaliyetleri, doğa felaketleri, kıtlık gibi felaketler, kamu ilanları, açılan okullar, gümrük nizamnâmelerini içermektedir.

Mevad-ı Umumiye: Askerî atamalar, gayr-i müslim tebaa içindeki olaylar, yurtiçinde gerçekleşmiş ilginç kısa olayları ve gazete yazarlarının genellikle halka ilişkin eleştirilerini ele alan köşe yazılarından oluşmaktadır.

Havadis-i Hariciye: Yurtdışından haberler ve gelişmeleri içeren başlıktır.

İlanat: iflas haberleri ve bu iflasdan kaynaklanan kamu ilanları mezat yoluyla satışlar, Tuna nehir vapur şirketi haberlerini içerir.

Çalışmamıza konu olan söz varlığı unsurları özellikle Arapça ve Farsça unsurların coğrafi yakınlık ve o dönemin üst kültür dili olmasıyla Türklerin İslamiyet'i seçmesi yoluyla dilimize geçtiği 18. Yüzyıl sonrası ise Batıyla olan münasebetler dolayısıyla geçen Fransızca unsurlar bilim-teknoloji, askerî ve sosyal unvanlar ve ekonomi kategorilerinde, İtalyanca unsurların ekonomi-ticaret ,bilim teknoloji ve siyaset terminolojisine ait kavramlar, Sırpçaya ait unsurlar ise siyasi kavramlar, Rumcaya ait olan unsurların ise Hristiyan dinine ait kavramlar, denizcilik ve tıp kavramları, İspanyolca geçmiş olan kelimenin ise bir icad yoluyla geçtiği anlaşılmaktadır.

Çalışmamıza konu olan yabancı söz varlığı unsurları içerisinde incelenen 615 kelimedenden masdar olarak ele alınan Arapça kelimeler 479 adetle % 77,8, Farsça 72 kelime ile %11,7, Fransızca 34 kelime ile %5,5, İtalyanca 14 kelime ile %2,27, Rumca 11 kelime ile %1,78, Latince 2 kelime ile % 0,32, Sırpça 2 kelime ile %0,32, İspanyolca 1 kelime ile %0,16 'lık oranda ağırlık oluşturmuştur.

Tuna gazetesi 1874 yılı sayılarının çevirisi ve söz varlığının incelenmesiyle 19. Yüzyılın son çeyreğindeki Osmanlı süreli yayıncılığının ve Osmanlıca'nın 19. yüzyılda uğradığı değişimlerin ortaya konulması amaçlanmıştır.

KAYNAKÇA

I.Sürekli Yayınlar

Tuna, 26 Zilkade 1290, numero 839.

Tuna, 30 Zilkade 1290, numero 840.

Tuna, 3 Zilhicce 1290, numero 841.

Tuna, 7 Zilhicce 1290, numero 842.

Tuna, 17 Zilhicce 1290, numero 843.

Tuna, 21 Zilhicce 1290, numero 844

Tuna, 24 Zilhicce 1290, numero 845.

Tuna, 28 Zilhicce 1290, numero 846.

Tuna, 1 Muharrem 1291, numero 847.

Tuna, 5 Muharrem 1291, numero 848.

Tuna, 8 Muharrem 1291, numero 849.

Tuna, 12 Muharrem 1291, numero 850.

Tuna, 15 Muharrem 1291, numero 851

Tuna, 19 Muharrem 1291, numero 852.

Tuna, 22 Muharrem 1291, numero 853

Tuna, 26 Muharrem 1291, numero 854.

Tuna, 29 Muharrem 1291, numero 855.

Tuna, 3 Safer 1291, numero 856.

Tuna, 6 Safer 1291, numero 857.

Tuna, 17 Safer 1291, numero 860.

Tuna, 20 Safer 1291, numero 861.

Tuna, 24 Safer 1291, numero 862.

Tuna, 5 Rebîyülevvel 1291, numero 863.

Tuna, 9 Rebîyülevvel 1291, numero 864.

Tuna, 12 Rebîyülevvel 1291, numero 865.

Tuna, 16 Rebîyülevvel 1291, numero 866.

Tuna, 19 Rebîyülevvel 1291, numero 867.

Tuna, 23 Rebîyülevvel 1291, numero 868.

Tuna, 26 Rebîyülevvel 1291, numero 869.

Tuna, 1 Rebîyülâhir 1291, numero 870.

Tuna, 4 Rebîyülâhir 1291, numero 871.

Tuna, 8 Rebîyülâhir 1291, numero 872.

Tuna, 25 Rebîyülâhir 1291, numero 877.

Tuna, 21 Cemâziyelevvel 1291, numero 884.

Tuna, 28 Cemâziyelevvel 1291, numero 886.

Tuna, 2 Cemâziyelâhire 1291, numero 887.

Tuna, 6 Cemâziyelâhire 1291, numero 888.

Tuna, 9 Cemâziyelâhire 1291, numero 889.

Tuna, 13 Cemâziyelâhire 1291, numero 890.

Tuna, 11 Receb 1291, numero 898.

Tuna, 14 Receb 1291, numero 899.

Tuna, 18 Receb 1291, numero 900.

Tuna, 21 Receb 1291, numero 901.

Tuna, 25 Receb 1291, numero 902.

Tuna, 28 Receb 1291, numero 903.

Tuna, 2 Şaban 1291, numero 904.
Tuna, 5 Şaban 1291, numero 905.
Tuna, 9 Şaban 1291, numero 906.
Tuna, 12 Şaban 1291, numero 907.
Tuna, 16 Şaban 1291, numero 908.
Tuna, 19 Şaban 1291, numero 909.
Tuna, 26 Şaban 1291, numero 911.
Tuna, 30 Şaban 1291, numero 912.
Tuna, 7 Ramazan 1291, numero 914.
Tuna, 10 Ramazan 1291, numero 915.
Tuna, 17 Ramazan 1291, numero 917.
Tuna, 21 Ramazan 1291, numero 918.
Tuna, 28 Ramazan 1291, numero 920.
Tuna, 9 Şevval 1291, numero 921.
Tuna, 13 Şevval 1291, numero 922.
Tuna, 16 Şevval 1291, numero 923.
Tuna, 20 Şevval 1291, numero 924.
Tuna, 23 Şevval 1291, numero 925.
Tuna, 27 Şevval 1291, numero 926.
Tuna, 4 Zilkade 1291, numero 928.
Tuna, 7 Zilkade 1291, numero 930.
Tuna, 11 Zilkade 1291, numero 930
Tuna, 14 Zilkade 1291, numero 931.

Tuna, 18 Zilkade 1291, numero 932.

Tuna, 21 Zilkade 1291, numero 933.

Tuna, 2 Zilhicce 1291, numero 935.

چون (سه) * تواری (سه) * (سه) ۱۸۹۲ ۱۳ ۱۹۲۰ ۲۰

تورم * چندی اول * سه ۱۳۱۱ ۲۸ ۸۸۶

تاریخ

اشیوخته ماسی و ساری جوادلی و مرزا و عباس شاد اوری ...

توضیحه بیستک مروی ... (مقاله نویسی) ...

Table with 3 columns: Name, Birth Date, Death Date. Includes names like 'میرزا حسن' and 'میرزا علی'.

میرزا حسن ... (مقاله نویسی) ...

میرزا علی ... (مقاله نویسی) ...

میرزا محمد ... (مقاله نویسی) ...

میرزا ... (مقاله نویسی) ...

میرزا ... (مقاله نویسی) ...

میرزا ... (مقاله نویسی) ...

